

RÓZSÁSKERT

SZAVALÓKÖNYV

SZERKESZTETTE: DR. TORDAI ÁNYOS

MÁSODIK KIADÁS

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT-KIADÁSA.

Wörgeyfi. Gy.

Könyvét hívják Rózsáskertnek,
Melyben szent rózsák teremnek...
Vörösmarty.

RÓZSÁSKERT

SZAVALÓKÖNYV

A KAT. VALLÁSOS KÖLTÉSZET JAVA TERMÉKEIBŐL

SZERKESZTETTE:

Dr. TORDAI ÁNYOS

MÁSODIK KIADÁS

BUDAPEST

A SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

Nihil obstat : *Dr. Fridericus Brisits*, censor. — Nr. 758/1935. Imprimatur. Budapestini,
die 19. Oct. 1935. *Adolphus*, abbas de Zirc.

Nihil obstat: *Dr. Nicoiaus Tóttösy*, censor dioecesanus. — Nr. 3783/1935. Imprimatur. Strigonii,
die 22. Novembris 1935. *Dr. Julius Machovich*, vicarius generalis.

BEVEZETŐ.

Tizenkét éve jelent meg a Rózsáskert első kiadása. Mindenhol szívesen fogadták s el is fogyott az utolsó példányig már évekkel előbb. A kiadó Társulat általános óhajt teljesít, mikor a gyűjteményt ismét megjelenteti. Ám ez új kiadás nem lehet egyszerű lenyomata az elsőnek. Megújult formájában, főképp tartalmában s beosztásában is. Meg kellett újulnia első és legelső sorban azért, mert a vallásos költészet művelői az utolsó másfél évtized alatt nemcsak számban szaporodtak meg, hanem termésük művészi értékével a magyar költői irodalomnak, büszkén mondhatjuk, valósággal élére jutottak. Országos elismerésben van ma már része azoknak, akik tizenöt évvel előbb kezdtek írni, sőt olyanoknak is, akik akkor még el sem indultak. Tárgykörben, ihlet-élményben is kiszélesedett és megteljesedett a ma vallásos költészete. Nemcsak a rég megszokott vallásos témák ihletik, hanem megtalálta a vallásos vonatkozásokat az élet, a nehéz magyar élet másféle jelenségeiben is. A család és minden vonatkozása, a szeretet és mindenfajta áradása, a társadalom és minden nehéz kérdése mindmegannyi ihletfakasztó forrása a ma katolikus lírájának. Azután másképp is szól az ének ma, mint csak negyedszázadja is, és teljesen másképp, mint a mult századi nagy katolikus poéták lantján. Az új magyar nemzedék bölcsőjénél már ez új hangon szólt a dal: a régi értékek valamikor szépen zengő szava előttük ma már jórészt hatástalan.

Ez okok magyarázzák azt, hogy az első kiadás verseinek alig negyedrésze jelenik meg újra e második kiadásban. Ennyit azonban meg kellett tartanom. Részint a régi érdemes nagyok megbecsülése kívánta ezt, részint a választott tárgykörök arányos bősége. A vallásos érzés és gondolat újabb költői meg, kivétel nélkül, szíves készséggel adták termésük legjavát. Legyen érte köszönet a szeretet és a megbecsülés, mely irántuk és szent eszményeik iránt lelkünkben él.

Közel száz költőnek negyedfélszáznál több költeményét nyújtja e kötet. Nem antológiát szerkesztettem a vallásos költészet java terméséből, hanem gyakorlati használatra szánt szavalókönyvet. Ez a cél mentse itt-ott az esztétikai szempontok sérelmét; ez magyarázza egy-egy szerző műveinek aránytalan számát; ez a tárgy, a hangulat, az érzés, általában a belső tartalom különbözőségeit.

Isten áldása legyen íróikon, előadóikon, hallgatóikon!

Hálás köszönetet mondok még dr. Brisits Frigyes rendtársamnak is, aki az egyházi cenzúra mellett esztétikai tanácsaival is támogatott a gyűjtemény anyagának megválogatásában.

Baja, 1935 húsvétján.

Dr. Tordai Ányos S. O. Cist.

I. ISTEN. VILÁG.

Prohászka Ottokár :

A mindenség érzelmeivel.*

Mennyi szeretet ömlik el a tavaszon,
mikor a tél merevsége lazul,
ébrednek a természet titokzatos erői,
s mindenütt új élet fakad.
Mikor a dombok bársonyos szépségbe öltöznek,
s az ifjú gyepek, az erdők májusi zöldje,
mint fejedelmi palást borul a hegyek vállaira.
Vagy mikor az Úr a földeken esőt hullatva, áldva jár.
Mikor csiráztatja a vetést,
ezt az évente visszatérő csodálatos kenyérmegújulást.
Mennyi szeretetről beszél az este,
az alkonyi harmat,
melyben éjtszaka fürdik a rét s az erdő.
És az újranyúló reggel,
a fák, a bokrok csillámló harmata,
az ezernyi finom pókhálószőttes,
mely ezüstözve veri széjjel a nap sugarát.

És a hanyatló fénykorong a csendes órán,
mikor hatalmas színekamrájából
az ég alján hosszú sávokban kirakja a nap
a bíboros, violás, tüzes, aranyos fátyolszöveteket,
s a hullámozó színtengeren
a felhőpárányok mögé hanyatlik
a nappalnak forró ábrázata.
Mennyi törtetés
a füvek, a vetések növéseiben,
a rügyek duzzadásában.
Micsoda félelmes erővel húzza fel a nap
a bokros sűrűből
az erdőnek törzsökös óriásait,
hogyan kinőjenek onnan
és beleágazzanak az égnek kék teljességébe.
Mennyi mozgás,
a szelek és viharok, a fellegek és esők járásában,
e zivatarszárnnyakon nyílsebesen utazó vitorlások vonulásában,
a villámok vonaglásában,
az ég méltóságos morájában,
a záporok susogásában,
a kavargó hópelyhek karácsonyi táncában.

* Sík Sándor tagolása. (É. V. F. Prohászka összes művei, VII. 262—3.)

Mennyi lendület
 a futó patakokban
 s az Alpok zuhatagaiban,
 a Niagara süketítő zúgásában, félelmes áromladékaiban,
 a Nilus árjának széles ritmusú löktetésében.
 Mennyi a tengerek örök nyughatatlanságában,
 viharverte vízcsúcsaiban,
 dübörgő mélységeiben !
 És a földnek, a csillagoknak szédítő forgolódásában,
 egymás közé hajított, végnélküli kavargásában,
 a mindenség határtalan párkányáig.

Hogy vonul a madársereg
 földeken, tengereken át
 feltarthatatlanul.
 A vágy hajszolja őket messze-messze.
 Hogy löktet az élet az elevenek sejtjeiben,
 a szívek millióiban.

Mennyi megindulás,
 mennyi félelmes szenvedély
 a világtörténelem eseményforgatagában,
 a népek élet és szellemáramlásaiban,
 a háború szörnyű indulataiban.
 És ez érzések,
 szent szenvedélyek
 minő túláradása
 a boldogok csarnokában,
 az egek magasságában,
 hol «a folyó rohama felvidítja az Isten városát».

A teremtésnek mindezt a lendülését,
 reszketését
 magunkba kell ölelnünk.
 magunkba kell szívunk,
 magunkba olvasztanunk,
 megélnünk,
 és szeretetünket, imádásunkat
 a világegyetem minden teremtményének érzelmeivel
 vinni az Úr elé!

Mécs László:

A mindenség balladája.

Éb=red, moc=can a tojásban a sejt:
 «Is=ten, Is=ten», huszonöt napi ritmus.
 Tit=kon dob=ban anyaméhben a lét:
 «Is=ten, Is=ten», kilenc havi ritmus.
 Ó jaj, ha kihagyna!! — De él az Erő, de él az Ütem:
 «Is=ten, Is=ten, Is=ten, Is=ten!»

Dobogón zakatol, kacagón=zokogón zakatolgat a szív:
 «Is=ten, Is=ten», jó nyolcvan a pulzusi ritmus.
 Ó jaj, ha kihagyna!! A vérpatakokba
 belefagyna a lét=zene s pirosan párázna magasba
 lelkünk, ha kihagyna a ritmus! De él az Erő, de él az Ütem:
 «Is=ten, Is=ten, Is=ten, Is=ten!»

Csobogón menetel a patak, a folyó, a folyam:
 «Is=ten, Is=ten, Is=ten, Is=ten!»
 Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! A hegytől a tengeri tájig
 belehalna halak sokasága, hajók sora, sajkák,
 malmok raja rína! — De él az Erő, de él az Ütem:
 «Is=ten, Is=ten, Is=ten, Is=ten!»

Lobogón jön a Nap, megy a Hold, megy a Nap, jön a Hold:
 «Is=ten, Is=ten, nap=pal, éj=jel» háromszázhatvanötször!
 Ó jaj, ha kihagyna a ritmus!! Nem volna szívárvány,
 nem volna virág, nem volna világ, csak futna a Föld,
 a gigászi koporsó! — De él az Erő, de él az Ütem:
 «Is=ten, Is=ten, Is=ten, Is=ten!»

Ragyogón menetelnek a csillagok és naprendszerek egyre:
 «Is=ten, Is=ten, fény=év, fény=század, fény=ezred».
 Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! De él az Erő, de él az Ütem:
 dobog és csobog és lobog és erjed az Idő a Tojásban.
 A Tojásnak a héja: az Örökkévalóság,
 mely áll a Tenyéren, áll, tartja az Isten.

Tárkányi Béla:

A Szentháromság titka.

Kimérte Isten a
 Tudás határait,
 S embertől elfödé
 Fönséges titkait.
 A megadás szelíd nyomán
 Kél a valódi tudomány. —

A főváros zajából
 Sötét romok között,
 Egy lángelméjű férfi
 A tengerpartra jött.
 S mi mély gondolkodásra von,
 Körötte néma csend vagyon.

De szívben nincs nyugalma,
 Nagy lelke háborog,
 És átható eszében
 Egy gondolat forog;
 Amelybe — mert az isteni,
 Ember nem tud tekinteni.

Kevély önérzetében
 Nem tűr határt az ész;
 A férfi elbizottan
 A déli napba néz.
 «Hogyan lehetne — így beszél —
 Egy Istenben három személy?»

De gyenge volt kiállni
 A nap tekintetét,
 És földre szegzi rögtön
 A vakmerő szemét.
 S alig tekint le, — hirtelen
 Egy kedves gyermek ott terem.

Szép arcain mosolygó,
 Szelíd minden vonás;
 Csigával a fővényben
 Kicsinyke gödröt ás.
 És majd a tengerpartra lejt,
 Merít, míg a gödör betelt.

«Fiam! fogsz hagyni tán a
Tengerben is vizet,
A kis gödörbe által
Mind úgy-e nem viszed?»
Igy szól a férfi s felvidúl,
Jó kedv mosolyg le ajkirúl.

«És hogyha mind kihordom,
Mi az, mi ellenáll?
De fogd fel a nagy eszmét,
Miről gondolkodál!
Kettőnk közül két tengeren
Győző ki lesz a versenyen?»

Szól a fiú mosolygva,
S játékát folytatá,
De a beszéd a férfit
Lelkében áthatá.
Bánkódva sápad, földre hull,
S könnyűk peregnek arcirúl.

Felnéz, — a gyermek eltűnt,
És rá a tiszta ég
S Isten mosolyg le abból,
Mert már nem kételkedék.
A férfi Ágoston vala,
A gyermek a hit angyala. —

Kimérte Isten a
Tudás határait,
S embertől elfüdé
Főnséges titkait.
A megadás szelíd nyomán
Kél a valódi tudomány.

Városi István:

Bányászok.

Istenkísértő mélybe ostoroznak
Békétlen bányász kenyérgondjaid . . .
Pedig ott lent csak egy kincs van, amit
Érdemes volna észrevenni fönt is:
A verítékkal párázott szíved.

Tüdőd sípol, a mellkasod liheg.
Kaparászkod az olcsó meleget,
Hiúságot és gyűlöleteret
És jóllakást és háborút és csókot.
Börzékre húst és könnyet és vasat.

Istenpótlékul izzó aranyat
Egynéhányaknak. Ez az életed.
Útőered majd egyszer megreped
S egyetlen szent kincsed is földbe csusszan,
Mi benned égett észrevétlenül . . .

Lásd, testvér, bennem más élet feszül.
Akármilyen sorsot citál a föld:
Én mindent megfordítok. És ha tölt
A sors egy-két semilyenízű kortyot,
Azt mondom: édes. S hipp-hopp így leszen.

És mert bányásznak küld az ős Legyen,
(Hisz minden ember bányász valahogy
Tollal, körömmel, késsel, már ahogy
A falatját kell ásnia naponta
A földből, vízből, barázdák közül)

Azt mondom: jó. És zengő hírnökök
Az ős Legyenhez küldöm a szívem:
Kivésett terved meg nem semmizem,
Csak megfordítom. Hadd legyenek hát bányász,
De bányász fönt, fönt, fönt, fönt. Az ég

Kegyes azúrján. Fátyolán. A kék
Magasságokban. Fölfelé megyek.
Holddarabkát és csillagport szedek.
Istenmosolyt bányászok. Titokgyöngyöt.
Lélekkalárist. Türkiz és smaragd . . .

Ez az én bányám. Hitvány rög alatt
Mit is keresnék? Arra fönt pedig
Iszákomp gyorsan csordultig telik . . .
És lám az Isten nem haragszik érte.
Fülembe ság: bányásznak küldtelek,

Mint másokat. De nem kergettelek
Erőszakkal a föld alá. Tehát
Megfordíthatad sorsodat. Terád
Bízam a bányát. Hogyha kell a föld,
Neked adom. S ha jókor észrevetted,
Hogy más a Fönt, hogy százszor szebb a Fönt:
Azt bízom rád. A Jobbat és a Szebbet.

Kocsis László:

Credo.

Örök törvény vagy, egy és mozdulatlan,
 Mégis életforrás s nem tétlenül álló,
 Lángoló, felséges, fényt szikrázó katlan.
 Menny alatt, föld felett elterülő háló
 S örök halász, ki hálójába fogja
 Mint napkirály a csillagmíriádot.
 Vetsz csirát, az is s a kristályvilágok
 Roppant mélysége törvényed dalolja.
 Örök fegyver vagy, szeretet a pengéd,
 Harag vagy s ha kell, harangszó s gyengéd
 Simogatásod arany forrás: jóság.
 Téged dicsér hegy-bátyánk, csöpp hugunk, a rét,
 Ég=testvér kezedtől újul s újra kék,
 S a tó is dicsér, mint fellegek hajósát.
 Tengerek tükrén tűzszemed tükrözik,
 Hold=nénénk virraszt árnyékod mögött,
 Nap=anyánk játékod, őt is befödöd
 Egy szemrebbenéssel, mert Te vagy örök itt.
 Te vagy a magvető, fű is érted zsendül,
 Csalogató kedved virágra tűzöd,
 S ha nincs már ember, ki dalolna, tücsök
 Zenéjével szólasz s ha akarod, csend ül
 Opálos lombok lilázó avarján . . .
 S ha nem dicsér zenélve emberek szíve,
 Zeng a madár=testvér s két kis gilice
 Rak fészket vadonban, ha ember elvadul
 S fészekhagyó lesz s fészke romba hull.
 S ha e fagyott világ itt fönn nem dicsér,
 Dicsér a mélyben bujkáló kis ér,
 A szén, az arany s a kagyló mennydörög:
 Hiszünk Tebenned, te vagy Istenünk,
 Örök Teremtő, mi mind elveszünk,
 Időtlen, egyetlen Te maradsz örök!

Liszt Nándor:

Csillagos ég.

Ó, csillagos ég! Nagy, titkos erők rohanása az éjjel,
 Hogy lüktet a ritmus a végtelen élet előtt,
 Hogy hullnak az űrben az égi tüzek pirosan szanaszéjjel
 És érzik a fölriadó, örök élet=erőt,
 Hogy futnak elől vakító sineken, — magasulnak erőre . . .
 Ó, csillagos ég!
 Jó volna rohanni, repülni előre!

Nem mozdul a föld. Nem rebben a szél idelent a világon,
 Bús éj tava tükre alá belesüpped a lég,
 És láncon a lelkem, a szívem alélt, elaludt a világom,
 S csak nézi amott mosolyogva a csillagos ég.

Egy vad, riadó rohanás letekint a magyar heverőre...
 Ó, csillagos ég!
 Jó volna rohanni, repülni előre!

Hogy tűnik a hold. Hogy csillog erősen a csillag a légen:
 Nagy évmillióknak az útja lángol elő.
 Szent isteni fény robog ottan, előre a végtelen égen:
 Szép tűzparipán rohanó, örök Isten=erő.
 Mert égben az Isten, — a földön az emberi féreg, a dőre...
 Ó, csillagos ég!
 Jó volna rohanni, repülni előre!

Itt alszik a föld és reszket az élet e földi halálon,
 És nincsen erő, ami vinne, ha volna elég,
 Itt meghal a vágy, körülönti a bú meg az ősmagyar álom,
 És alszik erők örökös csoda=ritmusa még.
 Nem jutnak az álmok e földi világon örök, nagy erőre...
 Ó, csillagos ég!
 Jó volna rohanni, repülni előre!

Szép csillagos ég! Ó, dobjad a lelkem a végtelen égbe,
 Szent évmilliók rohanó repülése felé,
 Hadd szálljon elől csodaszép, viharos lobogással elégve
 A végtelenül szerető, örökös Isten elé,
 És hulljon az isteni fény meg a ritmus az újrakelőre...
 Ó, csillagos ég!
 Jó volna rohanni, repülni előre!

Temesváry Kriszta:

December.

Ó szent, szent, szent December! Ó, hozsánnázó hófehérség!
 Ó, harsonázó hideg!
 Kórus, teljes, dicsőséges, harsogás is, csendesség is,
 hőcsengetyűk, szélharangok, jégsípokon orgonaszó,
 szél vonogat fagyos ágon fagyos ágat: hegedűszó,
 levegő zeng, láthatatlan gyémánthúrok megremegnek:
 nagyon messze Isten játszik ezüst cimbalomverőkkel,
 nagyon közel szívem dobol — piros dobon — dobverőkkel,
 Ó szent összhang, ó sok hangszer, egy karmester: Isten, Isten!

Ma éjtszaka ablakunkra ráhelted éji álmod,
 egy gyönyörű, csodafehér, csodafényes jégvirágot:
 úgy tapsoltunk, mint a gyermek!
 ma éjtszaka ajakunkra rálehelte másik álmod,
 egy gyönyörű, csodapiros, csodafényes vérvirágot:
 úgy tapsoltunk, mint a gyermek!
 Ó sok ablak, ó sok ajak, ó egy művész: Isten, Isten!

Ma éjtszaka hóbasüppedt tanyák között lépegettél,
 álmukból felcsudálkozó kutyák ejét simogattad,

fölnéztél az eperfákra: dermedt verébkét kutattál,
 Isten=szívedhez szorítva hármat=négyet melengettél,
 megáldottad a varjakat, az egyedül álló fákat,
 az egyedül alvó embert, az egyedül nyugvó holtat,
 égbolton a téli holdat
 s reggel ott fénylett a hóban fényességes nyomdokod.

Ó, szent, szent, szent December! Nem a mienk. Mienk a föld,
 barna búja, rögös gondja, sárugarja, sírgödörje,
 e fehérség, e fényesség Isten kincse, szent játéka.
 Gyémántteher fenyőágon, briliánscepp házereszen,
 ezüsttükör a patakon belenéző Isten=arcnak,
 országúton szán csilingel, mondod, szomszéd faluból jó,
 ne hidd: Isten járja most a hóban fénylő határokat
 s nékem mondja, néked mondja s minden jóakarátúnak:
 szegény ember, földből formált, eltűnt a föld: ámulj, ámulj!
 Szél dudorász . . . ne hidd, Isten énekelget altató dalt,
 alvó búzatáblák fölött halk éneket énekelget.

Ó, szent, szent, szent December! Isten küldött vigaszunkra,
 most a bánat is fehérebb, most a gond is hópehelynyi,
 a tört ugar jó ágyacska álombahullt kis magoknak,
 most a sír is jó nyoszolya álombahullt embereknek,
 kényes testem beléfelehet, Isten leple lesz fölöttem,
 alatta elpihenhetek mindörökre, amen, amen.

Sík Sándor:

Egyszerű titok.

Nézvén naphosszat emberek szemébe,
 És este ülvén egymagamban
 Nehéz könyvek között,
 Egyszerre valahonnan kicsapott
 És elém lobbant mindörökre
 Az egyszerű Titok.

És elfoszlott a nagy Illúzió.
 Messzelátóm megfordult hirtelen.
 Az életnyüzgés olyan messze volt,
 És úgy álltam fölötte szent magányban,
 Mint egy alpesi szirtorom fején,
 Napfényes, istencsókos, friss magasban,
 A mozdulatlan ég=mosoly alatt.

Lenn, lenn sűrögnek apró hangyabolykák,
 Apró faluk és apró városok,
 Pici Besnyók és pici Londonok,
 És gombostűfej=emberkék közöttük,
 Ici=pici nagy bottal, nagy tasakkal,
 Nagy pápaszemmel, nagy szakállal,
 És ici=pici nagy=nagy akarással.

Ni, ott egy gazda jár az ekenyomban
 És vet, veti a magot
 A barázdába, nyílt istenmarokba.
 Amott egy furcsa kis kalmár lohol
 A Börze autós ajtaja felé,
 Percentes agyú, asztmás kis öreg,
 Forgatni zsebnyi játék=tantuszát :
 S nem látja, hogy a kattogó Kerék
 Forgatószíjja a nagy Mozgató
 Láthatatlan kezére tekerőzik.
 Amott kis napfény csillan pajkosan
 Játékkatonák új sisakjain :
 Állítgatják őket felnőttes arccal,
 Farsangi, cifra, csillagos ruhákban
 Bajuszos, furcsa, szögletes fiúk.
 Vezeti kezüket egy öreg szolgál,
 Az alázatos szolgál, a Szerencse,
 Akit dolgoztat a Parancsoló,
 A vulkánok és fátumok ura.

Milyen érdekes ez a nyüzsgé játék!
 Hogy látom apró agyvelőiket kigyúlni
 (Papírmásé=váracskák pici körtefénye!)

És látom bennük a gondolatot
(Plakát-betűsen, hangos, nagy színekben!)
Mind azt hiszi, hogy lép, mozog, cselekszik,
S fontoska énje intéz, hat, teremt,
És nem érzi az Egyetlen Erőt,
A minden mozdulásnak Mozgatóját,
A minden gondolatnak Gondolóját,
Az okozások egy Okát.

Ó, én akarom az Akaratot!
Én szabad szívvel és gyermek-repesve
Az Áramkörbe kapcsolom magam,

Kis, szürke szívem hadd izzítsa fénné!
Én akarom: akarjon általam,
És hasson, és építsen és teremtsen.
Akarok lenni szerszám a kezében,
Toll és eke és mécs és rádió:
Kis életem, hadd nőjön által így
A szabad légen át a végtelenbe.
Ó akarat, szabad szolgáló vagyok.
Hűbéres úr e rabszolga világon:
Szolgám minden, mert én szolgáló vagyok,
Enyém minden, mert én Tied vagyok!

Finta Sándor:

Glória.

Dicsőség Istennek a magasságban!

Lendülj, lélek, a földről az ég magasába!
Hagyd a barázdát, füttyteli műhelyedet,
Gyáraid szívtelen gépdohogását,
Ingatag asztalod számadatát
S mostoha, üzleti mérlegedet!

Hagyd el a földet! A birtok, a bútor,
A villa, a kéjlak, a bérpaloták,
A képek, a szobrok, a könyveid ezre,
Szőnyegek puha kellemei,
A kerted, a pénzmagod, ételeid sokasága,
A bor meg a pezsgő mámoros kortya,
Rádiód távoli, nagy muzsikái,
Gyors autóíram vad robogása
S új repülőutak izgatag álma,
Mind csak a boldogság keresése hiába...

Egy a boldogság, a dicsőség s Egy a valóság:
Isten, a föld Ura! Mennyei Atyja
Porlatag életed éveinek.
Csacska családod Gondviselője,

S gondjaid, gyászaid, rút nyavalyáid
Orvosa, gyámola, enyhülete!

Zengd tele, lélek, az égűr erőit,
A csillagok végtelen, ős birodalmát,
A menny lesugárzó, szent Karait,
S áldd az Atyában a kezdetet, véget,
Életed alfáját s omegáját;
Áldd az Atyában a Megváltó Fiú Isten
Golgota=útját, szent sebeit;
S áldjad a Szentlélek segedelmén
Rádhulló, kegyelemteli élet
Jóra sugalló ösztöneit!

Áldd Urad zengve, s hozd le a földre
Isteni hited szent erejének mennyei kincsét,
Hozd le reményeid nagy bizodalját,
Hozd szeretetre gyúló szívedet!

Hintsed a kincsed, hintsd bizodalmad!
Árassza szíved a béketűrő szót,
Mert béke vezérli a jóakarattal
Istenért küzdő embereket!

Walter Gyula:

Himnusz.

Most bűg az orgona.
Az ezüstsípok szent kórusa zeng,
és zeng és bűg a hangok kardala.
Ezer nyelven és ezer hangszeren
ostromolja az örök végtelent
a Muzsika maga.
Szent angyalnyelvek lélek=ihlete

riad a sípokon,
és árad, száll, csodás istenzene,
a lelkemmel rokon.
Mint ők, ó, én is: muzsika vagyok,
síp, zengés, dal, titok.
Istent dicsérek, embert lázítok.
Pásztordal édes, halk bűvölete

aztán szavam, szívem,
 és lesz titáni, lázadó zene
 a földtől fel az azúrig.
 A lelkem cselló mély bűgása,
 viharszelek pokolzügása,
 hegedűhúron kelő ária,
 ördögekaj és Áve Mária.
 Ember vagyok, sár, vér, hús és mocsok,
 de el én mégse, mégse kárhozok,
 mert lelket lehelt énbélém az Úr
 és most már hív és vár a mennyazúr.
 Szívemen millió érzés fut át,
 korálok, himnuszok, ávék, fűgák,
 sátánsikoly hörgése tép,
 s én mégis, mégis minden túl
 valloim csak az örök ígét:
 Az ember, szenny és sár felett
 szent orgonának született,
 s hiába riog néha a gonosz,
 a lélek még se rossz.
 A bűne: máz csak,

magja: ősi, tiszta,
 és esdekel az Úr ölébe vissza.
 Szava a százszor diszharmónia,
 ó mégis, mégis, csak harmónia,
 s marad örökre a jóság fia.
 És a dallam, ami mélyében él
 nem lesz itt soha: cél.
 Nem lesz soha.
 Mert nincs magáért lélek, orgona.
 Nincs lélek önmagáért,
 se orgona az orgonáért,
 csak önmagán is túli,
 áldó, szent dicsőségre,
 csak, hogy a hangja zengőn
 szárnyaljon fel az égbe.
 Csak hogy dicsérje,
 ki mindent teremtett,
 a muzsikát, a csendet,
 aki teremtett mindent —
 dicsérni, dicsérni örökön:
 Az Istent, az Istent, az Istent.

Sík Sándor:

Imádság a hegyen.

Itt a hegyen, ahol minden levők:
 Menny-kupola, hétágú-gyertya fák,
 Kakukfű-tömjén, hangyakörmenet,
 Szóló madárdal és szellő-karének
 Egy zsolozsmába olvad fel Tehozzád,
 Hozzád, kit megnevezni nem tudok,
 De a te neved minden szó a számon;
 Akit keresni hiábavaló,
 Mert nem vagy ember=érhető helyen,
 De kereslek, mert megtalálalak,
 És aki keres, az is csak Te vagy;
 Akinek halló füle nincs szavamra,
 De minden szómat visszahangozod,
 Gondolatomat, a vérem verését,
 És minden ízomat te vagy, aki mondod:
 Hadd tárom Hozzád én is mindenestül
 Veled csordultig=édes lelkemet.

Első szavam a néma bámulat,
 Az alázatos mámor: a csodán,
 Hogy az útszéli csöpp üvegszilánknak
 Engedtetett tükrözni a napot.
 Hogy aki nem is tudom biztosan még;
 Vagyok-e hát, és mi az, hogy vagyok:
 Tudom és érzem, élhetem a van-t,
 A tudhatatlant, az érezhetetlent.
 Hogy életem — e gyújtóvillanás,

Megpillantanom alig elegendő
 Mind a sok mozgó, fényes furcsaságot,
 Ami hozzám ér kívül és belül —
 Ez a sikolynyi pillanat, elég
 Meglátnom az egyetlen Látomást:
 Láthatatlan, időtlen Arcodat.
 Hogy tapogató, vaksi ujjaim,
 Amelyek még magamig el sem értek,
 Fogják, szorítják a megfoghatatlant,
 És ölelik és érzik ölelését.
 Hogy bennem, ki magamnak szűk vagyok,
 Elfér a fértelen, a tértelen,
 A végtelen, az egyetlen, a minden.
 Hogy imádkozhatom; hogy én, a semmi,
 Tegezhetem a Mindent és Átyának
 Szólongathatom és szerethetem
 És kéréseket gügyöghetek Hozzád.

Add meg a mindennapi kenyeret,
 És add meg a mindennapi kegyelmet,
 Hogy jó lehessen, hogy ember lehessen
 És el ne rontsam a harmóniát.
 A mindennapi szépséget is add meg,
 Hogy legyen mindig lehelnem belőled
 És szétlehelnem a testvér=világnak,
 És add meg, add meg ugyanezeket
 Minden embernek és minden nap. Amen.

Amen, amen. Ládd, nem tudok én kérni!
 Ó, pedig mennyit volna kérni még!
 Mindennapi bűnök=bocsánatát,
 Bűnbánatot és különb holnapot,
 Hogy jobb legyek mindennap, tiedebb,
 És szeressem az embereket jobban:
 És az emberek jobbak legyenek.
 És okosabbak. Oly nagy dolgokért,
 Oly sokért kellene könyörögnöm,
 De nem tudok: Én Téged láttalak,
 S oly kicsi minden ott, ahol Te vagy!
 Olyan nem=fontos, ami nem Te vagy!
 Elvesztegetett minden szó nekem,
 Mely nem egyedül Tégedet dicsér!
 Ó, engedd, engedd csak azt mondanom,
 Amivel lelkem színültig tele:
 A Tedeum örökegy ujjongását,
 A Glóriát, a Sanctust, a Hozsánnát
 És ezer egyéb boldog dadogását
 Az egyetlenegy kimondhatatlannak:
 Hogy vagy, vagy, vagy — ó, milyen nagyszerű!
 Hogy Te vagy, az vagy, így vagy — ó, be jó!

Hogy énnekem vagy! — milyen édes, édes!
 De mindenek fölött és szüntelen,
 Hogy nagy vagy, szép vagy, jó vagy, szent
 vagy, egy vagy!
 Vagy, vagy, vagy, vagy! és vagyok és imádlak,
 Boldog vagyok és boldog vagy! Imádlak!
 A szégyen és a fájdalom veséig
 Hasít belém, hogy másra is fecseltem
 Szép életem felséges perceit
 És el nem óvtam fukar=boldogan
 Tenéked és nagyságod énekének.

Ó, engedd legalább már ezután
 Összefognom egyetlen markolással
 Parányi létem minden pillanatját,
 Az áhítat, az ihlet illanatját:
 Eggyé szorítani széthulló magam,
 Oly földetlené, olyan súlytalanná,
 Hogy visszasóhajts, föllehelj magadba,
 Belesóhajts, elhaló dallamot,
 Az örök Zengés egységébe. Amen.

Ósz Iván:

Intelem.

Isten lámpáját feldöntötték
 A Világ=család asztalán.
 Vak sötétség lett. Sírt a jajszó:
 Itt az Itélet is talán.

Meredt szemekkel, tébolyultan
 Mindenki gyujtót keresett
 S keresztül gázolt a zavarban
 Testvér a testvér=test felett.

Vak maradt minden vértől, könnytől
 Nedvesült eszme=gyufaszál,
 És minden gyujtó=sercenésben
 Rikkantott egyet a Halál.

Szájhős akadt nem egy, ki mondta:
 Az én tüzem jó, emberek!

Majd gyujtok én mindjárt világot,
 Csak félre innét, hadd megyek!

De a Sötét sötét maradt csak,
 S a holtak egyre hullanak.
 A szájhősöknek semmi, mert ki
 Elhullt, nem ember, hulla csak.

Húsz éve tart már a sötétség.
 Halál ez, vagy még élet ez?
 Ne a zsebedbe, a szívedbe
 Nyúlj, ember, gyujtót ott keress!

Szárítsd a vért! Töröld a könnyet
 S hívd így az Istent: én Atyám!
 Mert nem gyúl másként lámpa többé
 A Világ=család asztalán.

Reviczky Gyula:

Isten.

Kinek porszem, mi nekünk egy világ,
 S egy rebbenés határa az időnek;
 Ki, ami ember=agyban miriád:
 Nem olvasod, mért semmiség előttd;

Ki buborék gyanánt elfújhatod,
 Mit összehordtak népek, századok:
 Minden fűszálban érezlek, de elmém
 Nem bír felfogni, megnevezni nyelvén.

Kit megtagad a léha kétkedő,
Te adtál, ismeretlen ismerős Te,
Te földi szóval nem nevezhető,
Szívünkbe álmot, eszmét agyvelőnkbe.
Magát tagadja meg, ki megtagad,
Mint a napot, a fényt, a színt a vak.
A por fiához más nem illik itten,
Minthogy Tebenned megnyugodva higgyen.

Ki oda tűztet a közös napot
Sugárzó lényed egy parányaképen;
Ki hangodat majd zúgva hallatod,
Majd édes összhang bájos zengzetében;

Ki, hogy megszűnjünk élni, rendeled,
De, hogy meghaljunk, mégsem engeded;
Ki ezt a bölcs világrendet behoztad:
Megértni vágyó elmém összeroskad.

A tudomány, az ember=bölcsesség
Hadd fejtegesse millió csodáid . . .
Nyugodtan nézed újabb Babelét,
Amelyen át egedbe nézni áhít.
Engem, tünődőt, volt-e kezdeted,
Időnek vége, hogy mikor lehet:
Érzése elfog a parányiságnak,
És leborulva, térdemen imádlak.

Mentes Mihály:

Isten, a kaptár.

És hogyha nem szólsz, akkor is,
Ha sírni engedsz, akkor is,
Ha békét nem hagysz, akkor is,
Ha futnom kell Tőled, akkor is,
Ostorral sujtasz, akkor is,
Haragosan nézel rám, akkor is,
Ha eltaszítasz, akkor is,
Mindig és örökké
Kínban, gyötrődésben, sötétségben,
Tűzben, vágyban, szenvedésben,
Életben és halálban,
Pokolban vagy mennyországban —
Tudom, hiszem és vallom,
Sikoltó jajjal hirdetem,
Hogy senki, senki, senki nem kell nekem,
Hogy semmi, semmi, semmi nem kell nekem,
Csak Te kellesz,
Csak Téged kereslek, csak Téged szeretlek,
Csak Téged akarlak,

Mert ha van is boldogság, öröm máshol,
Olyan az, mint csöpp méz,
Melyet nagy ügyel=bajjal
Keservesen szed a kicsi méh
Egyetlen kis virágból.
Az én lelkem mohón,
Szomjasan és éhesen
Csak vár, csak vár.
És hogyha nem szólsz, akkor is,
Ha ostorral sujtasz, akkor is,
Haragosan nézel rám, akkor is,
Ha eltaszítasz, akkor is:
Itt áll és visszajön,
Nem kell neki más öröm,
Csak vár, csak vár.
Tégedet akar,
Mert Te vagy a nagy
Mézzel tele kaptár.

Ágoston Jullán:

Isten arca hófehér...

Az Isten arca hófehér
és nagy titok:
barázda nem szántott rajt rancos árkot,
nincsenek rajta görbe vonalak,
ott mindig minden síma és fehér, —
csak szórja, ontja a sugarat.

Mi itt lenn gond=gubancolt lábbal
mérjük a merre=utakat,
hogy rátaláljunk Isten homlokára.
Sátánt kergetünk hajszás táncolással,

s felejtjük, hogy Isten arca fehér, —
lelkünk fekete ösvényekre szárnyal,
hajkurászunk a kín=szöttes pokolba,
pedig fehér az álmunk: —
Isten homloka.

Sírósan nézünk föl, előre, hátra:
tán innen int az igaz út,
tán ott nyílnak a rózsafák,
tán amott virulnak istenes mezők, —
és fájunk és csalódunk;

utunk ezerszer vissza=útra lel,
s megjárjuk újra=újra verejtékes daccal
a másik utakat.

Míg egyszer, egyszer jó útra találunk.

Eggyészövdnek kusza vonalak,
egybecusodnak minden széteső irány,

s mi rohanunk a fény után
előre, együtt, mind, mi emberek . . .

Mert Isten arca hófehér
és nagy titok:
az útja síma, zökkenéstelen
és — — — egyenes!

Agoston Jullán:

Istenbez-utam.

Vannak, akik szavakkal nyúlnak hozzád:
puha bársonnyal szőnek tele téged,
és szavaiknak lágy selyméből
fognak fejre koszorút.

Vannak, akiknek álma vagy,
csak téged látnak éjjelente,
s aranyhímű réten rajzolják
szívükre lépteid.

Vannak, akikben muzsikálva,
zsoltárversekkel énekelsz,
és csupa=ritmus arcod fényén
tükrözik vissza emberarcuk.

Vannak, akik csak fénybe néznek:
s meglátják benne képedet,
színekretörtén ragyogsz vissza rájuk,
mintha nap lennél lélekprizmák élein, —
s mosolyod sugaraknak tánca.

Vannak, akikben nagyhatalmú úr vagy:
Alfa és Ómega,
s pillanat=éltüket beleszilánkozzák
a te végtelent=ölelő létedbe.

Vannak, akiknek takaró vagy,
vannak, akiknek... Nem mondom tovább...

Vannak, akik letagadnak tán,
mert sok vagy nekik,
s nem mernek földre hullni.

Vannak, akik semminek hazudnak,
mert megvallani félnek,
s homokba dugják strucc=fejük.

Vannak, akiknek mindenük vagy:
életük, lelkük, egész emberségük . . .
és nem tudnak meglenni nélküled.

És itt is, ott is: mindenütt csak utak,
és mind feléd vezet.
Keresve vagy már megtalálva
rostokolunk vagy rohanunk feléd . . .

Mert útravetett vándorok vagyunk,
kidobva messzi idegenbe,
s megyünk, megyünk feléd . . .

Van, aki életével, fénnnyel,
van, aki színnel, hanggal, száz örömmel,
van, aki szóval, — —
de van, akinek az útja más,
talán ez sok neki, talán kevés:
az én utam hozzád a szenvedés!

Harsányi Bajos:

Ki az Úr?

Kezdetben volt az Isten.
Az Isten volt az Úr.
Azután jött a Tűz, Víz
Az Ég, a kék Azúr.
Majd jöttek a Királyok.
S azok lettek urak.
Aztán elűzték őket,

Kiírtva magjukat.
Majd jött a felséges Nép
És a Nép lett az úr.
Majd jött a szent Szabadság
S akkor az lett az úr.
Azután jött a Terror
S a Terror lett az úr.

Azután jött az Inség
 S az Inség lett az úr.
 Azután jött a Bőség.
 (Nem lett belőle úr.)
 Botorkált a Megértés.
 (Nem lett belőle úr.)
 Azután jött a Bankár
 S a Bankár lett az úr.
 Azután jött a Mammon
 S a Mammon lett az úr.
 Azután jött a Sátán
 S most a Sátán az úr...

De elbukik a Sátán
 És nem lesz mindig úr.
 És összedől a Mammon
 És nem lesz mindig úr.
 Öngyilkos lesz a Bankár
 És nem lesz mindig úr.

És elmúlik az Inség
 És nem lesz mindig úr.
 És fölenged a Terror
 És nem lesz mindig úr.
 És meghal a Szabadság
 És nem lesz mindig úr.
 És megszeli a Nép
 És nem lesz mindig úr.
 Király nem akad senki
 És nem lesz többet úr.
 És ránk szakad a kék ég
 És nem lesz többet úr.
 És füstté lesz a Tűz, Víz
 És nem lesz többet úr.
 Kezdetben volt az Isten
 Az Isten volt az úr.

Örökkön és örökkön
 Az Isten lesz az Úr...

Szalay Mátyás:

Kicsi hangya bölcsessége.

Egykép dolgozik Isten
 Harmattal és viharokkal
 S egyképpen tervébe vagyon
 Az áldás meg az átok,
 A föld meg a víz meg a tűz,
 Meg a szín meg az illat,
 Meg a fény meg a reggeli szellő;
 S egyképpen jó minékünk
 Atyai szent akarátja:
 Én hát bízom örökké.

Bízom, ha nem is értem a «Miért?»=et.
 A hangya hogy értse a harmatokat,
 Mik az útra csepegnek eléje?
 Jön a harmat a csira miatt,
 Meg a búzakalászáért,
 De a hangya hogy értse szegény?
 Vagy az övénel szebb muzsikát
 Hogy értse a zümmögő szúnyog?
 A szúnyog hogy értse szegény?
 Hogy értse a láng, hogy elégnie kell?
 Vagy a bükkfa hogy értse, ha vágják,
 Ha vágják s kigyalulják remekül
 Gyönyörű művű palotához:
 A bükkfa hogy értse az ácsot?

Minden az Úr tervében vagyon,
 Értjük vagy sose értjük=e: mindegy.
 Én hát bízom örökké.

Mert minden, amit életre parancsol,
 Óérette vagyon; remekéül
 Alkot szúnyogot és sasokat,
 Kisnyulat, oroszlánt,
 Kőkavicsot meg a nagy Tejutat,
 Meg a barna ködöt a csillagok útján.
 De semmi, de semmi magáért:
 Óérette vagyon
 És Benne marad csak boldogulása.
 Vagyunk, hogy néki öröme teljék
 És soha=végű örömeiben
 Szeresse magát mimiattunk,
 Emberekért, kis hangyacsaládeért,
 Mely nem is érti a harmatokat,
 Mik az útjába csepegnek.

Én hát, a nem értő kicsi hangya,
 Ha nem is értem a «Miért?»=et,
 Bízom örökké.

Lesz egy nap, mikor értek.
 Kő se leszen már, Nap se, Tejút se,
 S a barna ködök a csillagok útján
 Régen leszaladtak azon nap.
 Elmúlik a tér, megszűnik a mozgás,
 De én, a nem=értő kicsi hangya,
 Akkor is ott leszek Óvele még.
 És akkor megvillan az értés:
 Ami volt, ami volt, ami volt,

Tejutak, ragyogó Napok, élet,
Kőkavicsok, fűszál meg a szűnyog,
Sasmadarak meg az ember,
Orgona, képek, dal, szobor és tánc:
Ami volt, ami volt, ami volt,

minden csak azért volt,
Hogy méltóvá remekelje e dalt
Harsanni örökkön=örökké:
«Imádlak, Isten!»

Kövér Erzsébet:

Kis versek Istenhez.

Csipkebokor.

Ne úgy, mint Mózes Egyiptomnak földjén!
Ne lángbokorban!
Gyöngé volnék ilyen találkozásra.
Uram, én téged másra kérlek, másra.
Szemet adj nekem, tiszta két szemet,
Hogy lássalak és felismerjelek.
És sarut oldjak előtted a porban,
És áldjalak és átöleljelek
Virágzó csipkebokorban.

Atyám.

Tudom, hogy messzi vagy
S mégis mindig közel.
Tudom, te megsegítsz,
Hogy hozzád jussak el.
Tudom, hogy porszemek
Előtted a nagyok,
És mégis, senki=én,
A gyermeked vagyok.
Te nagy, Te szent, Nevezhetetlen Egy,
Akit Atyámnak mondhatok.

Labdajáték.

Én kisgyerek vagyok. Véled is játszom.
Piros játékos labda=szívemet
Hajítgatom Neked.
De sokszor félek, sokszor búsulok:
Olyan magasra dobni nem tudok,
Lásd, hogy elérjelek.
Ám jó vagy te: csak biztatsz és nevensz,
Hogy újra=újra dobjam, integetsz.
S ha mégse száll elég magasra labdám,
Lenyujtod jószágos karod
És megkapod.

Kemenes Ferenc:

Magasztaló ének.

Örök hatalmú, végtelen való!
Ki a magasság felhőin lakol,
S királyi széked lángoló napok
Tartják mérhetetlen mélységek fölött;
Ki megkerülte egyes=egyedül
Az égkerekség roppant távolát;
Jártál a forrva harsogó elem
Csillagfonó nagy mélységein;
Általhatottál az éj tengerén,
S teremte szódra minden cseppből egy
Világ tetszett fel a habok közül,
És e világban száz meg százezer
Erő és élet nyüzsg, forr szüntelen; —

Ki megvilágítsd földet és eget,
S forgó tüzekké térszed angyalid,
Hogy megjelentsék a te jöttödet,
Midőn a szélvész zúgó szárnyain,
Dübörgő felhők mennydörgése közt
Általvonulsz a nagy világ fölött; —
Kinek lehető, mind a lágy viasz,
Elolvadoznak a gránithegyek,
Megindul a föld, a nap sarka ing,
És összegördül a nagy ég íve:
Rólad beszél a tűz, víz és a lég,
Dicsőségedről szól az éj s a nap,
Reád mond áldást a hajnal s az est,

Téged magasztal az ég és a föld,
Téged dicsőít a menny, kárhozat,
Tőled remél az élő és halott,
Hozzád sóhajt a haldokló beteg,

Tebenned hisz az emberek szíve,
Neked hódol meg a bölcs lángesze,
Elédbe omlik a tűnő világ,
És én, e földnek dalló vándora.

Finta Sándor:

Miatyánk.

Én legszentebb imádságom, téged szomjaz szívem, elmém;
Jöjj, taníts meg szokat szőni vágyam tiszta gerjedelmén!
Könyörögni szeretnék most, s mint a tékozló fiút,
Elfog engem is a szégyen, s ajkam is csak sírni tud.

Jézus adta és azóta két évezred tengerárján
Ez az ima vitte, Uram, Hozzád izmos lélekszárnyán
Négy világtáj minden népét, könnyét, jajját ontani . . .
Engedj, Uram, nekem is itt új könyörgést mondani!

— Ó, Miatyánk, tárd karod ránk s légy Atyánk a mennyekben!
Hadd szenteljük meg a neved mosolyokban, könnyekben,
S hadd vigyük szét a világon, mint a napfényt, harmatot,
Hadd lássuk meg távol tájon, mint születnek s halnak ott
Mustármagként, telt kalászként új emberek s régiek,
Bűnösök és angyaliszták, de már szívük mind Tied!

Igy jöjjön a Te országod a szívekben s lelkek mélyén!
Nap legyen a szereteted tévelygések, bűnök éjén!
Téged féljen mind a zsarnok s az elvadult proletár,
S akaratod teljesítse, ki őrséget Veled áll
A nagy harcban, hol az ördög dúlja, rontja rendjeid,
Akaratod nevelje meg földet újabb szentjeit,
Martírjaid, hitvallóid hithirdető seregét:
S mint a mennyben, a földön is hadd szállhasson fel Eléd
Akaratod visszhangjaként minden emberakarat,
Amely égi kenyeréhez örök magvakat arat!

Kenyeret adj nekünk, Atyánk, Mindennapi kenyered
Add meg fényből, boldogságból! Bűnös édesség helyett!
Fiad testét nyujtsd minékünk s drága véréit italul!
Add azoknak, kiknek lelkén vétkek vadja szilajul!
Nyujtsd szívüknek örök étkül és bocsásd meg vétkeik
Emberfaló, testimádó s vérre éhes étkeit!

És bocsáss meg minékünk is minden rosszat, hűtlenséget,
Ahogy mi is megbocsátjuk a sebet, mely szívet éget,
Nyugalmat tép, lelket mardos; s elfelejtjük tetteik . . .
Ó, segítsd e szeretetre mindazokat, kik haragod rettegik!
Ne vidd őket kísértetbe! Mentsd meg őket a rossztól!
S szabadíts meg engem is a lélekvesztő Gonosztól!

Úgy legyen, amint Te szántad! Légy segítőnk bajainkban,
S kiknek vétke ázott rendként, mint szemét, a réten kint van,

Segítsd, Atyánk, behordani, sírverembe rejteni!
Könnyfolyókba ejteni,
És a Szent Szűz anyaszívén botlásunk felejteni!

Legyen békénk a Keresztben, csonka hazánk keresztyében,
Nyujtson kezét minden híved nemzetek nagy elestében;
S ragyogjon ránk irgalmad az ég alatt! . . .
És vezessen, melegítsen, virágokat telepítsen,
Gyümölcsöket nemesítsen s jószágmézet édesítsen,
Mint a nap;
S mindnyájunknak adjon örök, mennybevivő sugarat!

Horváth Béla:

Minden mozdulatban.

A karjaim kinyujtom, mintha inteni
Akarnék, mintha bátran megmutatnám
Az arkangyalt, ki glóriát gyújt majd rám
És kusza fűrtjeimre fényt fog hinteni.

És visszahúszom és kinyujtom újra, mint
A gyermek játszik édes, mély örömmel
És visszanéznek villogó körömmel,
Csodálatosan szép és élő ujjaim!

Csodálatos vagyok! A bőröm rózsaszín
S szemem láng nélkül ég, mint ritka gyémánt.
Atyám, itt minden ízület Feléd ránt
És tenyeredbe futnak drága csontjaim.

És tetteimre csillagokkal néz a csöndes ég.
Nem élek oktalan, mert minden mozdulatban
Kimondhatatlan s Egyetlen Uram van,
Ki mozzgat és igazgat s boldog Bölcsesség!

Igy mozgok, élek és csodálom életem
S a Végső Értelmet, ki megteremtett,
Élet s halál közt nyugodtan kerengek,
Lelkem örök, s véreimből mindig vér terem.

És szétnyitom pihegve forró szájamat,
Lélegzetemhez gyönyörű szívem ver,
Együtt lélegzem s mozgok én Szíveddel,
Atyám, csak Véled élek én és Általad!

S lelkem szomjasan drága, szent Borodba kóstol,
S az angyalok felém fordítják arcukat,
Uram, szívedre hajt a végső mozdulat,
Ahol majd nyugszom, mint a szőke, szent Apostol . . .

Harsányi Lajos:

Panttheon.

Most épül a kilencedik világcsoda: a Pantheon.

Először eltemetik majd belé a víg királyokat.
Nem bánja senki.
Aztán a koldusokat és a hirhedt mákvirágokat.
Nem bánja senki.
A méltóságos rendeket a griffes címerekkel.
Nem bánja senki.
A gótikát, mely tornyaival felhőkig meredt fel.
Nem bánja senki.
Az aranyat, e vérszívó, fekete lelkű sárkányt.
Nem bánja senki.
A kispolgárt, e szűkfejű, zsíros bundájú bárányt.
Nem bánja senki.

A nagy tolvajt, ki országok szemét kilopta.
 Nem bánja senki.
 A katonát, legyen huszár, tüzér, avagy pilóta.
 Nem bánja senki.
 A kisdedet, akit egykor véres Tajgetoszra dobtak.
 Nem bánja senki.
 A zseniket, akik puposak és sterilek voltak.
 Nem bánja senki.
 A pislá mécset, mely az éjben hívogatva intett.
 Nem bánja senki.
 A paripát, mely boldog, csengős szánokat repített.
 Nem bánja senki.
 A romantikus parkokat, szelíd, csendes nyugalmat.
 Nem bánja senki.
 A falut, hol dőnögtek gőzös paraszt-lakodalmak.
 Nem bánja senki.
 A csökkenő tűzű Napot, az ostyaszínű Holdat.
 Nem bánja senki.
 A költőket, akik szívárványok után loholtak.
 Nem bánja senki.

Vassá mered és apró, szürke szeg-fej lesz az ember.
 Eltűnnek a hegyek. Kiszárad és sport-pálya lesz a tenger.
 S a világ=gép duhog. Az ember=ész hatalmát zengi.

Csak Istent nem tudják soha a Pantheonba tenni!

Finta Sándor:

Prefáció.

Magasztalja békességünk az Urat!

Emelje fel szívünk szavát ünnepi, szent hangulat,
 Föl a földről! Keressük meg szívárványos trónusát
 S úgy mutassuk magvetését, mint urának szorgos szolgálta
 Jól megmunkált, szép mezőn a frissen sarjadó búzát!

Kitérülő karom: sasszárny. Ott lebeg a nap alatt.
 Kövessetek dalosan, mint égbevágyó madarak!
 Szép az égbolt selyem rétje. Láthatatlan csillagai csodafák!
 Csodafákon lángvirágok! Lángvirágon angyalok!
 S térdre hulló rendjeik közt, fent az Úrnak
 Nagyfelségű fényessége felragyog.

Láttatok=e földi képet, mely ily lélekrengető?
 Törj le, lélek, alázottan, mint szellőn a zsenge tő!
 Nézd az útját! Mint kíséri Nap, Hold, csillagmiriád!
 Érzed=e, hogy mily csodáknak mennyi titka,
 S mily sugárzó boldogsága nyíl reád?

Érzed=e az imádságot, mely a földről égretör?
 Dörömböl a menny kapuján, csillagokig érve föl!

Túlszárnyal az angyalokon, kerubok szent seregén,
 Dicsőültek régióin, minden szentek fénykörén
 S ott csapong a tündöklésben, ring a szférák énekárján,
 Szárnyain már ott ragyog a csillagszikrás lángszivárvány!

Egyre feljebb leng fel, lendül.
 Harangzúgás cseng fel, zendül.
 Csillog=villog, fölragyog a kék azúr,
 S mondhatatlan, szent szépségű
 Mosolyával, jóságával reád tekint
 Véghetetlen magasból az Úr!

Van térded?
 A földet érjed!
 Van szárnyad?
 A mennyet járjad!
 Van melled?
 Csak verjed, verjed!
 Úgy dicsérd a Végtelent!
 Míg a szíved föleseng,
 S gyermeklelked, mint minisztráns
 Csengetyűje, belecseng:
 — Szent az Isten, véghetetlen szent, szent, szent!

Kocsis László :

Prefáció Szent Ferenc miséjén.

Valóban illő, valóban méltó Téged dicsérni
 Az egyszerűség varázsköntösében, egyszerű szavakkal,
 Amilyen egyszínű és egyszerű volt utam, életem, lelkem,
 Egyszínű és egyszerű legyen ma misémen
 Ez a dicséret.
 Uram, ki dicsér ma Téged?
 Minden ember önmagát tömjénezi tornyos várában,
 S tornyos vára a gőg gyöngyéből magasul égig,
 S mint ama Babel büszke tornya leomlott a porba,
 Így fetreng az ember is előtted, Uram.
 Hogyan dicsérhetne hát ez az ember?
 Ime megjöttem építeni alázatból dómot
 Nevednek, Főnséges, — fényes tiarával
 Koronázni alkotásaid százát:
 A hegyeket (csúcsain csillagod fénye lobog),
 A völgyeket (pázsitját kezéd simogatja),
 Az óceánt (mélyén is ragyog hatalmas erőd) . . .
 Uram, ki látja ma lábod millió nyomát
 Sziklák üregében, nagy vizek homok=zátonyán?
 Pedig szeráfok szárnyaló hitével csak Téged glóriáznak.
 Téged glóriáz az anyag fekete rejtelve,
 A sötét bányák barna koporsója,
 A napnak tüzeket gyújtó, széthulló szikrája,
 A magnak sejtelmes életbölcseje,
 Virág és féreg, bokrok csalitja zezugos szurdok ölné,
 A barázda hasított sírja s a csírát rejtő televény.

Szentnek kiált a sas=testvér az ég végtelen hídján,
 Veréb is áldja tüskebozótban atyai szíved,
 Kalász zsolozsmázza júniusi fényben:
 Te vagy a Szentség, Erő és Erősség!
 Fűszál is sóhajtja: Szent csak az Isten'
 Pirinyó kavics dörgi sebes folyó fenekén:
 Szent, Nagy és Fenséges az Isten!
 Könny és harmat ezüstös — ezüstözni Szentséged,
 A vihar ereje Nagyságod földi mása
 S a szelíd napfény
 Szívedből csorduló Szeretet=patak . . .
 Valóban illő, valóban méltó, hogy az ember is
 Szentnek kiáltson, amint Szentnek hívtalak Téged
 Édes, Kegyes, Fenséges Uram, Áldott Teremtő,
 Koldus condrában, Krisztus öt sebével,
 Fénytelen szemekkel, megperzselt ajakkal
 Én . . . én az Isten legszürkébb virága.

Klement Ilonka:

Te dalolsz, Uram.

Csendes a lelkem. Elfeledtem
 A sok, sok ékes drága szókat,
 A tüzeseket, a szárnyalókat.
 Aggastyánok szelíd nyugalma
 Elfáradt sorsom átkarolja.

Tán nem is élek, nem vagyok . . .
 Magam is Csenddé olvadok.
 Csak ülök s nézek szótlanul,
 S az alkony lelke rám borul.

A Csend zenéje új titok . . .
 Az egész Élet dalba fog . . .
 Eleven, élő, friss színek
 A tarka, nyüzsgő emberek.

A fák, a bokrok, hegycsúcsok . . .
 Megannyi, rengő, ritmusok.
 Az éjjelek, a nappalok
 Születő, örök, új dalok.

Én kinyitom a lelkemet,
 Belehullnak a hangjegyek,
 S míg csordulásig megtelek,
 Új szent gyönyörtől reszketek . . .
 — Te dalolsz, Uram, értelek!

Mentes Mihály:

Te vagy a szikla.

Te vagy a Szikla. Minden omlik,
 Minden remeg, minden inog.
 Megrázza a föld szolgálata,
 S nyílnak sötét, égő sírok,
 Hogy magukba temessenek
 Vágyat, reményt, bűt, örömet.
 Zúg és sír, reszket s átkozódik
 A megrezzent embertömeg.
 S Te állsz, mint az örök élet titka.

Te vagy a Szikla.

Olyan jó látni Tégedet
 És tudni, hogy Te megmaradsz,
 És hogy aki fogja kezéd,
 Azt hullám el nem nyelheti,
 És aki Rád építi házát,
 Semmi vihar, semmi földrengés
 Soha össze nem döntheti.

Olyan jó tudni, hogy kezünk
 Te fogod erős két kezeddél.
 Szakadékokon lépdélünk,
 Szembe megyünk zúgó vizekkel,
 S nem téphet minket Tőled el
 Sem halál, sem pokol, sem ördög.
 Mikor a tenger reng, a föld nyög,
 A hegyek összeomlanak,
 Kiáradnak a tengerek,
 A csillagok lehullanak,
 S elszáradnak az emberek,
 Mi csak fogjuk erős kezéd
 És dalolunk, énekelünk:

Ha minden meghal, mi a sírból
 Új életre kelünk.

Te vagy a Szikla. A halálban
 Oly jó látni az életet
 S várni, megkapni, megköszönni
 Neked, egyedül Teneked,
 S élni boldogan, mindörökre,
 Élni Benned, élni Belőled.
 S erős szikla, szentséges Isten,
 Soha el nem szakadni Tőled.
 Soha el nem szakadni Tőled.

Pakocs Károly :

Téged akarlak, Isten.

Nem akarom többé magamnak a földet:
 sem aranyát, sem szőlő=hegyeit, sem búzavetését,
 se' gulyáit, se' gyapjas juhait, se' méneseit.
 Én csak a dalt akarom:
 az aranyra=találók, szüretelők, aratók énekeit
 és a lomha kolomp=szavakat.

Nem akarok magamnak piramist, se' márvány=palotákat,
 egymás tetejére rakott csuda szörnyköveket,
 se' gyémántot, se' smaragdot, se' rubintot:
 de akarom a kövek hidegét,
 a márvány hűsét, piramisok józanító csendjét,
 drágakövek hideg ragyogását.

És nem akarok repülő=masinákat, mozdonyokat,
 víz=sivatagon vonuló karavános acél=teve=csordát,
 se' villamosokat, sem országúton rohanó vas négykerekűt:
 de akarok rohanást,
 szédületes magasra=jutást, emberiség előremenését,
 a lelkek lendületét.

És nem akarom az embereket sem:
 nem kell a szemük, sem az arcuk, sem bíbor=ajkuk,
 se' könnyük, sem mosolyuk; nem kell a szerelmük.
 De kell belőlük a jóság:
 a szép jóság, az igaz jóság, az istenszínű jóság,
 a test és vér nélkül való angyali jóság.

És nem akarom az angyalokat sem,
 sem a testen=diadalmas remetéket, vértanukat,
 szelíd szüzeket, harcos mennykeresőket:
 nem akarok semmi teremtményt.
 De akarom belőlük a lélek fölragyogását,
 akarom belőlük magamnak a szentet, az Istent.

Klement Ilonka:

Úgy vagyok veled...

Uram, én sokszor úgy vagyok Veled,
mint fényes=ruhás, nagy hatalmas úrra
riadtan néző kis koldúsgyerek...

Mondani vágyok sértőt és nagyot,
de megnémít a nagy szépséged, fényed,
futni szeretnék, megbénul a lábam,
csak állok s nézlek, egyre nézlek Téged.

Az álmaim, kis apró homokvárak,
összeomlanak a lépteid alatt...
És úgy kérdezem vádló dacos szemmel,
hogyan miért bántod a játékomat.

Egy bűvös szót mond csendesen az ajkad:
csodás sejtések játszanak velem.
E drága hangot, szemed ragyogását
valahonnan én oly jól ismerem.

És még egyszer szólsz halkán: gyermekem...
Dobog a szívem és reszket a szám,
sikoltva ugrom a karjaid közé:
Hazám! Otthonom! Én édes Atyám!

Mentes Mihály:

Valamit egyszer elhibáztam.

Kisgyerek voltam, játszadoztam;
Lepkét hajszoltam könnyű testtel;
Virágoknak bókákat mondtam,
Amikor arra jött a Mester.
Rám nézett. Hívott. Lassan lépett.
Vissza is nézett. «Mindjárt, mindjárt»,
Szóltam; pillanatig haboztam —
S már messze álmok rétjein járt.

Futni kezdtem. Szívembe fénylett
Arca. Szava fülembé zsongott.
Kergetőztem gyerekes kedvvel,
Hajtva szívem, e vágykorongot.
Kiáltoztam. Tetszett a hajrá.
Futott ő is. Azt hittem, játszik.
Az út csak nem fogyott. Így értünk
Egy újabb élet=állomásig.

Gyorsvonatra szállottam ottan:
Gyorsvonaton talán elérem.
Öleltem vágyam napkorongját,
Forrón égett lázától vérem.
Állomásokon átrobogtunk:
Megállás nincsen, pihenés nincsen,
Vacsora nincsen, alvás nincsen,
Vonaton fut előlem az Isten.

Vonat... a kazánt mások fűtik;
Más diktálja a sebességet.
Amerre enged zsarnok sín pár,
Arra visz az akarat téged...
Magamnak kell kormányhoz ülnöm:
Gépkocsi kell, mely átröpítsen
Hegyen és völgyön. Mindhiába:
Gépkocsin fut előlem az Isten.

Az ország útja köves, gödrös;
Az útszéleken gyilkos árok.
El a földről! Sasok útjára
Térni repülőgéphez szálllok.
Föld, hegyek, felhők mind elfogytak.
Lihegek fáradtan, kifúltan —
Egy mérföldre repül előttem
Úgy, mint amikor elindultam.

Valamit egyszer elhibáztam.
Hívott. Nem mentem bután, restül.
Pillanatot késtem s behozni
Nem tudom életlen keresztül.
Futok utána. Látom. Ott van!
Nincs közelebb és messzebb sincsen.
De tudom, soha el nem érem,
Ha nem jön vissza értem az Isten.

Székelv László:

Pacsirtaszó.

Ó Istenem, szerelmes szép napom!
Hozzád vergődöm én, pacsirta-szárnyakon.
Pedig a föld vonz, és én lenn lakom.
De csak Tebenned iszik dalt a lelkem,
És lenn csak gubbaszt, ténfereg
Hallgatagon, hallgatagon.

Ugyan, elérlek egyszer, szép napom?
A levegőt szilaj szárnyal csapom.
Sugarad jön, arany fénnel belep.
A fészek törpül, eltűnik alattam,
De Te, Uram, csak nem léssz közelebb.

Hát nem kell Néked az én kis dalom?
S ami nekem dal, Neked unalom?
Szavamban verdes, lüktet a szívem.

Oly bársonyos, oly kék az égi pálya!
Mégsem lehet keresztültörni
Azon a kék íven?

... Tudd meg, pacsirtám, tudd meg, lélek:
Amíg a föld vonz, ez az élet:
Egyre keresni és repesni,
Csak dalolni, csak le nem esni
Mezőbe, mézbe, szép virágba —
Vagy esetben is visszavágyva
Az örök fény=hont emlegetni,
Vergődni, várni s úgy szeretni!

Azért komoly a földi utazó,
És édes, és bús a pacsirtaszó.

Pakocs Károly:

Nekem adafoff dalolnom az Istent.

Engem is, mint mindeneket, meghívott dalolni az Isten
és kiosztotta nekem is egyszer saját melódiámat:
mintahogyan saját szavat adott a vadgalambnak és a rigónak,
csalogánynak, pacsirtának, kalitkás kanárimadárnak.

Sokan szerelem=melódiát dalolnak: az Ifjúság szavát,
a folytatódni=vágyás gerlebúgását, a szívet énekelik.
Ember=tüzek trubadúrjai ők, lantosai meleg családi tűznek:
bokorba=búvó hajnal=csalogányok.

Sokan dicsőség=melódiát dalolnak: énekelik az ember=viadalt,
országok vetélkedését, Nagy Sándort, Cézárt és Napóleont;
énekelnek cserkoszorús vezéri főkről, merengenek a multon:
kalitka mellett álmódzóknak zengő kanárik ők.

Mások emberiség=szavakat kiáltanak szét a világba;
közös nagy jajokat, ködös arcú jövőket,
emberiség méhében fogant csudaterveket, álmot:
sasok ők, kék levegőben messze=kiáltók.

Én nem dalolhatom meg a föld tüzeit:
Nekem nem adta meg Isten a hangot.

Én nem dalolhatok harcot, diadalmat:
Nekem nem adta meg Isten a hangot.

Én nem dalolhatok földi jövőket:
Nekem nem adta meg Isten a hangot.

Belém önmaga Lelkét tölti az Isten:
Őt kell kidalolnom!

II. JÉZUS.

P. Pál Ödön:

A Golgotha előtt.

Fehér darvak repültek zajtalan
A Golgota felett,
A nap égő, vérhályogos szeme
Parázsos fényt vetett.
Egy holtra fáradt bamba katona
Urunk szívébe dőfte a vasat
És szólt: «Kiszenvedett». —
Lecsuklott a Nap szempillája,
Bíbor sötétség szállt a tájra,
Az arany templom=kárpít meghasadt. —
A katona eldobta a vasat . . .

A bíboros sötétség megmeredt
A Golgotha felett. —
S az ég, a föld, a vér ájult süket.
Belül érezni csak a lüktetésüket,
A fájó életet:
Hogyan sír Péter, a Jónás fia,
Bűnbánó könnyeket,
Hogyan vonaglik a kereszt tövében
Hét törrel átdöfött szegény szívével
Az Isten földi Anyja, Mária.

A bíboros sötétség megmeredt
S meredt a Golgotha —
De már az ájult hang életre kelt.
Először a pacsirta énekelt,
Majd sóhajtott a katona;

Aztán felsípolt Júdás tüdeje,
Vacogott a foga,
És összegörbült reszkető kezében,
A szélütött ujjak zárt erszényében
Lánc hangján csördült örjögő zene:
Harminc ezüst dénár táncolt bele! —

És ekkor eldőrdült az Úr szava
A földön, égen, messze vizeken:
«Imé az én szerelmetes fiam,
Kiben nagy kedvem tellik énnekem». —
S ekkor lehull a szívekről a zár,
Megnyíltak a bús lelki börtönök,
A bánat mindörökre elsuhan,
Nem hallották, a pénz hogyan csörög . . .

Fehér izzásra nyílt a Nap szeme,
Az égig nyúlt a Golgotha.
Nem tudta mért, ilyen üde
Sohsem volt még a fáradt katona! —

Királyom, én is megtagadtalak
Sokáig — szakadatlan . . .
A harminc pénz fülembe csörgött,
És majdnem elfogadtam.
Én, holtra fáradt bamba katona,
Vasat dőftem szívedbe . . .
Uram, háborgó gyáva szívemet
Vedd mégis tenyeredbe!

Biszf Nándor:

A hegyi beszéd.

Sugaras, izzó, nyári délután volt,
S várta a föld, hogy valami legyen:
Betegek, bénák, inaszakadtak,
Viselős anyák ültek a hegyen.
Volt, aki éhes gyermekét ütötte,
Másik a földön siratta baját.
Perzselő napfény megaranyozta
Magdolna sűrű, leomló haját.
Ott ült a koldús kiszakadt ruhában,
Megizzadt arcán csorgott a meleg.

Hullámozott a rossz hegyi úton
Siratlan, bűnös, gyülevész=sereg:
Öreg halászok, rongyos óriások,
Mindenki jött, a hívó, a konok,
Hófehérkendős Veronikákkal
Tipegő, ráncos öregasszonyok.
Ültek és álltak és csodákat vártak,
Ragyogó szemmel nézték az eget,
Fenyegetőztek, öklüket rázták
S megátkozták a bárgyú tömeget.

Sugaras, izzó, nyári délután volt,
Várta a nép, hogy valami legyen:
Valami lázas, furcsa nyugtalanság,
Vad idegesség feküdt a hegyen.

S fölértkezett a Mezőtlábas Ember.
Előre nyujtá áldó kezét.
Beszélt. És Máté az Igét jegyezte.
Új csoda történt: a hegyi beszéd.

Sík Sándor:

A Krisztus-Királyhoz.

Király,
Ki feltakart piros szíveddel állsz a vérző föld felett,
Míg mélye még féligcsitult világrengések forradalmas émelvétől
Embertelen görcsökben hánytörög,
S lábad körül az össze=viisszatipratott világmezőn
Véresre=rázott emberszív=rögök vonaglanak:
Krisztus=Király,
Egyetlen álló tiszta Csend a kábító hullámverésben,
Egyetlen élő Fény az érhetetlen örvény éjjelében,
Krisztus=Király, hozzád jövünk,
A mélységből kiáltunk hozzád.

Hajolj le hozzánk, halld az emberszívek sápadt kórusát,
Ezerszeres sirámmal vulkánlik feléd
Emberbűn, emberörület és embergyötrelem,
Égő, vonagló, jaj=piros szívek:
Könnyár=kimarta=képű vézna özvegyek,
Térden=kirongyolt, görbecsontú árvák,
Parázna városok és meztelen betűk
Méreg=legében tébolygó szegény kamasz=fiúk,
Sápkóros lányok, gyári pince s utca szennye közt veszendő tétovák.
Egymás torkát szorító hitvesek,
Dologtalan=halálra ítélt öklös ifjak légiója,
Sápadt zsellérek, krumplihéjjas asztal mellett dideregő koplalók,
Oláh padokba ostorolt öklömnyi székelők,
Éhség=halálba hulló szótlanok
A Volga és a Ganges és a Sárga=Víz körül
Vad börtönökben megmarcangolt mártírok:
Orosz pincékben, mexikói sortűz=puskacső előtt
És kannibálok fejbőrös karói közt, —
Monstranciás processzió feléd sereglő fáradt híveid,
És féligértett vérszavak veres nyomán csordálló gyűlölők
(Testvérek, árvák, éhesek)
És minden boncok, lámák, dervisek,
(Akik kerengnek örült fétisek körül
Vagy villanyfényben görcsövekre s rotációs ólomcsodákra hajlanak)
Imával, könnyel vagy káromkodással,
Tudón avagy tudatlanul,
Szál=biztosan avagy kígyózva kínosan,
Szökellve vagy vitetve belső golfokon:
Feléd sirallik minden emberhang, Király,
Minden emberszív minden vérverése
Egyetlen ösdalt énekel feléd:
Christe eleison, Kyrie eleison! . . .
Felhőkbe fúrnak csonka=véres újjai.

S minden szemeknek mindenünnen másmerre nézni nem lehet,
 Minden mellben minden szíveknek nincsen dobogni másfelé:
 Csak egy, csak egyfelé, amerre ő mutat,
 Amerre minden mozdulásunk visszasajdul:
 Beléd, ó Centrum,
 Ki egymagad vagy orvosságos visszarettenés,
 Megfordulás és ír és ölelés,
 És kegyelem és életújulás.

Szív, egyetlen Király,
 Fordíts meg minket és ömöld belénk
 Megváltó véred életsongító tűzét.
 Ki úr vagy miriádnyi mérhetetlen nagyvilágokon,
 Építsd fel pártos szíveink piros kövéből
 Emberországod templomát.
 Fegyvert kezünkbe, Sabaoth király,
 Hogy akiket felkentél tieidnek,
 A tied legyünk,
 És választott gerincünk meg ne hajtsuk
 Tekízüled megudvarolni más urat.
 Bálvány=királyok, bálvány=istenek,
 A tehetetlen ő Moloch: a test,
 Ösztöneink faragott képei,
 Csöpp eszméink vérszegény árnyai,
 Koldusgőgünk fuvalgó Dágona,
 S a cseréplábú szörnyeteg, az Antikrisztus Én:
 Porladjon el bálványtörő karunk alatt.
 Mert egy a király, és egy a pálca:
 Az országló Krisztus=kereszt. —

Emeld fel, ó Király, a koszorús keresztet,
 S a kereszten az örök halmok óhaját,
 A Mindenség rejtelmes Fókuszát,
 A minden=szív sugárzó Mágnesét,
 Amelyben egy=titokba forrt
 A Végtelenség és a húsos ember,
 Gyémánt végzet és anyás irgalom,
 És mindöröktől minden szeretet.

Ó Szív,
 Királyi Szív, ki úr vagy, és a mindenséget mozdulatlan mozgatod,
 És mégis egy vagy miközülünk,
 Testvér és kisdéd és jegyes,
 Meleg, piros bor s fehér, lágy kenyér:
 Ki most se nézed ráncba=vont homlok megett
 Itélkező Király=bosszúval
 Halálba=táncos forgatag futásunk;
 De mint az édes anyaszem
 Simogató szigorral várja végig
 A tehetetlen gyerektoporzékolást,
 És korholása csókot ígér és büntetésre is becéz:
 Úgy vársz reánk, úgy hívsz magadhoz, úgy ölelsz:

Öleld magadhoz ezt az örült századot.

A kisdedekért, akiket szeretsz,
 A Magvakért, melyek mozdulnak a mélyben,
 S a Rothadás csiráztató setét ölén
 Tisztább tavasznak pattogják ígérétét,
 Mert sejtjeikben napbanéző, hozzád húzó emberösztön énekel:

Légy jó hozzájuk, keltető Nap, Ősmeleg!
 Hadd bontsa fel rózsás fejét az új kelet,
 Fagyott földünket hadd koszorúzza új kalász,
 Hadd hullámozza ég felé megint a föld
 Az ezredeknek Ősdalát:
 A nagy Királynak, kinek minden él,
 A jó Királynak, kiből minden él,
 A Szív=Királynak, kiben minden él,
 Aki dícsértessék mindörökké. Amen.

P. Jánosy Béla:

Az ingecske.

A kis fiam már gagyogat,
 Kiáltoz, tör, tipeg, veszekszik,
 Mosolyog s bámul nagyokat,
 Ez vagy amaz ha tetszik.
 Mindenben nagy kedvét leli,
 Csak egy nem ízlik: fürdeni.
 Van ilyenkor sűrű sikongás,
 Hős rúgkapálás, könnyetontás,
 A szája reszket, arca kékül,
 Két májas=kar az ingecskébül
 Míg nagynehezen kikerül,
 Szóval, a dolog sikerül.
 Az anyja persze ezalatt,
 Ami csak az észéig ér,
 Az égen, földön, föld alatt,
 Mindent neki igér.
 Hintalovat, szép hámosat,
 Székecskét, tulipánosat,
 El az aranyház se marad,
 S belé gyémántból madarat.
 De csípős végű vesszőcskét is,
 Amitől félhet, aki rossz,
 Karácsonyfát, fehér pihét,
 Mit a Jézuska hoz.
 Egy ilyen fergeteg után
 Beszélt hozzá az anyja egyszer.

Mind meg sem is értette tán,
 De nézte anyját a kis ember.
 Madonna képe a falon:
 A kis Jézuska csupaszon
 Ül a karján, s tekintetével
 Az Istenanya béragyogja.
 Kis fiamnak az anyja mondja:
 «— Hol a Jézuska ott a képen?
 Tedd a kezecskéd össze szépen,
 Úgy — s ints neki most csókot is».
 Cupog a száj, megvan az is.
 «— Kicsi Jézus, inget reája,
 Lásd, nem varrhatott anyukája.
 Fázik szegényke. És neked van,
 Neked mindig jó meleged van.
 Nézd a szegénykét, kicsi kincsem:
 A Jézuskának inge sincsen»...
 A kis fiam néz mereven
 Hol az anyjára, hol a képre.
 Szemén kigyúl az értelem,
 S nyelve is oldódnék beszédre.
 Kedveskés ümmögése jelzi,
 Hogy mit hallott, megszívlelé,
 Fogja kis ingét kis kezével
 S nyújtja édes ügyetlenséggel
 Szegény kis Jézuska felé...

Kemenes Ferenc:

Az Üdvözlő édessége.

Édes vagy, édes, mint a manna s méz,
 Édes vagy, mint az édes anyatej,
 Édes vagy, mint a hívó égi szó.

Édes vagy, mint a hajnali
 Álom bűbája, melyben angyalok
 Virágból szőnek mennyeket fölénk.

Édes vagy, mint a szeretet szava,
Mely a szívekben égi hang gyanánt
Viszhangzik egyre, — halhatatlanul.

Édes vagy, mint a lágy, szelíd mosoly,
Mely a csecsemő arcán felragyog,
Midőn álmában megvillan neki
Szent látomásképp őrző angyala.

Édes vagy, mint a tiszta, szűz öröm,
Mely felpiroslik a gyermek kigyúlt
Arcán, midőn az érkező szülő
Elé fut édes lelkendéssel és
Ölébe szállva, víg zajjal cseveg.

Édes vagy, mint a forró szívverés,
Midőn a régen holtak vélt fiú
S a szívsebében hervadó anya
Egymás szívére némán omlanak.

Édes vagy, édes, mint a hő imádság,
Mely mennybe száll fel szentek ajkiról,
És visszahull a földre a bűnös
Szívébe édes irgalom gyanánt.

Édes vagy, mint az üdvözült könnyűje,
Midőn belép a menny=ég ajtaján,
S elébe jönnek a menny angyali
Víg énekszóval üdvözölni őt.

Édes vagy, mint a szép szeráf dala,
Midőn magára ölti szárnyait
És általmén a Százszorszént előtt.

Édes vagy, mint az üdvösség, a menny,
Édes vagy, édes, ah ki mondja meg,
Mily édes vagy te, édes Jézusom!

Szuhai Antal:

Ave Rex!

A nap lemenőben. Parancsol az Úr.
Gondosan elosztják a kenyeret, halat.
Őt kenyér és két hal csodásan elég:
Sokezer közt étlen egyik sem maradt.

Lelkesen ámul a jóllakott tömeg,
A Názáreti megnőtt szemökben hirtelen:
Kinek szolgája e csodás hatalom,
Úr lehet könnyen a gyarló szíveken.

Forrongva hullámszik a sok ezer nép,
Mint tenger, amikor vihar közeleg.
Láng gyúl szívükben s csak egy pillanat:
S királlyá kiáltja Őt ki a tömeg.

S elmenekült az Úr...

... Bíborruhát adnak rá a katonák,
Kezébe meg nádat csúfos jogarul.
Töviskoronája véres homlokán...
Szánalomraméltó, elhagyott az Úr.

Durván hozzá nyúlhat a gonosz pribék,
Szöges ostorával üt rajta sebet.
S azt hiszik, mert Jézus türelmes, szelíd,
Elfogyott hatalma, semmit sem tehet.

Lázad a népben a gonosz indulat,
Nem tartja vissza többé semmi már,
Gúnyolódva hajlong, szív nélkül nevet
S kiabálja: Éljen a töviskirály!

És ott maradt az Úr...

Környey Paula:

Búcsújáró csillagok.

Félhomály... Templom... hervadt rezedák —
Elfakult Szentek... poros bibliák.
Egy rozsdás, ócska mécs, amely nem ég —
Elaludt már ki meggyújtotta, — rég'.
A délután álmosan betipeg
és meglapul a nagy kereszt megett.
S a nagy kereszten aki haldokol,
Letekint fájón: ember nincs sehol...

A délután is lassan elalél,
S az ablakon benéz az esti fény —
A tejút meg a göncölszekere
A nagy keresztet fénnel vonja be.
A Mester, a hold hús sugárban
Oly elhagyott és olyan szótalan.
Két nagy szeme az, mi beszél — csupán:
«Hát érdemes így meghalni a fán? —

Hát érdemes szeretni ily nagyon? —
 Érdemes ennyi=ennyi fájdalom? ...
 Feje lehajlik, arca lázban ég.
 Szelíden néz be rá az esti ég.
 Olyan egyszerű, nyájas fenn a menny,
 Leng rajt a holdfény mint egy hús lepel;
 benéznek a nagyszemű csillagok,
 látják a Mestert, milyen elhagyott!
 És búsan, halkan leszáll, valahány
 csak ragyog az ég márványhomlokán.
 Bekopognak a templomablakon —
 (Megrendül Szent Pál a poros falon.)
 És beözönlik a hű csillagnyáj
 Isten házának rozszant ablakán,
 s a keresztest körültérdelve, mind
 áldják azt a szent üdvözítő kint.
 És mellüket verik a csillagok
 s meaculpázva énekelnek ott ...
 Végsőnek a hold is megérkezik

és siratja a «Világ bűneit» ...

— — — — —
 A Városban az utcán, háztetőn
 Embercsoportok állnak reszketőn:
 A távol templom csillog és dalol —
 Az égbolton pedig nincs fény sehol ...
 És gyertyafénybe, hosszú sorba — lám —
 Elindulnak a távol fény után.
 A templom zúg=zeng gyászos éneket:
 mi az Embernél feledésbe ment —
 Csillagokban támadt megindulás
 és bűnbánat= és Krisztus=siratás ...
 A templomajtót felnyitja a Nép
 és sírva veri bűnös, bús szívét!
 S a számlálhatlan csillagóceán
 a Mester egy szavára égbe száll ...
 S dicsőülten tovább ragyognak ott
 a jószívű, bűnbánó csillagok ...

Babits Mihály:

Csillag után.

Ülök életúnt szobámban,
 hideg teát kavarok ...
 Körülöttem fájás=félés
 ködhálója kavargó.
 Kikelek tikkadt helyemből,
 kinyitom az ablakot
 s megpillantok odakint egy
 ígéretes csillagot.
 Ó, ha most mindent itthagynék,
 mennék a csillagok után,
 mint rég a három királyok
 betlehemi éjtszakán!
 Gépkocsin vagy teveháton —
 olyan mindegy, hogy hogyan!
 Aranyat, tömjént és mirrhát
 vinnék, vinnék boldogan.
 Mennék száz országon át, míg
 utamat szelné a vám.

«Aranyad tilos kivinni»,
 szólna ott a vámos rám.
 «Tömjéned meg, ami csak van,
 az mind kell, az itteni
 hazai hatalmak fényét
 méltón dicsőíteni.»
 Százszor megállítanának, —
 örülnék, ha átcsúszom:
 arany nélkül, tömjén nélkül
 érnék hozzád, Jézusom.
 Jaj és mire odaérnék,
 hová a csillag vezet,
 te már függnél a kereszten
 és a lábad csupa seb,
 s ahelyett hogy bölcsőd köré
 szórjak tömjént, aranyat,
 megmaradt szegény mirrhámmal,
 keserűszagú mirrhámmal
 kenném véres lábadat.

Mécs László:

Ecce Homo.

Vesszőzni vitték Jézust. Egy lombtalan, kiszáradt
 olajfához kötözték. Egyik recsegve ringó
 ágán sötétben ült egy holló, mint bamba bimbó:
 a vitustáncot nézte, mit járt az emberállat.

A károgása szörnyű, vérlázító igézet:
hangjától minden ember megőrült és dühöngött:
suhant az ostor, bunkó, bőrt zúztak sziklatömbök,
forgott, ütött, üvöltött a józan és a részeg.

A holló, mint egy pallér vigyázgat fent a vártán.
A Gyűlölet betűit: sok furcsa arabeszket
ráostorozza Jézus testére... Bőre reszket...
Nem tudja más, csak ő, hogy a bús madár a sátán...

A holló halkan suttog sötét sátán=zenét:
«Vettem a szívekben konkolyt s kizsendült máma:
míg vesztőhelyre visznek, legeld Isten báránya»...
Jézus lassan lehúnyta két ibolyás szemét.

«Minden szavad Sátánnak ásózott farkasvermet...
Te is vetettél: szíved vérét szétszórogattad
és gyógyítottál... nézzed e volt inaszakadtat:
csontig bunkóz... s a béna volt mankójával ver meg»...

És jött a régi rokkant és végigvert a hátán,
és jött a volt vak ember s virágszemébe vágott,
és forgatott a néma nagygörcsű szóhusángot,
és mintha szél sívítna, visongatott a Sátán.

Jézus most fölnyitotta tergermély kék szemét
és nézte, hogy a szívek s a bunkók hogy bomoltak;
úgy nézte, mint szerelmes néz bimbót, felhőt, holdat,
és szólt és szíve húrja vonósan így zenélt:

«Sátán! meglásd: ha szívem vércseppjei kihulltak,
a konkolyos szívekben jóság nő minden ponton...
És hogyha kell: a vérem ezerszer is kiontom,
mert oly kimondhatatlan vakságú nyomorultak»...

Igy szólt. S a vén, kiszáradt olajfán hirtelen
ezer kis kármin bimbó fakadt és gyöngyözött...
— A holló egy húsröncsöt a Jézus védtelen
röncsolt testéről elcsent a körmei között,

s elnyelte a vihartól komorló végtelen...

Pusztai Sándor:

Engedjétek hozzám a kisdedeket.

A Genezáreti tavon
Kis hullámok csacsogtak,
Benediktuszt zúgtak,
Zúgtak az Úrnak.

Anyák jöttek.
Karjukon csecsemőik.

A szeretet hozta őket.
Nekik joguk van jönni,
Előttük nincsen akadály,
Nincs nappal és nincsen éjtszaka,
Nincsen tegnap és nincsen ma,
Nincs holnap és nincs azután...
Mert szeretnek!

Az anya mindent gyermekére pazarol:
Neki ad fiatalságot, álmot, életet,
Mert szereti.
Mosolyt, ábrándot, könnyeket,
Mert szereti.
Szenved, nélkülöz, mindent feláldoz,
Mert szereti. [ben,
Elhervad csendben, az anyaság titok=cserepé=
Mint régi tavaszról rügybe=bomlott virág,
És mert szeret, szeret, szeret,
Mindent, mindent, mindent megbocsát!

Az Úr pihent egy pálmafa alatt,
Levelek legyezték alabástrom=arcát,
Kicsi hullámok csacsogtak,
Kórusban mondták az esti imát...
S jöttek sorban az anyák.

S a kemény apostoli intés,
(Egyszerű szívből jövő emberi féltés),
Visszat parancsolt a rajongóknak.
Egyszerű szó volt, kemény és hideg,
Pedig a mélyén vulkánok tüzeltek:
«Fáradt a Mester... Várjatok holnapig.
Holnap is nap lesz. Nincs háza, lakása,
Hol nyugton alhatik. Menjetek vissza,
Hadd pihenjen az Úr»...
S ringott, ringott kacagva felettük
A kék fecskékkel teleírt azúr...

Megálltak az anyák,
S karjukon szepegni kezdett száz kis gyerek.
A Föld erében tavasz=vér csorgott,
Gyöngyözött, forrott, feszítette a kérget;
Az anyák megálltak s a Mesterre néztek.
A Mester kinyitotta égi szép szemét,
Rájuk nézett, mosolygott
S csak ennyit mondott:
Engedjétek hozzám a kisdetek seregét!
Az apostolkordon szétvált,
Engedtek egy araszt, egy kis csipetnyit.
A szeretet=folyam kis hullámai
Kacagva az örök Partokhoz ütődtek,
S a Mester megáldotta valamennyit.
Az anyák boldogan indultak haza,
Arcukon sugárzott az öröm diadala!

A hullámok törvénye örök:
Jönnek, mennek, eltűnnek, lesznek.
Az anyák törvénye örök:
Szeretnek, szülnék, szenvednek, örülnek,
S Istenhez viszik gyermekeiket!

Engem is egyszer anyám az Istenhez vitt
S ott maradtam, mert megáldott az Úr!
De azóta is szeretem megcsókolni százszor
Azt a kezet, mely először
Az Istenhez vitt...

Erdős René:

Én tovább vándorolni nem fogok.

Úgy kellene sírnom és nem tudok.
Bennem valami régi fájdalom van.
Szótlan, konok, évezredes titok —
Jött hozzám gyakran és nem tudtam, honnan.
Szótlan, konok, évezredes titok...

Úgy érzem, Uram, én kísértelek
Az úton, amely vitt a Golgotára.
Azért éltem e fáradt életet,
Azért voltam oly mondhatatlan árva!
Úgy érzem, Uram, én kísértelek...

Én láttam a Te töviskoronád,
S haragos fényét a vörös köpenynek —
Miért hogy nem gondoltam soha rád,
Mikor csúfoltak, üztek, megköveztek?
Miért hogy nem gondoltam soha rád!...

Engemet a Te emléked kísért,
Megkínzott, véres árnyad a kereszten —
És én elégtem földi dalokért,
És én idelelni a gyönyört kerestem!
S engemet a Te emléked kísért...

Ó, most már tudom, mért nem lehetett
Örülöm úgy, ahogy örültek mások!
Honnan jöttek a nagy rémületek,
A messzi, messzi, idegen sírások —
És hogy örülöm mért nem lehetett...

Ó, most már tudom, mért kellett nekem
Mindig idegen utakat keresnem!
Járnom halálos, bús ösvényeken,
Mindig fölállnom, mindig összeesnem!
Ó, most már tudom, mért kellett nekem.

Ime levált lelkemről a titok —
Te hívtál engem és én rohanva jöttem.
Ütések értek, gonoszok, vakok,
A rohanóknak sorsa van mögöttem.
Ime levált lelkemről a titok . . .

Minden homályos vágyam felragyog
S szikrákat hint az éjtszakába széjjel —
Én tovább vándorolni nem fogok —
Ebből a néma szent sírásból érzem:
Hogy tovább vándorolni nem fogok.

V. Berecz Irén:

Én voltam.

Én voltam Júdás, ki Jézust eladtam,
És Péter voltam, aki megtagadtam.
Az emlékezés félénk és homályos:
Voltam kézműves, gyáva, gaz Pilátus.
S aki ott ordít az «Ecce Homo»-képen:
Én voltam az a csúf, üvöltő némbor,
Én kiáltottam, hogy feszítse meg,
S felbőmbölt rá a megvadult tömeg.

S mi megront bennem kacagást és álmot,
Én mondtam ki a legborzasztóbb átkot,
Hogy az ő vére fiaimon s rajtam!
(Ó, be jó most, hogy fiútlan maradtam!
Igy csak engem ér az a szörnyű átok,
Meg azt, kivel egy életúton járok!)

És cédrus voltam büszke Libanonban,
Aranyos hajón hozták törzsem onnan,

És álmodtam, hogy Isten templomába
Belőlem lesz a szent, az új frigyláda.

És jaj . . . szívemen kín emléke reszket:
Belőlem ácsolták a keresztet . . .

A szög voltam, mely szent kezét átverte,
A vas voltam, mely dárdává meredve
Átsuhant fájó, neggyötört szívén.
(Ó, szörnyű álmom, hogy mi voltam én!)

És én voltam ott, feszítve a fán,
Bűnös lator, de Jézus oldalán.
Csúfolt bolond . . . de mégis jobbra mellett!
Ó, most is hordja vállam a keresztet,
Szíjostor sújtja hátam és a keblemm,
Csőcselék gúnyja hahotáz felettem,
De kacaghatnak rajtam a bolondok,
Meggyötört szívem csendes, néma, boldog . . .

Mert, akkoron, a Golgota=hegyén,
Jézus szelíden áthajolt felém
És nekem súgta mosolygva, halkan:
«Bizony mondom neked,
Velem lesz a paradicsomban» . . .

Nagy Miklós:

Falusi köszönés.

Falunkban ősrégi szokás,
Ki tudja, hány száz éve,
Egymásnak mindig így köszön
A falu egész népe:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Alig serked szét nyilazón
Hajnalpír az ég alján,
Kutak mellől az emberek
Egymásnak továbbadják:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Szemecskéjéről a gyerek
Törli a fele=álmot,
S már így ütődik a szava
Reáhajló anyjához:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Mezőn, úton, a ház előtt
Mint fölcsillanó szikra
Hull áldásként a megszokott,
Hűséges útjaikra:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

A játszadozó gyereke,
Ringó lépésű lánya,
Ha szomszéd szomszéd=ajtot nyit
S kezet nyújt parolára:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Ki tanította erre meg?
Ó, mily fönséggel árad!
Sodrában szétporló fűvény=
Zátany egy=egy évszázad:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Sok mindent nem tud a falum:
A világ ezer dolgát.
De ő tovább is így köszön,
Ha meg is mosolyogják:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Tovább is híven így köszön
Az Isten igaz népe,
S a nagy Király kapuján is
E köszöntéssel lép be:
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Dömel Anzelm:

Hannéb.

A sivatag ölén — elrejtve mélyen —
Hol hús forrás fakad
Egy sziklabérc alatt,
És pálmafa hajlik a forrás fölébe,
Pár sátorralja nép él szabadon,
Mint a sivatagnak gazella=népe.
Sátrak alatt a nép, sátrak körül a nyája,
Deli szép férfiak vigyáznak rája,
Kiket, hogyha a nap nyugovóra száll,
Hú asszonyok ölelő karja vár.
E boldog nép között boldogtalan csupán
Egy van: Hannéb, a szegény rút leány.

Hajnalban, hogyha bíborfényben csillog
A pálmafák fölött a napsugár,
Magányos sátrából az árva Hannéb
Vizet merni a kútra sírva jár.
És míg korsója elmerül,
Szegény a kútpárkányon ül,
S a víz tükrébe' sírva látja,
Hogy mért nem akad neki párja!
Sírva ejt panaszzót az ajka:
A rútság átka mért van rajta!
Sorsa mért, hogy oly mostoha!
Boldog mért nem lehet soha?
Ó, hogyha egyszer ő is szép lehetne,
Csupán egy napra, vagy csupán amíg
A vízbe mártott korsó megtelik!
Ha más nem látja is, csakhogy ő lássa,
Hogy lesz mind szebbé minden arcvonása!

Ez volt ábrándja reggel, délben, este,
Ha zajt kerülve, a magányt kereste.

Perzselően süttött le a pusztára
A déli napnak tikkasztó sugára,
Mikor a kút felé két fáradt vándor,
A szent Szűz és Szent József érkezett.
Szűz Mária a karjaiban tartá
Jézuskát, az isteni Gyermecket.
Kimerült volt a szent család és bágyadt,
Nem volt jártányi erejük se már.
Kimeríté őket a nagy szomjúság és
A megtett út s az égő napsugár.

A rút Hannéb a kútpárkányon nézte,
A fáradt karaván hogy jó feléje.
Szíve a szenvedőkön megesett,
Szánta a szűz Anyát s a Gyermecket.
Édes leányom, szólt a Szűz a lányhoz,
Az ég nevére adj egy csepp vizet!
Ki az eltikkadt vándort megsegíti,
Az ég annak ezerszer megfizet!

Imitt edényem, szólt Hannéb a Szűzhöz,
S amíg belőle szomjad oltanád,
Hadd örködöm fölötte, add karomra,
Mosolygó magzatod add nékem át!

Hannéb karjára veszi a kis Jézust,
Öleli, csókolja, dédelgeti,
Táncot lejt véle, álomba ringatja,
Altató dalt dudolgatva neki.
S hogy a mosolygó arcú gyermek=Jézus
Álomba merül Hannéb karjain,
Boldogság tölti a rút lány szívét el,
Elszáll belőle a bú és a kín.

A szíve fájt, hogy válni kellett tőle,
Hogy visszaadja a szent Szűznek őt.
A szent család eltávozott s a kútnál
Egyedül ült Hannéb, mint azelőtt. —

Sokáig ül a kútnál elmerülve
S hogy a melegbe' szomjúság emészti,
A kút fölé hajlik vizet meríteni
De a víz tükre visszanézni készti:
— Ki az, ki véle a vízbe tekint?
A víz fölé hajlik aztán megint:
— Nem! Nem! Káprázat ez csupán,
— Hol van Hannéb, a rút leány?
A vízből angyalarc tekint feléje,
A haja nem fakult, de oly sötét, mint
A sivatagnak titkos néma éje,
A színtelen szemek helyett az égnek
Két legszebb csillaga ragyog felé.
Az arca oly szép rózsás, hogy a hajnal
Az irigységtől elsápad belé.

Nem tud szemének hinni Hannéh,
Rossz szellemek játéka ez!
S e káprázat, ha eltűnik majd,
A való még kínosabb lesz.
De boldogság tölti szívét el,

Amikor e szókat hallja:
«Az tett széppé, ki a virágnak
Bámult=csudált szépségét adja:
Adj a vándornak egy ital vizet,
Jézus érte százszorosan fizet!»

Klement Ilonka:

Hogy kell szerezni?!

Csillagtalan sötét magány...
Mint világtalan a fény után
Eped a lelkem Érted, Mesterem!
Fehér alakod vágyón keresem.
A szívem, mint a kicsi gyermek
Sír egyedül, ha anyja elmegy:
Alázatos, legszebb imája
Ilyenkor száll Utánad vágyva,
Úgy kiabál és könyörög szívem
Meleg fényedért édes Istenem.
Hallgatva várom suhanásod,
Pirkadó fényt, mely napsugárt hoz,
De csak az éj kacag reám
Álnok mosollyal. Halkul az imám,
Csak szívem veri egyre, szüntelen:
«Teérted vagyok, örök Istenem!»

Köszönt a hajnal, de Te nem jössz,
S én hívlak remény s csüggedés közt.
Távoli kék hegy integet...
Mester, ha nem jössz, én megyek!
Megyek s a szívem megkeres,
A láthatár hol ködbe vesz...
Bár új világ idegen földjén
Vinne utam, — sötét rejtelmén
Őserdőknek és hegyen=völgyön át,
Látni akarom Arcod mosolyát.
Míg hajnal int és újra alkonyul,

Napfény köszönt vagy viharra borul,
Megyek Uram és megkereslek,
Hol a végtelen tengereknek
Habtánca kél... a mélyre nézek,
Csupa szikla... s hajóra kélek,
Asszú földjén bús sivatagnak,
Hol csak a csend jár... szellő hallgat,
Téged kereslek, Utánad vágyom
A véges, s végtelen világon.

Hosszú utam... végét nem érem
És holtfáradtan, összetörtén:
Ködhajnal, távol messzeségből
Lágy hangod hallom, feléd csendül:
«Hogy így szeress, én akarom!
Éjtszakán, fénylő hajlon,
Öröm ha csókol s keresztem viszed,
Akarom látni mily nagy a szíved!
Mély=e szerelme, áldozatlángja,
Hű maradsz=e, mikor hiába
Vársz, kopogtatsz és zörgetsz szívemen:
Én titkon ott nyug zom a Tieden.
S bár a bizalmad könnyeket csal,
Hited próbája még marasztal...
S ha nem jövök, ha eltaszítlak,
És százszor visszautasítlak:
Százegyszer jöjj... s karom kitáru,
Babért hozok égi hazából!»

Magyar Bálint:

Huszonkeftedik zsoltár.

Nincs hiányom, nincs, mert mindenfelett
Jézus Szíve igazgat engemet.

Ott tart, ahol a táplálék, a víz
Éltet, nevel, megújít, jóra visz.

Ha eltérnék, jön és visszavezet,
Mert az igaz ösvény csak Ő lehet.

Szeret, azért kegyes, gondviselő,
Magáért is őriz napeste Ő.

(Hogy közülök, akik egy éjjelen,
Övé lettek, még egy sem vesszen el!)

Magáért is igazgat engemet,
Azért bízom, hogy mindvégig szeret.

Ijesszenek a sírral, bármivel,
Tudom, ha kell, értem csodát mível.

Gondviselő vezérlete nekem:
Erő, vigasz, ruházat, kegyelem.

Bántsanak bár, éltem meg nem reked:
Ő ád asztalt, Ő készít kenetet.

Ő a búban — százszor átgondolom —
Kedvet adó poharam és borom.

Királyi Szív! Legszenőbb áldozat!
— Mert az lettél! — hiszem igazadat!

Mert kereszt és oltár lett a műved:
Azért vagy az egyetlen enyhület.

Belőled nyit minden szentelt ige,
S kihez nem szólsz: nincs annak semmije!

Dobay Olga:

Jákob kútjánál...

Egyedül ül az őszi alkonyatban
A hegyen, ahol rózsafény terül,
A hosszú úttól kissé ellankadtnak:
Zizegő gallyak sarui körül...
Méla ütemben távoli kolomp,
Távoli kertek édes illata
Suhannak Hozzá halk üdvözlötül...

Azután csend lesz... elvonul a nyáj,
Álomlepelbe öltözik a táj...
Árnyat rajzol a mandulafa ága
És mozdulatlan sötétlik a pálma...

De íme halk nesz... lépés közelít:
A kúthoz vízért asszony érkezik.
S amíg lehajlik s csendesen merít,
Bámulva nézi: Ki ez Idegen?

Ő megszólítja: «Korsót nyujtsd nekem,
Ne sajnálj tőlem egy ital vizet!»
Az asszony haboz: «Uram, hogy lehet
Kérésed hozzám, hisz Juda fiai
Szamaritánnak nem barátai?!»

«Ne gondold ezzel! Ki veled beszél,
Eltikkadt vándor... De messze a Cél,
Melyet kitűzött...
S amíg átjut a kopár part fölött,
A dél hevében izzó homokon,
Vagy ködbe veszve, úttalan=úton
Bolyong az éjben... csillag se látszik:
Néha egy percnyi enyhülésre vágyik!

Ha ismernéd, ha lelked sejténé,
Ki Ő... és hová, mily világ felé
Nyitja az utat; s az ember szívét:
Te kérnéd Tőle az Élet vizét...» —

Rabbi! Szokatlan, csodás ez a hang,
Amelyen szólász: Ébreszt, mint harang,
S fájó=édesen szívemen talál:

De én nem értem! Lásd ezernyi szál
Köt a tűzhelyhez, az otthonhoz engem:
Már hajnalórán munkában kell lennem...
És a szó, melyet a hétköznapi ad,
Oly másképp hangzik, mint a Te szavad!...

S van kertem is: De ráfeküdt a gyom,
Férgek pusztítják virágágyamon:
A lét mosolyát hiába esdem én,
Jaj, csak a gondja, az igája enyém...
Hol az Élő Víz? E forrás hol fakad?

«Lelkünkben, Asszony: A lélek szabad!»

De mi a lélek? Erről nem tudok?

— «Mert a testiség uralma rajtatok —
Asszony! A lélek isteni Ajándék!
A legszenőbb Jó, a legnemesebb szándék,
Amely a földit Éghez emelé...»

Király a lélek: koronázott Fenség!
Hatalma nagy, miként a Végtelenség:
Bár trónja gyakran csak egy koldusé...
És Szárny a lélek: Lendül könnyedén:
Mélységen, árnyan, temetők ölén;
Időn — téren — arasnyi léten át;
S leigázza az enyészet porát...»

S milyen a lélek? Uram! Mondd nekem!

«Mint az igazgyöngy, a tengermélybe lenn,
A kincset érő, amelynek nincsen mása:
De búvárkéz kell, hogy felszínre váltsa!»

S a lélek léte miként lesz Való?

«Mint virágkelyhén szűzen csillogó
Harmat, melyben a napnak lángsugára ég:
Ha Fény van hozzá, a lélek léte: szép!»

S e ragyogás hol látható vajjon?
«A szenvedő, a nemes homlokon . . . !»

Uram! Leroskadok Elédbe itt:
Tekintsd a bánat igaz könnyeit;

Ó, adj e Vízből; szánd a sorsomat,
Ó, csillapítsd le szomjúságomat! . . .
Bár jószágodat nem érdemlem én . . . —

«Ne félj, szegény! . . .»

Szekely László :

Jel az égen.

Új jelenség támadt az égen,
Június forró hőségében
Ragyogó tüzes szív jelent meg.

Fölülmúlta a napkorongot,
S mert a földről egyre nyilazták,
Közepében nagy seb tátongott.

Örvénylő kráter, néma seb,
Minden csillagnál fényesebb,
Minden rózsánál ékeesebb,
Rőt rubintnál értékesebb,
A lépesméznél édesebb,
Örvénylő kráter, néma seb,
Vért csergedez csak, csepp, csepp, csepp.

Lent nagy szennytenger hánytorog.
Gyilkos szavak, duhaj torok
Ölik a csendes éjszakát —
A vérző szív rájuk csorog.

Száz kémény szürkén füstölög,
Száz autó bünt és büzt köhög —
S a nagy szív földre ömlött vére
Piros ködökben gőzölög.

A földön harcok harca dúl,
Egymást ölik vígan, vadul,
Az emberiség vére hull,

Nagy célokért, kis célokért,
Ki tudja mért, de egyre hull,
S a nagy szív vére rája hull.

Bűnt, bűnt zihálnak malmok, gyáarak,
A munkások éneke fáradt,
Az ég mosolygó kék szemét
Kiszúrják dölyfös hetyke várak —
S az égi szívből mindenekre
Piros, lúgos véreső árad.

Mert nincs vége a nagy kaosznak,
Harcolni kell pokolnak, égnek,
Vérnek s gennynek, jónak s gonosznak.
Fekete füst és piros szívfény
Ég s föld között fölviharoznak.

Elemek, erők ádáz harca!
Ezt nem a kis ember akarta!
Valami kéz harcba kavarta,
S most sápadt arccal, véres szemmel
Vár az iszonyú forgatagból,
Vár a csendes, békés sabbatra,
Melyen a szent vér habjai
Egy vágatató folyóba folynak,
A partjain új élet támad,
Szűz habjai új dalt dalolnak,
S a végtelen tenger felé
Megindul rajta sok szív=csónak.

A szörnyű harcos forgatagból,
A messzeségből üdvözöllek,
Piros vértől pirosuló Holnap!

Mindszenty Gedeon :

Jézus mosolya.

Sietve jó az ifjú Jézus
A távol pálmafák közül;
Most vette észre, hogy az égen
Sötét felhőknek árja gyül.

Úton lépék az ismerősök
S körülfogák őt egy nyomon;
Mivel szerették mondhatatlan
Mind, aki nem volt is rokon.

S szólnak hozzá: Ó, Judeának
Legjobb s legszebbik gyermeke,
Miért van, hogy te soh'sem mosolygasz,
Milyen bánattal vagy tele?

Naponkint látunk andalogni
Az erdőn és e szép mezőn,
Hol a szegény fűszál is örvend...
S ajkadra egy mosoly se jön!

Nem szólt a halványarcú Jézus,
Szelíden, búsan hallgatott,
Nem szólt — csak ég felé vetett egy
Mindenható pillanatot...

S kettérepedt a barna felleget
És szétömlött a napsugár,
Nyugatról el kelet honáig
Szebb fényben ég a láthatár.

Ezer színt játsznak a virágok,
Megzendül a madártorok — —
— És észre sem vevé a jó nép,
Hogy most az Isten mosolyog!

Tordai Ányos:

Jézuska farag...

Fűrész szisszen, gyalu csisszan,
de hangos a műhely!
Ilyen buzgón jó Szent József
ugyan mit is művel?
— Ágyacska kell a fiamnak,
kicsi Jézuskámnak,
ma éjjel, ha Isten segít,
már benne is hálhat.

— Édesapám! Elvihetem
ezt a kis darab fát?
Meg még ezt a másikat is
hátha nekem adnád?
Nézd csak, hiszen ennek úgyis
oly hibás a széle!
— Vigyed=vigyed, kis fiacskám,
játszaddozzál véle.

— Édesapám! Már elvittem
s játszadozom véle,
de hozzá még, szépen kérlek,
kicsi szög is kéne!
— Itt a kis szög, kis fiam, de
kezded meg ne bánja,
Valahogyan oda ne szúrd,
ahol aztán fájna.

— Az én kezem, édesapám,
a szöveget nem bánja...
Kalapácsot még ha kérnék,
mit mondanál rája?
— Kis fiúnak kis kalapács,
nesze, jó lesz néked.
No de másra, úgy=e, most már
nincsen is szükséged?

Fűrész szisszen, gyalu csisszan...
Az ágyacska kész lett.
Hát Jézuska kalapácsa
milyen munkát végzett?
Két kis fával, egy kis szöggel
ugyan mit is kezdhet?
Készen az is: kiformálta
a — kicsi keresztet.

— Édesapám, kis ágyamat
szépen megcsináltad,
kicsi fiad az éjtszaka
már benne is hálhat.
Én meg ezt a kis keresztet
csináltam föléje:
hátha kell majd ilyenén is
feküdnöm jövőre...

Novák János:

Júniusi ének.

Áldott júniusi világ,
Dús nyártól ihletett világ:
Mezők, virágok, méla berkek,
Gyümölcsre érő kerti fák

S daloktól zengő rózsakertek —
Úgy=e mind Róla énekeltek!

Mezők, virágok, méla berkek...

Pompázó, illatos csodák,
Himnuszos, hódoló csodák!
Úgy=e, mind Róla énekeltek:
— Áldó Szívével Ő fon át,
Dallal=fénnyel Ő permeteztet,
S a létre nagy jósága keltett . . .

Úgy=e mind Róla énekeltek! . . .

Ó, Jóság — Te végtelen nagy,
Szent Áldás — de végtelen vagy:
Mindent elöntő arany=folyam,
Mely egy árva rögöt sem hagy
Szárazon magára gondtalan,
S melynek nyomán dús élet fogan!

Mindent elöntő arany=folyam . . .

Virágzó fák — bókolyatok,
Mélyre hajlón hódoljatok!
A szellő húséges szent imák
Dalát zengesse rajtatok,
S a szent Szív forró nagy himnuszt
Utána zengje a nagy világ!

A szent Szív forró nagy himnuszt . . .

Június — szent várakozás,
Június — teremtmő, csodás!
Te hozd a csodát a világra,
Derüljön béke, ragyogás!
Jézus! Oltárod zsámolyára
Zokogva hull Szíved országa! . . .

Te hozd a csodát a világra! . . .

Pohárnok Jenő:

Júdás.

Azóta minden árulóra
azt mondog: Júdás!
s fogad sövényén úgy tör át a szó,
mint átkozó, vádoló, büntető zúgás,

és érzed: úgy kellett!
Ez volt az igazság,
Krisztus keserűn kínlódo óráján
kötélre került a gagszág,
mert Őt, az ártatlan Bárányt eladta!

Ha hallod, ha látod templomban,
színházban, moziban,
keserű könnyeket hullatsz Miatta,
s kétezer éve a vádoló, átkozó zúgás

Júdás! Júdás! . . .

És te?
És te, aki zúgsz, aki vádolsz,
ki úgykellett ujjal fenyegetsz
a kötélen fuldokló garsra,
ki keserű könnyekkel tekintesz

a keresztjén kínlódo Igazra,
néztél=e magadba?

Látod=e, tudod=e, fájod=e, bánod=e,
hogy Őt, ki eljött és meghalt miattad,
nem egyszer és nem harmincért,
de húszért, tízért,
sőt egy öröm=ezüstpénzért
már hányszor eladtad!

. . . Vigyázz, ha vádolsz!
Magadra kiált a zúgó ítélet!
Vigyázz, ha vádolsz!
Előbb magadat ítéld meg!
S keserű könnyekkel borulj le
jajdulva, bűnbánón zokogva:

hogy az áldott Jézus
átvert kezével
a pokol kötelét bűnbánón meghajtott
nyakadról
kioldja!

Székelv László:

Kereszt.

Két véres, kemény, kitárt ága
Minden szíveknek orvosága.

Ha kinek szíve árva volt,
Krisztus keresztje ráhajolt.

Akinek bűnös lelke holt,
A szent keresztfa rásikolt.

Szegény szobának Ő az éke
S azt súgja folyton: béke, béke!

Rétnek, mezőnek öre lett,
Megáldani a földeket.

Az útszélen a kőkereszt
A vándornak nyujt hús ereszt.

Ha bűnös lélek arra téved,
Bús, mély szeme szemébe réved,

A pillantása néma vád:
Vérem hiába hullt reád.

A hullámokkal birkózónak
Ő lesz a végső mentőcsónak.

A templom ormán int feléd:
Ember, vigyázz, drága az ég!

A püspök mellén ott ragyog:
A te urad is én vagyok.

A temetőben fölmered,
Körötte a halottsereg.

Mintha őrangyal volna itt,
Őrzi a holtak álmait.

Megtört szívéből hull a vér,
Ezerszer áldott, akit ér.

Ha egyszer végső perced üt,
Hűlő szívedre fénye süt.

S mikor már minden elmaradt,
Utolsó kincsed ő marad
A hideg föld alatt.

Városi István:

Kérdés.

Véres Gyümölcs! kínt Krisztus! Talán
Kiáltásom csak félhitű, eretnek.
Mégis megkérdem: Iktüsz, Pelikán
A Megváltásod titka meddig terjed?

Öreg tanárom sokat írt. Tudott.
Mutatják útját vastag fólíánsok...
De most az emberörvények fölött
Más prizmán látok embert és világot.

Isten Fia! szent Gyermekek! Én tudom:
Megszabadult az indián, a néger,
A hottentotta, bussman és kuli...
Lemostad őket vérrel.

Talán még bálványt hajbókol, ural
S csámcsogva majszol embermáját, combot,
De a szívének titkos nagyharangja
Utánad kongott...

Szemégtödörben leltél aranyat,
Akasztófán is érleltél gyümölcsöt...
Győzelme buckán, szent Szemed tüzen,
Elsompolyog a félrerúgott ördeg.

Harangi László:

De mondd csak, mondd csak mondd Uram...
Ez is megváltott? nézd, tanult Terólad
S ma már csak bólint Rajtad és röhög.
Kialudt máglya, süllyedt sajka, csónak.

És itt a másik? ember ez? majom?
Nyafog, vicsorgat, táncol, gondolázik,
Pirosban, kékben, sárgában, lilában...
De Rád se néz. De Tőled egyre fázik.

Amott is van még. Vén kujon. Szíve
Óránkint ver csak egyet-egyet gyöngén...
Holnap halott lesz. Varangyos keze
Mégis sajnálja Arcodtól a tömjént.

És vannak bárók. Léghajók. Kocsik.
Sátántól küldött monoklis vigécek.
Ezekről szólok, tűzarcú fiad,
Őt szent sebed hát ezekért is vérzett?

... Ne haragudj, ó szent Gyümölcs! Talán
Kiáltásom csak félhitű, eretnek,
De megkérdézttem: Iktüsz! Pelikán!
A Megváltásod titka meddig terjed?

Kis Jézusom.

Kis Jézusom, add meg nekem,
Hogy két sóvárgó bús szemem
Ködön, homályon általszálljon:
Add meg nekem, hogy Rád találjon!

Látod, a sok év után
Távol csillagod oly halovány.
A testem gyenge, ha kész is a lélek,
Csak messziről hangzik az angyali ének.

Pedig úgy vágyom már lenni Veled,
Csókolni áldott kis kezedet.
Sárba, hidegbe úgy reszket a lélek,
Meglelni, oh Jézusom, hol lehet Téged?

Szent mosolyodat kire hagytad?
Szemed isteni báját — mondd — kinek adtad?
Meleg, puha lelked tiszta havát,
Szent kicsi ajkad bölcs égi szavát?

Áldlak, hogy a sárba, a ködbe
Őket helyezéd öröködbe,
Hogy adtad, oh Jézusom, hála Neked:
Kis tükreidet: a gyermekeket.

Szalay Mátyás:

Költő a keresztt alatt.

Kereszt alatt fejem lehajtom,
Krisztus vére, csorogj le rajtam;

Nincs más harmat, csak a te véred,
Melyből a virágzást ígеред.

A földi koszorúk helyett
Csöpög be vérrel e fejét.

Csak ott lehet gyümölcsözés,
Hol érlel ez az öntözés.

Szivárogon a véred csokra
Fejemben a gondolatokra;

Érleld az én zöld nyereségem,
Hogy lelkemet ne érje szégyen.

S a legszebb eszméim között
Legyen a vérrel öntözött.

Tudatlanságom bár lebénít,
Nem bölcsességet kérek én itt:

S ez áldott gondolatcsirákon
Nőjjön ki gondolatvirágom.

Ha keresztedhez fordulok,
Uram, csak egyért koldulok:

Csillogjon rajta harmatod,
És úgy kapjon hamar napot.

Uram, csak egy, amit megadj:
Hogy véred titkáig ragadj.

Gárdonyi Géza:

Krisztus álma.

A pálmafák alá vonult
A mester és a kis csapat,
Hol hús árnyat ereszt a lomb,
Pihenni fáradsalmukat.
S míg őket álom ringatá,
Susogni kezd a kis liget:
Mozdul a fa, virág, fűszál,
Vonaglanak a tövissek.

Sápadtan az Olajfa mond:
A nap leszáll, s eljő az éj,
S lappangva lombjaim alatt
Az áruló már lesre kél.
És jó az Úr s én hallgatom
Gyötrődő lelke mint sóhajt,
Két karja az éghez remeg —,
És rája villan dárda, kard.

A Pálma kezdi:
— Én vagyok
A fák között, kit Ő szeret,
Ha fáradt volt, levélernyőm
Föléje hús árnyat vetett.
S midőn hozsannát zeng neki
A szent városban ifjú, agg,
Útjára lombom ezrei
S legszebb virágim hullanak.

A tó színén feljő a nád,
— Fürtös feje búsan zizeg:
Királyi pálca én leszek.
Miért is szültek a vizek!

A Tüske szúrós ágait
Magához nyomva így zokog:
— Átok reám e törökért:
Én vérzem a szent homlokot.

A Tölgy megborzong s felsóhajt:
— Holnap kívágnak engemet,
Holnapután a Golgotán
A hóhér rajtam öli meg.

A zöld Borostyán így rebeg:
— Sírjához innen kúszom én,

S ezer karommal ölelem,
Ki legjobb volt a föld színén.

A kis liget virágai
Susogva erre sírva mind:
— Ó, elmegyünk ráomlani,
Sírján kiadni lelkeink!

Fölkél az Úr. S a kis csapat
Indul a szent város felé.
Az Úr előbb mindkét kezét
Áldásadón fölemelé:
Nézzétek, szól, a harmatot,
Mint könnyek ezre úgy ragyog.

Pohárnok Ernő:

Krisztus Király toborzója.

Krisztus Király katonája,
gyere velem a csatába!
Nem: harcolni haddal, vésszel,
de kísértő kísértéssel:
renyheséggel, gyávasággal,
minden jóra lustasággal,
kis bűnöknek nagy hadával,
mindenkinek önmagával!

Krisztus Király katonája,
gyere velem, ne légy gyáva,
gyere jónál jobbnak lenni,
mindig Isten kedvét tenni,
száz bukásból talpraállni,
százezerszer ellenállni
parancsbontó Sátán=hadnak:
bűnre hajló tenmagadnak!

Krisztus Király katonája,
Krisztus a te jöttöd várja,
Krisztus papja megkeresztelt,
vedd hát vállra a keresztet,
feszítsd alá gyenge vállad,
hogyha hiszed, akkor vállald!
Verje arcod veritéke,
megfizet Ő százszor érte!

Hogyha az Ő terhét hordod,
égi bér lesz boldog zsoldod,
bánatodban megvigasztal,
megerősít száz malasztal,
ha elfáradsz, rád hajolgat,
kegyelmével megcsókolgat,
s hősi harcód égi bére
az Ő áldott teste, s vére!

Krisztus Király katonája,
gyere velem a csatába,
nézd: az égen csillag reszket,
fénybe vonja a keresztet,
nézd: az égen kapuk nyílnak
leárad a fény, az illat,
gyere velem, oda hívlak,
kitárt karral Krisztus vár rád
s szent szívének szerelmével
megfizeti harcód árát!

Hevesi M. Angelika:

Krisztus országolj!

Krisztus országolj! s örvendez a föld,
És tiszta lángra gyúlnak a szívek.
Járj végig távol=birodalmodon,

Mert minden Lévo s minden Volt Tied.
S édes, zengő élet fakad ott,
Királyi utad merre elvezet.

Ó jöjj, Királyunk, terjeszd ki reánk
Életfakasztó, gyógyító kezed:
Országod népe szomjúhozva vár,
Fényedre vár a tompa alkonyat,
A földkerekség vágya száll feléd.
Ó jöjj, mutasd meg fényes Arcodat.

Sajátod eddig be nem fogadott,
Fényednél kedvesebb volt a sötét,
De most már érzi ember=árvaságát,
Kezedben tudja porszem=életét.

Mert annyi volt már: dőre tévedés,
És hasztalan hullt annyi ifjú élet,
És annyi lélek roskadt önmagába,
Mert egy=utadról gyáván visszalépett.
S megfáradott az Idő felúton,

Nincs friss erő, mely magasságba hág:
A porban keres minden életet,
És ólomszárnyat visel a Világ.

Élet Királya! Krisztus! Szent erő!
A lét tüzének Benned nincs határa.
Emeld föl néped s végy nála lakást,
Lépj birtokodba, szívünk nagy Királya.
Ha Te uralkodsz, újra dal fakad,
És újra zengő, fényes lesz a lélek.
Gyermekszemekkel tekint szét az ember,
És újra kincs lesz számára az élet.

Az élet teljessége van Tebenned,
A Szép s a Jó csak Belőled sugár.
Jöjj birtokodba, létünk fényessége,
Uralkodj bennünk, Krisztus, nagy Király!

Németh István:

Miért kerestél?

Rossz utakon kóboroltam,
tudod.
Lázadó, vak szolga voltam,
azt is jól tudod.
S most minden elfutott:
a lázadás nagy vakmerése,
a rossz örömmek csengetése,
a szép, gonosz szavak,
a szép, dacos dalok.
Most mind hálott . . .

Mert megfüröszttél a csendben,
(harmatban a porlepett virágot)
s kinyúlt felém szelíd kezéd
és áldott, áldott!
Simogatta a lelkemet,
hogy sírjon egy kicsit,
gyerekesen, megadással
zokogjon egy kicsit;
szépüljön meg ragyogóra,
ne hajoljon földi szóra,
csak a jóra örökétig.

Elfelejtetted, ki voltam,
(nagy vagy, jó — tűrő!)
nem sujtottál haragodban,
s én a zendülő,
bátorságos, büszke szolga

odahulltam le a porba
és dadogva kértelek.
Skarlátvörösből így lettem fehér,
(megmosott a bánat s irgalom vize).
Csodákat tett a szentséges Kenyér;
Így lett enyém az üdvösség íze.
A végtelen most oly közel van!
Csak Isten van és én vagyok
s én az Istené vagyok!

Dehát miért szeretsz
és miért kerestél?
A végtelenből mért jöttél felém?
Nem volt elég, hogy háromszor elestél
a kereszted: a keresztem alatt?
Nem volt elég akkor . . . egyszer . . . annyi?
Meg tudsz ezerszer újra irgalmazni?
Hát ekkora kegyelmes szent Szíved?

Tudom . . . tudom,
magadhoz akarsz kötni engem
erős szeretet=kötelekkel,
hogy szerelmed: az örök Ember
Téged kövessen, Téged szeressen,
az Égnek vessen és arasson
életet és dicsőséget
s megtaláljon Tégedet
mindörökre . . . mindörökre . . .

Rozman József:

Nagypénteken.

Lefosztott oltárok hallgató fájdalma,
Jeremiás könnye, feltörő siralma,
Gyászoló Szentélyben ez a nehéz bánat —
Az én lelkem mélyén fájó érzés támad.

Szent kereszten függő áldozati Bárány,
Lelkünk váltsága a szörnyű kínok árán,
Áldott Istenember, Te igaz, szent, drága —
Jaj, de igen szánlak, keresztfa Virága.

Hús szellő, ha volnék: csak Tefeléd szállnék,
Hűsíténém lázad, mint a hűvös árnyék.
Forró halántékid amint kintől égnek —
Símogatásommal megenyhítenélek.

Keresztedre szállnék, csalogány ha volnék,
Fájó, szép éneket Neked ott dalolnék,
Hogy aki hallaná, sírna benn a lélek!
— Ó, talán dalommal megenyhítenélek.

Virág hogyha volnék, virágos repkényen:
Ott szeretnék nyílni kereszted tövében.
Felkúszó repkénnyel körülölelnélek,
Ölelésemmel tán megenyhítenélek.

Nem vagyok egyik sem. Vagyok árva lélek,
Szegény földi vándor — mivel enyhítnélek?
Kereszted tövében elbúsulva állok,
Lehorgasztott fejjel, könnyezve imádlak.

Váradi Antal:

Nagypénteken.

Nagypéntek este a templom mélyében
A Krisztus koporsója fényben áll.
Egy vén barát térdel, imát mormolva
A megholt Jézus kölabainál.
S megnépesül a félhomály. A kétely
A vén barátnak lelkébe oson.
Eltépelődik... «Mért kellett szenvedned,
Mért meghalnod, én édes Jézusom?...»

A szent jelképhez oda=odatéved
Egy=egy csoport. Ünneplő léha nép,
Dologtalan, kíváncsi csöcseléssel
A síri lámpákhoz vihogva lép,
Kicsinybe múl, hogy mint babát tapints
A vén barátot a pulpituson.
Fölmordul az: «Hát ezekért szenvedtél
S haltál meg, én irgalmas Jézusom?...»

Divatos úrfi, piperés leánya
Az oszlopok homályán tévelyeg.
Föl és alá jár... Édes suttogásuk
Visszhangozzák a csöndes, szent helyek.
Közel símulnak s fejet sem billentve
Lebegnek újra el. «Én nem tudom,
Hát ezekért kellett szenvedni néked
S meghalnod, én irgalmas Jézusom?...»

... Nagy, hangos szóval, tiszteletlen zajjal
Kopog be egy csoport és nekivág
A fényes sírnak. Fönnhordott orrukról
Messze lesír az atheistaság.

Kíváncsiak s szánó mosollyal nézik
A térdeplőket a keresztúton...
«Hát ezekért kellett meghalni néked»
— Mond a barát — «én édes Jézusom?»

S hogy már becsukni készül a nagy ajtót,
Egy özvegy asszony három gyermekét
Karján, kezén a szent sírhoz vezérli.
«Én Istenem... Engem ki áld, ki véd?
Csupán Te... Engem a Te szavad éltet.
Hogy van egy jobb világ túl a síron,
Ahol jó dolga léssen a szegénynek,
Ha hisz, remél tebenned, Jézusom.»

«Azért tanítom imádkozni őket,
Munkálva értök késő estelig.
Te tövisedre, mély sebedre nézek,
Mikor kenyérre is alig telik.
Azért élek, mivel Te tanítottál
Szenvedni. Jó munkára szoktatod,
Hogy becsülettel felneveljem őket...
Áldj meg, én megfeszített Jézusom.»

S megcsókolja a szobor halvány lábát
És megvigasztalt szívvel elmegy.
S Krisztus, mikép ha szent, szelíd szemével
Utánuk nézne, mondván: «Úgy legyen».
A vén barát az Isten holt fiára
Megszégyenülve néz... «Most már tudom,
Ezért volt érdemes szenvedni néked
S meghalni, én kegyelmes Jézusom...»

Móra István:

Pilátus fája.

Egy vén fa rázza üstökét
 Pilátus tágas udvarában,
 Száz esztendő történetét
 Őrzé bevésve cser hajában.
 Emberderéknyi ágai
 Még izmosodtak évről=évre,
 S az újdonság hajtásai
 Merészen néztek föl az égre.

Ha támadt bűgő fergeteg,
 E fát a villám megkímélte, —
 A romboló, kemény szelek
 Megszégyenülve szálltak félre.
 Midőn aszajtó nap sütött,
 Rést nem hagyott a napsugárnak,
 A százujjú gallyak között
 Búvója volt ezer madárnak.

... Távolrul a Sion alatt
 Moraja támadt vad tömegnek,
 Mint a megindult áradat:
 Erősb, erősb, amint közelget.
 S zúdít szilaj szidalmakat
 A megcsúfolt Jézus fejére, —
 A fölgőgyított inszakadt
 Kötött koloncot a kezére.

És költ reája gúnynevet,
 Kinek megoldá néma nyelvét,
 Hajít felé sarat, követ,
 Kinek szemét nyitá ki nemrég.
 A megtisztult bélpoklosok,
 A fölkelt bénák mind segítnek,
 S ordítanak a kolompokosok:
 Császár barátja vedd, feszítsd meg.

S amíg üvölt a sok pribék,
 Pilátus udvarát belepve:
 Megvette már ennek szívét
 Hazug papok kétélű nyelve.

A cselszövénybe bár belát,
 Az árnak ellenállni nem mert,
 S kelleetlenül parancsot ad:
 Botozzátok meg azt az embert!

Tovább adott parancs szerint
 Az ősi fához mén egy szolgál, —
 S nyalábba vágott vesszejét
 Gyakorlott kézzel gúzsba fonja,
 Csomóba gyűrte a hegyit,
 Suhintott egyet jobbra-balra,
 A tépett áldozat pedig
 Imádkozóan borult le arcra...

Megint ordít a csőcselék:
 Ez mind kevés, feszítsd meg őtet!
 A bíró megmosá kezét,
 De engedett a zendülőknak.
 S a vérszemet kapott tömeg
 Elindul a Kálváriára, —
 Csak másnapon figyelte meg,
 Mivé lett a Pilátus fája?

A sűrűben elhallgatott
 Csicsergő szája a madárnak,
 Otthagya fészket, magzatot,
 A kis lakók elbujdosának.
 Hol a gyalázat vesszejét
 Karddal metszé a durva szolgál,
 Víz önti el a seb helyét
 S csurog, miként ha könnye folya.

Nem törtet a sugár sudár
 Többé az ég felé merészen,
 Egész a földig húzta már
 Minden gallyát a bű, a szégyen.
 Előbb hatalmas termete
 Alázkodik, roskad, megernyed,
 Siratja halvány levele,
 Hogy az a vessző rajta termett.

A négy felé fúvó szelek
 Az új fa magját szárnyra vették,
 S ahol kikelt, az emberek
 A csüggeteg fát megszerették.
 Szomorú=fűzet ültettem én is
 Őreg szülém alvóhelyére,
 Ki ezt a szent történetet
 Az én gyerekszívembe véste.

Mentes Mihály:

Te vagy a Mester.

És én leülök fáradt lábaidhoz,
Hallgatom ajkad zengő, lágy szavát.
Úgy peregnek rá szívemre igéid,
Mint fájó sebre illatos virág.
Mert azért jöttél, hogy magad sebére,
Fáradtságára ne kérj balzsamot,
Csak mindig más, bús lelkeket üdíts föl,
Mint fájó szívből fakadt víg dalok.

Azért te vagy a Mester... Kis tanítvány,
— Engedd, hogy halljam drága éneked. —
Ó, szállas is már föl a napos égig,
Hallgató lelkem oda vezeted.
És mind, ki itt ül hangtalan körötted,
S kik át a sáron izzadnak Feléd:
Azért hívtál, hogy ajkadról lelessük
A napba=szállás himnusz=énekét.

Te átszenvedted vérző emberszívvvel
Mind a sok kint, mi emberszívet ért.
Hirdetni s adni méltó bő jutalmat
Tudtál a földi szenvedésekért.
Mert elhallgasson minden cifra ének,
Mely hiú, önző vágyakat takar,
Ha szívünk vérét csöpögtetjük írnak
A más sebére: az lesz csak a dal.

Itt a világban annyi sok a rúttság,
Sár, bűn, szegénység, fájdalom, halál —
Áldott, aki a szennyes tarmezőkön
Harmatban fürdő napsugárt talál.
S meglátja, hogy a tiszta napsugárban
Az Isten áldott arca mosolyog,
És a harmattól felüdült virágban
Isten jóságos nagy szíve dobog.

Áldott ezerszer, ki csokorba gyűjti
A jó Istennek meleg mosolyát,
Belopja gyötrött, elfáradt szívekbe
S meghint vele száz szűk szegény szobát.
Mert nincsen áldás, csak az Úr kezében,
És nincsen jóság, csak az ő szíve.
S ki Hozzá viszi a szenvedő embert,
Annál áldottabb nincsen senki se.

Ó, szív kell, érző, nemes szív a dalba,
Mely rásimul a sebre szelíden,
S az Isten erős szavát muzsikálja,
Melytől a sajtó lassan elpihen.
Azért köszöntlek én, kicsi tanítvány,
Uram, Királyom, áldott Mesterem.
Azért lesem a szíved dobogását,
Hogy a szívem is hasonló legyen.

És ha szemedből ellestem a Lelked,
És rámintáztam a szívemre már,
Add, hogy szavaddal csendüljön az ének,
Amely szívemből ajakamra száll.
Mert szavad édes, mint a csorgatott méz,
Egyszerű, mint a fehér lilium,
És annyiféle, amennyi az ember,
De mindnek Jó Hír: ... Evangéliom ...

Ti szomjas, tikkadt lelkek, felüdülni
Hogy epedtek lágy zengő éneket!
S emberi szavak pogány muzsikája
Rabul megejti drága lelketek.
El, el a földtől... Ihletért a lelkem
A Jóság zengő szent egébe száll. —
Én mesteremnek a Krisztust imádom:
Szín, szó, dal, szépség nincs más a világon,
Költőnek nincsen nagyobb ideál.

Rosty Kálmán:

Tövissek között.

Ha földre sujt az üldözés viharja,
Mint szárnyaszegett kis árva madarat,
Hol lelkedet már bűtövis takarja
S örömvirág számodra nem maradt...

Ha csalfa nyelvvel, durva gúnyszegekkel,
Szégyenkeresztre ver a rágalom,
S az eltiport szív hasztalan remeg fel,
Nincs! nincs iránta földön szóvalom...

Ha pusztá minden... s mint kövek hevernek
Körülte a kemény emberszívek...
Ha jaj=szavadra hahoták felelnek
S úgy fáj e fagy — e szívtelen hideg:

Ó nézz szegény szív! nézz a fényes égbe,
Mit lát ragyogni könnyező szemed?
Jézus szívét! Lángszeretben égve...
Ó, mily vigaszt kell akkor érezned?!

Hisz néki is volt becstelen keresztje,
Szép homlokára rút tövist fona:
S keresztje most aranyjogart növeszte
S a túske már királyi korona!

Gyógykút sebe és drága vére
Sebedre hull, mint balzsampermeteg...
S mint tört virág, melyet a harmat ére,
Gyógyul szíved és nem lehet beteg!

Túrj és remélj; a könny tövisre hullva
Vad ágain örömrózsát fakaszt...
S a kinkereszt föl égi kertbe nyúlva,
Fáján terem örökre zöld tavaszt!

Szent Szív! te, csak te légy reményvirágom!
Ha te szeretsz, ez egy nekem elég...
Oltárom ott legyen a tövis ágon,
Itt szívem érted szenved, ég s — elég!

Temesváry Kriszta:

Virágvasárnap.

Csöngetnek... a lépcsőre hullok:
Uram, nem vagyok méltó...
A szívem hozsánnás, boldog Jeruzsálem.
Közel az Úr!
Ki a kapukhoz! Hogy nevet az ég,
S hogy nevet az egész aranykék tavasz!
Milyen tavasz! Itt minden, minden
Napfény, virág és hallelujah!
Megindultak a pálmaerdők!
Libanon minden cédrusa
Ma lelkét csókolta a tavaszba,
Áldottillatú balzsam=lelkét,
Az Útonjárót hogy fölüdítse.
Barkába szöktek mindenütt a fák,
Amerre jó majd Mária Fia
Diadalúton, a Názareti Jézus.

Csöngetnek... A szemem lecsukva.
Oh Te ujjongó Jeruzsálem
Pálmát lengettél? Én is, én is!

Porba fektetted drága rongyaid?
Én lelkem legszebb fehér bársonyát
Terítettem az Úr elébe...
Te hozsánnázó Jeruzsálem,
Belenéztél az Úr arcába?
Én belenéztem... egy pillanatra,
Láttam... s elcsuklott a szavam,
A hozsánnám én nem mondtam végig.
A hozsánnába, jaj! belesóhajtott
Valahol messze egy getsemáni szellő
És felzúgott rá az Olajfák hegye.
Az Úr szomorúan arra nézett...
Te boldog, boldog Jeruzsálem!
Fölötted nevetett az ég
És nevetett az aranykék tavasz.
Ujjongva szórtál mindent Neki:
Napfényt, virágot és halleluját,
S nem hallottad a dörgő hozsánnáktól,
Hogy zúg, zúg mögötted az Olajfák hegye...
... De én a hozsánnám nem mondtam végig...

Sík Sándor:

Ketten a Mesterrel.

Fehér fényben, fehér ruhában
Egy férfi jár előttem egyre.
Vezet, vezet (kezem kezében)
Föl a magányos nagy hegyekre.
Az emberarcok ködbe vesztek,
Ketten vagyunk a bérceken.
Kézen fogva vezet a Mester,
S én követem.

Megláboltam a pusztaságot
Homokviharos, sívó tengert.
Szürke porát szívemre szórta,
Szörnyű magánya majd hogy elnyelt.
De tikkadt lelkem felüdítve
A Mester arca járt velem.
Kézenfogva vezet a Mester,
S én követem.

Lehevertem illatos fűre
Az ős regéknek erdejében,
Elálmodoztam rózsás felhőn,
Távol dalon, zsongó levélen.
De kezét homlokomra téve
S megnyitva álmodó szemem:
Előre mutatott a Mester,
S én követem.

Elértem a hegyek tövébe
S indultam fölfelé nyomában.
Dideregtem a szirti szélben,
S a szikla megvérezte lábam.
Ha megálltam, szemembe nézett
És rám mosolygott csendesén
S belém szállott a Mester lelke.
És követem.

Mikor az első csúcsra értem,
 Verejtékes nap estelén,
 Megkísértett a nagy Kisértő,
 És egy világot tárt elém.
 De a Mester szemembe nézett
 Szomorú szemmel, könnyesen.
 S nem láttam semmit rajta kívül.
 És követem.

Járok magányos hegytetőkön,
 A magasságos szirthazában.
 S egy férfi jár előttem egyre
 Fehér fényben, fehér ruhában.
 Magunk vagyunk. A kezem fogja,
 Lelke lobog a lelkemen.
 Kézenfogva vezet a Mester,
 S én követem.

Szukai Antal:

Magdolna — Heródes.

Alabástrom edényt, illatos olajat
 Vásárolt Magdolna az Úrhoz menet.
 Bűnbánó lélekkel öntötte lábára,
 A tavasz illatát szórta a kenet.
 Hullámos hajával amint törülgette,
 Bevallotta Néki minden bűneit.
 Megcsuklott a hangja, ahogy elzokogta,
 S oly alázatos volt, lemondó, szelíd...
 «Lelkednek nyugalmát megtalálad nálam,
 Mert nagyon szeretted, bűnöd megbocsá=

«Jön a csodatévő!» jelenti a hírnök.
 És magához hívja hű barátait
 Királyi Heródes, kit Szalomé tánca
 Bűnös mámorában gyilkolásra vitt.
 Jézus áll előtte dicső nyugalommal,
 Hogy bevezették a durva katonák.
 Gőgös büszkeséggel unszolja Heródes [dát...
 S mohón lesi, várja, hogy majd tesz cso=
 Majd haragra indul. Parancsol keményen:
 Legalább szavára valamit beszéljen...
 És néma volt az Úr...

Juhász Gyula:

Búcsúfia.

A tanyáról jött Tandari Valér
 Öreg szüléssel a nagy búcsúra.
 A pöttöm szöszeke lány most lát először
 Világi vásárt és templomi oltárt.
 Künn a tanyán csak Isten napja süt,
 S Isten szegénye őrzi a libát.
 Egy léggömböt vett az egész rokonság
 A kis Valérnak, szép piros színűt,
 Mely ott lebeg a szöszeke fej fölött.
 A vén templomba is bevitte persze
 Az új jószágot a boldog gyerek.
 S amíg ő némán, tátott szájjal ámult
 A túlvilági tündöklő csodákra,
 Az arany és ezüst barokk mennyország
 Szentjeire és angyalaira,
 S amíg hallgatta repeső szívével
 A magasságok orgonaszavát,
 A búcsúfia léggömb hirtelen csak
 Elszállt kezéből és repült vígan,

Pirosan, mint az élet és öröm
 A mennyezet felé, hol régi mester
 Remekén hódolnak három királyok
 A betlehemi Gyermeke jászolánál.
 Öreg szülék és Tandari Valér
 Ijedten látták szállani a gömböt.
 — Istentelen! — csattant fel
 Egy mogorva templompribék...
 Valér szepegve és szipogva állott
 És kicsi szíve riadót dobolt.
 A piros üdvözlő pedig mosolygón
 Suhant, suhant a hívő nyáj fölött
 S a kis Jézuska ölében pihent meg.
 A kis Jézuska áldást adva nézte
 És úgy tetszett, hogy néki kedvesebb
 Ez áldozat, mint arany, mirrha, tömjén,
 És szinte mintha szólott volna ajka:
 — Ne félj, kis hívem, Tandari Valér!

III. AZ ÚR ÜNNEPEI.

Lendvai István:

A szent éj zenéje.

Ez éjtszakán — örömek áldott éjtszakája! —
fehéringes kis Jézus hegedülget,
és megvert szívek fölneszelnek rája.

Ez éjtszakán, — ó titkos=boldog éjfél! —
parázsló homlok, tört szem kiderülhet
mélyszavú, édes, jézusi zenénél.

A csillagok mind vidámak, fehérek,
az éjnek rontó babonája nincsen:
szent pásztorálmot lát ma minden lélek.

Mert szívek könnyes, szomorú utcáján
megáll a Gyermekek kicsi fehér ingben,
és hegedül a fenyők éjtszakáján,

fehér ingben és kék glóriával
— ó halljátok e drága szerenádott? —
és békesség száll a világon által,

ó mély, csodás zenéje békességnek,
(ez éjtszakán síró szemet ki látott?)
szobában, szívben tiszta gyertyák égnek.

Fegyverszünet van, békecsók a szájon.
Közel, ti szívek! nincs, ki menekülhet!
nincs, kit Jézus örömmre ne igázzon.

Ez éjtszakán — békének áldott éjtszakája —
fehéringes kis Jézus hegedülget,
és minden szívek fölujjonganak rája.

Paksy Gáspár:

Adventben.

Már én a földnek szolgáncát
Erős karokkal szétzuzom,
Feléd esengve tiszta hévvel,
Sóvárgó vággyal, Jézusom!

Látom kigyulni napkeletről
Királyok fényes csillagát,
Komor felhőkön, bús homályon
Mennyország fénye csillan át.

Sötét, kietlen éjtszakákon
Kicsiny bölcsődről álmodom,
Sokszor merengek égi kéjjel
Mosolygó kisdéd=arcodon.

A boldogság regéje lágyan,
Szellők szárnyán susog felém,

Sokszor tűnődöm holdas este
Az angyalok szép énekén.

Vigasztalódva nézhetem már
A nagy világot, bár sötét;
Egekből áradt üdv sugára
Oszlatni kezdi bús ködöt.

Szívem keservét, régi búját
Örök reménnyel altatom,
A kétség, csüggedés borúján
Roráté sír föl ajkamon.

Az irgalom nagy Istenéhez
Gyakorta szárnyal hő imám,
Mert lelkem e csalárd időknek
Meváltót, üdvöt, fényt kíván!

Radványi Kálmán:

Azt kérded, kis fiam...

Azt kérded, kis fiam, mi fáj nekem?
Hogy a karácsony méze sem vidít fel,
A muzsikáló angyalok zenéje,
Égből szívekbe áradó malaszt.
Isten békéje emberek között,

A karácsonyfa ragyogó csodája,
A boldog fény, a víg szent csillogás.
A gyermekvágyak termő csodafája,
A megvalósult álmok boldog estje
Nem gyújtja föl bús szívem mosolyát.

Azt kérded, kis fiam, mi fáj nekem . . .
 Szemem a sötét messzeségbe fúrom,
 Átnézek rajtad s boldogságodon
 S meglátok minden bánatot, nyomort.
 És hallom a magyar hegyek nyögését,
 A magyar égnek omló roskadását,
 És sír bennem a magyar árvaság.
 Látó szemem ma vándorútra kel,
 Bocsásd meg nékem, édes kis fiam,
 Az égő könnyet, mely fejedre hull,
 S a sötét felhőt a homlokomon.
 Fájó szívemnek néma zokogását,
 Lelkem megosztott fájó csonkaságát
 Bocsásd meg nékem, édes kis fiam.

A székely hegyek puha hópalástján
 Árva kis házak négy fala között
 Rab lélek gunnyaszt. Szárnyait kitepték,
 Öröme félénk és bátortalan.
 Erdély fölött egy nagy korbács suhog,
 Magyar vér serked minden vad ütésén,
 S én érzem a korbácsnak szégyenét.

Bárhová sujt le ólmos ostora
 Engem talál s a lelkem megvonaglik.
 Fáj bennem minden megfojtott magyar szó.
 Holt gondolatok s vágyak temetőjén
 Zokogva járok s nem tudok örülni.

Azt kérded, kis fiam, mi fáj nekem . . .
 Kárpátok gyásza, Garam csobogása,
 A Táttra fáj és Kassa ékessége,
 A multat néző néma várromok,
 S a jelen romja — csonka életünk.
 Idegen lábak gőgös dobbanása,
 Idegen ajkak vidámsága fáj . . .

És fáj bennem ma minden szenvedés:
 A kenyértelen asztalok keserve,
 Az anyák könnye, apák küzködése,
 Sírásra görbült édes gyermekajk,
 Odvakban gubbasztó karácsonyok . . .
 Minden magyar gond nyomja lelkemet . . .
 Édes fiam, ez fáj nekem, Ezért
 Ül könnyű szememben szent karácsony estén.

Szalay Mátyás:

Békesség a földön!

Valamikor megsimogatta hajunk,
 Mosolygó puha csókot adott
 S elaltatott az édeasnyánk.
 Bohóka reménnyel elaludtunk,
 Neszeltük az angyal szárnya=suhogását,
 S Jézuska a karácsonyi álmok
 Aranyesőjét hintette le reánk.

Ez az emlék a szívünk szelíd éke.
 Glória, glória az égben az Úrnak,
 A földön béke, béke.

Édesanyánktól elcsal az élet.
 Magával visz a tengerviharokra
 Az Isten=lelke=vezette sereg.

Hanem a vészben, a szélben
 A lelkünk mélyén egy karácsonyi emlék
 Szelíden az utunkba pereg . . .

Ez az emlék a szívünk örök éke,
 Glória, glória az égben az Úrnak,
 A földön béke, béke.

Valakit néha szíven fog a bánat
 S a remény hídját nem verheti ki rajta,

Mert tenger a bánata, tenger . . .
 Átsírja vele a világot, de hiába.
 (Ki osztana könnyet, ki osztana tengert?)
 S a karácsonyi Betlehem előtt
 Boldogan könnybelábad az ember.

Itt a vigasznak soha=soha vége!
 Glória, glória az égben az Úrnak,
 A földön béke, béke.

Valahol trónt emel a sötétség;
 Tele van köddel, borúval a szív
 S a hite romjaival a lélek.
 És a ködön átsugárzik a csillag . . .
 A jászol előtt lekonyul a beteg fej, . . .
 Uram, könnyesen sírom a Hiszekegyet,
 Itt hiszek, itt újra remélek . . .

Itt a vigasznak soha=soha vége.
 Glória, glória az égben az Úrnak,
 A földön béke, béke.

Várjuk=várjuk ezt az örök éjet,
 Csillagos éjet, szentséges éjet,
 Illatos lehellete mindig . . .
 Minden fehér és minden aranyos,

És vágyó szívünket az angyaldalolások
Csöndes Emmanueli örömmel
Lassan tele=telehintik.

Ez az öröm a szívünk örök éke...
Glória, glória az égben az Úrnak,
A földön béke, béke!...

Sándor Dénes:

Csendes karácsonyi dal.

Otthon ma csilingel a csengő,
Otthon ma rózsás gyerekarok
Izgalmas csendben várnak valakit.
Ajuk mosolya édesen nevet,
Szemükben az ég színe derengő,
Otthon ma csilingel a csengő...

Otthon most felragyog a gyertyaláng,
Szobánk lámpái ragyogón kigyúlnak,
A karácsonyfa tündöklőn zenél,
A villanyfény széthinti sugarát,
S édes illattal telik be szobánk.
Otthon most muzsikál a gyertyaláng, —

Otthon ma széttárul az ajtó
S a «Stille Nacht»-ot zongorázzák,
Az öregek befelé mosolyognak,
A sok gyerek kacagva szalad,
S érzi mindenki a szívek lángját.
S a «Stille Nacht»-ot zongorázzák...

A drága sok fény tündöklőn lobog,
Száz szép ajándék glédában sorakszik,
Örömtől csillog mindenek szeme,
Aranyos ajkú lágy gyermek kacaj
Tesz ma üdőbbé minden örömet,
És felderülnek minden bús szívek...

Otthon ma csilingel a csengő,
Otthon ma széttárul az ajtó,
Otthon ma tündöklök a gyertya
S fényárban úsznak mind a bútorok,
S én itten messze, szent karácsony este
Ezer emléket csendben átölelve
Halkan dalolok...

Radványi Kálmán:

Én Jézust várom, a kis Gyermeket.

Ti nagy, hatalmas Messiásra vártok,
Ki fölkaparja az avult világot,
Kinek hatalma tisztító vihar,
Ki poklot ostromol villámival:
Én Jézust várom, a kis gyermeket,
Ki bölcsőjében játszik és nevet.

Titeket súlyos problémák gyötörnek:
Én átadom magam a szent gyönyörnek.
Filozofáltok, írtok könyveket,
Az én problémám: lélek s szeretet.
Én Jézust várom, aki mosolyog,
És mosolyától én boldog vagyok.

Vajúdást vártok, eszmék harcait,
Vak gyűlölettel, göggel küzd a hit,
Viharzó harcot vív az öntudat
A szent szabadság zászlaja alatt.
Én Jézust várom, a kis csecsemőt;
Letérdelek kis lábai előtt.

Gyertek fiúk, ti kicsinyek, körém
A hópelyhes karácsony estéjén,
Gyertyás és cukros kedves fa alatt
Hagyjuk a küzdő, merész vágyakat!
Mi Jézust várjuk, a kis gyermeket,
Ki báj, szelídség s égi szeretet.

Hódsághy Béla:

Fenyőfát vettem.

Fenyőfát vettem kint a téren,
Sudár fenyő volt, égbőlött.
Pár gyerek fázott a fehéren
Szikrázó Jézusfák előtt.

Kisebb, nagyobb... Az arcuk éke
Csupa piroskék rózsá volt,
S gyöngytisztá szemük szögletébe
Egy árva könnyecsepp haldokolt.

A vásárt leste valahányá,
Dámát, urat, ki felcsapott.
Az árus hümmög: Vigye kánya!
Én mondogatom: Drága bot!
A szót ők mint a halak, pedzik,
A kis halak a kenyeret,
S hogy állt az alku, szól az egyik:
Elviszem én az úr helyett.

A fát, fillér az ára, ötven!
Csak negyven! mond egy kis deres.
Csak húsz! Csak tíz! csattant köröttem
S már a könyök is árverez.
Nevetve mondtam nekik: Ácsi!
Nem lesz a pénzből így misem!
Apróka hang zokogta: Bácsi,
Egy kis kenyérért elviszem!

Egy kis kenyérért . . . Sírt, sikoltott,
A téren végigvert a hang.
Éreztem, fent a dőmban oldott
Kötéllel zúg a nagy harang.
Nem húzza, veri félre senki,
Csak ép a mázsás döbbenet,
A könnyes Isten kéri, zengi
A kenyeret, a kenyeret.

Móra László:

Karácsony édes ünnepén.

Legyen ma templom minden ember szíve,
Melyben a lélek szárnyat bontogat!
Karácsony édes ünnepén
Legyen imádság minden gondolat.

Akinek könnyet osztogat az Élet
És kín a napja, kín az éjjele,
Karácsony édes ünnepén
Ne fuss előle! Óh beszélj vele!

Legyen ma templom minden ember szíve,
S legyen a templom tiszta, szent fehér.
Karácsony édes ünnepén
Istennek tetsző legyen a kenyér.

Testét takard be s enyhítsd sok sebét!
Óh lásd meg, tudd meg: testvér ő veled.
Karácsony édes ünnepén
A szíved szépül, őt ha öleled.

Szálljon szívünkbe áldott akarat,
Ez kösse egybe mind a kezeket.
Karácsony édes ünnepén
Te légy vendégünk: Jóság, Szeretet!

Az emberszívek öröklő öre
Tegye ma össze mind a kezeket!
Karácsony édes ünnepén
Maradj vendégünk: Jóság, Szeretet!

P. Pál Ödön:

Karácsony éjjele.

Se hold, se csillag fenn az égen,
Eltűnt az éjnek méla boltja;
A bűn a földet, mint koporsót,
Fekete bakacsinba vonta:
Pont sincs, hová reményevezstve
Az ember bús szemét meressze.

De a Sátán lát a sötétben,
S minden gonosz fülébe hallik —
Meghallja Heródes parancsát

S kéngőzös szája röhejbe vonaglik:
«Lelöktél Isten! Jó, nem bánom,
Hát úrrá leszek e világon!»

Szívekre vág egy kalapácsnak
Izzó szikrát verő ütése . . .
Halálosnak gondolta minden —
És — halleluja! — mégse, mégse . . .
Sőt ott, hol a szuroksötét volt,
Kristályosan dereng a mennybolt.

Az Úr szeme villan ki rajta:
Nagy égő rózsza fenn az égen.
Fényében a Három király
Egy rozszart istállóhoz mégyen;
És onnan, onnan gögicsélve
Hallatszik a kised beszéde:

«Azért küldött — Atyám — a földre
Hogy minden bajnak — kútforrását
A gonoszságot — eltörölje» . . .
Az édes hang lesujtja a Sátánt,
De anygalkart zendít meg az égen
S hozsannát az ember szívében!

Sík Sándor:

Karácsonyi álom.

Magyar karácsony fekete fakója
És minden, ami mostani, múltjon,
Száz pici gyertya gyujtatlan gyúljon,
Csillagos álom pelyhes takarója
— Álom, álom, karácsonyi álom! —
Szemünkre símuljon.

Álom, álom . . . Betlehemben
Kicsike Jézus megszületett.
Szép Szűz Mária, egek ékessége,
Mi bűnös lelkünk egy édessége,
Csókkal hajol a jászolka fölébe,
Kicsi Jézuskára rájanevet.
Édes kicsi Jézus, mindenlító Jézus,
Ügyefogyott népre, ránk mosolyog.
Csitt, levegő=égben, boldog fényességben
Nekünk dalolnak anygali karok.

«Dicsőség dicsőség mennyben az Istennek!
Békesség, békesség földön az embernek!»

Álom, álom . . . kegyes kicsi Jézus,
Panaszkodjunk=e tenedek?

Okos kicsi Jézus, igazlító Jézus,
Hiszen te jól tudsz mindenekeket!
S te, fényes szép anygalsereg,
A békességet is ismered!
A békesség — te jól tudod — meleg cipó,
És édesanyja a bánági búza,
A békesség a nagy hegyek nyugalma:
És homlokukat a Táttra koszorúzza.

A békesség egy csöndes kis napsugár talán,
Amely a mély, komoly vizek tükrén remeg,
De máshol meg nem látják szegény magyar sze=
[mek,

Csak Pozsonv ős Dunáján és Szent Anna taván.
A békesség a kassai harangszó
S a székely falukon a pásztorok miséje
Kétszerte szent!

Dicsőség a magasban . . . kicsi Jézus,
Tedd, hogy legyen békesség idelent!

Dicsőség, dicsőség a magasságoknak,
Békesség a földön, békesség, békesség
Szegény magyaroknak.

Sajó Sándor:

Karácsonyi ének.

Akkoron csillag gyúlt az égre
És rásugárzott a vidékre,
És Betlehem fölött megállván,
Egy rongyos istálló homályán
Tündöklött már a Glória:
Ott ingecskében, szép fehérben,
Feküdt a jászol szent ölében
Az Isten egyszülött Fia . . .

A hír bejárta a világot,
És jöttek bölcsek és királyok
És együgyűk és pásztorok:
Ott minden lélek egyetérzett

És sírt és álméllkodva nézett
És boldogan fohászkodott:
Örömet hozván az embernek,
Dicsőség légyen az Istennek!

Ó, betlehemi égi csillag,
Világmegváltó Szeretet!
Lásd, én is várlak, várva hívlak:
Jöjj, váltsd meg ezt a nemzetet!
Lásd, sírva vár egy csonka ország
És gyásza fátylát lengeti,
Ó, szánd meg népe árva sorsát
S hozz végre örömet neki:

Jöjj újra úgy, mint azelőtt,
Hozz duzzadt ágú friss fenyőt
A Táttra s Erdély erdejéből,
Az elrablottból, — a mienkből!
Ó, neked lehet és szabad, —
Neked nem állja utadat
Oláh Heródes, se cseh zsandár,
Mert a te utad magasan jár,
Te angyalként jársz, égi szárnyon,
Te átrepülhetsz a határon,
Mindenhová és mindenhonnan, —
Te sohsem voltál Trianonban . . .

Ó, szállj le hozzánk, égi angyal.
Ó, jöjj, kis Jézus s légy velünk,
És igazságot hozz magaddal,
És sok játékot hozz nekünk, —
Mindent, mit vágyunk álmodott:
Sok trombitát és sok dobót,
És sok=sok puskát, kardot, ágyút,
Hogy szent nevedet áldva=áldjuk,
Hozz hírt, amelynek hallatára
Itt minden szemek fölragyognak,
Boldog Karácsonyt valahára
Szegény=bús=árva magyaroknak!

Bendvai István :

Könyörgés Betlehembe.

Én Jézusom, fehérruhás kis Jézusom,
Te minden gyermeké vagy, én tudom,
s a Te boldogságos éjszakádon
öröm daloljon e kerek világon,
de légy ma részrehajló, légy egy kicsinyt
pártoskodó is — az égi csinyt
Atyád majd megbocsátja Teneked —
szeresd legjobban a magyar gyereket.

Ládd, Jézusom, oly gyermek e nép!
Az apja is mind, dalolva lép
eke nyomába vagy éji sírba,
s tékozlóan, sebgyötörten, sírva
oly tiszta, oly bolond és fehér,
bánata bizony szebb angylt megér,
szebb angylt, ezüstebb csengettyűt
s képeskönyvébe is aranyabb betűt.

Ládd Jézusom, oly árva e nép!
S a gyereke a legszomorúbb kép:
aludni kellene habos párnán,
s taszigálják föld vásárján,
kék szeme démont, pokolt tanul,
s oly üzött, mint a hóban a nyúl,
ő a te szegény kis komolyod, —
néki add a legszebb mosolyod.

Én Jézusom, betlehemi kis Jézusom,
rá sokat gondolj a fehér úton, —
vigyél néki szabad mezőket,
magyar dalokkal zengedezőket,
szabad Kárpátot, székely falut,
meleg szobát, szentképes falút,
szelíd királyt, aki jóban van veled,
s álmot is, mely hosszasán feled.

Én Jézusom, fehérruhás kis Jézusom,
minden gyermeké vagy, én tudom,
de néki alig fénylett karácsony, —
engedd, egyet ő is lásson!
A más gyereke oly játszva fut,
s néki oly hosszú még az út,
alig élt s már annyit temetett, —
szeresd legjobban a magyar gyereket!

Nagyfalusy Lajos :

Ó boldog éj!

Ó, boldog éj,
Fönséges éj,
Százszorszent
Drága éj!
Földön is, égen is alleluja!
Krisztus, az égnek, a földnek Ura
Szűznek ölébe leszáll,
Krisztus, a békekirály.

Ó, boldog éj,
Malasztos éj,
Százszorszent
Csupa fény!
Fény, ki után a világ epedett,
Ki örök irgalom és szeretet,
Glória! Földre leszáll
Isten, a Fény, a Király!

Ó, áldott éj,
 Ó, boldog éj,
 Százszorszént
 Békeéj!
 Békekötést szerez Ő veletek,
 Nyitva legyen neki a szívetek,
 Tiszta szívekbe leszáll
 Krisztus. a békekirály.

Hevesi M. Angelika:

Oda a Jászolhoz.

A S. Maria Maggiore-ban.

Parányi jászol! Három régi deszka!
 Téged nem alkotott művész keze,
 Sem úvilági fényes sáraranytól
 Nem fénylesz, mint dómod tetőzete,
 Mégis nagyobb vagy minden alkotásnál,
 Mi lángelméknek agyába terem...
 Idők teljének szent diadalíve,
 Belőled lépett ki a történelem.

Te új időknek termő mustármagja,
 Az örök Róma titkos gyökere!
 Te első oltár! Belőled sugárzott
 Szent áldozatunk ezer tűzhelye.
 Isten szerelme első szent tanúja,
 Az újszövetség pecsétlevele,
 Drága frigszekrény, melyben virágzott
 A dúsan termő Jessze gyökere.

A Szeplőtelen illete rajtad,
 Feléd sugárzott szűz tekintete,
 S kopott deszkádat bíborral bevonta
 Az anyaságnak boldog ihlete.
 A Gyermeket, szerelme szép virágát
 Te őrizted sok csendes éjjelen...
 Az Istenember első könnye átjárt
 S átjárt sok édes, égi érzélem.

Ó, mennyi szent titoknak vagy te őre,
 Parányi jászol, három deszkaszál!
 Mint méh a méztermő gazdag virágra,
 Úgy lelkem hozzád gyakran visszaszáll.
 Szívem titkának is Te vagy tanúja:
 Újszövetségem gazdag élete
 Belőled indult. Őrizd szent csodáját
 S légy boldogító emlékezte.

Mentes Mihály:

Proletárkarácsony.

Pincelakás. Vad. Nyirkos és hideg.
 Egy koldusasszony karácsonyt mesél
 A gyermekeinek.

«Anyám, úgy fázom. . .» «Csitt, csak csendesen.
 Ilyenkor jár az áldott kicsi Jézus.
 Talán hozzánk is eljön. Őt lesem.»

«Éhes vagyok, jaj. . .» «Kicsit várjatok:
 már erre jár a túlsó soron
 Fényben égnek már mind az ablakok.»

Egy fénycsik táncol a pince falán,
 Sóváran nézik a lázas szemek:
 «Nem is talál be mihozzánk talán.»

«Én behívom. Jó lesz, édesanyám?»
 «Megyünk mi is mind.» S az utcán bolyong
 Az éhes, fázó kolduskaraván.

Benéznek itt-ott fényes ablakon.
 De a kis Jézus tovább hívja őket:
 «Én odább lakom.»

Hideg templomban koldus Betlehem.
 A kicsi Jézus szalmán didereg...
 «Nézd, anyám, ott is egy proletárgyerek!»

A szegény rongyos had haza oson,
 álmukban Jézus látogatja őket,
 s könnygyöngyök égnek ócska vánkosen.

Harsányi Lajos :

A megváltás.

(Világdráma.)

Azon a szörnyű pénteken
 Az Isten is némulva ült a véghetetlen égben.
 Azon a szörnyű pénteken
 A Sátán hangja vijjogott a világmindenségben.
 Azon s szörnyű pénteken
 Az angyalok kétségbeesett nagy sírásba fogtak.
 Azon a szörnyű pénteken
 Vérbe borult a rettent Nap s a döbbsent Holdak.
 Azon a szörnyű pénteken
 A poklok tornácán elájultak az árva lelkek.
 Azon a szörnyű pénteken
 Az emberek Valakit ormóttan keresztre vertek.
 Azon a szörnyű pénteken
 Nehéz ütésektől dörgött a távol égbolt.
 Azon a szörnyű pénteken
 A nagy keresztről titkos áldozati vér folyt.
 Azon a szörnyű pénteken
 Az ember önképében Isten=embert ölt meg.
 Azon a szörnyű pénteken
 A hírre sírjukból a holtak is kijöttek.
 Azon a szörnyű pénteken
 A világdráma dörgés, villám közt lezajlott.
 Azon a szörnyű pénteken
 Az igazságnak napja vérben lehanyatlott.

De ama húsvét=hajnalon
 Halkan kinyílt a sziklasír pecsétes ajtaja.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Felharsant a lelkeknek mámoros örömdala.
 Azon a húsvét=hajnalon
 A kénfelhős kereszt nagy fényben tündökölt.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Vihar után harmattól szikrázott a föld.
 Azon a húsvét=hajnalon
 A roppant Sátánt megkötözve láncra verték.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Világosságra gyúltak mind a földi elmék.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Kitűnt, hogy Isten értünk szállt a nagy keresztre.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Az ősbűn és minden bűnünk el lett felejtve.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Kis bárányként az Úr arany=aklába tértünk.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Az ég bezárt kapui felnyíltak minékünk.
 Azon a húsvét=hajnalon
 A menny ujjongó, boldog angyalokat látott.
 Azon a húsvét=hajnalon
 Öngyőzelmén maga az Isten is nagyot kiáltott.

Székely László :

Húsvéti köszöntés.

Piros legyen a húsvéthajnalod.
Alleluját zokogion a dalod.
El ne aludd, ha majd betérnek hozzád
Az angyalok.

Ne törjön le a Nem, a Tagadás.
Ne légy borongó, csüggeteg Tamás.
Komor ajkadról szent patak fakadjon:
Víg vallomás.

S ha elindulnál, mint ők egykoron,
Az emmauszi almafás soron,
Szegődjön hozzád Jézus utitársnak,
Mint egykoron.

S ha már a kétség nagyon fojtogat,
Ő fejtegesse az írásokat.
Késedelmes szívednek ő meséljen
Sokat, sokat.

Míg ő beszél, bús szíved gerjeded.
Sivatagján új forrás csergedez.
Kenyérszegéskor áhítattal súgod:
A Mester ez!

S nem lesz szívedben akkor semmi más,
Csak hangtalan, csak üdvözült sírás.
Ő testvér, mindent, mindent visszaadhat
A Messiás.

Mindszenty Gedeon :

Krisztus föltámadása napján.

Ti egy sziklával akarátok
Lezárni az Úr szent fiát,
Ki megrendíti a világot,
Ha megmozdítja egy ujját?!
Kiért, midőn meghalt, bújában
A nap lehányta fényes köntösét,
És sírt a föld, mint árva lányka,
Kit pusztán ért az éjféli sötét.

Te sír! azt hitted, hogy tied már
Az édes illatú tetem,
Mely a liliomok Szüzének
Méhén virult föl ékesen;
Tiéid e sebek, melyekből
Piros üdvvér, fehér mennyvíz csepeg,
Tied e szív, mely szerelemtől
Hevült, lángolt, olvadt, fájt, megrepedt?

És te mily harsány tort ütöttél
A nagy halottnak, bősé pokol!
Hívén, hogy a földtől az égig
Majd egyedül uralkodol,
S az igazság dőlt oszlopánál
Pihenni ülsz le mámorittasan,
S nézed, mint hordja lábaidhoz
A félvilág, ami kis lelke van.

Ó, kelj föl Jézus, szent szerelmem!
És rázd le a sírok porát,
És lásd sápadni ellenidnek
Véredben fürdő táborát, —
Borítsd el őket győzhetetlen
Dicsőségednek lángfelhőivel,
Melyek szárnyán egykor királyi
Széked ragyog, ha majd ítélni kell.

Ó, kelj föl Jézus, szent szerelmem!
S merülj a hajnal fényibe,
Hogy mint a csillag, úgy ragyogjon
Testednek mindenik sebe,
Ki hajnal vagy százmillióknak,
Tipord szét a halálnak éjjelét,
És fogd kezedbe a keresztet,
Föltámadásunk győzelemjelét.

És tüzd le az ádáz pokolnak
Fekete várai fölé,
Hadd sírjon=rijjon minden ördög,
Hogy a diadal nem övé;
Mert az igazság halhatatlan,
Mint Isten, ki mennyekben vagyon,
S bár sírján egy kővé keményült
Világ ül is — fölkel harmadnapon.

Móra István :

Nagyszombat.

Távol harangszó idetéved
Verőfényes nagyszombaton,
S bűg messziről a hála=ének:
Föltámadt Krisztus e napon...
Künn bolygok a szabad mezőkön,
Redők borítják homlokom, —
A régi gondon tépelődöm:
Föltámadunk=e egykoron?

Két szilfa áll a kertem alján,
Az egyik már buján fakad;
A másik áll kopáron, barnán,
Elhalt a hosszú tél alatt.
Tar gallya hull, lesonkul ága,
Törzsét behúzza rongy moha, —
Hiába eső, nap sugára:
Ez a fa nem lesz zöld soha!

Elment a hó, zöld a barázda,
Pacsirta bújja rejtekét;
Halott színét a föld lerázta,
De itt=amott fakó, setét.
Hol megfutotta télvíz árja,
Az elvetett mag elrothadt, —
A nyári szél csapongó szárnya
Nem ingat ott kalászeket.

A régi puszta templomhelynél
Egy óhitű pár szántogat,
Az új ekét alatt eresztvén,
Kiforgat sárga csontokat.

Rúg egyet a reves lapockán,
Hogy szétesik, porzik bele,
És száll a por, a szél sodorván,
Ki tudja, meddig, hányfele?

Hány fája van a zöld erdőnek,
Mely nem virulna hamvakon?
Van=e rüge a tágas földnek,
Mely nem volt egykor sírhalom?
Ha élvezem tavaszkor, nyárban
A rétek balzsamos legét,
Nem szívom=e az illatárban
Egy elhalt ősom porszemét?

Az ezredéves harcmezőket
Bevonta gyeppe az idő,
Fa verte föl a temetőket
És elporlott a síri kő;
Csontot se lelsz már lent a mélyen,
Megette fű= és fagyökér:
Ki fogja összeszedni, kérdem,
S hogy lesz a földből újra vér?

... Mégis hiszek rendíthetetlen,
Habár a példát nem lelem!
És meg nem ingat mély hitemben
Hiú, kísértő bölcselem.
Föltámadok! Porom, a légbe
Szét hadd vigyék sebes szelek, —
Ki a hitet szívembe véste:
Megismer minden porszemet!

Veörös Jolán Michaela :

A Szentlélek himnusza.

Mikor ott régen —
Galambos=lágyan, szelíd=fehéren,
Lebegőn a mély vizek felett —
Hatnapos ütemre osztott
Anyaggá lett ősi csöndekét:
Akkor a teremtés Szentlelke volt.

Mikor ott régen —
Galambos=lágyan, szelíd=fehéren,
Megállott egy édes szűz felett
S a mennyország örömével
Egy gyermeket az ölébe tett:
Akkor a megváltás Szentlelke volt.

Mikor ott régen —
Galambos szárnyon, tüzes=fehéren,
Apostolokra ereszkedett
És szárnyaló hitté varázsolt
Gyöngé, tudatlan embereket:
Akkor a lelkek Szentlelke volt.

Mikor a harcban —
Mártírkereszttel, magunk=maradtan
Álltunk erőink ütközőiben —
Ő volt, ki bennünk jó harcot harcolt:
Jópélda=tűzben, rossz=gyűlöletben
Mindig a szentek Szentlelke volt.

Mindig a Jó volt,
Mindig Szeretet. Mindig ajándékképpen
Kapták az árva emberek.
Ha megtelt a föld élet=zenével,
Ha tört szívekben új béke honolt:
Mindig az Isten szent Lelke volt.

Most is a küldött
Titkos erőnek rejtett szárnya Ő.
Zsenge vetésünk, féltett terveink
Ha esőzi — dús kalászbá nő.
Ő bennünk az áldás fogantatja,
Ő viszi a zászlót diadalra.

Nem te... és nem én...
Ha nem húz elénk szeretet=kordont,
Búzáat taposva irtanánk konkolyt.
Nem volna vérünk hófehér palástra,
Hogyha a harcot Ő meg nem áldja:
Bennünk babért önmagára font.

Édes babérok!
Lélek=sugarak! Ó, Testvéreim!
Hát hívjuk, hívjuk a Lélek=Urát,
Hogy bontson ki minket szent pálmaként
És adja ránk az izzó küldetést:
Vinni a lelket — csak a lélekért!

Vigyük, mint régen —
Galambos=lágyan, szelíd=fehéren,
Vagy fáklaként a vad vizek felett.
Vigyük a Lélek újszülött hevét —
S e tűzbe mártva a sok holt ígét —
Jöjjön velünk, ki tűzből született!

Magasi Ártúr :

Imádság pünkösdi napján pünkösödért.

A tavaszod, Uram, nem akar fakadni,
hiába várjuk, hogy már üt az óra,
mikor kinyílik búngennyes szívünkben
a Véred mása, a pünkösdi rózsa.

A békéd, Uram, bennfullad a könnyben
és félrevertük a törött harangot,
hogy küldd el nekünk Ararát hegyére
zöld ágat hozó pünkösdi Galambod.

Még a mocsár is kiszáradt, Uram,
s a buja gazból a lidérc üzen,
ó, gyujtsd fel bűnünk bűvő nádasát,
hintsd le fejünkre pünkösdi Tüzed!

Hogy elégjen a multunk minden vétke,
hogy teremjen a bűnök gazos rétje,
zúgasd át rajtunk multunkat kitépő,
új magot szóró pünkösdi Szélvészéd!

Mert megnémultunk és süketté váltunk
és mégis várunk küldő ünnepet,
nyisd már fel ajkunk gyermeki imára,
adj korcs hitünknek égi nyelveket!

Jöjjön közénk el szent Szerelmed Lelke,
hogy próféták születhessenek újra,
kikről a béke piros boldogságát
a gyűlölség is újra megtanulja.

Erőd, Hatalmad, Bölcsességed árán
Gyengeségünkből ihless hős erőt,
ezért könyörgünk pünkösödért ma Hozzád
pünkösdtelen oltáraink előtt!

Gáspár Imre :

Pünkösdi.

A Megváltó feltámadt, égbe szálla,
S megérkezett pünkösdi szép hajnala;
Még fáj a jónak zord, kínos halála,
Sajgott a válás, bár dicső vala.

És az apostolok együtt ülének,
Immár a vándorútra készülének,
Melyen díjuk lesz mártir=korona,
De fenn, övök örök fénynek hona.

Agyukban égtek már a fényes eszmék,
De szívük mélyén a bánat honolt.
Az égbe szállót, ó, miként felednék,
Hát atyjuk, mesterük hiába volt?
De szólni vágnak, így esdvén imában:
«Szent Lelkedet epedjük=e híjában?
Te küldj erőnkre, fényes égi jelt,
Eszménk legyen fenkölt, szavunk emelt».

S megszólal a magasság csoda=nyelvén,
Mert már cikáznak zord villámai,
Zengett az ég s a vészek szárnyra kelvén,
Mozdulnak a folyók hullámai.
Tűznyelvek szállnak az örök magasból,
Az Úr tolmácsi, fonva sugarakból...
Ámulat... A jel hova, merre megy?
S tizenkettő felett megáll egy=egy.

A vész elült, de szárnyrakél az eszme!
Beszélnek Péter s az apostolok!
Sok ezreket tanítanak szeretetre,
Felköltik az alvó bűnbánatot!
Mindenki nyelvét visszhangozza ajkuk,
Mindenki szíve csüng ihletve rajtuk.
Szavuk ragyog s repül mint napsugár,
Népmilliót, száz országot bejár!

Jövel Szentlélek! E kor — ime — várja,
Hogy szállj meg a népek vezéreit;
Tanítsd Igére, hogy lelkünk bejárja
S méltók legyünk az Úr kegyére itt!
Nélküled olyan szomorú az ünnep,
Jövel Szentlélek, hívnak mindenünnet:
Világod nemzetünk ihlesse meg,
Hogy új apostolok szülessenek!

Szuha Antal:

Pünkösd.

Szentlélek Isten!
Tűzlángot hoztál egykor a szívekbe,
A csüggedőkből hőőket teremtvé,
És lángra gyulladt az egész világ.
Szentté avatta a Szívet a szikra,
Amelynek fényét szomjazón felitta,
Mint napsugárt a lankadó virág.
Felzúgó orkán kelt viharzó szárnyon,
Villám cikázott át a nagy világon,
Remegtek mind a bálványistenek.
Az élet bennük fellobbant utólszor,
S helyettük ott állt tizenkét apostol
Sugárzó arccal a romok felett.
És millió nép egy imába olvadt,
Nem félve attól, bármit hoz a holnap,
Nyílt bár előttük száz halálnak torka,
Köszönték egymást boldogan mosolyogva —
Fejükön fényt sugárzó mirtus —
«Dicsértessék a Jézus Krisztus!»

Szentlélek Isten!
Kevély az ember és eszére büszke
S a lázadásnak zászlaját kitűzte.
Szegény a hitben s az imára rest.
Mi büszkesége volt a nemzeteknek,
Melynek tövébe boldogokká lettek:
Oltárokon meginog a kereszt.
A földiekért szívünk lángralobban
S elbizakodva e nagy Babilonban,
Saját erőnkkel lelkünk oly merész.
Te örök eszmék hű sugalmazója,
Boldog, kinek szívét lelked megóvjá
Eltéved nélküled az emberész.
Csókolj reánk sugalmazó erőddel
Szent ihletet. Szentlélek Isten, jöjj el
Ó, légy előttünk lángoló tűzoszlop.
Vezess mindenkit, aki elbolyongott,
S mert nélküle nem tud boldog lenni:
Tanítsd az embert egymást szeretni.

IV. MÁRIA.

Szulik József:

A Boldogságos Szűzről.

Ha én mindazt elmondhatnám,
Amit rólad érezek,
Milyet még a föld nem hallott,
Zengnék olyan éneket.
Énekem, mint a mezőben
A tavasznak lágy szele,
Még a kopár kősziklán is
Virágokat keltene.

Ha én mindazt elmondhatnám,
Mi benned dicső s jeles:
Oly éneket zengnék rólad,
Melytől minden szív repes;
Énekemre megszeretne
Minden, minden Tégedet,
Még a bércek és erdők is
Visszhangoznák nevedet.

S én ki ily szép dalt teremték
Rólad, édes Szűz Anyám,
Mit nyernék jutalmul tőled?
Dicsőséget, hírt talán?
Mit nekem hír és dicsőség!
Nem kell mindez énnekem,
Csak az kell, hogy szent Fiadnál
Tégy egy jó szót érettem.

De mivel nincs adva nékem
Ilyen szépen zengeni,
Hallgassak el? ne is merjek
Rólad én énekelni?
Nem, nem . . . inkább azt kívánom,
Bármilyen gyöngye szózatomból,
Hogy halálom óráján is
Neved zengjen ajkamon!

Endrődi Sándor:

A celli búcsú.

Mélységes erdők sűrűjén át
Magányos út vezet,
Az úton egy szegény, erőtlenségre
Asszonyka lépeget.

Gonosz hely, rablónép tanyája,
Az est is éjre vál' —
«Megállj!» hangzik a sűrűségből.
S a sápadt nő megáll.

Kibuknak nyolcan is s előlép
A rablónép ura:
«Hová ballagsz, te sápadt asszony?»
«A celli búcsúra».

«S mit vissz' a celli Máriának?
Mutasd a kincseket!»
«Ó, nem viszek én semmit Néki,
Csak tiszta szívemet!»

Fogják, mőtozzák: mindhiába!
Szegénynek: semmije!

«Elő, elő hát a szívét, hogy
Igazán hadd vigye!»

S melléből éles, gyilkos kézzel
Kitépik a szívet,
Azután kötényébe dobják:
«Most indulj és — vigyed!»

S az asszony — ó, csodák=csodája —
Nem hull a földre, nem:
Köténykéjét kezébe fogva
Megindul csöndesen.

Arcán a holtak sárgasága,
Ruhája tiszta vér —
Az égen hajnal pírja reszket,
Amikor Cellhez ér.

De hallga! mi zsibong a légből?
Hang, milliónyi hang!
Cellben magától megszólamlík,
Zeng=bong a sok harang.

A pap miséjét abbahagyja,
Fölkelnek a hivek,
Mindenkit egy érzés ragad meg,
Mindenki megy, siet.

S égő gyertyákkal, szent zászlókkal
Tódulnak kifelé —
Ki szívét hozza Máriának:
A véres nő elé . . .

Könnyel fogadják, védve hozzák
Az Úr házába őt,
Hol végre összerogy szegényke
A drága Szűz előtt.

S a Szűzanyának márványszobra
Az oltárról lelép,
Kezébe veszi halk fohász közt
A jó asszony szívét.

S míg könnytől, vértől ázva=fázva
Félholtan fekszik ott:
Im' mellén forradás se látszik
S belül a szív — dobog.

Az ámulattól, a csodától
Meghatva áll a nép,
Ragyogó díszbe öltözködve
Új pap mond új misét.

És szinte fel az égig harsog
A hál'adó ima:
«Hozsánna néked, Isten Anyja,
Áldott Szűz Mária! . . .»

Mindszenty Gedeon :

A fájdalmas Szűz Anyához.

Ha a te fájdalmaid
Szomorúfűz ága,
Úgy én patak leszek,
Jer, hajolj le rája,
Mária!

Ha a te fájdalmaid
Bús, fekete felleg,
Úgy én hegyvé válok,
Hogy rajtam pihenj meg,
Mária!

Ha a te fájdalmaid
Az éj csalogánya,
Úgy én bokor leszek,
Siralmid tanyája,
Mária!

Ha a te fájdalmaid
A tengerszem mélye,
Úgy én csillag leszek,
Te fölöttem égve,
Mária!

Ha a te fájdalmaid
Egy kigyulladt erdő,
Könnyem lesz a zápor,
Neked enyhet szerző,
Mária!

Ha a te fájdalmaid
Mindig újuló hold,
Úgy, melyen áthaladj,
Keblem lesz az égbolt,
Mária!

S ha a te fájdalmaid
Hétfájdalom töre,
Ó, úgy verd szívembe,
Hadd halljak meg tőle —
És éljek örökre . . .
Mária!

Gáspár Jenő :

A fekete Mária előtt.

Én láttalak már kisdíakként,
Barátok fehér templomában,
Csíksomlyói búcsúk seregében
Kálváriádat járta lábam.

Délben, ha kondult nagyharangod,
Diáki szájon ima voltál,
És emlékszem, hogy fa volt szobrod,
Székelty fenyőből volt az oltár.

Én láttalak kék, latin égnél,
Loretóban, litániázva,
Harangzúgásban, gyertyafényben,
Angyal szállított ősi házba!
Népek dicsérték, dús ruhád volt,
De az imám mégis csak ott járt,
Hol az Olt kígyóz, s égerfából
Vágja zarándok görcsös botját.

Én láttalak nagy terraszokkal,
Bazilikákkal, lourdesi tájon,
Hol csodák nyílnak barlang mélyén,
S csodák futnak a fürge Gave-on.
Este, ha népek énekeltek,
S egeket vert a hitnek árja,
Az én dalom azt könyörögte:
Magyar csodát tégy, lourdesi Mária!

S most itt vagyok, Te, csodatévő
Fekete Mária, templomodban,
Hol gyertyák fénye gyémántokra,
Arany=ezüstre, gyöngyre lobban.
Most is csak az van a szívemben,
Hogy mindenkinél jobban értünk,
A csíksomlyói Máriával,
Tégy csodát, csodát, csodát értünk... (Czenstochowa.)

Rozmán János :

A te szépséged, Szent Szűz...

Istenem, én mit sem csodálkozom,
hogy Dávidtól kezdve százak, ezrek
kebléből tört elő a szó:
«De csodálatos a földön a Neved,
hatalmas Isten, nagy=nagy Alkotó!»

Mert szép itt minden: a hegy, a völgy;
amerre szem csak eltekint.
Gazdagságod gazdagsággal, fénnel
mindent=mindent telehint:
Fűszál, virág, susogó lombos ág,
csobogó patak, zenélő kismadár,
ragyogó csillag, zúgó nagy szelek,
hatalmaz hirdető hullámos tengerek,
élő, szerető, törekvő emberek:
Ó, mind=mind tükör Rólad, Istenem:
Szépséged varázsa ül a lelkemen!...

És gondolkodom: de szép a föld, jaj de szép!
és tudom, hogy csak könnyek völgye ez!

út, melyen a száműzöttek járnak,
melyen a bűnnel vad csatákra szállnak,
ahol az éj, a bűnös ember él...
és mégis minden csupa=csupa fény!...
Ilyen gazdagság a könnyek völgy=ölné!...

Ó, de milyen lehet akkor Ő, a Szűz,
kegyelemmel teljes=gazdagon,
Aki útja volt a legszebb Végtelennek,
és túl ragyogott minden angyalon...
Ó, milyen lehet fénye, ragyogása,
Akit az Úr magának alkotott,
és kedvesének, Jegyesének,
és anyjának mondhatott...
Nincsen szó, mely kifejezze,
érzelem, mely megérezze,
nincsen=nincsen fogalom...
csak sejtem, csak sejtem édes jó Anyám,
és elhal a szó fiad ajakán...

Székely László :

Az örök Üdvözlég.

Ó, én szerettem, szerettem a szépet!
A harmatban mosakodó vadrózsát,
A szirmot, melyet hernyó meg nem tépett.

Rezdülő szívem hívták méla dómok,
Bevilágolták bíbor, pisle mécssek,
Magasba emelt néhány bátor szónok.

Ha fojtogatott a nagyváros korma,
Elhívta füsttől beárnyékolt lelkem
A fehér hegyek égbenyúló orma.

Úgy szerettem a napsugarak kékjét.
Fűben heverve úgy ittam merengve
A fecskeszót, a tücsök halk zenéjét.

Ha messze földre sodort vándorkedvem,
S belső sírásnak forrósága hajtott :
Ott is az örök szépséget lihegtem.

S te tudod, szent Szűz, minden dolgok végét.
Mikor kitelt a földi szép mértéke,
Bennünk, fölöttünk hogy vágytam az égit!

Mennyit merengtem szende csillagokra,
S mikor közöttük megláttam az arcod,
Hogy tört fel bennem egy jégzár zokogva!

Mert sok bűnt hord a föld átkozott háta,
S te vagy a legszebb látomás az éjben,
Ó fényességes, szép Immaculata!

Mert akkor láttam, hogy az esticsillag,
És minden rózsza és minden szivárvány,
Csak szó, csak képlet, csak merő hasonlat.

Te vagy, szent Szűz, az égtenger hajója,
A szépek szépe, a mosolygó jószág,
A szüzesség, a titkoztos rózsza.

Te vagy, szent Szűz, az ékes tiszta fenség.
Minden jószágnak nagyítója, tükre;
Az ámulat, az édes végtelenség...

Nagy szépségszomjam lábadoz leraktam.
Még nyúl utánam ama régi sárkány,
De te, Anyám, te könyörülj meg rajtam!

Hogy e szerelmem sose lászon véget,
S a csillagok segítsenek rebegni
A boldog, békélt, örök Üdvözlégyet!

Havas István:

Anyám balála.

Ó, Szűz, szenvedők édesanyja,
Nagy tisztelőd halt meg: anyám.
Már a maróti temetőben
Virraszt fölötté a magány.
Növeszt sírján szagos virágot
Minden évben a kikelet,
S ősszel, borongó sípok hangján,
Dalt búgnak róla a szelek.

Ó, Szűz, szenvedők édesanyja,
Te voltál néki csillaga;
A sorvasztó, vak küzdelemből
Hozzád evezett föl szava.
Céljához érve téged áldott,
Neveddel úzótt el borút,
S boldog volt, ha fehér fejedre
Font szent szavakból koszorút.

Minden héten a szombatestét
Neked ajánlta föl, tudod.
Mécset gyújtott, s a pislá fénytől
Vad ölyve: gondja elfutott.
Nem volt vakbuzgó, gyöngye lélek,
Mint férfi vallta a hitet,
Búd, szenvedésed ihleté meg,
Hétfájdalmú, anya=szived.

Egész élete: árva sorsa;
Gyászfátyla: fájó, özvegyi.
S hogy mily hüén viselte sírig:
Tanuk rá elfolyt könnyei.
E mély patakok záporárján
Bánat=hajója útra kelt...
S ő maga is egy szombatesté
Rajt az örök vizekre ment.

Bús alkony vérzett el búcsúján,
A tájnak hosszú árnya nőtt.
A Nagyrévnél, az éjsötétben,
Ó, Szűz, tudom, megláttad őt.
Ugy=e, hogy nyujtottad feléje
Segítségül a kezedet?
Ugy=e, hogy megmutattad néki
Szombat estjén a mennyeket?

Tárkányi Béla :

Boldogasszony Anyánk!

Bús szívem elfogúl, könny fakad szemembe,
 Midőn Magyarország sorsa jut eszembe.
 Nem tudok gondolni szép hazám multjára;
 Hogy meg ne induljon könnyeimnek árja.
 S ekkor, mint az elmúlt idők szellemének
 Bús hangja, megzendül szívemben az ének,
 Mellyel jobb eleink, midőn bajba estek,
 Az Isten anyjához sírva esedeztek.
 Sírva szól az ének: «Boldogasszony Anyánk!
 «Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
 «Magyarországról, romlott hazánkról,
 «Ne feledkezzél el szegény magyarokról.»

Elmentek csatákra, vittak, elvérzettek,
 Új hősök szállottak a síkra helyettek.
 S míg ők a hazáért vértüket ontották,
 A családok otthon buzgón imádkozták,
 Sírva imádkozták: «Boldogasszony Anyánk!
 «Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
 «Magyarországról, romlott hazánkról,
 «Ne feledkezzél el szegény magyarokról.»

Midőn a bosszús ég legnagyobb csapása,
 A pártviszály rontott e szegény hazára:
 A jobb érzésűek, kikben sírt a lélek,
 Látván, mint üldözik egymást a testvérek,
 Fájdalmasan zengék: «Boldogasszony Anyánk!
 «Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
 «Magyarországról, romlott hazánkról,
 «Ne feledkezzél el szegény magyarokról.»

Midőn a jó erkölcs s régi szent szokások
 Romlásnak indulván, eljött a nagy átok,
 Az elkorcsulás s hitetlenség átka,
 Mely a sírt még minden nemzetnek megásta.
 Kikben az önzéstől ment honszeretetnek
 Szent tüze még lángolt, a nemesebb lelkek,
 Szívrendítve zengék: «Boldogasszony Anyánk!
 «Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
 «Magyarországról, romlott hazánkról.
 «Ne feledkezzél el szegény magyarokról.»

És midőn megkondult, miként a halálra
 Vált embernek, a végveszély nagy órája.
 Midőn napja leszállt, eltűnt a régi fény,
 remény,
 Midőn nem volt segély, nem volt többé
 Följajdult az ének: «Boldogasszony Anyánk!
 «Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
 «Magyarországról, romlott hazánkról,
 «Ne feledkezzél el szegény magyarokról.»

Nem tudok gondolni szép hazám sorsára,
 Hogy meg ne induljon könnyeimnek árja.
 S ekkor, mint az elmúlt idők szellemének
 Bús hangja, megzendül szívemben az ének.
 Keseregve zengem: «Boldogasszony Anyánk!
 «Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
 «Magyarországról, romlott hazánkról,
 «Ne feledkezzél el szegény magyarokról.»

Kalogcsay Alán :

Elcsöndesült már.

Elcsöndesült már minden földi zaj,
 Elhangzott már az estharang dala.
 Az esti csöndben édes szűz Anyám,
 Mivel köszöntsön gyermeked szava!
 Mint fülemile a bokor tövéen,
 Mely oly szelíden énekel neked,
 Daloló madárként mondom én is el
 Szívemből ezt a legszebb éneket:
 Szeretlek, szép szűz Mária!

Elcsöndesült már minden földi zaj,
 Az anyaföld már álomban pihen,
 Csak egy=egy hulló csillag fénye fut,
 Az is némán az égi boltíven.
 Oly csöndes est van, olyan nesztelen,
 Hogy hallom szívem dobbanását is.
 S az esti csöndben, édes szűz Anyám,
 E szép dal engem oly magasra visz:
 Szeretlek, szép szűz Mária!

Elcsöndesült már minden földi zaj,
 Az anyaföld oly néma s hallgató.
 Míg lágy csörgéssel fut tovább=tovább,
 A táj ölen egy távol kis patak.
 Áthallik hozzám ez a csobogás,
 S buzgó dalomba bevegyl szava.
 Tenéked szól ez, édes szűz Anyám,
 Tenéked csak, Te legtisztább anya:
 Szeretlek, szép szűz Mária!

Elcsöndesült már minden földi zaj,
 Elhangzott már az estharang szava.
 De a szívemben, édes szűz Anyám!
 Még visszahangzik bájló dala.
 Még visszahangzik ez a drága dal,
 S amíg a föld oly csendes s nesztelen,
 Te ott az égben hallgatod=e, mondd,
 Az én epedve síró énekem?
 Szeretlek, szép szűz Mária!

Szepessy László :

Erdei idill.

Zöldlombú erdőség
Fekete mélyébe'
Fehéren ragyog a
Szűz Mária képe.

Zsiványtól szabadult
Hívó állíthatta,
S ott függ a kép csöndbe',
Mélán, elhagyatva.

Fűbenőtte útra,
Tengerfára néz le,
Mint magányos szirt a
Tenger kék vizére.

Lombsátoron által
Nap szeme sem látja;
Mint eltévedt gyermek,
Olyan igen árva.

S ha zsivány jön erre,
Vadúl kikacagja . . .
Megborzong az erdő
A gúnyos visszhangra.

Durva szentségtörést
Szeliden lemossa
A halk szárnyon szálló,
Édes alkonyóra . . .

Szentjános=bogárka
Fáklyával megjelen,
Fuvalom orgonál
Lágy faleveleken.

Csalogány csattogtat,
Dongók zsolozsmáznak,
Tücsök hegedülget
Isten szent Anyjának.

Fiatal hőscincér
Hetykesége hódol,
Öreg szarvasbogár
Méltósága bókol

Búcsúcsókként ballag
Kis hangyák csapata,
Tömjénillatként száll
Kakukfű friss szaga.

Fűszál imát zizeg,
Ezüst patak csenget;
Áhítatzümmögés
Rezgi át a csendet.

Félénk, fehér fejök
Kidugják a gombák,
Darazsak, vadméhek
Himnuszukat dongják.

Nagy templom az erdő,
Fasudár a tornya.
S mintha ormán a nap
Szép aranygomb volna . . .

Gárdonyi Géza :

Esti barangszó.

Szép júniusi estén egyedül
ülök a kertben. S nézem, mint merül
az égi nap a földi kék homályba,
a hegyek ibolyaszín fátyolába.
A völgyben lenn, már feketül az árnyék.
Elcsöndesül az emberlakta tájék.
Csillag ragyog a Mátra tetején.
A távolból barangszó száll felém:
Üdvözlégy Mária!

Ha elgondolom, hogy e Föld színén
valóban élt e tiszta, égi lény!

Járt=kelt, mint mink: a lábának nyomát
a porban hátrahagyta, merre ment;
hajába tűzött fehér violát,
tán ép ilyet, mint kertemben terem . . .
S ő maga volt a legszebb viola:
Isten közöttünk járó angyala!
Üdvözlégy Mária!

Tán ilyen est volt, ilyen csillagos,
az ég ily tiszta, föld ily harmatos,
s a kerti fák így álltak félhomályban,
amikor ő szobája magányában

ott térdelt a kis gyékény=szőnyegen,
s imádkozott mélázón, csöndesen,
imádkozott magasba néző szemmel...
S a szoba megtelt égi fényözönnel:
Üdvözlégy Mária!

A göncölszekér ép így állhata,
midőn az országút két vándora
a betlehemi völgyben haladott.
A férfi öszvér előtt ballagott.
A nő fennült halványan, szenvedőn.
Pásztornép hevert tűznél a mezőn,
és így szólt egy: «A város telve néppel».
A másik így szólt: «Itt hálhattok ez éjjel».
Üdvözlégy Mária!

Tán ép ily enyhe nyári este volt,
tán ép ily telten kelt az éji hold,

midőn egyszer a búzaföldön át
a gyalogúton haza lépkedett,
fehér=szelíden, mint a holdvilág,
karján tartva az alvó kisedet,
ki vállra hajló fejjel aludott.
Kalász kalászra bókolt, susogott:
Üdvözlégy Mária!

Ó, nyiljatok ki rózsák, liljomok!
Leheljete az égbe illatot!
Ő bizonyára ismert titeket,
mikor e Földön járt közöttetek,
s hozzátok hajolt és szólt édesen:
«Kedves virágom, rózsám! szegfűvem!»
Ó, bizonyára emlékezik rátok.
Virágajakkal ti is susogjátok:
Üdvözlégy Mária!

Szepessy László:

Fecske a templomban.

Litániázott ép a pap.
A Mária=oltár fényben állt.
Zengett az ének boldogan,
Midőn egy fecske ép beszállt.

Riadvá széttelintgetett,
Helyet keresve röpködött.
Végül leszállt a Szűzanya
Fénykoszorús feje fölé.

Ott ült. S hallgatta az imát,
Az éneket, az orgonát,
A pap szavát, a mesterét.
Csak ült. És nem repült tovább.

Pedig kitárva álltak a
Nagy, színes, ölmos ablakok,
Amelyeken a napsugár
Máskor kápráztatón ragyog.

Tetszett talán a gyertyafény,
Vagy a tömjénfüst illata,
Hogy oly csendesen üldögélt
Az a kis Isten=madara.

Litániának vége már.
Most hinti áldását a pap.
S szobor fején a kis madár
Élénk csicsergésekbe kap.

Meghatva néznek a hívők
A karcsú, szép szobor felé,
Mikéntha mély köszönetét
A drága, szent Szűz zengené...

Gyula diák:

Itajnali dal.

Feléd esengek, törve, halkan
s bár föl sem ér e gyöngye dallam
lábadhoz, égi Szűzanya;
Feléd=rebég és úgy dicsérget
e könnyből=sarjadt árva ének,
ó, Tenger Csillaga!

A szenvedések megtiportak,
nincs apróbb férgé már pornak,
mint én, e földi téreken;
s lásd: nem panasza nyílik ajkam,
Téged dicsér e virradatban
parányi énekem!

Ó, megváltásnak édesanyja,
hallgasd meg ím: e csöppnyi hangya
Feléd röpíti sóhaját.
Hiszen neved ha csak kimondja,
megkönnyül tőle terhe, gondja
és mindent fénybe lát!

Dícsérjen hát e dal szünetlen,
s dícsérjen zengő énekekben
a napvilág s az éjtszaka;
s lehull mirőlunk mind a kétség,
— neved minékünk: jóreménység —
ó, Tenger Csillaga!

Rónay György:

Himnusz a Boldogságos Szűzböz.

Halkan hull az őszi este harmata.
Harmatozd rám égi kedved, Mária.
Oszladozzék balga szívem bánata.
Te vigyázz rám, boldogságos Szűzanya.

Gyermek-kedvvel ámuljak a fényeken.
Rózsa legyen tövisek közt életem,
piros rózsá, virágozzak ékesen.
Rózsakertek öntözője, légy velem.

Hogyha kövel megdobnak az emberek,
szeljek nekik ízes búza=kenyeret.
Töltse be a lelkemet a szeretet.
Tiszta szívvel áldhassam szent Gyermeked.

Ellankasztó szárazságot messze űzz.
Égjek a szent szerelemben, mint a tűz,
égi Tűznek tűztestvére, kit derűs
kötélék a legfőbb Tűzzel összefűz.

Bánatok közt elvadultam. Légy szelíd
térítöm, hogy égi Atyánk fényeit
szeplőtlenül tükrözhessem, mint a víg
tengerszem a hajnal ifjú fényeit.

Fáradtságban biztatásod el ne vedd.
Cirógasson langyos, puha tenyered.
Jó öledbe hajtva tikkadt fejemet,
megbékéljek mint a megvert kisgyerek.

Hogyha majd egy furcsa órán meghalok,
mint Fiadat, úgy öleljen két karod.
Köszönsenek örvendezve angyalok.
Fogadjon be országába magzatod.
Amen.

Cser Iván:

Himnusz Mária nevééről.

Ó, Mária! Öt aranybetű...
Néked zengek ma éneket.
Csendülj rímem s öt holt betű,
Csendülj szívem, szent csöngetű!
Bár zengnéd úgy a szent nevet,
mint mennyben az angyalsereg.

Miasszonyunk! a neved
május, az Isten mosolya.
Madonna! a te neved
Magyarország nagyasszonya.

Áhítat a te neved,
Ábrándos égi ária,
Áldozat a te neved,
Árvák gyámola, Mária!

Reményünk a te neved,
Rabságnak éjén tűzvilág.
Rorate... a te neved
Rejtelmes rózsá, szűzvirág.

Ibolya a te neved,
Illatár, ifjúság, ige.
Igézet a te neved,
Isten bűbajos ihlete.

Aranyház a te neved,
Ajtónk az égbe és aránk.
Alleluja... a te neved
Anyánk, mi édes jó Anyánk!

Ó, Mária! Öt aranybetű...
 Fogadd kegyesen énekem,
 S ha kedves e szócsengetyű,
 Könyörögi értem, Öt Betű,
 Hogy elmúlván bús életem,
 Zenghesselek az égbe fenn.

Mentes Mihály :

Ibolya és búzavirág.

Két kék virág, két szép virág,
 Ibolya és búzavirág.

Egyik a kérés, a fájó bánat;
 Másik az adás, a bűnbocsánat.

Egyik tavasz, másik a nyár;
 Ez remény, az valója már.

Egyik a kezdet, másik a vég;
 Egyik a föld, másik az ég.

Egyik a csend, másik a dal;
 Egyik alázat, másik diadal.

Éva ruhája bánatruha;
 Földszagú, földszínű kis ibolya.

Egyik a könny, másik nevetés;
 Az az aratás, ez itt a vetés.

Égszín virág, búzavirág;
 Ebbe öltöztette az Úr Máriát.

Hevesi M. Angelika :

Immakuláta.

Immakuláta,
 Egünk ragyogó hajnalcsillaga!
 Jöttödre tűnt el
 Szegény lelkünkéről az örök éjtszaka.
 Fényedtől hullt le
 Beteg szemünknek bús, öröklött fátyla,
 Tévedő lábunknak
 Lettél égi bérce, fölvezető fáklya.
 Földi reménynek
 Te vagy az első, szent teljesülése.
 Az adventi földnek
 Gyászan fölcsillanó, első, drága éke.
 A Te fényed vakít,
 Talán azért könnyes szemünk mosolygása
 Hogyha Rád tekintünk,
 Égi fényben úszó, szép Immakuláta!

Nagyasszonyunk vagy.
 Árva országod királyasszonya.
 Immakuláta,
 De országod a romlásnak hona.
 Kettős kereszttel
 Nem borul elébed koronás király,
 De Margit se,
 Ki pogány vész ellen legyen akadály.

Szeplőtelen vagy,
 De néped szörnyű foltokkal tele,
 Hogy emelkedjék
 Fényes Trónusodhoz bűnbánó feje?
 Tán reményünk sincs már,
 És azért oly könnyes szemünk ragyogása,
 Hogyha Rád tekintünk
 Égi fényben úszó, szép Immakuláta!

De a Te fényed
 Nem hidegszállamú, zord északi fény,
 Miért ég hát ki
 Meggyötört szívünkben a bizó remény?
 Szíved szeplőtlen,
 De a bűnösök menedéke vagy.
 Égi királynő,
 De szolgáló, hol a nyomor súlya nagy.
 Nagyasszonyunk vagy
 S értünk aggódó, hű édesanyánk:
 A tékozlókra
 Új gyűrűvel vársz az élet kapuján.
 A megbocsájtás vagy,
 És örömtől könnyes szemünk ragyogása,
 Hogyha Rád tekintünk,
 Égi fényben úszó, szép Immakuláta!

Rudnyánszky Gyula :

Immaculata.

Te Isten legszebb költeménye,
 Örök virágzásoddal bájoló!
 Te menny legtisztább tüneménye,
 Te szent álomnál tündöklőbb való:
 Köszöntlek égő hódolattal,
 Szentlélek szűz arája, Mária!
 Fűződjék koszorúba a dal
 Fejed köré, mint liljom=glória!

Amit a költő ihletében
 Csak képzelettől elkáprázva sejt,
 S mikor leírni vágyik ébren,
 Az ámulat kódébe visszajelt:
 Mindaz rózsákkal átövezve
 Ragyog Tebenned élön, mint a nap.
 Te együtt vagy a test s az eszme,
 Halandók közt leghalhatatlanabb!

Csodállak, női tisztaságnak
 E föld porán egyetlen remeke!
 Felhőtlen fénye a világnak,
 Tökéletes, — azért mégsem rege!
 Te el nem hervadó virágszál,
 Te gyöngé, meggyőző minden erőt,
 Ki Isten szárnyán égbe szálltál
 A megígért feltámadás előtt!

Nincs hang, dicséretedre méltó,
 Szeplőtlenül Fiat szült hajadon!
 Elébed roskad a kevély szó, —
 Mint halk imádság reszket ajkamon . . .
 Dalaim nevedet köszöntsék!
 Cikkázzon égbe a zengő ima:
 Légy üdvöz, szeplőtelen szentség,
 Mennyország királynéja, Mária!

Hevesi M. Angelica :

Kisasszony napja.

Ó, milyen pompás, zengő hajnal volt az!
 A keleti égnek aranykapuján,
 Mint diadalkapun a hírnök,
 Ki elé ezrek szeme vágyódva tekint —
 Úgy jött a Nap.

A hegyek fején aranykoszorú volt,
 És a fák némán, nagy sorfalat álltak,
 Vártak egy titkos, szent csodára,
 Érezték, tudták, hogy valaki jön.

Készülődött minden s valamire várt.
 Harmatban mosdottak a virágfejek.
 A lankadt fűszálak egyenesre nyúltak
 S ujjongva énekeltek a felhők.

S mint a gyermek, ha édes sejtésre ébred:
 Hogy öröm várja, drága kincse van;
 Az emberek dalolva keltek
 S visszakacagtak a napra boldogan.

Minden léleknek felzengett a mélyén
 E hajnali csodás varázs,
 Amikor bűvös hófehéren
 Te jöttél.

Székely László :

Kisértés.

A lelkem komoly, szent torony,
 Kereszt az ékessége.
 Az égbe nyúlva hirdeti,
 Hogy ott lakik a béke.

Mégis, ha kormos este jön,
 S az éj országa éled,
 Cirregve ébredveznek a
 Csúf, karmos denevérek.

Zsongás a szent falak között.
 És furcsa, szörnyű árnyak.
 Talán a Sátán küldte őket,
 Talán a barna bánat.

. . . Bimbam, harangszó, angelus.
 Lágy, drága hangok szállnak.
 Bimbam, ó, áve, hódolat
 Az égi Szűzanyának.

Arany hanghullám mosogat,
A zaj, a láz elülnek.
Bimbam, a kósza denevérek
Rebbsenve menekülnek.

Azért ha este ráriadsz
A rémek torz dalára,
Bimbam, te is zendíts rá testvér,
Az Áve Máriára.

Németh István :

Könyörgés a vérző Szűzanya előtt.

Mária!
Kezedbe tesszük fekélyes életünket,
S elrontott napjaink hervadt virágfüzérét
remegve áldott homlokodra fonjuk.
Megtört szívünk pirosuló mécsesébe
olajt csorgattunk (könnyeket!) színig
és idehoztuk szent színed elébe,
hogy égjen, égjen éltünk alkonyáig.

Harsogna szánkról égostromló ének,
dalok viharja rázná templomod,
de, lásd, rokkantak a fiatalok, vének,
s a romlottságunk ezer kötelének
kínjától nem tud himnusz szállani.

Az ünnepünk így hamuban vezeklés,
eltékozolt lelkünk ijedt litániája,
ó, hallgasd meg hát, égne Rózsafája,
hisz véred drága hullására kérünk!

Igy nyög feléd a szent litánia:

Ó, sebzett lelkek gyógyító balzsama,
életéjszakánknak hajnalsillaga,
bűnös koldusságunk biztos támasza,
számkivetésünkből, ó, segíts haza!
Könyörögi érettünk, vérző Szűzanya!

Hitünk fogyásáért ne utálj meg minket,
kevés reményünkért Fiad úgyis büntet,
olvaszd fel megfagyott rossz szeretetünket,
fordítsd el a sártól, büntől mart szívünket,
könyörögi érettünk, vérző Szűzanya!

A káromlások kénköves zápora
ne hulljon vissza fejünkre!
Az Úr napjának semmibevétele
ne hozzon poklot fejünkre!
Szülők bántása, szülők mulasztása
ne hozzon átkot fejünkre!

A lélekölés s a testimádás
ne öljön meg mindörökre!
A testiségnek szennye-pokla
el ne nyeljen mindörökre!

A kéznek, nyelvnek kártevése
ne taszítson örök tűzre!
A kísértések álnok verme
szegény lelkünk el ne nyelje!
És a gonosz kígyó fejét
erős sarkad összetörje!

Áldott anyaságod, szűzességed által
ments meg, Anyánk, minket!
Véred hullásáért s fájdalmaid által
ments meg, Anyánk, minket!
Nagyságos hatalmad, pártfogásod által
ments meg, Anyánk, minket!
Hozzánk hajló, édes szereteted által
ments meg, Anyánk, minket!
Törrel átvert lelked nagy ereje által
ments meg, Anyánk, minket!
Királynői, örök méltóságod által
ments meg, Anyánk, minket!

Mert bűnösök vagyunk!
Szegények, árvák, kifosztott utasok,
kiégett rétek; tar fák, odvasok;
letipott kertek, víz nélkül kutak;
csak mutogatni tudjuk sebeinket...
Kérünk Téged, hallgas meg minket!

Isten bárányát hajlítsd irgalomra,
szólítsd kegyelemre; könyörül, ha kéred!
Vérző Szűz Mária, erre kérünk Téged!

Igy nyög fel Hozzád ez a bús vezeklés,
eltékozolt lelkünk ijedt litániája.
Ó, hallgasd meg hát, égne Rózsafája;
hisz Véred drága hullására kérünk!

Nagy Miklós :

Lóifánia a loretfői házacska előtt.

Uram irgalmaz! Szegény vándornak.
Kicsiny házadhoz, szent Anyádhoz jöttem.
Hosszú, keserves ösvény áll mögöttem.

Messze hazámtól, messze házamtól
Küszöböd előtt hallgassál meg engem;
Édes Anyádnak dicséretét zengem.

Mennyei Atyám, könyörülj rajtam!
Szentlélek Isten, malasztodat kérem,
Jézusnak anyját méltóan dicsérjem.

Letenyén kezdve nevedet áldom.
Neved hirdeti titkos anya=voltod,
Amibe Isten Istenséget oltott.

Szűzeknek Szűze maradtál mégis,
Hogy Krisztus Benned igaz anyját lássa;
Ezért lehettél minden üdv forrása.

Sértetlen Anya, legtisztább Asszony,
Mikor Jézuskát csókolta az ajkad,
Szűzesség fénye áradott el Rajtad.

Szépséged bája Fiadra omlott,
És Ő mindig csak Téged nézni vágyott,
Csodálatos szép titkos Anyaságod.

Kicsi Megváltónk szemébe nézve
Teremtőnk nézett vissza mosolyogva;
Jó tanács Anyja lettél ettől fogva.

Újra kiáltom: Tiszta Szűz voltál!
De szűzességed az okosság telje,
Hogy tisztaságod mindenki tisztelje.

Dicsér is minden égen és földön,
Mert hatalmad közt őrzi szent hűséged
A megbocsátó, drága kegyességet.

Igazság tükre, bölcsesség trónja!
Kiáradt szívünk szavai nem szűnnek,
Ha Rólad szólunk: Oka örömünknek.

Mit mondjak többet, dicsérőt Rólad?!
Ő, örök Lélek tündökölő Kelyhe,
Édes áhítat színborával telve.

Dávidnak tornya, messze fehérlő!
Kegyelmek háza Isten aranyából,
Benne a frigynek szent szekrénye lángol.

Az égre nézve, ott ragyogsz, látlak,
Esthajnal csillag, sugaraid fonva
Ösvényt készítesz velem égi honba.

Tőled mindenki mindent remélhet,
Bűnös irgalmat, beteg orvosságot,
Szívünk sötétjét derengésre váltod.

Előbb az angyal — légió — zendült,
Kiáltott Téged örök Úrnőjének,
Majd itt a földön harsogott az ének.

— Légy a Királynőnk! sírt az Ószövetség,
Apostoloknak induló csapatja
Hűségét újra Előtted fogadta.

Századok kürtjén harsogták szentek,
Vértanuk vérük bíborától fedve,
Harmatos szűzek esküdtek nevedre.

Ó, Fogadásnak szeplőtlen Álma,
Rózsák fűzérét napról=napra szórja
Eléd Egyházunk hívó milliója.

Könyörög Hozzád sötétült földről,
Égi vigasszal, hogy kezéd beszőjje,
Véres mesgyéink, Béke Királynője.

Minden ének közt István népéből
Árad a legszebb könyörgések sodra:
Kegyes Nagyasszony, nézz le országodra!

Isten Báránya, Anyád szemének
Csodás tükrében ragyog gyötrött népünk,
Eltiprott vágya, támaszd föl azt nekünk!

Radványi Kálmán :

Május Királynéja.

Új élet Anyja, térdre hull előtted
Az olthatatlan élet tiszta vágya.
Köszöntlek Téged a bimbók nevében,
És elzengem a csirák himnuszát:

Hallgass meg engem, rügyek patronája,
Tavaszi csodák szűz Nagyasszonya,
Égő szívem ma Te feléd dobog.

— Ó, Mária, szűz asszony, élet anyja,
Anyai szíved lüktet a virágban;
Szent ritmusát a bimbók szíve érzi.
Élet szülője Tégedet magasztal
Az ünneplőbe öltözött világ!

Téged köszöntünk, árva magyarok:
Villám=sujtotta ősi, büszke tölgy,
Viharok roncsa, fájó, csonka ág;
Letarolt rét, kiégett néma kert;
Tépott virág az útfélen tövis közt;
Ágyú=szántotta ősi televény;
Véres talaj, bús hősök temetője:
Téged köszöntünk, árva magyarok;
Iszapba gázolt fél=érett vetés.
Ördög kaszája vágott rendet itt
S konkolyt kevert az aranyló búzába.

Téged köszöntünk, hű gyermekeid,
Édes anyánk, magyarok édesanyja,

Kereszten függők vérző édesanyja,
Kálváriák fájdalmas asszonya,
Ki csókoltad a sírt leromboló
Új Életet, a nagy Föltámadottat.
Bimbók királynője, köszöntünk
Rügyekben hívó erős magyarok.
Sorsunk telén a jégbilincs gyötört,
De mi letéptük — és szívünk a vért
A dermedt testbe vígan lökte szét.
A megrugdosott, véres, szent talajban
Csirák ébrednek s törnek fölfelé.
A csonka törzsön új ágak születnek,
Új szárba fejlík a rejtett gyökér.
Bimbók és rügyek milliói zengik
Az új magyar tavasz víg himnuszát,
S téged köszöntnek, bimbók Édesanyja,
Meváltó Anyja, új élet szülője:
Téged dicsérünk hívó magyarok!

Palasovszky Béla :

Nagyboldogasszony himnusza.

Tisztaságnak fényes Anyja,
Boldogságos Mária,
Búján és baján vigaszra
Nálad lel Pannónia, —
Téged esd, Te Égi Manna,
Minden bús magyar ima,
Fogadj minket oltalmadba,
Boldogasszony, Mária!

Pannónia drága kertjét
Feldúlták pogány hadak,
Virágát a porba verték,
Most földjén könny s bú fakad.
Virágát a porba verték,
Ám sirámán, lásd, kinyit,
Tárd előtte meg a szent ég
Mennyszága kapuit.

Nyisd meg boldogságos lelked
Irgalom=forrásait.
Add a bús magyar egeknek
Új remény sugárait, —
Adj a bús magyar egeknek
Fényt, hogy lássuk: jobb jövő
Álmán új élet dereng, —
Adj fényt, Gyertyaszentelő!

Fények Gyertyaszentelője!
Oltárainkon ragyogsz,
Áhítat szűz Magvetője,
Aki szent örömben fonsz,
Áhítat szűz Magvetője,
Ojts hitet szívünkbe ma,
Régi törzsünk éltetője,
Gyümölcsojtó Asszonya!

Gyümölcsojtó Boldogasszony!
Régi törzsünk életén
A Te oltalmad virrasszon,
Mint örök nagy égi fény.
A Te oltalmad virrasszon
Minden lányálom felett,
Őrizz meg, Kisboldogasszony,
Minden tiszta életet!

Óvj meg minden tiszta vágyat,
Mely itt, kertedben virít,
Adj boldog magyar anyákat
Virágnevelőknek itt!
Adj boldog magyar anyákat,
Szeplőtelen Szűzanya,
Ne legyen sorsuk a bánat
S életük vak éjtszaka.

Ne hagyj elveszni bennünket,
Nagy Boldogasszony Anyánk,
Bízón vetjük Rád szemünket,
Kegyes, régi Pátronánk!
Bízón vetjük Rád szemünket,
Bús szívünkön néma kín, —
Régi országunkba minket
Vígy boldogság útjain!

Tisztaságunk fényes Anyja,
Boldogságos Mária!
Búján és baján vigaszra
Benned lel Pannónia.
Téged esd, Te égi Manna,
Minden bús magyar ima,
Fogadj régi oltalmadba,
Magyarország Pátrónája,
Boldogasszony, Mária!

K. Tóth Lenke :

Októberi ájtatosság.

Orgona bűg, gyertya fénylik.
A szívekben szent forróság.
Szűz szobrának lábainál
Meghódoló őszirózsák.
Síríg kopott öreg nénik
Az olvasót mérik, mérik . . .
«Tekints, Isten egy Fia, ránk!»
— Tíz Üdvözlégy. Egy Miatyánk.

A padokban térdre roskad
Parasztasszony, úri dáma.
Kérges tenyér, bársony kéz is
Megfogózik az imába.
Fejkendő a kalap mellett,
Egy áhítat, egy lehellett:
«Ó, Uram, tedd szebbé a mánk».
— Tíz Üdvözlégy. Egy Miatyánk!

Ifjú ember, öreg ember,
Régi harcos, új levente,
Egymás mellett küzd az Égért
Napfelkelte, naplemente.
Aggastyánok ezüst feje
Hajlik, hajlik a föld fele:
«Óvd meg, Isten, a mi hazánk!»
— Tíz Üdvözlégy. Egy Miatyánk!

Táskás gyerek iskolából
Ide siet, ide jön be.
Oltár előtt betűzgetve
Merül el az imakönyvbe.
Lelke szent csodákra tárul,
Kis hibákat szánva árul:
«Ó, bocsásd meg, égi Anyánk!»
— Tíz Üdvözlégy. Egy Miatyánk.

Koldus, árva, számkivetett,
Beteg, béna, mind, mind itt van.
Megtalálja boldogságát
Szent Olvasó! titkaidban.
A földi sors múló, véges . . .
«Rózsafüzér! Dicsőséges!»
Úgy-e őrt állsz, vigyázva ránk?!»
— Tíz Üdvözlégy. Egy Miatyánk.

Ragyogó fény=glóriában
Az oltáron kinn a Szentség.
Az időre, a világra
Ráborul a végtelenség,
Száll az ima, száll a tömjén.
Meghasad a fellegetörvény:
Hull az áldás, égi bőség,
— Ó, százezerszer Dicsőség!

Váradi Antal :

Regina coeli.

Ott, hol a bérci erdők mélyiben
Szabad forrás fut, üzött vad pihen,
S az éghez legközelebb a vén orom,
Állott a zárda, most csak pusztaság rom:
Gót tornya egykor messze kérkedett
A hegy-völgygel hullámszó táj felett;
Nevét ismerte messze, nagy vidék —
Most hangtalan magányban omladék:
«Regina coeli».

Mikor a hajnal első sugarát
Nagy, ónos ablakívein verte át,
Mikor az alkony végső bíbora
Vén kövirágain mereng vala;
Mikor keresztes ormai felett
Az éjfél holdsugára reszketett:
Szent áhítattal föl-fölzengve benn
A himnusz hangja lágyan, csendesen:
«Regina coeli».

S amint az évek lassú szárnya ment,
Fogyott a himnusz=zengők száma bent,
Elnémult lassan egy a más után;
Nem messze hagyta celláját, csupán
A nyirkos síri boltba költözött,
Komor kámszájú testvérek között —
S miként ha lassan búcsút mondana,
Mindegyre halkabban zeng a dana:
«Regina coeli».

Maradtak hárman, ketten. Végre már
Nagy hangos csarnokában kongva jár
Magán — a legutolsó szerzetes.
Egész nap jár=kel, nézdegél — keres,
Üres cellákban senkit sem talál,
S a síri boltba roskatlan leszáll.
S mint aki földi útját végzi ma,
Lerogy s ajkán rebeg az utolsó ima:
«Regina coeli».

Azóta benn kinőtt a fű s virág,
Omló falára repkényinda hág,
Oltár előtt kinyílt a lilium,
Futóka függ a csöndes kóruson,
S tömjén helyett ledőlt oltárinál
A vadvirágok illatárja száll.
S a himnuszt édes dalú csalogány
Zengi kísérve szellő=orgonán:
«Regina coeli».

S mikor borongós, titkos éjjelen
Az éjféli rémórája megjelen,
S a lelkek félelmes órája üt,
Kísértetes homály, csend mindenütt;
S mint sír=öléből újrakelt alak,
Merednek a repkényes romfalak;
Tücsök se szól, csalogány nem dalol —
— Fölzúg a himnusz mélyen föld alól:
«Regina coeli».

Székelv László :

Szentolvasó.

Láttalak én már felcsavarva
Harcba induló hősi karra.

Láttalak néha rátekerve
Kérges, csontos, fáradt kezekre.

Zsebben, tarsolyban, éji párnán
Ott öröködtél a szűzek álmán.

Erő voltál az ifjú izmán,
Kísértő órán szent talizmán.

Voltál a remény égi láncá,
Réme elől futó szív sánca.

Voltál vad szenvedélyek féke,
Összefont szívek köteléke.

Szegények képes bibliája,
Tizenöt titkok égi tára.

Dómkban felzúgysz, mint a tenger,
Melynek hajjain ring az ember.

Fel=felharsansz, mint ezer szájú,
Ég átkát tépő viharágyú.

Útitársunk vagy mind a sírig,
Ahol sok rózsád mind kinyílik,

S fehér, kihűlt ujjunkra fonva
Belépőnk léssz az égi honba.

Rosty Kálmán :

Szeplőtelen Fogantatás.

Hogyha tollam színaranyba mártanám
Rólad írva, szűz Anyám!
Hogyha képed napsugárral festeném,
Rózsaberek édenén,
Minden árnyék, gyöngye árnyék volna csak,
Földi ködkép, halovány kép, holt alak.

Eltiportad a kígyónak rút agyát,
Rád fulánkja nem hat át;
Csipkebokor, mely nem ég el s lángban áll,
Hóreb ormán te valál,
Ősi bűnbűnben ég az összes nagy világ,
El nem égve, csak te zöldelsz szűz virág!

Te a bárka, mely az árban egyedül
 Ararátra menekül;
 Szép szivárvány, mely a vészben ragyogott,
 Hozva béke=zalogot!
 Te a felhő, szállva tenger habon át,
 Mely lehinti a malasztok záporát!

Berekesztett szép királyi kert valál,
 Hol az élet fája áll;
 Lepecsételt égi vizek kútfeje,
 Szende gerlék nyughelye;
 Tüske között szűz lilium, rózsaszál,
 Melyre az ég kegye s harmat árja száll.

Győztes Eszter, hősi Judit, Jesszető,
 Isten ágát nőtető,
 Kis tizenkét csillag égő koronád,
 Öltönyöd napból fonád,
 Zámolyod a hold, uralja lábadat,
 Mint a tenger, körülfolly fényáradat.

Bájos arcod a kelő nap sugara,
 Keggyel ékes szűz ara!
 Tenger=ár vagy, melyet Isten szája önt,
 Benne Jézus drága gyöngy,
 Rettenetes, mint seregek zárt sora,
 Fut előled a pokolnak táborá.

Ily dicső, szép, ily magasztos Szűz felett
 A pokol nem győzhetett,
 Ősi szeplő, éji felhő ily napot
 Soha nem takarhatott.
 Ember, angyal higgye, vallja énvelem,
 Fogadásod perce szent, szeplőtelen!

Fényed áttört négyezredes éjjelen,
 Most is oly bús a jelen!
 Bús hazánknak is derítsd föl zord egét,
 Űzd el átok föllegét,
 «Mária» volt ez ország, így hívád,
 Ő, ne tőrjed, hogy viseljen bűn=igát!

Szalay Mátyás:

Szomorú titok.

Hogy van az, hogy bűneinken
 Könnyözönne meg nem indul bánatunk,
 És halálból, hogy van az, hogy
 Életre nem támadunk?
 Hogy van az, hogy sírni látunk
 Téged, Krisztus édesanyja,
 Ott a Szent kereszt alatt,
 S drága könnyed el nem éri
 Szíveinket, el nem éri
 S nem puhítja ezt a bűnben
 Megkeményült vasfalat!

Hogy van az, hogy elkísérünk,
 Ámulással elkísérünk,
 Mindamerre szent Fiaddal elhaladsz:
 És szívedhez mégsem érünk,
 Más világba visz a vérünk,
 S kárba vész tenger kegyelmed,
 Amit útjainkon adsz.

Megcsodálni: ó de tudjuk,
 Ó, de tudjuk megcsodálni
 Szűzi homlokod köré borult
 Szivárvány íveit!

Megcsodálni... haj, de annyi,
 Annyi, annyi ámulattól
 — Hogy van az — hogy mégse lettünk
 Hozzád=újult híveid!

Hogy van az, hogy ránk mosolygó
 Édes arcod elfeledjük,
 Elfeledjük, mindahányszor
 A világ megsimogat.
 S könnyben úszó két szemeddel
 — Hogy van az, hogy jársz utánunk
 Akkor is, ha drága hangod
 Visszahívón csak hiába hívogat?

S hogy van az, hogy végre=végre,
 Végtelen nagy messzeségben,
 Amikor már összetörve
 Kuporgunk a lelki nagy nyomortanyán:
 Hogy van az, hogy bús fejünket
 Akkor szent öledbe tartod,
 És csak akkor vesszük észre,
 Hogy ki vagy te, hogy ki vagy te!
 És csak akkor tudjuk, úgy szívünkéből
 Elsusogni: «Ő anyám!»

Szalay Mátyás:

Szófalan állás, Mária-szobor előtt.

Előtted némán állni a legjobb.
A szó úgyis azt mondja: mi hasznom?
Ritmusra ketyeg a szívdobogás,
Ha elgondollak, de a gondolat is
Azt mondja: mi hasznom?

Ha földi színe volna szemednek,
S ha földi mintája alakodnak,
Ha kezded volna földi=fehére,
Földi=símája, földi=puhája,
Ha ajkadnak földi=pirossa,
A mosolyodnak földi=derűje:
Ha a föld asszonya volnál,
A szavunk úgy kúszna köréd,
Mint kápolna falára folyondár,
De így csak azt mondja a ritmus:
Mi hasznom?

Hogy lássalak, hogy menjek utánad,
Te legesebben=legszebb?
Magas az ég és engem a föld húz,
Mert az ő sarából van a testem,
S a lelkem még lekötött rab.
Tudom, hova kellene mennem,
Hogy lássalak. Égbe.
De az égbe ki jár föl?
Nehéz testtel és csontos lábbal
Az égbe ki jár föl?
Van-e létra odáig,
Ahol az angyalok őrzik
Tündöklő kapudat?
Odáig, ahova kúszva fölérnénk

S könnyörögnék a Fiúnak,
Hogy újszerű látásig emelje
Égnek=vaksi szemünket:
Van-e létra odáig?
Vagy van-e szárny addig=repülő?
A létra s a szárny azt mondja:
Mi hasznom?

Odáig, odáig nem mehetek,
Mert lebilincsel a föld
S a földön gyökeret ver a lábam.
S ha nem ér el odáig a villám,
Hogy érjen el emberi pillám?
Én nem mehetek, de jöhetsz Te!
Lehajolhat az égből
Rámboruló kegyelemmel
Szíves száalmad, valamint
Mi hajolva simítjuk az árvák
Sápadt arcait és csitogatjuk
Ha reszketnek előttünk.

Állok hát némán, ha talán
Lehajolsz lelken simogatni
S belém mosolyogni magadból
Csak annyit, amennyivel itt
Kibírom, valameddig a Szépet
Szomjuzó lelkem kitalál
A sáros börtön=odúból.
Mosolyogj, mosolyogj,
Te Szépségbe=virágzott
Liliomasszony!

Radványi Kálmán:

Szűz Mária lovagja.

Szűz Mária lovagja lettem,
Főlesküdtem a lobogóra.
Nem talál engem készületlen
Ha jön a harc, ha üt az óra.

Szememben Isten tüze lobban,
Szívem a szeretet kohója,
Elszánt erő feszül karomban,
Ajkam a győzelmet dalolja.

Lovag vagyok: édes hazámnak
Fehérhomlokú katonája.
Rám a jövő harcai várnak:
A vert szabadság nagy csatája.

Fegyverem a vér tisztasága,
A magyar szív, a magyar lélek.
Én, a magyar fa izmossága,
A viharoktól sohse félek.

Tudom, mi vár rám, szörnyű harcok!
Hős fia leszek hős apáknak!
Véres viharok kürtje harsog
Tépett mezőin vad csatáknak.

Roncsolt hazámnak kis lovagja
Népem sorsát szívemben hordom,
Kezem a zászlót megragadja
S a harc közben magasra tartom.

Szűz Mária tekint le róla,
Szegény hazám nagy Pátronája.
Esküdjünk fel e lobogóra!
Testvérek! Gyertek mind alája!

Magyar Bálint:

Szűzanyámboz.

Tudd meg, jó Anyám, hogy ma is szeretlek,
Ahogy csak ember földtől elszakadhat,
Ragaszkodással az egekbe vágyhat,
Úgy nézlek és úgy mennék trónusodnak
Szent zsámolyáig, hogy hangosan mondjam:
Anyám! szeretlek, ahogy megszerettem
Talán tízéves szívemmel az arcod!

Tudd meg, jó Anyám, ma is Te ragyogsz még
Fényt az utamra, akármerre járok.
Te vagy a szín és dal az életemben!
Bölcsesség széke! Ma is Te oktatsz még!
Hogy égből vagyok, Te hozod eszembe!
A földi gondot Te veszed le rólam!
Választani kell, Te súgod az egy jót,
Nagy=okosságú, Istenanya, Áldott!

Te vagy, akire örök titkát bízta
Az Úr, hogy szerte vigyed a világba!
Tudd meg, a jó hírt ma is galambszárnyad
Pihéje alatt küldi nekem Isten.
Halovány arcom kipirul, ha olykor
Csak neved hallom, bűnösök oltalma!
Imbolygó nádként állok a szélvészben,
Védelem vagy és a nádszál töretlen.

Oh szemre gyöngye szárból égre szökkent
Vértanú=virág, égő passziflóra!
Királynő a kint=szenvedők közt: tudd meg,
Szomjúságomban Te frissítsz fel mindig.
Te voltál az Úr első arany=kelyhe,
Rád harmatozott vére a keresztről!
Te könnyíted a szenvedésem kínját,
Te vagy tanúja drága keresztemnek!

Tudd meg, jó Anyám, egy=két kívánságom!
Szeretnék érted olykor gyermek lenni!
Szeretnék sokszor még sokat nem tudni
S tőled tanulni!... Szeretnék remegni,
Mert tudom, akkor eljőnnél Te hozzám!
Édes jó Anyám, már a könnyeket is
Tudnám szeretni a Te meleg szódért
S meg tudnék halni, csakhogy Te temess el!

Tudd meg, jó Anyám, én elvágynék innen!
Én el is mennék, hol hegyek nem állnak,
Vizek nem zúgnak, barmok nem legelnek!
De fiaidnak kisebb lenne száma!
Anyá=híredet kevesebben zengnék
Akkor a földön... Az én suttogásom
Nem volna többé... Anyám, én Teérted
Vagyok szívesen itt is a világon!

Finta Sándor:

Új Mária-ének.

Te adsz mosolyt az éledő virágnak,
Te sírsz a fonnyadt füre harmatot,
A dermedt szívű madárfiókákat
Pehely=pólyába Te takargatod,
— Ó, nézz miránk is, Jóság, Szeretet!
Nyújtsd le anyásan áldó kezedet
Megtépett kerted fáira,
Egek virága, Mária!

Te kísérted a gyászos Golgotára,
Keresztje mellé vérző Fiadat —
És vártad sírva, hittel és reménnyel,
Hogy eljön majd a húsvét=virradat.

— Ó, nézd, miránk is vár a gúnyhalál,
De lelkünk mégis pirkadatra vár!
Ó, mondd, lehet-e várnia?
Fájdalmas, szent Szűz, Mária!

Te hallgattál a bánkódó magyarra,
Ha elsíratva pusztuló honát,
Panaszszavát a zsámolyodhoz küldte
Küzdelmes, vészes századokon át.
— Balsorsunk, — ime, új vihart kavart!
Tanítsd imára most is a magyart:
Mint kell magába szállnia!
Kegyelmek Anyja, Mária!

Te mentettél meg tévelygéseinktől,
S ha elhagyott a legvégső remény,
Új révbe vitted hánykódó hajónkat
Viharvert multunk zajgó tengerén.

— Ó, most is nézz ránk, minden elhagyott!
Mutass népednek boldog csillagot:
Merre kell újra járnia?
Erősség tornya, Mária!

Te képed lengett büszke zászlainkon,
És győzelemre vitted őseink,
Honfoglalásunk újult, szörnyű harcán
Légy néped élén, Patronánk, megint!
S adj jó reményt, hogy messze föld is lássa:
— Nem kell soká a szent föltámadásra
A rab magyarnak várnia,
Országunk pajzsa, Mária!

Gyula diák:

Vándorének.

Csak dúdolok, mert hangszerem nincs,
dalom a fűszál éneke:
«Szép Szűz=virág, ó Boldogasszony,
a szívem csordultig tele!
A gond lenyomja gyöngé vállam,
s keserget szüntelen=panasz,
de mi fölszáll e dúdolásban
s Feléd eseng — most mégsem az!

Én annyit kértem pártfogásod
— s mindig éreztem szent kezed —
hát nem terhellek újra, látod,
hiszen a baj oly rengeteg!
Ó, millióknak könnye csurran
és mind Rád bízva sóhaját —
hadd hordom én panasztalan hát
e kint, amit most sorsom ad ...

Hát dúdolok parányi búval ...
De te azért azt meg ne lásd;
Te halljad tisztának, derűsnek
és boldognak e dúdolást!
Mert boldog is: Téged magasztal,
és hálaszóval száll Feléd,
kit boldognak mond nagy vigasszal
e földön minden nemzedék!

Te anyja vagy Isten Fiának:
hát hódol Néked a világ.
Lábadnál zúg, kereng dalolva
Nap, Hold s a csillag=miriád!
E roppant, zengő zenekarban,
azért halljad meg énekem:
csak fűszál=dal, de mégis: dallam,
a legparányibb hangszeren ...

Áldott vagy Te az asszonyok közt ...
s malaszttal teljes csak Te vagy ...
az Úr Veled van mindörökké ...
és áldott a Te szent Fiad!
Dicsőség Néked, Boldogasszony,
ember=kínból nőtt égi Gyöngy,
ó tündökölj ránk, vándorokra:
s rózsákat hajt az út=göröngy!

Kemenes Ferenc:

Virágó ünnepe.

Te! ki ott kelsz az égi tájon,
Hol a piros hajnal hasad:
Hamar, hamar, ó, lángszemű nap!
Bontsd széjjel arany sugarad;
S mit a remény tündéri uja
Az anyaföld álmába szőtt,
Vond fénybe a lombot, virágot,
A harmatos völgyet, mezőt.

Te meg, ó rózsá, kinek ajkán
Igéző báj, szépség ragyog:
Lehelj a fénybe és az árnyba
Méznél édesebb jó illatot;
Te nefelejts, te, kinek olyan
Kék a szeme, mint fönt az ég:
Ó, nyisd ki, nyisd a hús berekben
Szemed bűbajos szép egét.

Csobogj te Séd, csillogj Erektó,
 Ringasd gyengéden a napot;
 Te nád zizegj, suhogj a parton,
 Halk, lágy legyen a sóhajod;
 Csendüljön meg a csend az erdőn,
 És üljön ottan ünnepet;
 Hegyi folyó siess a völgybe, —
 S hallasd a csendben éneked.

Zöldülj, virulj te tarka rétság,
 Te búza hányd ki a fejed,
 Forrás buzogj és hozd elő a
 Mélységből legszebb gyöngyedet;
 Kúszó folyondár, szederinda,
 Borítsd be, ami még kopár;
 Takard be moh, hol tápot immár
 A kövirózsa sem talál.

Te gerle, búgj, kacagva, sírva,
 A nyárfa ezüst sudarán;
 Te meg csattogj, zengj a bokorban
 Fájó dalú kis csattogány;
 Aranymálú rigó, te hallasd
 Lágyan omló síphangodat;
 Pacsirta, te zengj, sírj az égbe,
 Hadd hallja meg az ég szavad.

Kis méh, te zsongj és szedd a mézet,
 A hársvirág ép most nyílik;
 Karcsú darázs, te dongj a fák közt,
 Teljék meg a köpű színig;
 Röpöss bogár, zszizegj te hangya,
 Éledjen, forrjon, ami él;
 De te, kígyó, bújj el, ne szisszenj
 A semfűsemfa tövínél.

Hamar, hamar, siessetek mind,
 Nagy ünnep ez a mai nap:
 Az Isten Anyja jön, amint lép,
 Már csengnek a napsugarak;
 Dícsérje mind: a fű, virág, lomb,
 Mi dal, mi illat és mi fény:
 Im most megy át... légy üdvöz édes!
 Virághó kedves ünnepén.

Mentes Mihály :

Jőjj, királynénk.

Királynéja az örök, szent tavasznak,
 Jőjj, hívunk téged, látogass meg minket.

Van tavasz itt is. Virágok hasadnak.
 Lábad elé lágy szőnyeget terítnék.
 A kelyhükben ezüstcsengő csilingel
 És illatuk szent tömjénfűstként árad...

De jaj, lefonnyaszt mindent mezeinken
 Forró heve a nyári napsugárnak.

Nyáron a földön aranykalász érik.
 Királynénk, akkor nem jönnél-e hozzánk?

Amerre mennél a mezőkön végig,
 Lábad elé aranyszőnyeget hoznánk.
 Amerre mennél, az erdő dalolna,
 Szép piros alma díszítné a fákat...

Jaj, de az ember a kalászt hazahordja —
 És kő égetné, tarló szúrná lábad.

Fehér királynénk, jőjj hát hozzánk télen.
 Olyan szép akkor minden erre nálunk.

Puha pehelyként hull a hó fehéren:
 Egy nagy-nagy szőnyeg lágy ezüstjén járunk.
 A zöld fenyőkön gyémántok ragyognak.
 Szép fehér szőnyeg puhaságán járnál...

De jaj, ha aztán a szép hó elolvad: [sár.
 Mindenütt rútság, szenny, piszok, sár, sár,

A bűnös földön méltó helyed nincsen,
 És mégis hívunk, jőjj, Királynénk, hozzánk.

Itt lesz a trónod fehér szíveinkben,
 És a virágod: égő piros orcánk.
 Sok szép erényünk lesz aranykalászkod
 És virágillat a buzgó imádság...

Ily díszben várunk, jó Királynénk, látod.
 Jőjj. Őleljen át minket szent varázsod,
 Hogy gyermekeid a rútat sohse lássák.

V. SZENTEK.

Nagyfalusy Bajos :

A fehér sír.

Magyarország gyászban,
A mennyország örül:
Szép hófehér liliomok
Koporsója körül.

Hófehéren, rajban
Liliomos angyal:
Lelke felszállt Istenéhez
Liliomos haddal.

Fehéren=fehéren
Jó özvegy arája,
Fehér mirtusz=koszorút tesz
A koporsójára.

De mélyebb, keményebb
Az apa bánatja,
A földön reményét,
Háza szemefényét
Siratván siratja.

A szentnek is nehéz
Az Isten ily titka,
Sötét, mint a zordon éj, a
Fehér márvány kriptá.

Nem=nem! Az a kriptá
Nem a remény zárja:
Első és szent halottjához
Szentek sorát várja.

Szentek sorát várja
Boldog ezeréven:
Átvilágít az élő hit
Poklokon és égen.

Ide, magyar ifjak!
Szent tetemre=hívás:
Fehérvári fehér sírhoz
Nem illik a sírás.

Fehérvári fehér sírhoz
Csak szent eskü illik:
Hívek leszünk szent Imréhez,
Szúzi magyar szelleméhez,
Hívek mind a sírig!

Kocsis László :

A nemzet áldozata.

Klastrom=rom, jártalak a szent szigeten:
Vén fák smaragdzöld ernyője fedett,
Futó borostyán kúszott falaidra
S moha tarkázta omló kövedet.
Szent kövek szépsége, édes volt nézni
Tavaszi fényben csonka tornyodat,
Mint nőtt, nődögélt romból a magasba,
S hallottam: csengőd ezüst hangot ad.

Pesten is, Budán is a nagy város zengett,
Bomlott muzsikát trillázott a dal,
Hajók kürt=búgása, utcák robaja,
Gyáván azt hittem, ismét visszacsal...

Zűrös, zavaros élettenger árnya,
Fekete lelkek erdeje fogad,
A Dunán egy ország bölcsője úszik
S bölcsője ringat csonka álmokat.

Ó szentelt romok, boldog Margit álma,
Ne tűnj a multba, fájó a jelen!
Klastromod aranyos cellája ölen
Lásson zokogni téged két szemem,
Ki áldozat voltál tatárdúlás után,
Egy nemzet sírján liliom=virág,
S egy tiport ország az Úr trónusához
Lelked szűz szárnyán küldött fel imát.

Boldog szűz Margit, bús kor boldogsága,
 Látlak e klastrom árkádja alatt.
 Éjjel imában virrasztasz, vigaszt kérsz
 S várod az angyalt: remény=sugarat.
 Lovagi játék, királyi pompa
 Fogadna téged s cella vár, rideg . . .
 Ó, boldog Margit, áldozati szent láng,
 Egy dúlt orszáért zokogott szived.

A mohi puszta pusztaságán ásott
 Árva sírokra szőttél glóriát,
 Síró családok, fészektelen árvák
 Sorsáért imáztál, szép oltárvirág.
 Felperzselt városok, felégetett falvak
 Benned sírtak fel újulás után,
 Te voltál mentője gyászban ittmaradtnak
 S tebenned bíztak odafönn Budán.

A kard eltörve, a kar megbénulva . . .
 Vad orkán után üszkös rom felett
 Te álltál égi csoda=liliomként
 S ajkad egy népért kért és esdekelt.

Tudtad: te vagy az áldozat lángja,
 Égtél is szűzen, boldog áldozat!
 Újult országod egére is tűzte
 Glóriás, üdvözült, arany=arcodat. —

Boldog szűz Margit, újra Mohi lett
 Magyarok hona s holdas éjvilág
 Borul az élőkre, halott temetőkre,
 S szörnyű éjünkben nincsen mécsvilág . . .
 Szent szigetedet csonka Duna mossa,
 Csonka az egünk, csonkult a határ,
 S Mohinál százszor komorabb orkánnak
 Csúf viharában arat a halál.

Fénytelen ország, koronánk is csonka,
 Boldogság=vizünkben rabok fürdenek,
 Hegyeink szálfáját hóhér=szemek nézik
 S vértől ázóttak fönn a fellegek . . .
 Fénytelen ország, hozzád sír, szűz Margit,
 Panaszos szóval: légy új áldozat!
 Egy ország könyörög megtépett szívével,
 Ragyogtasd ránk újra fényes arcodat!

Nagy Miklós:

A szent Margitsziget legendája.

Leányok, ünnep van Budán!
 Eljött egy szép királyfi.
 Ilyen délceg, merész legény
 Hét országban nem látni.

Kétszáz lovas kísérte őt
 Most értek föl a várba.
 Staféta ment el Margitért,
 Hogy anyja, apja várja.

Staféta ment, staféta jött,
 Csakúgy röpi a csónak.
 Ő nem jöhet. A Szent Kereszt
 Szép ünnepe van holnap.

Királyfi nézte a folyót,
 A sziget zöldjét nézte.
 Ezernyi zsenge rózsátő
 Hajolt a víz tükrébe.

Az anyja ment. A szigeten
 Tavasznak fénye áradt.
 Margit ránézett nevetőn
 És súgta az anyjának:

— Elég egy lánynak egy jegyes,
 Nem jó azt megcserélni.
 Ha Jézust választottam én,
 Minek nekem a férfi?!

Az apja ment: — Kétszáz lovas
 Jött látogatni minket!
 — Én holnap a kereszt elé
 Kétszáz friss rózsát hintek!

Leányok, csönd van már Budán,
 Elment a szép királyfi.
 Kétszáz vitéz kísérte őt,
 Már nyomukat se látni.

Kétszáz híres lovas nyomán
 A szürke por kavargott.
 És akkor ott a szigeten
 Ezer tő rózsát hajtott.

Pakocs Károly :

Az utolsó fűzhely.

November=éj s decembert fújnak már a vén hegyek,
A várfalak mögől még hallok üldözőimet.
Panaszkodnék pataknak, völgynek, erdő fáinak:
de álmot alszik minden köröttem s szenvedésemet
kisírnom nincs kinek.

Nem volt a számban ma reggel óta semmi, semmisem.
Apadt mellem nem adja gyermekemnek életét.
Falat kenyérért hiába sír a legnagyobbik gyermek,
A középső éhségtől dermedetten ül a térdemen:
ki tudja, soká él-e még?

Bekopogtam a vári szolganépek ajtaján.
Nemrég' enkezemből adtam enni nékiek.
Nemrég' magam ruháját tettem fázós tagjaikra én.
Nemrég könnyes meleg mosollyal üdvözöltenek:
szívük ma jéghideg.

Könyörögtem a három gyermekemnek éjtszakára szállást
a lazarettben, jajongó lázas sok beteg között —
s mondtam: Thüningiának hercegnője állna itten.
Ők feleltek: Mióta herceged a sírba költözött,
nincs velünk közöd.

Ó, ha magam volnék ez éjtszakában elhagyottan,
mosolygánék, hogy sorsom a tieddel végre egy,
Emberfia, kit tulajdon néped haragja messzi hegyre űzött
s ha vándorútdon elért az éj, a sziklán
pihent meg szent fejed.

Ha magam volnék, kilesném fent a csillagok rajából,
hogy merre visz Thüningiából út Keletnek,
s hegy=völgyön át rohannék elhagyott hazámba
a nagy Dunához, amelynek rónaságin
jobb szívek születnek.

De őket félttem én, amint Anyád is féltett, én Uram.
Hová vigyem hát, hogy e zordon éjben megpihenjenek? ...
Mintha harangszót hozna Délfelől a szél felém!
A csillagállás éjfélet mutat már. Édes gyermekim,
tudom, hová megyek!

A kolduló barátok templomában összejön most
az Úrnak száz lovagja s hajnalhasadásra zsoldárt énekel.
Koldus=csapat, mégis mosolyogva mond köszöntést,
Ott vagyon helyünk, én édes gyermekim!
Imára viszlek el.

És jöjjetek velem, ti jövődő századoknak síró asszonyi,
ha lelketekre hullnak sötétbe=öltözötten álnok éjfelek,

s kilöknék durva szóval az édes tűzhelyekről,
s tudjátok meg, hogy fázó asszonyszíveknek
az oltár bensejében
gyújtott Isten szerelme
utolsó tűzhelyet.

Auer István :

Alajosunk az égbe tért...

Szólj most, dalom, legszebb dalom!
Hadd zengjem el e szent napon
Szívemnek hő sugallatát!
Hadd zengjem meg a hős vezért,
Ki annyi véres harcon át
Győzelmesen az égbe tért.

Hatalmas volt és gyöngye lett,
S keresztet vőn jogar helyett.
Dúsgazdag úrból lett szegény,
S hogy megtalálja az eget,
A zárda csendes rejtékén
Szűz anygallá növekedett.

Harsogj dalom, mint még soha,
Reszkessen a poklok hada!
Ébredjen föl a vén világ,
Érezzen föl minden kebel,
A szív legyen csupa virág —
Ma a mennyország ünnepel!...

Kitűzte Krisztus zászlaját
S ráírta hősi jelszavát.
Szent volt a szó s hol megjelent,
Ott betért Isten szelleme;
Ott szóltak: «Ime, itt a szent!»
S Lucifer sem bírta ellene.

Míg itt lent járt, úgy küzdött,
Mint kis hajó bős hab között;
A pompa, fény, fejedelmi rang
Szívét el nem kápráztatták:
Jézushoz hívta égi hang
És ő feláldozá magát.

Szülő, rokon, romlott kora
Ellen halálig harcola.
Ott vívott mindig legelül,
S magas példát adott nekünk,
Miképp kell rendületlenül
Az Úr Jézusért küzdenünk...

Föl ifjúság, föl homlokod!
Lásd, mily dicsőn, büszkén lobog
Krisztus győzelmi zászlaja!
Zengd és dicsérd a hős vezért:
Alleluja, alleluja,
Alajosunk az égbe tért!

✠. Berecz Irén :

Árpádház virága.

Lágyan pergő rózsaszirmok, illatozva hulljatok,
Gyászbaborult magyar égen, gyúljatok ki csillagok!
Ezüsthúrú hárfa zengjen,
Millió szív énekeljen.
Harsogjanak diadalmas, égbeszálló dallamok:
Árpádházi Szent Erzsébet, szép virág,
Ósi törzsön tiszta fehér rózsaág,
Szegényeknek istápoló angyala,
Megbocsátó szeretetnek ragyogó szép csillaga!

Szegények közt szavad volt a vigasztaló szeretet,
 Kötényedbe rejtetted a puhabélú kenyeret.
 Zsarnok urad hogyha láttad,
 Kötényedet felé tártad:
 S csodatevő sóhajodra a kenyérből rózsa lett.
 Árpádházi Szent Erzsébet szép virág,
 Éhezőknek, koldúsoknak halld szavát!
 Csonka földről sírva röppen ég fele
 Megrabolt, bús magyaroknak panaszkodó éneke.

Árpádházi Szent Erzsébet, ne hagyd veszni örököd!
 Vérrózsával harmatozik az elrabolt drága rög.
 Magyar vércsepp minden rózsa,
 Árva néped bújdosóba,
 Éhes gyermek, síró asszony, magyar férfi könnyörög:
 Árpádházi Szent Erzsébet, szép virág,
 Hallgasd meg a feléd szálló bús imát!
 Magyar földön tegyen csodát szent kezed:
 Változtass most a rózsából — magyaroknak — kenyeret!

Pusztai Sándor :

Boldog Margit násza.

Szűz fehér Margit, magyar Margaréta,
 Sziromba csordult csodás lilium,
 Halk, lehulló édes áhítatba
 Nevedet élő mirtuszba fonom.

Életed dal volt: a lemondás dala,
 Őszi fáról hulló hősi ditiramb.
 A Szentlélek finom hárfája voltál,
 Magyaroknak üzent ezüst égi hang.

Őszi sétatúd a szigeti kertben...
 Hullott a fákról pengve a levél,
 S Te hallgattad az Örök Hangot,
 Érezted, minden az égről mesél.

Látalak kint állni a klauzurás kertben,
 Cilicium szorít, mégis mosolyogsz.
 Ma délután eljönnek érted, — nem mész,
 Ma este Margit, újra sírni fogsz...

Csak arcodon gyúlt ki néha=néha
 A mennyei láz, a választottak csókja,
 S érezted, mint fon át édesen
 A gyermek Jézuska puha kis kacsója.

Kint fénybe ázik a Gellérthegy orma,
 Fehér felhők szállnak, ó, mily gyönyörű!
 A hold karcsún lebeg, lebeg közöttük,
 Mint elejtett, törött jegygyűrű...

Jávass István :

Bölcsődal.

Daltul zeng az új vár gyermekszobája...
 Alszik-e már Béla király kis lánya?...
 Tölgyzsármolyon egy szörör térdepel,
 Csicsijja, bölcsődalt így énekel:
 Jézus!...

Ő volt eddig a földön legnagyobb,
 Cselédi: királyok, szent papok...
 Jézus!...

Istennek ő volt nagy emberfia,
 Alázatos bölcs, koldús, dalia...
 Jézus!...

Ő volt a legszebb... Margit alszol-e?...
 Maga a menny volt kékelő szeme.
 Alakján fénylett a fehér talár,
 Orcáján a mennybéli napsugár...
 Jézus!...

Gesztenyeszín haja, mint lágy selyem,
 Deli vállára omlott szélesen.
 Szava: hajnalt=ébresztő kürtzene.
 Imádkoztak szűzek, ifjak serege...
 Jézus!...

Csicsijja gyermek! Jézus most is itt van,
 Nappal szívedben, éjjel álmaidban,
 Kezedet fogja, szent virágot ad,
 Lezárja csókkal eper=ajakad.
 Jézus!...

Sík Sándor:

Dux Emericus.

Veszprém. Szent György úr temploma mélyén
 Küszködik a mécses az éjféli sötétben.
 Kívül a címtérben prüszkölő paripákat jártat a szolga.
 Odabent lüktető homlokát tenyerébe hajtva,
 Dux Emericus az oltár előtt térdel.

Hall, hall hívogató titokzatos éneket.
 Lát, lát nehéz, riogató képeket.

Apját látja, a kegyelmes királyt:
 Tiszteletes fürtje=szakálla koszorúja közül kiderengő
 Ország=istápa szemét,
 És benne gondot, gondot, csupa gondot,
 Zsenge vetése fölött virrasztó szentember=gondja tengerét.

És látja angyal anyját, szőke Gizella úrnőt:
 Lány uja férje ősz haján simogatva jár,
 De hazasóhajító fátyolos szemében
 A bajor erdők aranyos=zöld alkonya csillan:
 Idegen sugár.

Míg arca redőit hús hitves=ajakkal csókolja simára,
 Nem látja, őszes urának szemébe mi rezzen,
 Amint a faragványos ablakon át
 Az udvarra suhan ki lobogva,
 A buzogányosan feldobogó
 Nehéz, bozontos harcosokra.

Milyen szépek, ahogy lejtő lovakon
 Föltáncoltatnak a palota előtt.
 Csupa ország=elseje, had=feje, törzsökös úr,
 Kordován léptük alatt csikordul a kő.
 Gesztenyeszín csimbókjuk a karmos irhát verdesi vállukon,
 Apró, mély szikraszemük úr=büszke, nyugodtan a messzibe fúr.

De jaj, nincs bennük Krisztus=áhitat!
 És nem dobog alázatos szív
 A boltozatos bőr mellek alatt.
 Papok dolgát pislogva=gyanusan nézik,
 Ajkuk nem szürcsöli gyermeki hittel
 Az Ige mézét.
 Két Istennek az ajándékot, ha tetszik,
 Tetézve mérik,
 De imádkozni meg nem nyílik a lelkük,

S ki tudja, nem ontják-e titkon a kútfő hűsén
A ménló vérit.

Ó milyen szépek és nagyságosak
És milyen balgák és milyen szegények,
Lovastul, aranyostul, fegyverestül!
Ó jaj, veszendők mindenestül!

Istenem, lesz-e, ki őket megváltani tudja?
Lesz-e, aki a Krisztus kötőfékét
Ráveti egyszer dagadó nyakukra?

A sváb papok? A taliánok?
A zsolozsmakántáló tót barátok?

Ó, látja őket is Imre úr:
Szelíd szemükben a Jézus mécse lobog,
És a martíromság parazsa izzik,
És testvérszeretetet mosolyog:
Gellért atya igéje csurranó színméz,
És Valter mester úgy ejti az éneket,
Akár a betlehemi angyalok.

Jaj, de ha idegen a köntösük,
És idegen az arcuk,
És zengő szavuk is idegen ének:
A jocular nótázása
Édesebb a magyar fülének.
Ők jámborok: bőjtölnek és zöldséget esznek
És matutíniumra serkennek hajnal előtt:
De a monostor ajtaja zárva mögöttük,
És szerte járnak a dézsmaszedők.

Hol késnek a magyar apostolok?
Itt sárgál a szent magyar vetés:
Hol vagytok, magyar Krisztus=aratók?

Igen, a király, az apostol, a szent,
Csorgatja dúsan az élet vizét,
A szíve vérét ontja szét,
És mennek utána a legkülönbek:
Fejérvár egyháza ostyát melenget,
Szent Márton hegyén zoltároznak a szentek,
Marosvárt Gellért atya esd,
Test nélkül lakozó sororok ujjain
Kazula készül Veszprémvölgyben,
És Pápa szent=úr koronáján
Szikrázik a kereszt.
De a Bakonyban ott zörög Koppány szelleme még.
És a hegyeken
Pogány tüzek gyúlnak gonosz éjjeleken,
Döngő lépésű magyarok serege vasárnap,
Amikor misére bejárnak
(Jaj volna másképp, ispán kardja fenn virraszt)

Csak állnak és hallgatnak konokul.
Ó, jaj, leperereg róluk a malaszt!

Be kár pedig értük!
Milyen jók és milyen erősek!
Csak a malaszt megjárna őket:
Mind csupa hadnagy válna belőlük
Szent Mihály úr seregében.
Hogy állna itt a Krisztus őr magyarja:
Isten gyepűje ördög ellenében!

Ki váltja meg,
Ki váltja meg Istennek ezt a népet?
Néma kiáltását aki hallom:
Mit adjak érte, én szegény fiú?
Az életemet?
Egy emberélet oly csekély!
Egy ember vére kis ár ezért!
Valami szent, valami nagy,
Valami emberen=túli áldozat
Rántó nehezét várja a mérleg.

Mégis, mégis, kegyes Jézus, kérlek,
Hadd én legyek, apró fiad,
Hadd én lehessen az áldozat.
Aki még semmi sem vagyok,
Akinek nincsen semmi érdem,
Akarok adni nagyon=nagyot.
Adj nekem adni valami nagyot!
Magyarok Istene, kegyelmes Krisztus,
Aki akartad, hogy nagyot akarjak,
Mutasd meg énnekem akaratod!

A faragott Krisztus az oltárról lelép,
Két kezébe fogja az ifjú fejét,
És súg a fülébe nagy=titkos ígét.
S meghajlik a herceg homloka mélyen,
Mint szárán liliom meglankad a szélben,
Fiatal fejét, amelyen halavány=sugaras,
Rejtelmes koszorú reszket,
A Krisztus átvert szívére szorítja,
S könnyörög értünk Szűz Szent Imre herceg.

Sajó Sándor:

Ének Szent Ferencről.

És megúnván a lakomák borát,
Francesco Bernardone gyönni ment;
És látta: lélek száll a tájon át,
S pacsirtát hallott zengedezni fent;
És száz új szépség gyűlt a bús világra,
Földön virágok, égen csillagok, —
S hogy két karját az égfelé kitérte,
Krisztus szólt halkan: hívtál, itt vagyok.

Alázatát nagy hittel megszerezve
Vidám koldusként jár=kel idelenn:
Egy vigasság van: Krisztus bús keresztje,
Attól vidámul minden gyötrelmem,
Meggyönyörödvé dalban és virágban
Magányossága zengő erdején,
Két fadarabbal hegedül vidáman:
Boldog vagyok, mert semmisen enyém!

Istené minden: erdők menedéke,
 Árnyas lomb, zöld ág, minden kicsi mag; —
 Az ég jóságát szárnyaló beszédbe
 Tanítja madárhugocskáinak;
 S a nagy érzést hogy kis szívükbe írta,
 Madárdal zengi: minden Istené!
 Rábólogat a bóbítás pacsirta
 S dalos vidáman röppen ég felé...

Hegyet mozdit a koldulóbarát:
 Zengő csodát hall, titkok ihletét,
 Fájós szemével mennyországba lát,
 S már keblén érzi Krisztus öt sebét;
 Az ő szemének nincs többé sötét,
 Már látja Krisztust s már csak őt kívánja,
 Magára öltvén koldus-köntösét,
 E földön Ő a szeretet királya.

Hitét himezvén testi szenvedésre,
 Dalolva lakja Porciunkulát;
 És száll az est... s a szív fáradt verése
 A földről lassan égbe halkul át...
 A boldog lélek röppenőn sóhajt,
 Nyomán csillag gyúl kint az éjszakában,
 Bogáncstövishől piros rózsza hajt,
 Pacsirta hangja hajnalt ver vidáman...

Volt egyszer, volt egy nagy hit a világon,—
 Vidám csodát lát, aki belenéz:
 Égből sugárzó legszebb földi álom,
 Megenyhül tőle minden szenvedés;
 E hit lángjától megszépült az élet:
 Nyílóbb a rózsza, zengőbb a madár, —
 Az emberek közt egy nagy csodalélek
 Két fadarabbal muzsikálva jár...

Palasovszky Béla:

Himnusz Szent István királyhoz.

Hol vagy, István király,
 Régi szent királyunk?
 Jaj, merre keressünk,
 Hogy Reád találjunk?
 Eltemet e földön
 Mindent a mi gyászunk, —
 Ellenség bilincset,
 Földünk drága kincsét
 Sirató rabságunk.

Hol vagy, István király?
 Merre jársz az éjben?
 Árva magyaroknak
 Könny é a szemében,
 Régi magyaroknak
 Büszke törzse sorvad
 S köntösük a szégyen.

Köntösük a szégyen,
 Szívök mélyén bánat, —
 Látod, mivé tették
 Szép Pannóniádat?

Virágos kertetet
 Szentségtelen kezek
 Szétszórták prédának.

Hol vagy, István király?
 Régi szent királyunk!
 Hozd vissza tündöklő,
 Boldog, magyar álmunk:
 Kárpátok bérceit,
 Erdélynek érceit,
 Régi nagy országunk!

Hol vagy, István király?
 Téged magyar kíván,
 Hontalan bánattal
 Szakadatlan sírván,
 Éjek rabságában
 Nevedet szólítván...
 Szánd meg a mi gyászunk,
 Szüntelenül várunk, —
 Te erődben bízván.

Lendvai István:

Imre királyfiról való történet.

Imre királyfi egykor elaluvék,
 kék Balaton partján a fűben nyugovék,
 aranyvirágok közt, pávamaradarak közt
 kék Balaton lánya igyen szólamodék:

— Hej, Imre királyfi, szép ifiak szépe,
 járulok ékes orcádnak elébe,
 küldött én szerelmem, meg is megjelentem,
 jösszte holdas éjjel vízi nép közébe.

Jösszte holdas éjjel, vár aranyos csolnak,
tejarcú leányzók abban kalauzolnak,
ezüst az ülésed, patyolat fekvésed,
édes énekszóval meg is vigaszolnak.

Én vízi apámnak gyémánt palotája,
éjnek évadján kinyílik a tája,
oda, ha lesétálsz, kamarám elé állsz,
szólal az üvegfa gyenge muzsikája.

Gyenge muzsikára omlok is elébed,
koszorús hajammal örökös cseléded,
palotám palotád, kertem a kertet,
holtig meg is ural balatoni néped.

Rózsa a rózsával, úgy hajolunk össze,
csudagyönyörűség szívünket fürössze,
úgy léssz királyom, kegyes parancsolóm,
Hej, Imre királyfi, palotámba jösszte!

— Ne hívjál, ne szólíts, kék Balaton lánya,
gyémántpalotádnak nem vágyom utána,
palotám megépült egek közepéből,
ablakán kihajlik Királyok Királya.

Ne hívjál, ne szólíts nádi hegedűvel,
angyalok serege szebb muzsikát művel.
Nem éjnek évadján, leányzók csolnakján,
felszállok én oda déli napverővel.

Ne hívjál, ne hívjál kertedben nyitóra:
mennyei nagy kertben örök aranyrózsa,
Szentasszony gyengéden tartja azt kezében,
Ahhoz szállok én fel örök hódolóra. —

Kék Balaton lánya sírva futamodék,
Imre királyfira megnyílt a mennyég,
aranyfellegek közt, zengő angyalok közt
Szűzanya Jézussal meg is mutatkozik.

Hevesi M. Angelika :

Könyörgés Szent Erzsébethez.

Hétszáz év óta sokszor ünnepeltünk:
Árvák, szegények áldották neved,
Meg=megcsodáltuk köntösöd rózsáit
És Te Deumos szenvedésedet.
De így fölnézni Hozzád sohse tudtunk:
— Miként a beteg orvosra tekint —
Ó, Szent Erzsébet, most hajolj le hozzánk:
S bízni, szeretni tanulunk megint.

Nagy szakadéknál tétovázva állunk...
Pedig sürgős volt eddig az utunk!
Világ szőlőjét vérrel permeteztük
S azt hittük, hegyre sohase jutunk.
Minden szomszédunk régen megelőzött,
S mi futva kúszunk sarkuk nyomdokán:
Tüzes szőlőnknek szétpergett a cseppje
Szomjazva álltunk bércünk homlokán.
És hogy fölértünk, meghasadt a hegycsúcs
Két félre osztva árva népedet,
S mintha elfelednők a közös anyát,
Nézünk egymással rút farkasszemet.

Döbbsenten állunk szakadék két partján:
Szédít a mélység, riaszt a sötét,
És elfeledjük szívni nyílt tüdővel
A magasságok szűz leheletét.
Testvérek ők is, kik odaát állnak,
De ki nyújt nekik e partról kezét?
Ki érti szavuk a mélység-zúgásban?
Ki épít hidat az örvény felett?
Ivtartó pillért itt is, ott is raknak,
Jaj, de a mélyet mi hidalja át?
Innen szeretet ível-e keresztül?
Onnan gyűlölet veti át magát?

Nagy szakadéknál tétovázva állunk...
Ó, Szent Erzsébet, Te segíts nekünk!
Ki trónusodról kunyhóig hajoltál...
Te erős asszony, hozzád könnyeztünk.
Fényes lelkekből aranyhidat építs,
Gazdagot, szegényt szívedre ölelj:
S a szeretetnek békesség=országa
Ó, jöjjön, jöjjön, jöjjön végre el.

Mihály László :

Könyörgés Imre hercegehez.

Árpádok hó lilioma,
Boldogasszony szűz daliája,
A helyed: angyalok hona.

A lelked, liliom vetése
Kilenc századon át virul:
Öntözé szemed könnyezése.

Jöhetett ármány, durva horda.
 És tergeteges vad idő,
 De szép kerted le nem tiporta.

Hű gondosságod el ne múljon,
 Istvánnak szűz fia ne engedd,
 Hogy néped rút fertőbe hulljon.

Mert volt ki védje, összefogja
 Pannónia virágjait:
 István király úr férfinobbja.

Szemed mindig csak idenézzen,
 Hogy utad járjuk s puha bűn
 Ne rontson, nálunk ne tenyészsen.

S törzséből még szentek, nagyok:
 Erzsébet, Margit s dicső
 Lászlónak harci bárdja is ragyog.

Testvéreim, szóljon az ének,
 S dicsérve mondjuk ma nevét
 Istvánnak és a szűz Imrének.

A Gonosz ne dúljon, fogyasszon,
 Övön minket István úr, Imre
 S velük az égi Boldogasszony.

Dezsényi Béla:

Liliomos herceg.

Multunknak súlyos ezredes ködéből
 szíromba szökkent drága liliom,
 vetéseidnek arany=aratását,
 új fiadnak boldog dalolását
 alázat=szóval csendben elhozom...

Lelkek indulnak zarándok útra,
 zsolozsma zendül, csengő szava esd;
 csitt, a szívek ma összefonódnak,
 csitt, harangok dalba fogódnak
 s ezer diákszív énekelni kezd:

Hulljanak rád ma piros szívkalászkok,
 érlelje őket dúsbabbá a nyár,
 legyen szívünknek minden dobbanása
 emlékpatakok tiszta fakadása,
 s kék egünkön légy te napsugár.

Liliomos herceg! Szűzi sziklahomlok
 verődjék vasba minden fiadon,
 fehér keresztet támassz a kezünkbe,
 diadalmas lángot gyujts a szemünkbe
 s aratunk áldást halott ugaron!

Nyíljon a szívek ezer=titkú zárja,
 imába ömlik hála, áhítat,
 a századoknak végtelen vizére,
 térdeplők fája ácsol át hidat.

Segíts napnak lenni, csüggedt éjtszakánkban
 hajnalt hasítunk minden bús hegyen,
 az új pogányság dacos éjjelében,
 örökségednek megszentelt nevében
 add, hogy a vérünk megszentelt legyen.

Testvéreim e boldogságos csendben
 fehérruhába öltözik a szív,
 Szent Imre arca hamvas kék egében,
 csillagszemének mosolygó fényében,
 győzelmes élet magasába hív.

Teremts erőt, szűzi tiszta herceg,
 feszítse lelkünk szét az öntudat,
 jelszót vésünk be eszméink falába
 s belekiáltjuk éjtszakánk zajába:
 Győz az erő s győz az akarat!

Engedd, hogy fájjon véres csonkaságunk,
 kard a karunkból új erőt vegyen,
 és bús egünkön hasadjon a hajnal,
 István országa minden diadallal
 győzelmes, boldog mennyország legyen!

Hevesi M. Angelika :

Margit királyleány kincsei.

Szűz áldozatát befejezte,
Szenvedett, élt a nemzetért,
Most jegyesének szerelmében
Elégve már nyugodni tért.
Kincses ládája féltett kulcsát
A priorissza kezébe tette
És lelke elvált: égi fényben
Maradt a földön drága teste.
S a kincsesláda mélye megnyílt
Szemnek kitárva titkai.
Ó, hajoljatok, jól lássátok
Szerető Atyámfiai,
«Ó, szegénységnek szeretői,
Kívánói és keresői
Im, a királylány kincsei».

Itt van az ostor! Mennyi piros vér
Serkedt ki tüskéi nyomán!
Hány barázdát tört gyönge testén
Titoktartó mély éjtszakán.
Míg az ország két részre váltan
Ontotta a testvéri vért,
Atya s fiú=gyilkos tusában
Küzködve a hatalomért.
Sok átsírt, régi éjtszakának
Ime, kitárva titkai,
Nézzetek bele és lássátok,
Szerető Atyámfiai.
«Ó, szegénységnek szeretői,
Kívánói és keresői
Im, a királylány kincsei».

Nézzétek övét! vas fogakkal
Ez vágott be testébe mélyen,
Hogy király=öccse életéért
Lelkét ne tépje úgy a szégyen.
S a többiért, kik elvetették
A régi erkölcstisztaságot...
Igy engesztelte népeért
Az égi, örök igazságot.
Mártir=hitű, tiszta lelkének
Ime kitárva titkai,
Tekintsetek rá szégyenkezve
Szerető Atyámfiai.
«Ó, szegénységnek szeretői,
Kívánói és keresői
Im, a királylány kincsei».

S ha visszavonás útján járva
Látta tévelygő nemzetét,
S hogy nem veti már bízón égre
Földhöz tapadt tekintetét —
E szöges saru tépte fájón,
Gyenge lába vérzett bele,
És úgy fogyott el mindig égve,
Emésztve szűzi élete.
Kincsesládája íme megnyílt.
Ó, hajoljatok, jól lássátok
Szerető Atyámfiai!
«Ó, szegénységnek szeretői,
Kívánói és keresői,
Im a királylány kincsei».

Mindszenty Gedeon :

Meliton és anyja.

Anyám! nézz végig e jégtemetőn,
Magam vagyok negyven bajtárs közül,
Kinek keblében a szív még dobog,
A többi már a menny fölé röpül.
Ó, nem, nem! Jézus engem nem szeret,
Vagy mért bocsát rám ily kísértetet,
Melyet nem bírnak dermedt csontjaim?
Isten hozzátok, mártírlombjaim!

Fiam! miért beszélsz így, jó fiam?
Mivel érdemli Jézus tőled ezt?
Ki mily forrón szeretete lelkedet,
Nézd, ott függ a vértől piros kereszt!

A kőisten lehet tán mostoha;
Jézus szerelme nem hagy el soha.
S meglásd: kiállott nagy fájdalomadért
Te nyered a legfényesebb babért!

Anyám! hisz' alig éltem valamit,
S te mondad: oly szép, oly vitéz vagyok,
Keblemre illik még a rózsaszál,
Pályámra fényes hírcsillag ragyog...
Mért hagyjam el hát a föld javait?
Mégfér egy szívben: élet és a hit;
Majd tömjént hintek a bálvány elé,
S szívem maradhat az egy Istené.

Fiam! csalódtam, — s mily kegyetlenül!
Nem vagy te, látom, bajnok, nem vitéz,
Ki e mulandó föld szerelmeért
Megváltóját is megtagadni kész.
Nem emlímről szoptad azt a vért,
Mely éltet vesz egy nagy gyalázatért;
Ki Istenéért halni nem kíván,
Anyátlan az, az nem lehet fiam!

Anyám! e földön legjobban szeretsz,
Mégis, mégis kívánod vesztemet?
Most látom én, hatalmas Isten az,
Ki elnémítja hő szerelmedet!

Az Isten az, ki téged szólni kész,
Ó, láss tehát fiadban egy vitézt!
S hadd megcsókolnom édes, szent kezed,
Mely Jézusomhoz menny felé vezet!

Fiam, szerelmem, lelkem, mindenem!
Most, így! megáld már, ah! meg, ősz anyád!
S boldognak mondom mindig méhemet,
A hitnek szültem egy szép pálmáját.
A máglya kész... már jönnek értetek...
Te égni fogsz... az én szívem reped;
De jer s lásd, méltó hozzád e kebel,
Magam segítlek a máglyára fel...

Kocsis László:

Szent Erzsébet batárja.

Indultál. Batárod kincsekkel rakott
Gazdag tárház volt, te magad gyermek,
Gyermek=szívedben mégis Isten élt,
S bölcsődben is csoda=világ ringott,
Indult a bölcsőd a pozsonyi várból,
Kék Duna mentén, vad erdőkön át
Robogott veled kincses szép batárod.
Vitted ajándékát nagy király=apádnak,
Adakozó kedvét vitted az anyádnak,
Vitted az aranyat barna bronzládákban,
Ezüstöt, gyémántot ékszeres ládákban.
Tizenhárom batár kevés volt a gyöngynek,
Mázsasúlyuk alatt utak dübörögnek,
Dübörgik, feldörgik: megyen a királylány,
Lelkének ruhája égi szín, szivárvány,
Viszi kelengyéjét, viszi hozományát,
Egy ország garmada rubintját, topázát.
Egy ország rakta meg batárját kincsekkel:
Osztogatni tudjon angyalos kezekkel,
Ajándékos népnek legyen az ereje,
Krisztustalan világ virágzó vesszeje.

S Erzsébet batárja amerre dübörgött,
Pozsonytól Wartburgig, megújult a vén föld!

Jóság szelence lett, kiapadhatatlan,
Idegen csodája a magyar batár,
Angyalok nyitották zenélő ajtaját
S kincset angyalos kezek osztogatták.
Osztott az örömnél csengést, tisztaságot,
Dalnokok dalába angyal=dalt lalláztak,
Szerelem sóhaját csillagokba szórta,
Gyermekszem kacagott édes anya szóra,
Szívében szent hűség rózsafája állott,
Alázattal győzött galád álnokságot,

Piperés rokonok szívtelen viharját
— Égi örökéből örömet kimarják —
Szelidsége állta s itta az özvegység
Árván folydogáló forrásának cseppjét...
Nem nagy volt, csak szép volt, szép volt a szegé=
Alamizsnás lánya, szép volt a kenyérnek [nyek
Rózsa=varázslója, szép volt az istálló
Csendjébe kergetett glóriát kántáló,
Szép volt beteg mellett, sebes világ testét
Mikor hús csókjai Krisztusért keresték,
Szép volt a köpenye, szép volt a rokkája,
Rajta szötte vásznát, hogy az ég csodálja,
Csodálja batárját: magyar rögön ringó
Ezüstös batárja hogy lett égi hintó!

Hétszáz évek múltán keresem szekereit:
Kerek ország kincset hordja=e négy kerék?
Ólálkodó lelkem Pozsony alá surran,
Indul=e batárja csillagos azúrban?
Magyar azúr hol vagy? Hol van a batárod?
Pozsonynál nem magyar göröngy a határod.
Magyar urak kincset ki gyűjti, ki hozza?
Hol a csoda, mikor kenyérből lesz rózsza?
Kenyer nincs, rózsaaág kifagyott mély tövig,
Ekhós vén szekerek a halált dübörgik...
Szekerem, szerelmem, szent asszony batárja,
Hallod=e, ránk zuhant rossz világ vad árja?
Vörös kátyú vartyog, kereket marasztal,
Éhezők szájára nem vár rakott asztal,
Köpeny nincs befedni didergő testeket,
Villany világolhat, mégis csak este lett!
Magyar földön est lett... Nógatom szekerem,
Határtól határig lázasan kergetem,
Mecseki dombokról át a Dunántúlon,
Tiszai füzesek homokját átfutom,

Görbehátú viskók, kúriák, kiserdők
Között a szekerelem nem hall mást: kesergőt.

Nincs batár, szaladó, régi kinccsel hátán,
Nincs batár, megálló minden ház portáján.
Gazdagot jóssággal, bús asztalt kenyérrel,
Tört szívet gyógyítna tengersok reménnyel,
Az anyát örömmel, az apát derűvel,
Ifjúság kék álmát rózsashegedűvel,
Szegények keresztjét angyalos szárnyakkal,

Zokogást megtörne viharos száz dallal,
S kinek mije nincsen, azt kapná cserébe,
Szürke lelket várna ezeregy mesére,
Csókolatlan beteg sebe csókra lelne,
Híres szépzengésű nótánk énekelne,
Híres kerek ország újra kerekedne
S bőségtől csurogna minden ember kedve!...

Merre jár batárod, szent asszony, szerelmem?
Hétszáz évek múltán zokogva keresem...

Székely László:

Szent Imrébez.

Hófehér virágként sokan csak becéznek.
Mások, balgatagok, balgatagnak néznek.
Rövidlátók látnak vadászó vitéznek:
Én hű rajongással áhítva idézek.

Nekem mindenem vagy: szentem, édes hősöm,
Kardos fejedelmem, magtalan is őszöm,
Kiben erős vagyok s az életet győzőm,
Gyermekkorom óta kedves ismerősöm.

Mint a közkatona deli hadnagyára,
Halón is előré-t suttogó ajkára,
Miként menekültek víhatatlan várra,
Úgy nézek rád, földünk patyolat virága!

Voltál mocsaraknak nagy levezetője,
Testi gerjedelmek bátor rendezője —
Vagy hegyre vágó szív lelkes hajtó hője,
Ragyogó lelked már zászlónkká van szöve.

Vagy a nagy lendítő, vagy a nagy állító,
Helyettünk is sújtott szent villámhárító;
Mikor hazánk volna hináros, szörnyű tó,
Tükrén nőtt szűz virág, Istent vidámító.

Mint a barna ágat illatos virágok,
Bájad eltakarja, szíved mennyit vágott,

Mennyit tépelődött, Istent hogy imádott,
Amígnem meggyőzte vérét s a világot.

Nagy atyád földünkbe szúrta a keresztet:
Te azt a szívekbe még mélyebbre verted.
Tested kívánságát keresztre szegezted:
Üdvös rézkígyó lett, ki sziszegve vesztett.

Hej, az az én hősöm, ki sokért is bátor!
A hétfejű férget ellöki magától,
Százaknak szánt terhet vállaira vádol,
Vért lélekre váltó, igaz transzformátor!

Éjes éjtszakákon, ha letűnt már napja,
Botorkáló század fényét tőle kapja;
Planéta=lelkének pályántartó napja,
Ifjan, meddön, holtan: mégis édesapja.

Szeretném, szeretném járni az országot,
Táborba hívni a magyar ifjúságot:
Hej, magyar ifjúság, nem érzed, nem látod?
Ihol a vezéred, ihol a királyod!

Szeretném, szeretném, véremmel szeretném,
Ha sok szív kigyúlna ezen a nagy eszmén,
Millió ifjakkal zengvén azt zenghetném:
Ő az út, a zászló, a tavasz, az eszmény!

Tordai Ányos:

Szent Imre testamentuma.

Fehérvár felett sötét az égbolt,
Csillaga egyig lehúnyta szemét.
Az új Istennek új palotája
Rejti ölen már Imre tetemét.

Kit koronával várt, sírral fogadott,
Diadém helyett rá szemfödőt rakott.
Hiába jajszó... könny is hiába...
Sebünkre balzsam nincs Gileádba...

Jajszó elnémul, könnyár elapad...
 Seb is elzsibbad, szív is kimerül...
 Alszik a város. Sötét álmára
 A gond s keserűség lidérce ül.

István nem alszik. Hálólázában
 Az olajnak s jajnak mécsese ég.
 Villámsujtotta, levele=szedett fa...
 Keresi az írt gyógyítani sebtét.
 Mellette Gellért: a két atya együtt.
 Egyik a testé, léleké a másik.
 Habozó szívvel mérik az Isten
 Ember=nem érti határozását.

Mondja a püspök:
 Királyom=barátom, hallgasd az Irást,
 Belőle sebünkre nyugalom árad.
 Aki elvette drága fiúnkat,
 Épít lelkünkbe új=erős várat:

Nem az évek száma érlel a halálra,
 Nem is a fehér haj jelzi a véget,
 Aki erényben öreggé dicsőült,
 Fáklyája annak ifjan kiégphet..
 Akinek élete kedves előtte,
 E bűnös világból kiragadja az Úr,
 Nehogy gonoszság szeplőzze lelkét,
 Nehogy gőg ejtse törébe gazul.

A mi fiúnk is kevés idővel
 Erénnyel ékes sok évet élt:
 Uram=királyom, Isten áldása
 S nem büntetése, hogy hozzája tért!

Feleli István:
 Igazad van, Gellért, de mit az Irás mond,
 Az a virágos mult s letarolt jelen...
 Egy fiamat bánom, holtomig sajnálom,
 De mit az Úr rám mért, sorsom viselem.
 Ám nézd a jövődő kétes homályát,
 Oda világíts egy fénysugarat!
 Hová lesz, mivé lesz az én magyar népem,
 Koronám... keresztm... Ha én eleresztem
 Országom gyeplőjét, mondd, kire marad?
 Virágos kertemet ki fogja öntözni?
 Gyöngye palántáim ki fogja kötni?
 Kit övez utánam királyi palást?
 Atyafi=barátom! — mondj vigasztalást!

— Ajtó sem nyílik... Lépte sem hallik...
 Csak szeme ég, csak homloka ragyog...
 Királyi atyám! a sír mélyéből
 Vigasztalásra — válaszádsra
 Jöttem hozzátok... Imre vagyok!

Atyám, ne aggódj! vedd el a rút gondot,
 Véd a szívedbe, mit ez órán mondok.
 Virágos kerted lesz, aki öntözze,
 Gyöngye palántád lesz, aki kötözze.
 Lesz aki őrzi keresztet, koronád,
 Lesz, aki védi néped honát!

Védi Boldogasszony, kinek lobogóját
 Pogányra emelked,
 Ültet ő kertedbe liliomot, rózsát,
 Virágba borul majd valamennyi jószág,
 Ami ma remény csak, mind léssen valóság,
 Ha ő áll melletted!

S védi a jó Isten. Királyi koronád
 Adja szent királynak,
 Ki csatabárdjával vágja ellenségét,
 Törvénye porázán megfékezi népét,
 Ha lejtőre állnak.
 Adja koronádat nagy király fejére,
 Országá határát hogy messze kimérje,
 Észak=kelet=délnek kéklő tengerére.
 Teríti palástod bölcs=igaz királyra,
 Ki egyik kezében
 A jog s az igazság serpenyőjét tartja,
 A másik kezében
 Tudomány=művészet lángját lobogtatja
 Szerte a világra!

Igaz, időnkint beborul az ég is...
 Magyar magyar ellen viszi fegyverét,
 Rút idegen nép tapos e földön...
 Könnybe=sóhajba lesz része elég...
 Atyám, ne csüggedj! — Kiragyog újra
 Minden pokolból a szent korona!
 Keresztje is, ha meghajlik egyszer,
 De nem törhetik le róla soha!

— Fiam, egyetlen édes magzatom!
 Vigasztalás méze csöpög ajkadon.
 Nincs már előttem rejtve semmisem,
 Nem csalatkozik, ki benned hiszen! —

Atyám, Gerardus! Láttam a pálmát...
 Éveidet megszámlálta az Úr...
 Véred örök harmat! Örülj neki, bár
 Durva kezektől pattan el a húr...
 Hulló véred nyomán dús fakadás támad:
 Áldással esőzi hitemet, hazámat!
 Mert terem belőle ezer kolostor
 Fenn a hegyek ormán
 S lenn a völgyek mélyén:
 Jámbor lakóinak munkája, imája
 Diadalt szerez a pogány pokol éjén.

S terem belőle Jézus hitének
Keménykötésű száz püspöke=papja:
Palotát rak egyik hitnek=tudománynak,
Búza közül más a konkolyt irtogatja,
Fáklyával emez a sötétbe világít,
Hegyeket mozdít az hite erejével,
Sebeket gyógyít ez szíve melegével,
S tágítja mind az Úr országa határait.

— Szavadat Gellért hallja boldogan,
Hiszi is, hogy egytől=egyig megfogán ...
Örömmel várom, mit Isten rám mért —
Alleluja! — véretem ontom
Keresztény hitemért, magyar hazámért! —

És védi országod, királyi atyám,
Hófehér nevem és lilimom.
Mert nevem őrzi a magyar ifjú,
Mígcsak fakaszthat virágot e hon!
Nevemmel ajkán mormolja könyvét,
Nevemmel ajkán eget ostromol,
Nevemmel ajkán állja a vártát,
S hitért=hazáért vérebe omol.

Bán Aladár:

Szent Józsefhez.

Te rólad is hadd szóljon már az ének,
Ki fölneveltél a mi Mesterünk!
S munkájával sok veritékes évnek
Megóttad zsenge életét nekünk.
Csak egyszerű ács voltál és kezdedél
Az ég Urának adtál kenyeret,
Nem versenyeznek hívebb érdemekkel
Királyok és császárok sem veled.

Kis műhelyedben jámbor, tiszta hittel
Dolgozgattál hajnaltul estelig;
Hiú tudásnak fáját nem leléd fel,
Nem ismeréd Kelet nagy bölcseit;
Nem vitt magasra szálló büszke vágyad
A távol ég titokzatos ívén,
A legnagyobb fényt ide lenn találtad
Kisdod családod hűséges szemén!

Városi István:

Szent királyok várában.

Orchideák és halvány rózsaszirmok
Között bujkál a fáradt holdsugár ...
Bomlott fürtökkel, Angelusz után,

S míg lilioma üde=virágzó,
Atyám! országod, néped nem enyész,
Fonnyadt liliummal fonnyad csak karja,
Akkor, csak akkor dönti meg a vész!

Atyám, ne csüggedj, atyám, ne aggódj!
Megvédi néped s népednek honát:
Fiad emléke, Gerardus vére,
A Boldogasszony és szent koronád!...

— Ajtó sem nyílik, lépte sem hallik ...
Csak a mécs pislog, nincs más ragyogás ...
Egymásra borulnak, térdre lehullnak,
S a két atya lelkét
Betölti csodás=szent megnyugvás ...

István ajakán imádság fakad,
— Visszhangja a kriptá öléig lehat —
Légy, Uram, áldott, lázadó lelkem,
Ki fiam által így megnyugtatód ...
Legyen meg a te szent akaratod!

— Fehérvár fölött a felhő elvonul ...
S a hajnali csillag ragyogva kigyúl ...

Gyalúpadodnál csöndben, észrevétlen
Folytak le a munkában telt napok,
S az édes álom ringató ölén
Találtak a legelső csillagok.
Kunyhódban nőtt fel, rejtve szűk szobába
A legnagyobb, ki e világra jött,
S nem tudta senki, hogy az Úr vigyázva
Ott lebegett kis házikód fölött ...

Ki megmutattad, hogy szerény magányban,
Fény nélkül is dús kincset gyűjthetünk,
Mely nem veszik el mély sírunk porában
S eljő még a halálba is velünk:
Lebegj előttünk tisztos=ősz hajaddal,
Bíztass, emelj tündöklő példaként,
Hogy küzdve gonddal és ezernyi bajjal
El ne veszítsük soha a reményt!

Árvult árkádok álommosta alján,
Imát=zörgő akácavar felett
Várom sápadtan őt. A Herceget.

Aranygítár a hold: Mosolygó játék
Csendül föl rajta. Nem játszott dalok,
Zizzennek itt-ott széttört ablakok,
S szavuk behull az álomtiszta éjbe.
Ó, herceg! szent királyom szüzi vére,
Én várom áldott érkezésedet
Orchideák s akácavar felett...

Árkados vár, bölcsőd, királyi fészek
Kopott kövén kitárom a kezem.
Ifjú lovag, kardos fejedelem,
Erdők lovagja, szűz királykisasszony
Álomfosztó szent ifja: Hercegem,
Csókold krizmásra kopjavert fejem.

Én várlak itt. Az Ifjúság. Rügyosztó
Tavaszi vagyok az ország réteiben.
Kísérnek kínos, lázas véreim,
Csatátvesztett hamis prókátor-aggok
Kik tölem várnak utolsó csodát,
Áronvesszőt, dacos nemet, sohát.

Prédára roptak minden szép törekvést
S hogy meglátták a kard csorbult hegyét,
Gyáván csak annyit suttoztak: elég.
És eldobták a meggyzsinbársony mentét,
A köveskardot, buzogányt, tusát
S rekedt imával mondták: Ifjúság,

Tiéd a föld, magyarok ősi álma,
Vezérek fészke, szent Pannónia...
Ne légy vert ősidő réveteg fia,
Olcsó hajrák kurjantós vad magyarja,
Hallgasd a rónák száműzött dalát
És légy nagyobb, mint törtkardú apád...

Igy szóltak hozzám, Herceg, szűz kemény=
És vállaimra dobták a vasat. [ség!
Még gyöngye testem véresre hasadt,
De ajkam lázas lakatját lezárom.
Enyém a föld, a rét, a víz, a bátor
S halálra szánt szent vaskesztyűs marok.
Jövők kovácsa, Ifjúság vagyok.

Hozzád jöttem hát. Áldj meg, szent királyom
Vitéz magzatja, ifjú, szép titok.
Ezüstös vértem rostélya nyitott,
És nagy szemem fehér arcodra réved...
Véred vagyok még. Utód, unoka,
Ó, ezeréves királyi csoda!

Imával várlak. Nyílt orchideákon
S rózsákon bujkál sápadt holdsugár.
Bomlott fürtökkel Angelusz után,
Árvult árkádok álommosta alján,
Imát-zörgő akácavar felett,
Igy várlak téged... Titkot... Herceget.

Mentes Mihály:

Szent László király, te kellesz nekünk.

Testedben tiszta, lelkedben ékes,
Kemény a harcban, trónon felséges,
Hősi dal zeng a szívekben rólad,
Királyi ember, emberi király —
Azért neveztek bátor Lászlónak.

Mint éhes farkas ölt, dúlt az ellen,
Csatabárd villant erős kezében:
Homlokod fénylett, égnek magaslott;
Lángos kerubnak látott a sereg —
És győzelemre vívtad a harcot.

Gyötrő hőségben az ajkuk tikkadt:
Elbágyadását víg hadaidnak
S elfonnyadását gyötrődve látod.
Bízó és kérő szemed égre néz —
S kemény sziklából forrást nyit bárdod.

Futó pogánynak mit súg a sátán?!
Aranyat szór el. Jaj, annak láttán
Bomlik a rend az üldöző sorban.
Áldást és átkot mond most a Vézér —
S csak ócska kavics szürkül a porban.

Ördög vetése, konkolya bűnnek:
Rút tolvajlások csak meg nem szűnnek.
Áll ítéletre bírói széked.
Királyi széken bűn a gyengeség —
Te kemény kézzel a gatz kitéped.

Testedben tiszta, lelkedben ékes,
Templomban szolgál, trónon felséges,
A harcban fényes győzelmi zászló,
A jókat véded, amikor ítélsz —
Hozzád sír néped, halld meg, Szent László.

Kellene nekünk a tisztaság is,
A keménység is, a bátorság is,
Önzetlenség is, az igazság is —
Lesujtani s forrást fakasztani
Kellene a szent, félelmes bárd is.

Kellene király: Istent ismerjen.
Kellene bátor Vézér, ki merjen
Sokat a bárd dal, imával többet,
S hittel, erővel szabadítsa föl
Örökségünket, a magyar földet.

Elfogy a könnyünk, elfogy a vér is.
Kellene béke: bor is, kenyér is.
Kellene jóság, kellene szentség,
Mit elrontottak ártó emberek,
Hogy a jók, szentek azt visszamentsék.

Kellene áldás. Kellene Isten,
Mert hogyha nem küld, ki megsegítsen,
Királyt ha nem küld, jaj, végünk, végünk —
Ime vállunkon trónra emelünk:
Szent László király, Te kellesz nekünk.

Szathmáry István:

Új ének István királyhoz.

István király, tündöklő csillagunk,
Honszervező bölcs, hadvezér, apostol,
Nézd, vállainkra sujt a szeges ostor,
S pogány bitorlók rabjai vagyunk.

Nézd, megfeszített minket a világ
És ronggyá tépte gyönyörű palástod,
S míg vad gyönyörrel lejt halotti táncot,
Megfagynak ajkainkon az imák.

Szent harcainkat elfeledte rég,
Páris nem érti, Páris meg se hallja,
Ha délidőn a Notre-Dame harangja
Fülébe zúgja Hunyadi nevét!

Ó, bölcs királyunk, megcsalt a Nyugat,
S mi vak sötétben támolyogva járunk,
S mint bús zarándok, új csodákra várunk,
Dicső jobboldal te mutass utat!

Ne tórd, hogy gyáva korcs legyen fajunk
S eltékozolja ősi koronádat,
Ha nem segít a krisztusi alázat,
Gyujtsd lángra büszke, lázadó dacunk!

Tudom, ha mostan élnél, nagy király,
Azt mondanád Koppánnyal frigyre lépve:
«Magyar s magyar közt szent legyen a béke,
Ma árulás a testvéri viszály.

Az Úr nevében alkotám a hont
A Kárpátoktól le az Adriáig,
Ott, hol a Táttra villáma cikázik,
S Erdély folyója színaranyat ont.

S ma latrok dúlnak ősi földeden,
Krisztuskodók, de szívre csúf pogányok,
Az Úr nevében rajta, sujts le rájuk
És ostoroddal üzd ki, nemzetem!»

Jobbod kísérve így hallom szavad . . .
És jaj nekik, ha egy napon beváltjuk:
Bitorlott földünk lesz halotti ágyuk,
S nem lelnek nyugtot hantjai alatt!

VI. HIT. LÉLEK.

Magasi Artúr :

A bánat bízó zsoldára.

Nem panaszkodni jövök újra Hozzád,
mert bölcs vagy, Uram, és nem bírálak,
ha néha nagyon fáj is a recepted,
nem zúgolódom, csak imádlak.

Hogy ünnepnapot ritkán küldesz nekem,
tudod, Uram, miért teszed,
hogyminden zászlóm rongyokká szakítod,
tudod, Uram, miért teszed.

Hogy álmaimnak féltve szőtt gobleinjét
széttépi mindig rendező karod,
nem zúgolódom és bocsásd meg azt is,
hogyszírva súgom: amint akarod.

A játékaim eldugod előlem,
s hiába kérem Tőled vissza őket,
dologra hajszoysz s én megcsókolom
szelíd kezekben a komor vesszőket.

Én nem bírálok titkos terveid,
mert jól tudom, hogy szolgálid vagyunk,
élünk — hogy Néked dicsőség csírázzon
s hogy termést hozzon — egyszer meghalunk.

Csak arra kérlek, hogy a másik létben
add vissza majd az álmodásokat,
a játékaim, elbukott zászlóim
s töröld el ott a hétköznapiakat.

Bocsásd meg, Uram, hogy ily sokat kérek,
hogybíztatást vár csendben hulló könnyem,
Te hatalmas vagy és segíthetsz rajtam,
ha akarsz, ha sajnálsz, ha szeretsz — könnyen.

Gáspár Jenő :

A kőszál.

Ő nevezte így az első, mikor
Tibériás=tón elterült az este,
az Isten, aki búcsúzott a földtől,
s a távolban már szent Rómát kereste.
Megállt az idő s míg a tó lent szunnyadt,
új himnuszokat énekelt az éther,
és Krisztus fényessége árnyékában
örök időkre megszületett: Péter.

Azóta áll szünetlen a Kőszál,
a lába földi, homloka az égbolt,
napfényes szirt a terhes jövődőknek,
s a messzi múltnak, melyben még csak éj volt...
Hó nem dermeszti sohasem az ormát,
szívét jégpáncél nem szorítja össze,
ő a Hegy, amely azért született,
hogyharmattal a völgyeket fürössze.

Roppant erő. Őt föld néz fel rája,
csúcsaiban gyönyörködik mindig,
hívják Incének, Benedeknek, Pálnak,
Leo=, Piusnak, mind csodálni indít.
De nagyságukhoz ki tudna felérni?
A turista=láb elfárad az útban,
s a törpe ember az Istent idézi,
mondván: a Kőszál mérhetetlen, úgy van.

És népek bújnak meg a lábánál,
mint sasmadár és daloló pacsirta,
aprók, nagyok, kicsinyek és büszkék,
úgy, ahogy az Úr parancsa írta.
Ő áll fölöttük, táplálón és védőn,
s bár vérözön és földrengés zaklatja
fiai, a Káin=testvéreket,
Ő mindenkinek ingathatlan atyja.

Lázadhat rá gyűlölet és írás,
pokolnak füstje márványát nem fogja,
ádáz harcos vagy gyáva Judás=utód,
bűvös körének menthetetlen foglya.
Koronák hullnak, népek elsüllyednek,
Ő áll szünetlen s fényesség az orma,
más elvérzik az élet nagy csatáin,
nála győzelem minden harci torna.

Ó, bércek bérce, Kőszál és a csúcs,
melyet szűk szóval Piusnak csodálnak,
lábadnál most ünnepi ajkkal, dallal,
népek, nemzetek versenyezve állnak.
Hallgasd meg, hogyha koldus is az ének,
mit a magyar zeng, a népek Lázárja,
az elhagyott, a bús, a szárnyaszegett,
hűségéért a megcsúfolt, az árva.

Az Úr mondotta: a gőg imája mellett
meghallgatást nyer a szelíd alázat,
derítsd reánk is magasságunk fényét,
ahogy érezte annyi magyar század,
s mi felfrissülve az élet vizétől,
mely Téged öntöz két ezered éve,
Urad keresztjét, a honi rögöt tartva,
bátran megyünk új ezerév elébe . . .

Székelv lászló :

A lélek útja.

Lelked remegő kis postagalamb.
Most itt repes alatt.
De hívja, egyre hívja már
A mennyei harang.

Az Úr egy életpályahosszat
Vergődő vándorutadon
Elibéd harangoztat.

Az Isten keze kieresztett,
De, látod, visszavár.
Repülj, szegény madár.

A világ úgysem otthonod.

Az üzenetet átadod.
Isten írását lenn hagyod.
És egyenesen visszaszállsz.
Földi vigasznál meg nem állsz.

Fehér galamb, siess,
Az útjaidra héja les.
A tollaidnak híjja lesz.
Szegény galamb, siess.

Csak szállj a felhőkön fölül.
Lent fiókát ereszt a fecske,
Család örül, fészek ürül —
Te messziről nézd, messziről.

Halálra fáradt kis madár,
Fent béke vár.
Ha ellankadtak szárnyaid,
Ha kis szíved nem bírja már,
Eléd jön az angyalfogat,
Isten kitárja szent szívét,
És úgy fogad. És úgy fogad.

Kocsis lászló :

A szentmise titka.

A nagy természet, Isten alkotása,
Elszengte dalát. Énekelt a tenger,
Hegyek csúcsáról szállt alá a hang,
Völgyek fűszála lágyan fuvalázott,

Himnuszot susogott erdő=rengeteg,
Harmatot sírt a vad kökénybokor,
Rétek virága, csermely=menti part
Hódolt Istennek, az alkotás Urának.

Mennydörgött itt a vihar is, zengő
 Orkánná szélesült, szörnyű pusztulás
 Hullámán ringott harc és boldogság.
 Egy pillanat s por lett a sziklacsúcs!
 Egy pillanat s véres a virágos mező!
 Folyók medréből árvíz lett, vízözön,
 A napsugárból gyujtogató láng,
 Az eső=felhőkből jégeső záporzott
 Rózsás kiskertre, ringó búzaföldre.
 Egy pillanat s ha szemöldje mozdult,
 Dermesztő fagyok jégbe burkoltak
 Pálma=ligetet s délszaki tájat.
 A nagy természet, Isten alkotása
 Az Alkotónak örök tenyerén
 Mint kis játékszer forgott, hullámozott
 S kizengte Isten fényes hatalmát.
 Nézd a tölgyet, kettétörve mereng
 A vihar után. Nézd a pirinyó
 Fűszálat, szíve meleg sugárától
 Zöld bársony lesz a durva földi kérgen.
 Itt liliomok, ott sudárfenyők
 Kiszöknek a rögből egyetlen szavára . . .
 Csodás természet csodás alkotója,
 Mit tartogatsz legszebb virágodnak,
 Mit kap hát tőled az ember=virág?
 A nagy világod legnagyobb világa:
 Az ember — földből és isteni
 Szikrából gyúrva hogyan hanykolódik
 Örök tervednek csillag=utain?
 Halljátok? Szól már Isten köszöntése,
 A harangszó, titeket invitál
 Huszadik század ember=páriái,

Kik csüggedtek vagytok . . . s Istentől távol
 Se hatalmát, se gyöngéd jószágát
 Nem látjátok a mai romok közt.
 Zeng a harangszó, Isten üzenete,
 Mint vihar után békés szívárvány
 Borul rád, ember, hangos ébresztőként,
 Hogy felfigyelj az Alkotó tervére,
 Melyben te vagy a teremtés gyöngye,
 Te gyöngye, törekeny, szép ember=virág.
 Mit adott neked Isten? Szívét,
 Szívéből kicsordult vére az italod,
 Teste az ételed, hogy élj örökké
 Ajándékának gazdag lakomáján.
 Láttad már, a nagy természet
 Legkisebb porszeme hatalmáról zeng,
 S látni fogod e szent titokban,
 Szíve mint lesz szeretet=folyam,
 Melynek sodrában ott zeng az ember
 Boldog allelujája, mint művész keze
 Alatt megszólalt finom orgona.
 Isten orgonája, ember, sípja vagy te is.
 Hangold hát lelked a nagy orgonához,
 Melyen Isten ujja játszik édesen . . .
 Te rajtad játszik, te érted játszik
 Szeretet=hárfán a fenséges, a szent.
 Az örök Alkotó . . . játszik Krisztus óta
 Minden templomának minden oltárán
 S önmagát adja, mert nagyon szeret
 Téged, te szegény mai halandó . . .

— — — — —
 Szeret . . . szeret . . . ez a szentmise titka . . .

Székelv László :

A Szeretef útja.

Láttam két izzó kereket,
 Fölötte tüzes szekeret.
 Azon jött, jött a — Szeretet.

Szép szeme édes, tiszta volt,
 S mint ezüstoffényű méla hold,
 Az éjtszakára áldva folyt.

A hadak útján robogott.
 A világ szíve dobogott.
 Az éjtszaka is zokogott.

S kitárultak ezer karok:
 Nézd a szívünket, már halott.
 Feltámadhat, ha akarod.

Kitártam én is két karom:
 Jöjj, légy a bűnön, zavarón
 Diadalmas szent hatalom!

A népek szíve elepedt.
 És jött, és jött a Szeretet
 A földre ért — s itt megrekedt.

Fehér batárja összetört,
 Mert követ termett ki a föld
 S útját állta a hegy, a völgy.

A háztetőn, a hegyfokon
 A néma éjbe harsogom
 És abbahagyni sem fogom:

Bontsátok le a hegyeket,
 Töltsétek be a völgyeket:
 A nagy Szív útja megrekedt.

A nagy Szív útja megrekedt.
 A világ béna, bús, beteg.
 Szeressetek! Szeressetek!

Harangi László :

A vitorlás repülő.

Éltem az Isten kezében:
A vontatógép elhagyott.
Az ég merev kék óceánja
Szárnyára vett, körülfogott.

Lomha dagálya és apálya
Fölém kerül, alám tolul,
Emel, süllyeszt, lendít, el=elhagy,
Testetlenül, láthatatlanul.

A nap hanyatlik, kél az este,
Lilás a kék mennyboltozat,
Lankad a szél hullámverése,
Álmosodik, ernyed, apad.

De én feszült vitorlaszárnyam
Minden kis habra rávetem,
Ha szellő rezdül, lég ha mozdul,
Szállok, küzdök, emelkedem.

Ne még! Ne még! Azért se! nem még!
Hisz oly szép minden pillanat:
A szél, a szín, az illatpára,
A rézsút szálló sugarak.

Birkózni, szállni, fennlebegni!
És nézni, nézni, míg lehet,
A nap kiomló szíve vére,
Hogy festi meg a felleget.

Az árnyak lassú tolvaj=lépte,
Hogy oson a domboldalon,
Sárgából kékbe, majd homályba,
Hogy süllyed át erdő, halom.

Feszült szárnnyal magasba törni,
Egy kis métert sem adni fel,
De alázattal hullni lejjebb,
Ha lassan mégis hullni kell.

Lenn a mezők már ködbe vesznek,
Nyirkos setét rájuk terül.
Kerengek elszántan felette,
Kékben, napfényben, egyedül.

Felnézni, fel! Fogom a kormányt!
El nem bocsátom percre sem,
S halk, dudolászó imádságot
Mormolok békén, csendesen:

Köszönöm, magasságos Isten,
Végzetetlen jószágodat,
Hagy szállnom napsugarad fényén
Most még lehet, most még szabad.

Hogy tiszta égben rámragyogtad
Boldogságos kegyelmedet,
S azúros=kék szűz kupolában
Lebeghetem az életet.

Hogy minden percem a magasban
Álomszerű, boldog csoda,
Hogy porba, rögbe, sárba, zajba
Le nem merítettél soha.

Hogy nyirkos réten nem lapultam,
Reménytelen, világtalan:
Hogy olyan jó és olyan drága
A hulló nap minden sugára
És olyan szép az, ami van!

Nagy Miklós :

Az ifjú katolikusoknak.

Hadak vagytok már. Jöjjetek!
Fiatalok! Merészek!
Ami föllobban bennetek,
Az a régvárt új lélek.
Úgy érezzük: apostolok
Teremtő szent láza lobog,
Ha a romokra léptek.

Hogy annyi minden elpusztult?
Elpusztították mások.
Ami elmúlt, maradjon mult,
Most új jövő vár rátok.
Elfojtva volt a szent erő,
Ami most bátran tör elő,
Fölgyujtva ifjúságtok.

Hitünknek melege elég
 Lenne száz más világnak.
 Mellette akkor hát miért
 E kis földön is fáznak?!
 Mert szívek mélyén szunnyadott,
 Ami most bátran kiragyog
 Jövőt termő csodának.

Belőletek a mártírok
 Hevét lobogni látom.
 Amikor most nektek írok,
 Ott álltok barrikádon.
 Még hevenyészett barrikád,
 De látni fogja a világ,
 Ha majd toronnyá váltott.

A Nap ma új erővel süt
 Londonra és Tibetre
 És fölzilálja mindenütt,
 Ami köddel van fedve.
 Ez a Napfény a mi hitünk,
 Amiből utat készítünk
 Egy újabb évezredbe.

Mind többen vagytok. Jöjjetek!
 Fiatalok! Merészek!
 Az Isten ott van veletek,
 Mert ti vagytok az Élet.
 Az álmotok nagyratörő,
 De Isten, Élet és Jövő
 E harcban a tiétek!

Sándor Dénes :

Az örök rotációs.

És zúg és remeg a nagy épület.
 Világok lelke égfelé hörög,
 Villám lecsattan, döng a zenéje
 S a vér vöröslő árja hömpölyög.

És jaj, nem alszik a Sátán.

Bámsz=kajánul reánk vigyorog,
 És amit mond, az mind=mind altató.
 A muzsikája fülbemászó mákony,
 Az itala rút lélekópium.
 És reánk vicssordul csattogó fogakkal.

Halál, halál, fekete halál!
 És nincsen, nincsen nincsen, ébredés!

Halott harangok tompán konganak.
 Fent északon a hűs orosz mezők
 Fölött vérnótát ver a hóvihar.
 S lent Délen vérhullámok omlanak
 Az aranyöblű Ebro lány ölén.
 És Nyugaton is döghalál üvölt
 És Keleten is rothadnak az álmok,
 A világtengely végsőkéig feszült.

És közben zúg a Sátán rotációsa.

És ontja, dönti, mint a kénkövet,
 A mérget: és ajkak kékülnek halálra.
 A bódító italt: és lelkek elalélnak.
 Az álmokat: és tespednek az izmok.
 És mozi, reklám, színházak, plakátok,
 Könyvek betűi, hírlapok hasábjai
 Üvölik át a Sátán himnuszát.

Zúg, zakatol a bűnrotációs.

S mi állunk, állunk, várjuk, virrad-e?
 Testvér! Én hiszem, hogy fog virradni még!
 Hogy Keleten felkel egyszer a nap.
 Hogy Nyugaton lesz alkonyi varázs,
 És Délen langymeleghen égnek énekek,
 És Északon a vértűzek helyett
 Felvirrad majd a szent Pünkösöd tüze.
 Mert kell a virradat,
 Mert kell a lélekébredés!
 Kell, hogy a Sátán bűnrotációsa
 Felrázzon tespedt magyar álmainkból.
 S mialatt zúg, zakatol ezer gép,
 És ömlik ki az ólomhadsereg
 És terjeszti a miazmás dohot,
 S mikor a város reklámos tűzében
 Az éjben égő vörös transzparenszek
 Lázis ritmusára rengnek ezerek, —
 És bárók, mulatók és éjjeli lokálok
 Bókolnak renyhén a Sátán királynak,
 Azalatt lent az élet mély ölében
 Munkát irányít a Krisztus Király.
 És dübörög a szent rotációs,
 És ömlenek az aranylő betűk,
 És sorakoznak az élethasábok
 És viszik szerte az örök ígét,
 Amely ott izzott Szent Pál ajakán,
 Amely ott térdelt a cirkuszok porondján,
 És pápák, Ágostonok, hőrszok
 Hirdették vér és rablancok között
 S ha százszor elgáncsolták,
 Százszor újraszökkent.

Zakatol, zúg a szent rotációs gép,
 S a betűk nagy, újongó tömege
 Az eget csapkodó tengerre dagálylik.

És könyvek, ujságok, reklámok fölött,
Körutak izzó forgatagában,
Hol lámpák jeleznek «álljt» és «szabadot»
És lángok ezre égő fényt ereszt,
Megjelenik a kereszt!

A nagy Ujság, az örök Híradó,
És feldübörg, mint égi riadó:
Hogy egy az Ige és egy az Igazság,
És térdre rogyan a Sátán=király.
És betűk, sorok, könyvek, hírlapok
Hintik szerte a magyar világban
Az életmagot.

Lassan, de biztosan, kőkemény kezekben

Forog és zeng a nagy Isten=malom,
Az örök rotációs.
És dübörgése: életriadó
És muzsikája: Hajnali harang,
És éneke: a szívek himnusza.

S a veszélyt jelző S. O. S. felett
Égő világok haláltáncain
A sátán bűnös ólomseregén
Győz az igazság:
Győz Krisztus Király!
Győz az örök élet.
Az örök rotációs!
Úgy legyen, Amen.

Mécs László :

Az örök vizek forrásánál.

(Uram, ma áldd meg áldozásom!)

A lelkem csöndet, csókot áhít!
Keserves út hozott idáig.
A harcok vére volt borom,
sebzett a völgy és zord orom.

A bűnök ősi erdejében
ezer veszély tolult elébem,
a rengeteg száz inda=kart
takart reám, majd eltakart.

A lelkek harci lángja izzott
szememben, míg a férfi izmok
feszültek: hullt az inda=lánc
és véget ért a bérci tánc.

Partján ezüstpatak vizének
daloltak csábító szirének:
a dal arany pányvát vetett
szívemre s búbáj égetett.

De áthatolva száz varázson,
parázson, harci gyilkoláson,
ma szűzi tisztán itt vagyok,
szememben titkos tűz ragyog.

A szennyes bélpoklos mit érez,
ha eljő Siloé vizéhez,
s a fényes angyalt látja ott,
amint zavarja a habot?

A szent habokban megfürödtem
és hóruhába öltözötten,
Uram, ma nyujtom itt feléd
szívemnek bíbor=serlegét.

A szív: csupán üres kis ékszer,
ha nem dacolt ezernyi vésszel!
Csupán csak csillogó pohár,
mely szeretet vizére vár.

Im, elhozott a lelkek útja
Hozzád, élő víz enyhe kútja.
Ó, adj élő vizet nekem,
telítsd meg bíbor=serlegem!

(Uram, ma áldd meg áldozásom!)

Mentes Mihály :

Adoratio.

Oly sötét a templom... A nagy szentség mellett,
Csak két halványfényű pisla gyertya ég.
Illatos virágok nem díszítenek oltárt,
Feketeruhás a padokban a nép.

Hová tűnt a régi gyertyafényben úszó
Tömjénfüsttől terhes adoráció,
Hová tűntek el az illatos virágok,
Földről égbe néző csillagmillió?... .

Hova, merre mentek a fehérruhás lányok,
Hová lett a drága sok szép díszmagyar,
Hová lett a zúgó diadalmi ének?!...
Mostan az imánk is zokogásba hal.

A hódolatunk is szomorú, szegényes,
Kérő koldusének most minden imánk...
Ő világ Királya, köztünk élő Szentség,
Kegyes nagy örömmel tudsz-e nézni ránk?!

És a lelkünk fénye borult a vak homályba
És sötét gondoktól terhes a szívünk;
A gondolatunk is messze úton járó:
Mavalahogyélünk...de holnap—leszünk?!...

A ruhánk, a lelkünk mind lerongyolódott,
Minden drága kincsünk régen elfogyott...
Mit hozhatnánk mostan trónod zsámolyához
Haláltáncot járó kevés magyarok?!

Jaj, ha az a két szál gyertya is elégne,
S kihalna szívünkéből minden égi fény,
Jaj, ha éjtszakánkba hajnalpírt nem lopna
Trónodból sugárzó csillagos remény,

Jaj, ha bús=magunkat egyedül találóknak,
Apátlan, uratlan, megvert árva nép,
Jaj, ha koldus=éhen megdermedne lelkünk,
Mint aki a biztos, sötét sírba lép!...

Most az imádságunk kérő koldusének
És a lelkünk ingó pislá gyertyaláng...
Hódolatunk nem volt soha ily szegényes...
Isten, kegyes szemmel tekintesz-e ránk?!

Mécs László:

Alázat.

Néha kínai fallal kerítem a kertemet.
Kizárom az embert, hogy szeretni tudjam az embert,
mert tetőtől=talpig gonosz és mégis szeretni kell!
Álmaim bozótjába bújok, mint Ádám a paradicsomban.
Egy hang tükörként kérdez a magasból:
ki vagy te?
Én a szenvedések szűrőin szűrtem a véretem.
Aranymosónak álltam életem folyójába.
Meríteni próbáltam a jóságból és a szeretetből.
Egy kanál csak kanálnyit meríthet a tengerből,
egy jánosbogár csak bogárnyit csenhet a napfényből,
én ember vagyok s csak embernyit meríthetek Istenből!
Ez vagyok én.
A szenvedések szűrőin szűrtem a véretem:
mégis paráznaság iszapját sodorja, mint az árvíz.
Aranymosónak álltam életem folyójába:
mégis hiú vagyok, mint a többiek,
szeretem, ha szemet húnynak hibáimra,
örülök a tömjénezésnek.
Ez vagyok én.
Tetőtől talpig ember vagyok, s magamat is szeretnem kell!
Könnyeim varázslatos vegyi vize végigcsorog a lelkemen
s most látható lett egy titkos frás.
Valaki valamikor titok=tintával írt a lelkemre,
most látható lett az üzenet:
«Eddig nem találtál semmit, mert magadat kerested!
Hazudtál:
első volt az Én, második a Felebarát, harmadik az Isten!
Ezért nem találtál semmit.
A szentek és más hősök más sorrendet hajszoltak:
első az Isten országa, második a Felebarát, harmadik az Én.

Ez az út, az igazság és az élet.»
 Ennyi aranyat mostam ki máma a folyóból.
 Ezt az aranydrótot kifeszítem magamtól a végtelenig.
 Az egyik végén van Isten,
 a másik végén egy kis villanylámpa: én.
 Megindulnak az örök áramok és kigyúlok a sötétben . . .
 Ha ő akarja, világítok betegek ágya felett;
 ha ő akarja, nászi népnek világítok;
 ha ő akarja, világítok minden magyaroknak;
 ha ő akarja, ívlámpa leszek a beborult Európa felett.
 Ha ő akarja, egy fekete kéz kinyúl az éjtszakából
 s a lámpát összeroppantja örökre . . .

Dezsényi Béla :

Alkonyati roráté.

Elfeledtem a bibliás beszédet,
 nem akartam árnyékosba járni,
 koldusa voltam kegyelmeidnek
 s nem akartam irgalmadra várni,
 és mégis, mégis szeretted, Uram.

Konok kezem amit elhajított,
 visszaadtad tetézve égi Jóval,
 vezeklő ostort kértem Tőled,
 vigasztaltál oldozó=csókkal
 s vele jobban megvertél, Uram.

Jaj, nem tudok már zsoltárt énekelni,
 templomaidban idegen vagyok,
 megnövekedtünk, megsokasodtunk,
 mi kitaszított angyalok;
 és mégis, mégis simogatsz, Uram.

Nem láttalak még, amint most látlak,
 szomorúan az alkonyati égen,
 felém indulsz bíbor napszekéren,
 eléd megyek megalázva térden,
 Öledbe hullok, irgalmas Uram.

Hajnal voltam és alkonyat lettem,
 — pogány hajnal, most remete alkony —
 vállamra az élet víg fátylát vetettem,
 most köntösödnek szegélyét tartom
 és gyógyít a gylócsod tisztasága.

Hajnal voltam és alkonyat lettem,
 nagyon korán meghalt a reggelem,
 de végtelen nagy Apa=öledben
 szeretném élni harangos delem
 és szétkongatni férfi=boldogságom.

Pakocs Károly :

Boldogország kapujánál.

A messzeségben feltűnt előttem egyszer Boldogország.
 Megkívántam. Nem is nyugodtam, míg kapujába nem értem.

És nekiálltam harcos határozással, magyarbotondosan,
 hogy bárdal beledöngessem az ércbe ifjú vágyaimat:
 Nyílj meg nekem, ország! Szeretnék boldog lenni örökre!
 — És Boldogország kapuja szétverte szörnyű bárdom'.

Majd nekimentem két csupasz karommal, két kemény ököllel
 és ráztam, vertem az aranyugáros érckapun a zárat,
 míg öklöm lágyra nem ernyedett s erőim el nem alélta.
 — És senkisémet jött kaput kinyitni nékem, erőtelennek.

Beleordítottam hát keserűlten a végtelen égbe,
 hogy fölsikolyozzam a csendet az angyalokért

s erre röpjöjenek kinyitni nekem a vágyak kapuját.
— A kapu néma marad: nem jöttek az angyalok értem.

Leeresztett ököllel, kedvetem=hagyottan kérdezém magamtól:
Ha sem ökölöm, se' bárdom, se' szenvedélyem nem ér fel a trónig,
honnan örömet sugarznak teli kézzel a szomjú szívekre:
napsugárország kapuját ki fogja kinyitni nekem?

És feleletnek odajött valahonnan egy pici gyermek
fehér=ruhásan, göndör=hajasan, szelíden, angyalosan
s lábujjhegyen kapu=közelbe lopózva kopogott be az ércen
és Boldogország kapuit angyalok tárták ki előtte.

Istenem, Isten! Fehér=ruhájú gyermek leszek én is.

Sándor Dénes :

Csak az tud élni, aki mosolyog.

Kedves testvérem, drága kincs az élet,
És élni, élni szép és gyönyörű,
Ha ifjú ajkról csendül fel az ének,
S ujjongva zendül minden hegedű.
Kinek nevető, tüzes két szeméből
A Krisztus képe tündöklök, ragyog,
Csak az mondhatja el magáról: élek!
Csak az tud élni, aki mosolyog...

Jaj, hányan vannak, kiket bús írások
Komor, koporsós vázzá festenek,
Zúgó, borongó zivatározások
Áztatnak sárrá fényes lelkeket.
Ó, hányszor borul ég színe sötétre
S elhúynak fénylő, lelkes csillagok.
Boldog, kire ráragyog égnek kékje,
Csak az tud élni, aki mosolyog...

Csak az tud élni, ki mindig nevet,
Kinek a lelke élettől vidám,
Kiből kicsordul minden szeretet
És himnusz zeng az élet hajnalán.
Ki minden könnyből szivárványt fakaszt,
Az élet sínjén győztesen robog,
Minden szikláról virágot szakaszt,
Csak az tud élni, aki mosolyog...

Az én testvérem a győztes gyerek,
Kiből mint méz, úgy ömlik ki a dal,
Kiben nincs álnok, sötétlő harag,
Ki ősz fejjel is ifjú=fiatal,
Ki tiszta lelke aranypázsítán
Mint ezüstpaták ömlik, kanyarog,
Ki nem fut bűnös délibáb után.
Csak az tud élni, aki mosolyog...

Az én testvérem a győztes gyerek,
Kinek szívében nincsen holmi lom,
Elé tódulnak mosoly=seregek,
Mert lelkén ég az aranyliliom,
Kinek nevető, tüzes két szemén
A Krisztus képe remekben ragyog,
Csak az tud dallal, győzelemmel élni,
Ki mindig, mindig, mindig mosolyog...

Szalay Mátyás :

Csak egy irány van.

Előre nézz, mindig előre!
Ki hátra bámul, elbukik.
Királyi sas kereng előttünk,
Mögöttünk halálkuvik.

Nem lehet többet ácsorognunk
S lustán emelni talpakat
És tétovázva lesni, míg a
Mennydörgős ég reánk szakad.

Előre nézz, elől a zászló
 És rajta tündöklő kereszt;
 Utat veszít, ki más irányba
 Bámészkodó szemet mereszt.
 Nincs más irány, csak egy irány van
 A boldogabb jövő felé,
 És nincs más jel ez egy irányban,
 Csak a győztes Krisztus=jelé.

Vittek téged már más irányba,
 Én népem, s jaj, mit adtak ott?
 Üresen hápogott a lelked
 S szívedben béke nem lakott.
 Voltál a gyárok gépi része,
 Süvítő vad forgókerék,
 És ember=lelked örök=árán
 Robottal váltottál cserét.

Elég volt hát a csalódásból,
 Hol vak vezet világtalant;
 Álpróféták után futkosni
 Vesztő úton halálkaland.
 Nincs más irány, csak egy irány van;
 Ki másfelé jár, elbukik,
 Előre nézz hát: ott az élet,
 Mögöttünk a halálkuvik.

Parancsot kaptál gyűlöletre
 S gyilokra is, ha úgy esett:
 Átokkal tömtek reggel=este
 S feléd is gyűlölet lesett.
 De izzadtan ha összerogytál,
 Simogatták=e homlokod,
 S vigasztalták=e szebb reménnyel
 A bús életzarándokot?

Nem, nem vigasztalt senki, semmi.
 Mert nincs is ott vigasztalás,
 Ahol meg nem tanulta szíved,
 Hogy égi csillagokba láss.
 Ott egykép pusztul ember, állat;
 Itt: öklelő élet megett
 Szívárványív feszül fölötted,
 Mely égről hozzád integet.

Mihály László :

Embervadonban.

Csupa vicsorgó éhes emberállat,
 lépést a lábam tőlük meg nem állhat:
 mézes rókák és dühödt ordasok:
 szemükben mohóságuk olvasod.

Az élet, világ szörnyű nagy vadon:
 szelídséggel, jóságra olvadón
 csitíthatom a sok nagy s kis vadat,
 bennük a nyers önzés hízik, dagad.

A lelkem, testem tőlük hogy elüt,
 birkózni nem tudok, merek velük,
 mint meghajszolt nemes vad fut, szalad:
 folyvást így rettegek az ég alatt.

Húsomban érzem a maró fogat,
 minden zug nekem csak vést tartogat,
 innen lihegve oda rohanok,
 s a tör már vetve számomra amott.

Szemem megrebbe, szívem szorong,
 ahová nézek csak: ököl, dorong,
 könyök, szurony, mind jogot magyaráz:
 a puska, ágyú, gép, a tank, a gáz.

Uram, keresem bennük a Te arcod,
 egymásra menő véres durva harcot,
 miért is engedsz — félve kérdem —
 miért nincs nekem tenyérynvi vértem?

Ezért nyitom számat panaszra:
 a sünt tüskéje oltalmazza,
 csiga=bigát is védi háza —
 csak én vagyok így lealázva.

Tűröm, ha sorsom erre szántad,
 ha ütnek, marnak, meg se szánnak,
 csupán azt kérdem lázban égve:
 a sóhajom feljut az égbe?

Mindig úr lesz a bot, a penge,
 és gyáván kushad lenn a gyenge,
 a becsület Lázár Lázára —
 a bős tornának lesz=e ára?

Nem bánom, hadd hulljon a könnyem,
 csak tudjam, s megbékélve, könnyen
 nyelhet be már a véres örvény:
 Ott fenn, úgy=e más lesz a törvény.

Harsányi Bajos :

Esteli mise, hegedűkísérettel.

A nagy kupolán már ragyog a Hold.
Fényes keresztje a szemembe tűn.
Besurranok most csendesen a dómbe.
Hallga csak, hallga!
Előveszem meggyipiros hegedűm.

Mint hős legendák kóbor hegedőse
Oda állok, én Királyom, eléd.
Megpengetem a G=húrt hegedűmön.
Hallga csak, hallga!
Elkezdek egy szép esteli zenét.

A szemeim miattad mély kutak.
Bennük a képed, mint a Hold ragyog.
Te megcsókolnál valamikor engem,
Hallga csak, hallga!
Azóta tudom, milyen szép vagyok.

Arany korona ragyog fejemen.
A mentémen rubintok fénylenek.
Karmazsin csizmám sarkantyúin
Hallga csak, hallga!
Kipengetem a legszebb éneket.

Hegedűszómra csoda történik.
Megreszket a templom száz oszlopa.
Gyúlnak a gyertyák. Csengetyűk szólnak,
Hallga csak, hallga!
És zúgni kezd a roppant orgona.

Az éj, a csendnek barna hitvestársa,
A falakhoz lapul dőbbenve künn
S hallgatja, hogy a lelkem benn a dómban
A többi hangszert túlszárnyalva dobban.
Hallga csak, hallga!
Nagymisét zeng egy piros hegedűn.

Szuhai Antal :

Eucharistia.

A gyors időknek zajló forгатagján
Uralmad örök, fenséges, csodás.
És meg=megvillog istenséged fénye,
Mint tüneményes égő látomás.
S hogy gyenge szemem elviselni bírjon,
Mi ittlétedet jelzi, oly szerény:
Templomok csöndjén derengő világú,
Szelíden omló öröklámpafény.

Megérez lelkem, mint virág a napfényt,
Mert jelen vagy te millió helyen.
Kiáradsz a szűk tabernákulumból,
Mindent betöltő örök, végtelen!
S én templomodba meghatottan lépek,
A gondolat, hogy itt vagy, elborít,
És megremegtet félelmes erője,
S lelkem eléd hull, hisz, imádkozik . . .

Az élet zaja odakünn morajlik,
Az eszmék lázas harca forr tovább,
S te észrevétlen' mozgatod erődet
És napról=napra alkotsz sok csodát:
Hol tüze hamvad égő szenvedélynek,
Hol a lemondás néma könnye hull,
Hol térdre omol, ki kövel dobált meg,
S kezd vallomásba, hogy te vagy az Úr!

Imádlak téged e parányiságból
Ezer világot mozgató erő!
Merész tudásnak lohad büszkesége,
S megszégyenül itt minden bölcselő.
A szentség fénye ömlik szét valódon,
És körülötted minden hófehér.
Te vagy a szívnek örök éhezését
Lecsillapító illatos kenyér!

Pakocs Károly :

Fölesküvésem.

Fogadásra emeltem jobbkezem egyszer;
belenéztem bátran az égbe, a kékbe,
a napba, aranyba;
éreztem erők erejét a szívemben
s teli szóval mondtam a csüggetegeknél:
nem leszek én soha hűtlen arámhoz.

Hajh, az övé vagyok én, az övé maradok már:
ő lett jegyesem, szelíd arcú királynőm.
Rajta tapadt a szívem, vele járom az utat,
rázúdítom gyermek=kacagásom,
s övé a sírásom, a könnyem,
ha szép szeme elkomorul.

Nem én keresém őt.
 Hogy' merne keresni a szolgál királynőt!
 Szeretni sem mertem.
 Hogy' merne szeretni a pórfi király=lányt!
 Csak néztem szomorún
 Szelíd isteni arcát.

Milljón seregeltünk trónja tövéhez,
 milljón epekedtünk parancsa után.
 Ő csak egyet keresett=kutatott a tömegben,
 míg szeme rajtam akadt mosolyogva.
 Én nem bírtam a szívemmel:
 tűz lettem, csupa fény, csupa láng.

És a királyi hívás erejével
 szálltam a trónhoz ezer fejen át.
 Röpült a nyomomban uszálynak ezer vágy:
 a nem keresettek sóhajsuhanása.
 És a királynő
 rongyos köpenyemre ragyogta palástját.

Éreztem erőt csorogni szívemre:
 az Eszme szerelme belémragyogását,
 magamból magamnak messzefutását,
 földi szerelmek füstbe=fulását

s az Érte való halál gyönyörében
 a vértanúság szelíd örületét.

És szóltam gyönyörömben a trónon=ülőnek:
 Mit akarsz, hogy tegyek Érted a földön?

Kész vagyok ágyamat adni Tenéked!
 — Nem kell!
 Kész vagyok álmomat adni Tenéked!
 — Nem kell!
 Mindent kész vagyok adni Tenéked!
 — Nem kell!

Mi kell hát?
 — A lelked, az éhes, a szomjas, a fényes!

S én felemeltem a jobbom az égre,
 belenéztem a Napba keményen,
 mint deli nőkre tekintnek
 viadaljuk előtt sisakos lovagok,
 s eskübe olvadt át a szavam:

Hát od' adom szívemet Neked, Eszme,
 egészen!

Hársányi Lajos :

Három orvos.

Az ember haldokolt.
 Gyötörte szörnyű láz.
 Lobogtak esti lámpák.
 Sikoltozott a ház.
 És orvosért futott
 Az első gyors vadász.

Megjött az orvos. Tarka=barka köntösét kitérte.
 A gyógyszer is tarka volt: piros, zöld, barna,
 sárga.

Kenőcsök illatától lett szagos az éji ház.
 De mind hiába, nem esett a régi láz.
 Az orvos dolgozott három napon keresztül.
 A lázbeteg pillája néha összerendült.
 De nem javult. Meghal, nincs benne kétség.
 Hiába gyógyította három nap a — Szépség.

Az ember haldokolt.
 Gyötörte szörnyű láz.
 Lobogtak esti lámpák.
 Sikoltozott a ház.
 Új orvosért futott
 A második vadász.

Az új orvos szemén hideg üveg világolt.
 Sok villogó szerszámja új. A keze ápolt.
 Metszett a kése. Vértől lett szagos az éji ház.
 Ugrált le, föl, de nem mult el a régi láz.
 Az orvos dolgozott három órán keresztül.
 De a beteg iszonyú kínja csak nem enyhült.
 Már néztek, hogy halott mezét reája adják,
 Bár három óra hosszat orvosolta az — Igazság.

Az ember haldokolt.
 Gyötörte szörnyű láz.
 Lobogtak esti lámpák.
 Sikoltozott a ház.
 Új orvosért futott
 A harmadik vadász.

A harmadik orvosnál nem volt kék üveg, vagy olló.
 Nem tudni hirtelen, hogy kihez volt hasonló.
 Csak ráborult a meggyötört, szegény betegre.
 Szívét a nagybeteg vadul verő szívére tette.
 S e szív=közelről elfutott a régi láz.
 Tömjén=illattal lett tele az éji ház.
 Fölkelt a lázbeteg. Elmult a szörnyű kórság.
 Meggyógyította őt egy perc alatt a — Jóság.

Cz. Lovich Ilonka :

Hiába...

Hiába zárod be aranykapudat,
Hiába mondog: Eddig. Vége van!
Hiába tépi a Sátán a lelkem,
Hogy iszonyú vagy, nagy vagy rendületlen,
Én zörgetek, én zörgetek Uram...

Hiába félnek mások a szemedtől,
Ő, engem nem riaszt el semmi sem.
Én nem panaszkodom, nem lázadok
(Fiat. Legyen meg, ahogy akarod).
Én csak elküldöm hozzád a szívem.

A szívem — ő, az pici selyemvánkos,
Amelyen csak a Fájdalom pihent.
Ő, az a rubinkő vércsepp=alakú,
Megzördül tőle lágyan a kapu
És fölfigyelsz és hallod odabent.

És ablakodat kitárod először,
De nem lágyulsz el a könnyeimen,
És ablakodat másodszor kitárod,
Én térdelek és hallgatok és várok,
És kopog, kopog, kopog a szívem.

Reggeltől estig lágy kis nesze koppan.
Reszket az ajtó, remegnek a bástyák,
A hegy megindul... Én hiszek és várok,
Míg ablakodat harmadszor kitárod
És bebocsátod szegény kis leánykád.

P. Jánossy Béla :

Hítvallás.

Hitet teszek hitemről tiszta szóval,
Ahogy lelkemből felharsanva szólal,
Hadd gúnyoljanak a hitetlenek,
De eszméljen, ki gyáva, langy=meleg!
Hiába jelszó, elvek, tudomány, —
A lélek vagy keresztény, vagy pogány!
Itt nincs ma szükség gyáva, langy=melegre,
Ma forró szemmel nézni kell keletre,
Hol Betlehemnek csillaga ragyog!
— Katolikus vagyok!

Adott a Krisztus egy=igaz hitet
És erre új világot épített.
Polgár vagyok ez új világban én,
Derű orcámon, két szemembe' fény!
Szabad vagyok és szállok, mint a sas,
Nekem nincsen mély és nincsen magas.
Örökké friss dal engem itt fogad,
S lelkem issza a zengő titkokat:
Igazak, szentek, mélyek és nagyok!
— Katolikus vagyok!

Nem alkuszom, mint kalmárlélek, én,
Miről tudom, hogy teljesen enyém.
A szikla, melyen állok, egy darab,
S tudom, hogy végig sziklának marad!
Meg nem téveszthet Ézsau keze,
El nem csábíthat egy tál lencse se,
Sátáni ármány nem ronthat meg engem,
Mert Róma szíve lüktet kebelemben!
Nem úr fölöttem se Góg, se Magóg!
— Katolikus vagyok!

Nem őszeres bolt kincstára hitemnek,
Turkálni benne már nem engedem meg.
Hitem az Isten égő csipkebokra,
Ki odalép, szüksége nincs sarukra!
Nem teszek itt=ott engedményeket,
Szám, ha szólok, nem suttogó, rekedt,
Mert tudni büszkeség, mert tudni jó,
Hogy testvérem van ötszázmillió,
S pártfogóim a szentek s angyalok!
— Katolikus vagyok!

E hit meg nem dől, meg nem tántorog
Nem változtatják népek és korok,
Mit örök jelként a lelkembe oltott,
Tisztán megőrzöm, mint az anyacsókot!
Föld meginoghat, ég is mennydörögget,
Poklok kapuja dönghet, dübörögget,
Nyugat pernyézhet, lángolhat Kelet:
A kereszt ott áll a világ felett,
Mely nála nélkül jégheggyé fagyott!
— Katolikus vagyok!

Örökké gyászol, ki örökké temet,
Én nem temetem élő hitemet,
S nem gyászolom, mi diadalmas élet,
De arra esküszöm és annak élek!
Támadnak érte? — Támadták a sziklát.
Gyaláznak érte? — Eltűrom a szitkát.
Gyötörnek érte? — Szebb erőnyem lesz=e?
Megölnek érte? — Vonjanak keresztre,
Büszkén megyek és bátran meghalok!
— Katolikus vagyok!

Walter Gyula :

Isten boldog szegénye.

Jó volna vándorútra kelni,
a világot áténekelni.
Batyum legyen derű, mosolygás.
Igy könnyű lenne majd a bolygás.
Hetedhét országot bejárni,
mindenütt örökre találni,
s mint a szabad madár dalolva,
haladni vad viharba, porba.
Ahol elér az éj, ledülni,
édes álmokon izesülni,
nem gondolni a kincsre, fényre,
lenni Isten boldog szegénye.
Bolyongó országúti vándor,
elfeledkezni csúf tusákról,
más gazdagságát sohse vágyva,

csak menni hetedhét határba.
S ha majd a végső álom szárnya,
ráereszkedne két pillámra,
nem jajongni és nem búsulni,
valahol a földre lehullni.
S míg megszakad a szívnek húrja,
szemfedőm lesz a menny azúrja.
Égen a sok ezernyi csillag,
gyászláng, — mik fölöttem kigyúlnak.
Sirató asszonyom a szélvész,
s mikor porom szétmálik, elvész,
el az időben és a térben,
őrző, szent angyalom szeméből
egy könnycsepp halkán hulljon értem.

Harsányi Bajos**Jönnek a barbárok.**

A császár köszvényes. Hárházik. Szatirát ír.
Mosolyog rajta Róma.
A rétor szónokol a fórum szószeréből.
Taps közt vitázik Róma.
A prétorok gyanus kis üzleteket kötnek.
Pletykázik róluk Róma.
A katonák arcfestőt hordanak a tarsolyukban.
Bomlik utánuk Róma.
Az asszonyok szemöldök=íveiket tépik.
Liheg utánuk Róma.
A libertinus nem köszön a fórumon urának.
Demokrata lett Róma.
A rabszolga orrt fintorít s fület mutat titokban.
Már nem gazdája Róma.
A bolond bölcsök sorra öngyilkosok lesznek.
Kacagja őket Róma.
A fórumon tolong a nép reggeltől estig.
Új élceket mond Róma.
Az állam talpköve: népkönyha, ingyen cirkusz.
Igy él az ősi Róma.

(A latin hegyek közt a költő dübörög.
De nem hallgatja Róma.)

Karthágó tornyai megint felhőkbe nyúlnak.
Jönnek a barbárok!
A gall Brennus kardját verik a tűz=kovácsok.
Jönnek a barbárok!
A vandal vállakon megmozdulnak a dárdák.
Jönnek a barbárok!
A gót lovak átúszták már a kék Tibiszkuszt.
Jönnek a barbárok!
Germániában óriási fákat döntögetnek.
Jönnek a barbárok!
Thule habos vizén megindultak a gályák.
Jönnek a barbárok!
A hun nyilaktól elsötétül az égen a Nap.
Jönnek a barbárok!
Az éjtszakában vad vihar=lovak nyihognak.
Jönnek a barbárok!
Nagy udvara van éjenként az ölnyi Holdnak.
Jönnek a barbárok!
Lúd gágog. Egy sötétpiros kakas hajnalt kiált.
Jönnek a barbárok!

(Júdeában keresztre verték az Ember Fiát.
Jönnek a barbárok!)

A. Takács Erzsi :**Karyafida.**

Görög földnek, a kék egű Athénnek
Művészetéről gyakran olvasok.
A könyvek képén lelkesedve nézem
S megcsodálom a sok=sok finom szobrot,
Híres templomot.

Athéna egyik régi templomának
Erkélyét nézem sokszor óraszám.
Oszlop helyett az erkélycsarnok terhét
Fején viszi hat attikai, karcsú,
Vidám ifjú lány.

Szépségesen szép, lágy=redős ruhákban
A munkájukat végzik boldogan.
Úgy érezik, hogy önként vállalt terhük
Könnyű szolgálat, mert az istennőnek
Benne kedve van.

Rájuk gondolok, amikor fejemre
Az élet súlyos gondja rákerül.
És az évekből épített jövőnek
Messzetekintő templomi keresztje
Fölém nehezül.

Rájuk gondolok, a pogány szűzekre
S mert igaz Isten mosolyog reám,
Én hogyne lennék náluk százszor inkább
Az életnek az örök templomában
Szívesen, könnyen szolgáló leány.

Kocsis László :

Marika már tudja.

Tegnap jött hozzám a Marika:
Áldjam meg lourdesi Máriáját.
Gipsz=szobor, fején fénykarika,
Aranylott szeme arany nyila,
S megáldottam kék Máriáját.

Tudom, viszi csöpp szobájába,
Ágya fölé a tölgyfa=polcra.
Mária lesz már a dajkája.
Álmai mézét ördög várja,
S Marika fényt szór a gonoszra.

Megáldani mindent, emberek!
Most nincs szentelt szó, ami áldana.
Vérfürdőben s gennyben hempereg
Ember=millió, mint vert sereg,
Időnk áldatlan élet százada.

Megáldani a gyermek puskáját,
Babát, kék labdát, főzőedényt,
Nagyoknak harcát, vad tusáját,
Gyűlölködők sziszegő száját,
Szerelmes lányt, szerelmes legényt.

Áldás kell házra, földre, rétre.
Áldás nélkül itt minden pokol.
Pokol a gazdag pénzszekrénye,
Pokol a szegény szegénysége,
S pokol lesz a kisgyermek=mosoly.

Emberek, mindent megáldani!
Kenyérre, szívre áldás kell.
Áldás nélkül bánat=csárda hí,
S életet nem lehet vállalni.
Marika már tudja: áldás kell!

Rónay György :

Mi az örök a világon?

Jártam messzi városokban, halk faluk közt tántorogtam,
bút temettem átkozottan izzó esti mámorokban,
dús dalok közt elmerengtem, csókot adtam csöndes esten,
ám a lelkem fölkiáltott: minden vágyad vészes átok,
rádzuhan majd lázas esték multán kínos, bús üresség,
minden vágyad balga vágy, bársony=bíbor balgaság.

Én kiszúrtam rosszra látó két szememet. Rosszra vágyó
füleimbe ólmot öntött, bársony vállat, bíbor köntöst
fulladt vágyas estelen símogató két kezem.
Mint a szent, kit látomások láza égi fénnel áldott,
minden kincsem szélbe szórva fölöltöztem bús darócba,
s minden más fényt odahagyva, eljöttem a sivatagba.

Most ülök a sivatagban. Alkonyatban, pirkadatban
meztelen szél szárnyán szállva megkísért a régi lárma,

ám hiába. Én kitárom két karomat s prédikálok:
halál volt a régi élet, hullafény a régi fények,
balga hívság, átkos álom! Három örök a világon:
szépség, jószág, igazság!

Itt ülök a mindenségben szívet őrölő csöndességben.
Arcok kelnek. Arcok tűnnek. Bolygók jönnek. Bolygók tűnnek.
Mind mulandó, ami él ma, holnap sírok martaléka,
porból lett és porba hull. Ám örökre él az Úr,
s túlél minden torz halálon lelke nyoma a világon:
szépség, jószág, igazság!

Szalóczi Pelbárt:

Nem mondok le semmiről.

Nem mondok le a földről,
mely Isten kezében tartott tengelyen kering;
nem mondok le a vízről,
mely ezüst szalagként csillog s fut a tengerig;
nem mondok le a tengerről,
mely tajtékzik, zúgva pusztít s halállal fenyeget,
de csöndben is tud pihenni; s tükrözi az eget;
nem mondok le a hegyről,
mely bátran tör át a felhőn és az égbe néz;
nem mondok le a fáról,
melyre harmatként csurran az édes égi méz;
nem mondok le a dombról,
melyen hullámossá símul a hegyes tető,
hogy könnyebben lendüljön az égbe törtető.

Nem mondok le az illatról,
én a Lélek illatának nyomát követem;
nem mondok le a szépségről,
a Szépség húz s mindazt, mi rút, érte megvetem;
nem mondok le a házakról,
amelyekben egymás mellett él: bűn és erény,
s dúl köztük a harc, mely szent és vértvevőn kemény;
nem mondok le az emberről,
ki tömegbe sodortatva szenved, vagy vigad;
nem mondok le az éjéről,
melyek titkon megszülik majd szép álmaikat;
nem mondok le a kínokról,
melyek éles barázdákat tépnek a lelken,
hol öröms gyümölcs érik élettől telten.

Nem mondok le: akaratról,
ne csaljanak engem oda, hol Isten nincsen;
nem mondok le: gazdagságról,
mert az Úrnak gyűjtöm minden értékem s kincsem;
nem mondok le a testről sem,
mely a belső, isteni szent templomnak őre
s a lélekkel egygyéforrva küzd s tör előre.

Nem mondok le semmiről,
hadd legyen az enyém minden, amit a föld hord;
hiszen mindent Isten csókja teremt,
s amit nekünk teremtett, az nem bűnös, nem zord;
enyém hát minden: a díszes föld —
s ezt ujjongva lábam alá gördítem,
hogy elérjem róla szívvel az Istent.

Székely László :

Noé hollója.

Ősz Noénak bárkájába
Nem tért vissza. Száll ma is.
Ugyanaz az álma is.
Gyászruhába öltözötten
Csapdos esténként köröttem:
«Jer velem!
Húsrá szállni, dögbé vájni
Elemem.
Szennyes ár előre törtet,
Barna hullám hullát görget.
Hullám hátán, hullák hátán
Falni fogsz, mint lelket Sátán.
Fészek, bárka: kaloda.
Végtelen víz integet,
Szabad vásár: jer oda!
Jer velem!»
S szóltam én (és nem a holló):
Sohasem.

Szálltam följebb. Ám a hullám
Földagadt a fészkeimig.
Nincs hát nyugtom itt sem . . . itt?
Édes volt a hab zenéje.
Hold csalóka, tünde fénye rátűzött.
Sár és tajték ezüst mezbe öltözött.
Szépnek hazudták a tájt,
Örömnök a borzadályt.

Minden izzott, csillogott,
Húst ígértek a habok.
Hát nincs már itt akarat?
Fészekből itt is, ott is
Hullottak a madarak.
Sírverem.
Nem szállnak fel onnan többé.
Sohasem.

S imát mondtam s egyre mondom:
Istenem, adj galambszárnyat
És ha jönnek majd az árnyak,
Két szememnek galambnézést,
Lelket megfogó igézést.
Fészekről fészekre szálljak,
Lelkesítsem, aki bágyadt:
Jer velem!
Főnt repülni, lelkesülni
Elemem.
Főnt az áldás, lent az átok:
Nem, a mocsár nem hazátok!
Csitt, sarjad egy olajág . . .
Hajnalra egy biztos bárka
S angyalarcú Atya vár.
Győzelem!
Mondd ki bátran a hollónak:
Sohasem!

Jóós Ferenc

Öreg pásztor a templomban.

Sok-sok nehéz évvel és gubancos subával a vállán
jön az öreg pásztor.
Mindig nem jöhet, mert messze a pusztá,
de megjárja ezt az utat esztendőnkint
néhányszor.
Szabad, széles terek levegője
glóriaként övezi,
ahogy lépteit az öreg templom felé veszi.
Belép. Az ablakok színes fényvirágokat szórnak
a lába elé a köpadimentumra.

Az emberek fölállnak evangéliumra,
 néma keresztvetések simítnak a homlokon,
 a szentek fölfigyelnek a mellékoltárokon.
 És megy az öreg pásztor az égi király elé
 hódolatra.
 Nem néz senkire, se jobbra, se balra,
 csak az égi király minisztereit köszönti,
 a szenteket.
 Megáll. Szembefordul mindenik kisoltárral
 s napszította homlokára buzgón veteget keresztet.
 Tovább lép. A suba hullámosan reng a vállán,
 mint mély tremolók a templom orgonáján.
 A főoltár előtt csontos, szikár kezei
 megragadják a rácsot,
 márványlépcsőre hajlanak a fáradt térdkalácsok,
 A suba öléből kapcsos könyv kerül elő,
 zsíros, kövér betűs,
 az öreg pásztor abból
 régi imákat betűz.
 Rég tudja mind, de mégis úgy mutatja ujjával,
 mert a tisztesség úgy hozza magával,
 hogy szent könyvből mondja a szent ígéket,
 amikkel kéri az égi segítséget.
 Nagy bajusza mögül sóhajok szállnak.
 Közbe egyet=egyed köhént
 és várja türelmesen
 a hozzá leszálló Istent!

Sík Sándor :

Rapszódia.

Állok magasan, egyedül a hegyormon
 Pitymallat előtt.
 A völgyön és a világon
 Nagy, lomha szürkület,
 Nyálkás, buta ködgomolyok.
 Szememnek nyugtalan íjja
 Átfúrja nyílát a ködön,
 És lát, mert látni akar.

És lát: Csatatér a világ.
 Kardok villannak a ködfalon át:
 Óceántól Óceánig,
 Barlangoktól és Bábelektől
 A véres máig: mindenestől
 Két tábor a föld.
 Az egyik: mint az éj.
 A másik: mint a nap.
 Az egyik: a Sátán fekete falanxa.
 A másik: a kardos Arkangyalnak
 Fehérpalástú légiója.

Fekete zászlók lengenek ott,
 És lebbenésük gyűlölet,
 És káromlás az indulójuk.
 Emitt labárumok keresztje csillan,
 És himnuszok galambja lebben
 A felhős égre hófehéren,
 És aranyos küllők énekelnek
 Nagy harci szekerek alatt.

Az egyik nagy fehér bigán
 Napzsámolyú Nagyasszony áll
 Könyvvel, kereszttel és kehellyel.
 És tövisből font jegyeskoszorúján
 Krisztus=vér írta tűzírás:
 Ecclesia.
 A másikon: kettős=keresztes
 Nagy címerpajzson írva áll:
 Édes Haza és Ezer év.
 És farkas=bőrrel, fringiával
 Kurucok ülnek a bakon.

A harmadik a Tudományé.
 Bivalyok vonta nagy szekér,
 Recsegésig tornyozva könyvvel
 És Plátókkal és Ideákkal,
 S minden ülője égre néz.
 De én nem látok arcokat:
 Csak a fehér tömeget látom,
 Az Angyalt és a lobogót,
 És hallom, hallom a harci dalt,
 Csak a dalt. Hisz az én dalom!
 Én csak a harcot, a harcot várom,
 Hisz ez a harc is az enyém!
 Én csak a napot, a Napot várom,

Amely a harcra jelt lobog,
 Hisz az a nap is az én napom!
 Az én dalomra kel ki tűzzel
 A győzedelmes hegyfokon!
 Én érzem már minden eremmel,
 A vérem égő bizonyával:
 Látom, látom a nagy Napot!
 Hogy mit látok? Ne kérdezzétek!
 Én nem tudom, csak azt tudom,
 Hogy látok. Ó, testvéreim,
 Higgyétek el piros dalomnak:
 Én látok, látok. Kél a Nap!

Sík Sándor :

Ribiszke.

Honnan a rügy?

Úgy pattant ki egy áprilisi éjtszakán
 Dagadó kebelén egy gyenge ágnak,
 Fiatal=édes forradalomban.

Én is onnan! Én is onnan!

Honnan a gyenge ág?

Sivatag télben szakadott barnán
 Egy barna gvőkerről,
 Fekete földben, fekete gondban.

Én is onnan! Én is onnan!

Honnan a barna gyökér?

Ki tudja, honnan?
 Mag hullott melegen,
 Ijedt és idegen,
 Kézből=e, szélből=e, égből=e?
 Ki tudja, honnan?
 Máshonnan, messziről, felülről,
 Egy küldő küldötte valahonnan.

Én is onnan! Én is onnan!

Mi lesz a rügyből?

Fürtös, gyenge virág.
 Gyerekek járnak: Szemükbe akad,

Leszakítják, megszagolják, elhajítják.
 Ha nem bántják is: ott marad,
 Elszárad a szemetes sövény alatt.
 Jó rügynek lenni mégis!

Akarok én is! Akarok én is!

Mi lesz az elszáradt virágból?

Ribiszke lesz, fanyar gyümölcs,
 Picike bogyóka, piroska, kerek,
 Habzsolva lefosztja mohó gyerek.
 Édes gyümölcsnek lenni mégis!

Akarok én is! Akarok én is!

Mi lesz a megevett gyümölcsből?

Fekete=piros, fanyar=édes
 Zubogó vér lesz.
 Szeleburdi gyerek=kacagás,
 Lánycsilingelés, anyakéz=simogatás,
 Ajándékozó férfinozdulat,
 Piros dallam ölelő ég alatt.
 Szemben tűzpiros mosoly,
 Teremtő titkok üszke:
 Az lesz, ha meghal a csepp ribiszke.
 Meghalni, gyümölcsnek, gyönyörű mégis!

Igy akarok én is! Így akarok én is!

Mentes Mihály :

Szabadesés.

Egy kicsi kődarab
Valahonnan a ködös magasságból
Elkezdett esni lefelé.
Egy szikláról törött le bizonyosan.
Vagy úgy hajította le a toronyból
Egy kéz, valami játszó gyerek=emberé.

Parittyából lőtte föl talán
Valaki óriás.
Mert játszani jó. Van kacagás ilyenkor.
S van szepegő sírás,
Ahogyan repül a kődarab
Föl-föl az ég felé.
Először vígan. De aztán elmarad
A város, a rét, a torony,
Az emberek mind; elmarad
A legmagasabb hegyorom.
A kicsi kő már nem kacag;
Kis szíve félni kezd,
Mert már leszáll az est.

És lassúdik. És meg is áll.
Aztán — egy pillanat —
S elindul lassan visszafelé.
Majd egyre gyorsabban szalad.
Elfogja a zuhanás mámore —
És belezuhan a föld ölébe:
Ez a szabadesés sora.

Egy kicsi lélek... Lenn a mélység:
Sötét. Mi lehet ottan?!
Ó, jobb eljátszadózni a hegyi mezőkön,
Gyönyörködni a fényes csillagokban.
Egy hang ér föl hozzád a mélyből.

Angyal kiáltott? Vagy Isten szava?
Először halkán, aztán egyre hangosabban
Harangozza: gyere haza, gyere haza.

Megszédülsz. Megdobog a szíved
És kezd haza fájni.
És a mélységek vonzásának
Nem tudsz már ellenállni.
Elkezdesz esni. A fejed fölött
Játékos kék tavaszi ég van.
Lenn vár a mélység. S nem tudod még,
Mi van a szakadékokban.
Elfog az esés mámore
És egyre sebesebben
Zuhansz a nagy mélység felé,
Hogy elkapjon egy áldott ölelő kar:
Az Istené.

Ha látni tudna a szemed,
Nagy fényességet látnál.
Hallani ha tudna a füled,
Vigadhatna angyali muzsikáknál.
Ha futni tudnál, izmos lábad
Még nagyobb rohanással szaladna.
Ha érezni tudna a szíved,
A boldogságtól meghasadna...

Te csak rohansz, te csak zuhansz:
„Jaj, nem érek már haza soha...”
Röpít az áldott Isten ölébe
A szabadesés mámore.

Ó, csak elindulni nehéz!

Magasi Artúr :

Számítanóra a jó Istentől.

Ne olvass mindig büszke milliókig,
ne számolj folyton hosszú ezresekben,
maradj örök kis elsős elemista,
Ki benne sül az ujjas egyszeregyben.

Ne add össze a szüntelen növekvő
igényeket, mért óriássá nőnek,
szörnyetegékké, melynek falánk torkában
végeszakad az emberi erőnek.

Ne szorozd össze az úgyis elég nagy
álmokat, mert e fényes eredmények

elkápráztatnak, de le is hangolnak,
ha tüstént nem lesznek tündöklő tények!

Tanuld inkább az osztás mesterségét,
Tördeld minél apróbbra a szíved,
légy minél inkább minden embertársé,
s pár cimbora helyett legyen sok híved!

Gyakorold be a kivonást! művészet
csökkenti felfújódott magunk,
üreskedni, hogy senkivé levén
megérthessük, hogy valakik vagyunk!

Nem kell ide, fiam, sok hókuszt-pókusz,
szfinksz=művelet és nagyképű írás,
csak értsd, ha a képletét nem is tudod,
hogymennyit ér a gyermeki sírás!

Nem kell félni ötöstől és rovótól,
csak tanul meg mindörökre a leckét,

hogymegy az Isten és hogymegy a lelked
és hogymegy hernyóból születnek a lepkék.

Hogymegy belőled is, gyarló emberből is
angyal lesz az öröklét virradóra,
s akkor, ha most jól viseled magad,
már nem lesz több unalmas számtanóra.

Magyar Bálint:

Találkozás magunkkal.

Találkozásom van sokszor magammal —
(Másik magammal, ki most egy velem,
De a legtöbbször el=elszakad tőlem
S külön borong egy borus szegleten.
... Azzal, ki olykor, míg az Úrhoz lépek,
Prédikálok vagy éppen gyóntatok,
Szótlán hallgatja szavam s meghatottan
Bejön hozzám, hogy ő most gyónni fog!)

Találkozásom van sokszor magammal —
(Azzal, ki engem vár, ha messze néz,
Aki, ha beteg vagyok, ápol, gyógyít,
Orvosom, vagy ha kell, a gyógyszerész.
Aki aggódva nézi a rendelőnyit,
Amelyen nekem szól az uncia,
És fél, ha nekem nem használna ő is,
Másik magam is — a halál fia.)

Találkozásom van sokszor magammal —
(Sietek, futok valaki után.
A sietőn s a másikon, ki ott megy,
Egy mozdulat és egy ruha: ruhám.
Jövök éjféltájt messze — valahonnan
S a kisajtóban ott várom magam —
Ugyanegy vándorköpeny rajta s rajtam,
Az arca: arcom, a haja: hajam.)

Találkozásom van sokszor magammal —
Elhitetlen, mégis: higgyetek!
Nem láttátok=e, hogy a támadt árnyék
Egy fa oldalán megkettőztetett?
Új nap küldött tán a létre világot?
Új légkör bontja szét a fényt talán?
Én nem tudom, csak látom magam olykor
Egyszerre Isten jobb s baloldalán!

Rozman József:

Templomban.

Ó, Uram, ha Te itt nem volnál
— Szentélyed áldott, boldog titka —
Templomod rideg, kihalt volna,
Mint egyiptomi király=kriptá.

Ó, Uram, ha Te itt nem volnál,
Emberek merre keresnének,
Midőn epedve óhajt Téged
A beszédedre éhes lélek?

Ó, Uram, ha Te itt nem volnál,
Volnánk mi koldus ember=árnyak,
Mint azok, kik Téged elkerülnek,
Kik Tőled mindig messze járnak.

Kik rabszolgái e zord életnek,
Korbács alá görbülve hátok,
Követ cipelnek piramishoz,
Szavuk nyögés és szitok=átok!

De istenük e zsarnok mégis!
— A fáraó korbácsa, láncá
Feledve a húsfazéknál...
Körötte szolgálélek tánca.

Más istent ők nem is kívánnak,
Se bánatban, se vigalomban.
— Künn lárma — a szív belsejében
Egy süppedt árva sírhalom van.

Ó, Uram, ha Te itt nem volnál!...

— — — — —
De itt vagy!... Szíved itt ver=dobban!
S virraszt felettünk mint örökmécs,
mely mindig ég, ki sohse lobban.

Gáspár Jenő :

Új dal himnusza.

A régi álmok kopott köntösét
 eldobom mostan. Furcsa, vak sötét,
 mi hátam mögött lomhán muzsikál,
 mikor előttem fáklyát gyujt a Nyár,
 mikor előttem bíborszőnyeget
 terít s az égen büszkén fölnevet
 a Nap s cirógat, hinti rám porát,
 s fejemre csókol tündérkoronát.
 Új, új dal ég e forró ég alatt
 És ömlik. Tüzes, lángoló patak,
 láva, virággal, étellel teli,
 honnan, hová megy, ó, nem ismeri,
 csak árad, ömlik. Ember felfigyel,
 hervadó arcon boldogság tüzel,
 gátja nincs és virágos mezők
 kristály harmattól, vágytól könnyező
 várják ölelve, hogy rájuk talál,
 mert nincsen Könny, Szó, Élet és Halál,
 nincs Mult, Jövő, ha e dal megjelen,
 csak boldogságos, drága, szent Jelen.
 Honnan fakad? Van. Mit fájjon tovább!

Habzsold, öleld a rádszakadt csodát:
 És ne kérdezd, hogy ki adta nekem,
 boldog öröm, vagy tépő gyötrelmem?
 Én nem tudom, hogy mit terem e dal?
 aranybölcső vagy ezüst ravatal?
 tövis vagy csók, gyönyör vagy szenvedés?
 Végtelenség vagy szűkmarkú Kevés?
 Hová ringat? Kék vizen sajka=e?
 örvénylő vész hulláma hajtja=e?
 Ó, mit tudom én, mit tudod te, ő,
 csak azt tudom, hogy édig szökkenő,
 csak azt tudom, hogy éveim torán
 süket Beethoven ül az orgonán,
 szívem s száz kézzel dallá tépi szét magát.
 (Piros szívem egy dallá tépi szét magát)
 Csak ezt tudom s míg zengem a dalom,
 Csillagos estén, rózsahajnalon,
 lehajtott fővel köszönöm Neked,
 jó Istenem, e zengő éneket . . .

Rozmán János :

Uram, mi nem halunk meg.

Halk hervadásba borul a föld . . .
 Pusztá, dísztelen, szomorú a táj:
 Fagyasztó tél lesz most a király!

Mert Te vagy ez Étel, az Örök Erő!
 Aki Testeddel él és Véredből merít
 Legyőzi a halált s minden gyötrelmeit.

Ó, mert tűz nélkül: halál az élet,
 És napsugár nélkül minden földi lét
 Nyomasztó, kínos, ijesztő=éj sötét . . .

Mert Te örök vagy, az időt Túlélő —
 S aki az örök kenyérből eszik: örökre él,
 Rá nem borul elmulás, nem borul a tél.

Uram, mi is télre fordulunk majd?
 Halálos-hideggé hűl az ember=élet?
 A fagyott sír=lakó soha fel nem éled?

Véred, mely Szívedből szívembe patakzik,
 Lelkemben örök erőket fakaszt,
 Belém forrásozza a boldog=örök tavaszt.

Uram, Te felettél szelíd biztatással
 És Csoda=kenyeret törsz szent asztalodnál,
 S Csoda=italodtól elfut a halál . . .

Tudom, hiszem, Uram, szavad szent, igaz!
 Akit Te táplálsz szent=örök magaddal:
 Ajakán annak mindig fakad dal!

Milyen észrendítő hit ez a mi hitünk:
 Istennel tápláljuk gyenge ember=lelkünk,
 Lehet=e, Uram, így Veled egy nem lennünk!

Pusztai Sándor

Úrfelmutatás.

Tudom, ha nem lennék kettős,
Mint Tamás,
Megáldanál a meleg csodával engem!
Tábor=hegy lenne minden Úrfelmutatás!

Tudom, ha tiszta lenne a szemem,
Engednéd, hogy lássalak.

De kettős vagyok:

A lélek és a test.

A világé, a gonosz világé

És remegőn, félve, rajongva, tied.

Kettős vagyok: igen és nem,

A hívés és a tagadás.

De csüngők Rajtad mély, buzgó szerelemmel,
Szerencsétlen, kételkedő Tamás.

Pedig a kelyhedbe szent Véred csobog.

A Vér, a Vér, amely kiontatott

A Golgotán . . .

Ó, csak egyszer ízlelhesse szám,

Úgy, mint ízlelte a tizenegy tanítvány

Veled az utolsó vacsorán.

Ó, csak egyszer engedd, hogy rajtam átlobogjon
Az élet, az igazi bőséges élet,

Mely, ha a Szőlőtőn maradunk,
Duzzaszt csodálatos embervenyigéket,
Mert, Te mondtad, hogy Te vagy a Szőlőtő . . .
Engedd nagy szent zuhogással
Rajtam keresztül ömleni
Isteni életed rejtett titkát,
Hogy vérem, rossz vérem átváltozzon [vait.
És megéljem egyszer a konszekráció zengő sza=

Legyek az Újszövetség ujjongó misése.

Vihessem misebornak a vérem,

Ostyának adhassam a testem

S átváltoztasson szavad kábító zenéje.

Uram, mikor már sokat miséztem

S felkent kezemben sokat hordtalak,

Életem a megélt Biblia keríti:

A Kosár, a Bor, Kenyér és Halak

És tiszta leszek a naponkinti csóktól,

Mi ajkadról ajkamra hull . . .

Fogadj el élő, égő áldozatnak

S fogjon ostyának engem Isten=ujj,

Állj a helyembe és fölém hajolva,

Rámvetve öröklátó, tiszta, mély szemed,

Leheld rám a konszekrációt,

Uram, változtass át s legyek örökre a Tied!

Bán Aladár:

Úrnapján.

Kakukfüvet és zsenge rózsaszálat,
Jácintot, liljomot s árnyas cser=ágot
S mindent, ami az erdőn, mezőn terem,
Ó, hozzatok fehér ruhás leányok,
Hadd mosolyogjon Jézus arca rátok
Ott fönn, a bíborszélű fellegen.

Fejünk fölött bárányszerű felhők vonulnak,
És lengedeznek balzsamos fuvalmak,
Halkan, miként ha angyalszárny suhan;
Dalos lakói a közel ligetnek
Szívet igéző dallamokba kezdenek:
Mindenfelé öröm kel boldogan.

A templomajtó megnyílik s a népnek
Buzgalmas ajkán fölzendül az ének,
A körmenet az utcán hömpölyög.

Zászlók kibontva lengenek s a zsoltár
Fölszáll az égnek illatterhű boltján:
Tömjén s ezernyi gyertya füstölög . . .

Itt állok én is egyik sátor alján,
S az ének áráját elmerengve hallván,
Megálmodom tűnt ifjúságomat;
Midőn kezemben szentelt cserlevéllel,
Szívemben tiszta érzélem hevével
Ott zengtem a szent lobogók alatt.

És diadallal pendül bennem újra
A himnuszoknak alvó, néma húrja,
Dicsérni a mi pompázó hitünk;
Mely fénysugárral vonja be a lelket,
Viráglevéllel hinti meg a földet —
Bearanyozza borús életünk!

Sík Sándor:

Angelus.

Erdő fűvén fekszem hanyatt.
Jó lábhegyen az alkonyat.
Zsong, zsong a csend mély mámora.
Lebben az Isten fátyola.

A csend az ő szívéen terem,
A csend az örök Szerelem,
A Lélek a vizek felett:
Egyetlen áldott felelet.

Ó mindent, mindent értek én,
Mióta ez a csend enyém.
Szívet nyit rá minden titok,
És mindenek nyelvén tudok.

Azóta hozzám szólanak
A füvek, fák és madarak.
Barátaim az állatok,
Zengnek a színek, illatok.

És mind oly boldogok vagyunk,
Hogy testvér=szóval szólhatunk.
Ó, érteni, megérteni!
Mily édes, milyen isteni!

Megrezzen most egy vén csalán,
Távol harangszó mély dalán,
Mely messze zsongja lombon át
Az esteli Úrangyalát.

Elhallgat minden itt körül,
Megáll a gyík, a szél elül.
És — mindnyájunkért egy magán —
Ávéba kezd a csalogány.

Székely László:

A föld, a csillagok közt.

Eljött az óráim s vándorútra keltem.
Szép csillagzatra költözött a lelkem.

Ott jó sorom lett. Mégis szárnyat öltve
Bolyongtam néha, s úgy vártam a földre.

S jött, jött a föld. Mint méla aranybárka
Suhant az űrben. Az éjt kettévágta.

Bús füstpántlikák lebegtek utána:
Szívek fölszálló sóhaja, siráma,

Ködös harag, káromlás, öklös átok,
És tömjénfelhős, könnyes imádságok.

És ott, ahol szelte az éj karéját,
Halk muzsikával fogadták a szférák.

A Nap, bár éj volt akkor szanaszerte,
Fényt vetett rá és szinte ünnepelte.

Szép lett a föld, merengő, aranyárga,
S más világoknak boldog népe várta.

Tán sejtettek valami nagyot, szentet:
A rozzant földnek mind elébe mentek.

Láttam a tejút testetlen lakóit,
Úgy zengtek=bongtak boldog hallihóik.

A Marslakók is döbbenettel lesték
A bolygót, melyen őrzik — Krisztus testét!

VII. ISTEN FIAI.

Menfes Mihály :

A pásztor magáért imádkozik.

Éjjel van. Ott lenn megpihen a nyáj.
Én feljöttem az Olajfák hegyére,
Ahol hullott Krisztus verejték=vére,
Míg lenn pihent a nyáj.

Nappal a pásztor bátor és erős.
A gondjait lágy mosolyba takarja.
Biztos a lépte és acél a karja
És a kicsiny nyáj békén legelész.

Mert a pásztornak nincsen gondja más,
Csak a báránykák játékát vigyázza:
Ha fáradt egyik, nincs=e neki láza,
És a víz friss=e, édes=e a fű?

Most éjjel van. Ott lenn pihen a nyáj.
Itt fönny fáradtan térdel le a pásztor,
Gyötörve gondtól, szomjúságtól, láztól,
S szegény magáért így imádkozik:

Amikor járunk napfényes mezőkön,
És báránykáim játékan mosolygok,
Látod=e, Uram, hogy tépik a gondok
Pásztorszívemet?

Nem láthatok be zord hegyek mögé,
Hol ránk les szörnyű szakadékok torka.
S az ellenséggel hogy kelek birokra,
Ha vad csapatban kis nyájamra tör?

A pásztornak is vannak vágyai,
Míg elnéz messze=messze napkeletnek.
És minden reggel új vágyak születnek
Az ismeretlen szép mezők után.

A lábam fáradt. Alig ballagok.
Puha pázsit hív hosszú pihenőre.
De el nem ülhet az Úr nyájának őre;
Csak menni, menni, menni, menni kell.

Csak menni, menni. Vagy állni magán
Pásztornak, őrnek, bástyának, toronynak.
S ha a harangok veszedelmet kongnak:
A nyáj remeghet: neki nem szabad.

Éjjel van. Béke. Lenn pihen a nyáj.
Uram, eléd vet térdelő alázat.
Uram, ha jönnek félelmek és lázak,
Add, hogy a pásztor mindig hű legyen.

Mindszenty Gedeon :

A szentek unokáiboz.

Ki kell göngyölni azt a zászlót!
Hadd lengjen nyíltan szabadon,
Hadd lássa meg jól minden ember
Fönn, lenn és minden oldalon:
Itt a kereszt vitézi vannak
S az örökváros gyermekei,
Harcolni készek félvilággal,
Mely a keresztet megveti.

Tizennyolc század óta állunk
E vérrel áztatott helyen,
Hol mártíroknak pálmalombja
S a szent igazság megterem;

Azóta lábaink porába
Hullott már nem egy korona.
De mi hitványan egy körömnny
Földet sem adtunk fel soha.

Voltunk már úgy, hogy a koporsó
Lett ágyunk és szent asztalunk,
S vérünk emésztő máglyatüzénél
Olvastuk meg, hányan vagyunk?
Három század kovácsolt egyre
Gyilkos rabláncokat nekünk,
De végre is fülökbe harsant
Magas győzelmi énekünk.

Mint Dániel három hős ifja
 Daloltunk a tűz közepett,
 Midőn pokollal ostromoltak
 S csaknem ránk gyújtják az eget. —
 Kiálltuk a düh vad csatáját
 S az észnek éles gúnynyilát, —
 — Mit félünk hát mi ennyi sebbel?
 Többet nem adhat a világ!

Ki kell hát tűzni azt a zászlót,
 Lobogjon bátran, szabadon,
 Mely diadalmak hordozója
 Volt annyi hosszú századon.
 Nem élünk-e? — nem él az egyház?
 — Az Isten mozgó serege —
 Vagy elaludtunk a babéron?
 Vagy szégyen a kereszt neve?!

Ó, jaj nekünk, ó, jaj, ha gyöngék
 Már a levíták vállai,
 S a szent szövetség könnyű terhét
 Nem bírják többé hordani!
 Ha azt várjuk, hogy majd bedöntsék
 A szép angyalvár falait,
 És rongyra és jászolra jusson
 Az édes Jézus és a hit!

Ha azt várjuk, amíg fejünkről
 Letépnek minden koszorút,
 S a hitnek, jognak, szent érénynek
 Nyilván izennek háborút!
 Hogy számolunk be a jövőnek?
 Vajjon fog-e hallgatni ránk?
 Midőn a tettek hő nyarában
 Oly gyáva=mélyen hallgatánk!

Velőt a csontba s vért a szívekbe!
 A holtak is támadjanak,
 Az illatok oltára égjen,
 S épüljenek a szent falak; —
 Isten, a legszentségesebb ügy
 S két ezredév tekint felénk,
 — Ó, még megérjük, elpirul ránk
 Az egyház s elpirul az ég!

Ki kell hát tűzni azt a zászlót!
 Hadd lengjen nyíltan, szabadon,
 Mindegy, ha nincs is sas fölötté,
 De szent galamb áll őrt azon,
 A Szentlélek, kiből születünk,
 S ki szíveinkben itt dobog; —
 Előre hát! míg ő közöttünk,
 Az egyház élni s győzni fog.

Magyar Bálint :

A «zsoltáros emlékkönyvből».

I.

Szólásom, mint a harmatcsepp hulljon,
 És könnyem, mint a zápor zuhogjon!...

A napot bízta reám az Isten,
 Hogy melegét a szívbe derítsem;
 A kelő napot s a naplementét
 Bízta rám; védjem az aggok lelkét,
 Pirosítsam a gyermekek arcát,
 Áldjam meg tűzzel az ifjak harcát,
 Magam is égjek és mindent lássak,
 Mindent megértsek és megbocsássak!...

Csak egy lépésre a fény az árnytól:
 Sötétség voltam ó, hányszor, hányszor!
 Néztam az aggot. Elmegy. Hát elmegy!
 Láttam, hogy sír... hát sírjon a gyermek!
 Mosolyt kértek és én megtagadtam,
 Elvettem és én semmit sem adtam.
 Kitől vettem el?... Aztán kié lett?...
 Égett az Isten napja s kiégett! —
 (Nem, nem az égben, itt a szívemben:
 Gazdag az Isten, sáfár az ember!...)

II.

Ó, hányszor mondtam: Nem, Uram, nem, nem,
 Nem fér már hozzám szemernyi szenny sem!
 Ó, hányszor mondtam: Nem, Uram, nem, nem,
 Igértem: semmit nem vétek, nem, nem!
 Senkit sem bántok, én lejárt ember,
 Senkit, én gyöngé, vert, tehetetlen!
 Ó, hányszor mondtam, esküdtem hányszor,
 És szívem nyugodt ablakát százszor
 Bezúzta mégis szavam, szeszélyem,
 Haragos telem, rút kevélységem,
 A félelem, a gyávaság ökle
 Szívem ablakát százszor betörte!

Halljátok, egek, amiket mondok,
 Hallja a föld is (bölcsek, bolondok):
 Szólásom, mint harmatcsepp hulljon,
 A könnyem, mint a zápor zuhogjon,
 Mert az Úr nevét hívom segélyül,
 Mert a sötétben felsírok végül
 És az Irgalmas új napját kérem...
 Vétkem... én vétkem... igen nagy vétkem!...

Szalay Mátyás :

Az új hajó.

Matrózok, indulunk!

Fel a horgonyt és szent lobogóm
Lobogjon az árboc tetején!
... Még egyszer búcsut intek a partnak,
Azután előre, hajóm!

Matrózok, indulunk!

A víz vígan hullámszik alattunk.
A lila tenger üdvözlötte ez.
Halló, hatalmas szűz vizeim:
Halló, halló lila tenger!
Üdvözlégy romlatlan erő,
A szent hatalmak osztályosa te,
Hullámszó, tiszta, fiatal álom,
Örk=erős vágy, zúgó vizeim,
Halló, halló lila tenger!

Sóvárógva kitágul a mellem.
És szomjas szívemmel iszom=iszom
Szent, üdvösséges levegőjét
A nagyanevelő vizeknek.
Könny futja el az örömtől
Lázás lobogású szememet,
És nem látok mást, csak a tengert,
Az éggel ölelkező vizeket.
Nem hallok mást, csak az ő dalait
Az égig zengő zúgásaiban,
Nem érzek mást, csak az ő szerelmét.
Oh hatalmas, szűz vizeim,
Himnuszos üdvözlétű tenger,

Dagadó örökfiatal erő,
Méltóságos királyi özön,
Dallal fogadó minden lilaság:
Tenger! Szeretlek!
Szeretlek és teletelítem
Győzelmes lelkeddel a lelkem.
És hozzád esküszöm a sorsom.
Ó, ringasd révbe a hajóm
A belőled támadó hajnal elé,
Himnuszos üdvözlétű tenger!

Matrózok, körülem!

Kalózik nyergelték meg a tengert,
Jönnek, vágják a barna ködöt
S kincses fehér hajómra törnek,

Még mielőtt a hajnal előmlik.
Véresnek kel ma föl a nap!
Ne a mi vérünk pirja pirítsa!

Matrózok, körülem!

... Esküszöm, egek!
Meg nem hajlik az árboclobogóm
A durva kalózraj előtt,
És rabságra nem hódol a hajóm.
Bátor, erős, fiatal új hajóm.
Rabláncra nem nyujtom a kezem,
És gyalázatba kevert rabnapokért
Gyáván, szégyenfizetéssel
Nem vásárolok életemet,
Esküszöm, egek!
Fehér hajóm kincses=lobogóstul
Inkább örvénybe süllyed előbb,
S engem, a hajóm bátor kapitányát
A lila tenger véle temet,
De gyalázatba kevert rabnapokért
Gyáván, szégyenfizetéssel
Nem vásárolok életemet,
Esküszöm, egek!

Matrózok, előre!

Véres a gyilok, vessük a vízbe,
És fehérbe öltözzünk, valamennyin.
A láthatáron a köd oszlik.
Integtet a Célok szigete,
S a hajnal lehelletit érzem.

Matrózok, előre!

Két kezem: a kormányon az egyik,
A Tűzkeresztet öleli a másik.
Dagad a tengerrel a lelkem.
Mögöttem a barna éjtszaka ásít,
Siklom belőle, siklom előle
A fényfakadásig,
A hajnalhasadásig!...

A Célok boldog szigetéről
Hajómra ömlik a hajnali körfény,
Csillog a hab, fényfodros a hullám,
Tündöklök a fenéktelen örvény.
Reggeli dalba kezdenek a vizek,
Énekelnek a hullámgerendezek.
Összeölelkezem én is a fénnel!

Habbal, hullámmal, tengerrel dalolok
S az üdvösségek dalaiba kezdek.

Alleluja, alleluja!
Az én ünnepem a húsvét!
Alleluja, alleluja!
Az én ünnepem a húsvét!
A föltámadás, a fénytámadás,
A naptámadat az ünnepi órák!

Az én ünnepem a húsvét!
Alleluja, alleluja!

Alleluja, alleluja!
Mirtuszkoszorúval jövök én
S a Jegyesem szigete integet elém,
A boldogságok szigete hí.
Mirtuszkoszorúval jövök én,
Alleluja, alleluja!

Alleluja, alleluja!
Tűzkereszt égett a szívembe!
Szent fény, szikrázva kelő fény,
Tengerszerelmű Jegyes vagyok én.
Tűzkereszt égett a szívembe!
Alleluja, alleluja!

Pakocs Károly :

Belül a falakon.

Magas falak. Magamban állok kint a réten.
Kik vannak ott, a nagy falaknak börtönében?
Se szó, se hang: én mégis vágyom ismerni őket,
a kőfalak sápadt lakóit,
az Úr szemébe nézdelőket.

Lent a mélyben mosolyg az élet. Nyári reggen
turista=nők kiöltözötten víg seregben
égő szemmel kalandra szomjan égre néznek.
A tó felől hajósziréna, autótülök...
Engem mégis e csend igéz meg.

A turista=csoport alulról két kezével
hegyekre hív s mennyet ígéret özönével.
Én nézek a nagy kőfalakra titokra=éhen
és kérdezem a két szememmel: mi is van ott,
a kőfalak zord börtönében?

Rést döngöttek a sziklatestbe szellememnek
s látom: belül fehér szűzek sorokba mennek;
se szó, se hang az ajkukon, csak égre néznek.
Ó, mennyi=mennyi ég van szemükben!
Engem a két szemök igéz meg;

a két szemök, melyből kihalt a régi hívság;
a két szemök, mellyel szívükbe híva=hívják
a Völegényt, ki éjjelen elhossa nekik
ajándokul a két tövist, hogy arcukat
szenvetéssel simítsa végig.

A két szemök fehéren izzó tengerében
látom Évát: a szírtén ül; a régi éden
boldogságát siratja éppen és az égen
reményesen fénylik feléje Krisztus arca:
bocsánat ül tekintetében.

Látom Évát: az alma átkos maradványát
megtiporja, megfujja zordul a szirénát,
a hang repül a korszakoknak tengerén át
s Páris, London, Berlin egére
sóhajtanak új Magdalénák.

Látom Évát: tengerbe dobja teste selymét;
darócot ölt s bár szíve földet énekel még,
mély bánata elnyomja visszasíró szóját
s győzelemre fújja merészen
a lélek égi riadóját.

Arca sápadt. Erőit ifjan elfogyasztja
a kőfal és a Völegény=várás malasztja.
Sebaj! neki daróc a test, csupán ruhája
a léleknek. Miért kímélné? Alkonyodik
s éjjelre itt az ég Királya!

Se szó, se hang. Fehér szűzek sorokba' mennek.
Mindegyik szív egy harctere a végtelennek.
Nézem őket lélek=szemmel, titokra=éhen:
s elgondolom, hány boldog élet
virágzik ott,
a szent falaknak börtönében!

Sík Sándor :

Cserkészek.

Fiúk: kemény, szélsímogatta barackos arcok,
 Nagy huncut — kék és barna — mély szemek,
 Óriás karimák alól mosoly=merészen csillannak elő.
 Fiúk, cserkészek: úgy állnak kezükben a hosszú bottal,
 Mint karó mellett a rózsatő.

Mennek nagy szeges cipővel a serkenő májusi fűben.
 Kövér, nagy hátizsákból ásó kandikál
 És sportlap benne és síp és csokoládé és imakönyv.
 Az egyik egy libbenő lepke után szökik a szemével,
 A másik éppen vágná hátba az előtte menőt:
 De a trombita szól és feszül a Vigyázz, és dobban a lépés,
 És lábuk alatt mintha mozdulna a föld.

Játszanak, lármáznak tarka gomolyban.
 A labda száll, piheg a mell, rohan a láb.
 Verekednek is olykor, keserű=piros arccal,
 Kék foltok a térden, az arcon,
 Szaggat a tüske és vérez a kő.
 Eh, véres arc, veszett bicsak, hasadt cipő: kit érdekel!
 Lesz, ami lesz, előre, pajtás!
 Egy nagy dolog van a világon:
 A rajnak, a rajnak győzni kell!

Dolgoznak. Van=e jobb játék, mint rajban a munka?
 Egy a vezényszó. Munkára, fiúk!
 Tietek a térkép, tietek a sátor, tietek az üst és tietek a tűz!
 Odalenn a szennyes, füstös kővilágban
 Most népgyűlés van és kettős rendőr=készület.
 Itt füst és szenny olyan szálnalmas messze,
 Itt nem nyomorul ketté az egy;
 Itt egymás mellett térdepelve,
 Egy ősi bús dalt énekelve
 Inasfiúk és grófgyerek
 Rakják a szent tábortüzet.
 Épül a tábor. Építi a raj.
 Kevesen vagyunk? Seabaj!
 Csorog a veríték, liheg a mell?
 Mindegy, a tábornak állni kell!
 Ránk ér az est, setét a határ.
 Az idegen erdőn, ki tudja, ki jár?
 Mind elbújtak a csillagok,
 Az égen vad felleg morog,
 Most kell a sátor, gyerekek!
 Döngöljétek a cöveket!
 Húzd meg a rúdat! Szét a kötéllel!
 Valami lesz, úgy nézem, az éjjel!
 De hiszen csak egyszer álljon a sátor,
 Aztán zúdulhat a buta zápor,
 A foldott ponyvát verheti!
 Úgy=e fiúk, oda se neki!

Igy sírt a pusztai szél hajdanán
 A Volga=parti sátorok falán,
 Így verhetette az eső a ponyvatetőt,
 Mikor Árpád álmodott Verecke előtt.
 Haj, ti fiúk, setét az éj,
 Az ég homlokán fekete taréj.
 Mi volna, ha mink (még messze a hajnal)
 Összeállnánk raj a rajjal,
 És építenénk éjtszakára
 Egy óriási sátorpalotát.
 Magas volna, akár a Tátra,
 És széles, mint a Hortobágy.
 És megfújnánk a sátor előtt
 A rajkürtön a gyülekezőt.
 És minden magyar ember hallaná,
 És a sátrunkat sátrának vallaná,
 És jönne mind, mind, csapatostul,
 Könyvestül, kardostul, szerszámostul,
 S mint pusztá karámban nemes paripák,
 Úgy bújnánk össze a sátor alatt,
 És virrasztanánk együtt a nagy vigiliát,
 Amíg mozdul a virradat.

Városi István :

Diákok.

Édes reményben fürdik a szemük.
 Az óra ujjá álmosan forog.
 Tudós kis arcok. Kín. Komoly beszéd
 S fehérhajú professzorok.

Az egyik már az Istené. Komoly.
 A másik fürge, víg jogászgyerek.
 Ennek jutalma még az anyakönnny,
 Amaz meg már az élettől remeg . . .

Roppant nagy kaptár: Pázmányegyetem.
 Figyelmes arc. Fül. Kókadó virág.
 Mégis csak mindegy: pitykő, sziklatömb,
 Öklömnyi csöpp, vagy húszéves diák.

Kemény kezek. Sok szép arc. Szűz remény.
 Termést ígérő sejtelmes kalász . . .
 Isten kohója izzó szent tűzében
 Sok feszülő parázs.

Az egyik ujján ezüstitálcaszemek.
 Apás emlék, vagy olvasó talán.
 Amott talizmán. Fénykép, szőke arc.
 A harmadik meg azt súgja: anyám . . .

Buknak, nevetnek. Nyüzsgő lepkehad.
 Ádám tölgyfáján sok tudós atom . . .
 Ó, Istenem, csak meg ne bukjanak,
 (Tenálad majd) a Nagy Szigorlaton.

Szalóczi Pelbárt :

Diadalmas jövő felé.

Diadalmas élet kezdetén állok
 keményre=meredten, halkan, egyedül.
 Multamba: e meleg tengerbe vegyült
 örömcseppektől ma örökre megválok.

Állok . . . és nézek csillogó jövőmbé . . .
 Szememben lélektűz lobog fel vidáman,
 arcomról dagadó életöröm árad,

homlokom kiragyog s róla minden fáradt
gondot tovaűz a jövő fényhulláma.

Állok... s elmerülök a mély, csodálatos
élettenger titoktáró rejtelmébe...
Köröttem vajudik az Időnek méhe
és új élet támad: szent, színes, illatos...

Tenger morajlik, — mint mikor elszabadul
a vad — s amint állok fénybe=öltözötten
a rámhullott cseppek szivárványözönben
esnek a tengerbe, — mely tovább zúg vadul.

Elöttem a száraz színes virágai
illatos pompában puhán tündökölnék
s minden virágtalan vágyat végigölnek, —
hogy nyíljanak bennünk a béke ágai.

Állok... S nézem örökélet=termő jövőm...

És állok s látom, hogy itt is lesz kereszttem:
virágdiszes örvény, bódító szózene,
az élet villanó, reám=éhes szeme...
— érzem s azért mégse, sohase ereszttem!

Kinek keresztje van, annak éneke zeng,
mert a Kereszt az út: örök élet útja
s boldog, ki ez utat botlással is futja,
mert fölsegíti őt mindig Isten keze...

Eddig álltam s néztem, néztem a jövőmet,
de most eljött perce az elindulásnak,
s megyek keresztimmal, segíték is másnak
és zengem énekem a szembejövőnek...

Utamon rámragyog az isteni titok
s üdítő fényében megfürösztöm lelkem
és boldog vagyok, mert örök kincsre leltem:
a menny tárt kapuján örömmel benyitok!

Magyar Bálint:

Ének a papról egyszerű kíséreftel.

Trilogia.

Az ifjúság.

I.

Mintha fentről Isten nézne
Kék szemébe, halk szívére.

Mintha itt lent ráhajolna
A templom és oltár orma.

Nézik, tartják, hívják, mégis
Ha menne is, néha fél is.

A teste még konok, álnok,
Üldözik még furcsa álmok.

Megkísértik még naponta
Izes étkek, virágpompa.

Tűzcsóvat is vetnek rája,
Hátha meggyúl a ruhája!

S elveszne a tűzben, vízben,
Hogyha nincs az áldó Isten.

Hogyha nincs a templomos=ház,
Elejtené kincses sorsát.

De az áll és lelki atyja
Drága szeme mindig rajta.

S ott ragyognak, mint kis fények,
Mint csillagok: a testvérek.

Megtanítják megérteni:
Harc nélkül az élet semmi.

Ki nem vár a sorompónál
Csak úgy átmegy: az nem szolgál.

Krisztusi csak az, ki megtel
Tövisekkel, szent sebekkel.

Igy vezették, így oktatták
S nincs előtte már két ország,

Csak egy rév van és egy pálya:
Ennyi volt az ifjúsága!

Krisztus papja.

II.

Hallotta: nagy az igézet,
S egyszer ő is visszanézhet.

Mondták neki: Ma vagy holnap
Holtja lehet egy nagy romnak.

S én így láttam: Állt egy ember,
Állt a földdel mindig szemben.

Állt Krisztussal a viláért,
Nem fáradt el, mindig ráért.

Alázatos lelke, arca,
Mindig az a ruha rajta.

Ismeri a valóságot,
Mégsem mint test: mint pap áll ott.

Nem magában él s magáért:

Az Úr: Jákob. Papja: Lábán.
Ott él az Úr a szolgánál.

Egy véges, egy véghetetlen;
Külön, mégis együtt ketten.

Ő az Úrnak halvány képe,
Az Úr az ő erős étke.

Övé az Úr glóriája,
Krisztusé a pap csodája,

(Hogy a kenyér testté válik
És a bor mint vér viráglik.)

Krisztus: Jákob. Papja: Lábán.
Igy él az Úr a szolgánál.

Aki érti, csak az tudja:
A pap az Úr forrás=kútja.

Míg a Bíró üzen érte:
Ő az Isten bíró=széke.

Ő az Ige hangszórója,
A szent balzsam ércartója.

Ő általa jut a földre
Az égi szó: «Mindörökre!»

Megrendülhet. Van, hogy nem vall,
De megbír a fájdalommal.

Ellenség és ezer vész közt
Ott van és áll. Ott áll és küzd.

Ő krisztusi, ő miséspap,
Idejében nincs nap és nap,

Nincs külön perc: egyfolytába'
Ömlik, árad zsolozsmája.

Nem végzi, mert mindig kezdi,
A hétfői már a keddi,

A szombati esti óra
A vasárnap virrasztója...

* * *

Én így láttam: égi jellel!...
Nap a fogyó holddal szemben,

Míg az Isten úgy akarja:
Dal az átkos csendbe', zajba'.

A pap ősze.

III.

Egy nyárvégi sápadt napon
Megkérdezi hallgatagon:

Hétszer hét év lassan letel:
Maradni kell, vagy menni kell?

Arany kehely vagy hullt levél?...
Őszi meleg, vagy őszi szél?...

Mintha csak ott állna megint,
Honnan az Úr alátekint.

S tovább kérdi szomorúan:
«Velem leszel akkor, Uram?

Ha menni kell, megtalálom
Vacsorámat arany=tálon?

Szent italom itt lesz, vagy túl,
Ha felégek szent napodtul?...

Mintha zene bongna megint:
Látja oltár s templom szerint,

Amerre csak járt csendesen:
Nincs ellene, nincs senkisé.

Van, aki csak minden után
Ismerte őt fázón, sután,

Most a sápadt átalmenőt
Megszerette mindenelőtt.

Ahogy készül, ahogy kilép,
Megnyugvásra hirdet igét.

A pap ősze felolvadás,
Hogy szellemét felszívja más.

Készül. Szeme néha könnyez,
De a fény is egyre több lesz.

Van igazság, mit a szemünk,
Csak úgy lát meg, ha szenvedünk,

Vagy szülőkét halni érzünk...
A pap össze: ébredésünk!

* * *

Én nem tudom, mi lesz velem,
Ha menni kell egy reggelen,

De érzem, hogy két világ vonz
Akkor az ég ablakához.

Egy: az Úr és mind a szentek,
Kiket Ő más által nyert meg,

És egy: az én kicsi kertem,
Mit az égbe én ültettem...

Magyar Bálint:

Intonálom az orgonát.

Intonálom az orgonát.
Új szerkezet, új fémsipok.
A fujtató, itt-ott a váz
A régi, de fényleni fog:
Lemostuk a régi porát.

Hangolok és változtatok,
Színezek és letompítok.
A hangszám több a réginél.
Hát az erő? ... Hát a sipok? ...
Hát a kívánt változatok? ...

(Szeptember van. Gazdag arany
Délelőttön zeng az öröm.
Fiú, lány, ki már hatba' van,
Iskolássá lett e napon:
Először is hittanra jön.)

Intonálom az orgonát,
Az iskolát: ez rajzik ott.
Új gyermekek. Vagy száz. No hát
Ők az újult szent fémsipok
S ami régi, az mosdott át.

Ami régi: a szív, a szem,
A pad, a fal, az ó szoba.
S én is, én is, én Istenem,
Megújultan jövök oda,
A sipokat kérdezgetem:

Te jó vagy-e? ... És te zengő? ...
Te «égi» vagy? ... Te «földi» hang? ...
Te octáv? ... És te az első? ...
(A családban.) És te ki vagy? ...
S tudjátok, ki jó és ki nagy? ...

S már felelik, már zengik ott:
«A jó Isten! ...» — «A nagyapó! ...»
Tévednek még a kis sipok,
De felelnek, ha rossz, ha jó:
Az orgona szólani fog!

Az orgonát csak hangolom,
Azért jöttem, azért vagyok.
Az évben vagy kétszáz napon
Indulok és kedvvel telek —
Kedvvel telek s nem fáradok.

Intonálom az orgonát.
Új szerkezet, új fémsipok.
A fujtató s részint a váz
A régi, de fényleni fog
És már tudják — a Glóriát!

Mentes Mihály:

Isten begyén.

Ott élhetnék egy hús kunyhóban
Az élet völgyének a mélyén.
Nem látnék át a kerítésen.
Ki jár az úton, azt se nézném.
Nem nyomnának idegen gondok;
Szomjú vágyak nem gyötörnének.
Oly egyszerű volna a lelkem.
Oly egyszerű volna az élet.

Tavaszi jön a tél után: tudnám.
Megérik a búzavetéseim.
Az Isten virraszt nappal, éjjel
Víg munkán és bús szenvedésen.
Az ég és föld volna a könyvem
És a nótám pacsirtaének.
Oly egyszerű volna a lelkem.
Oly egyszerű volna az élet.

Nem kellene az Úrtól félnem,
Tudná, hogy lelkem, kezem tiszta.
Együgyű kis szolgája volnék:
Kevésből sokat nem várna vissza.
Szívem is keveseké volna
S kiket szeretnék, szeretnének.
Oly egyszerű volna a lelkem.
Oly egyszerű volna az élet.

De úgy akartad:
Hegyre építem palotámat;
Minden kis völgybe belelássak,
Minden bús szívbe belelássak.
És az eget is megnyitottad;
— Majd megvakított ragyogása —
Hogy lelkem a szép eget lássa,
Hogy szívem a bús földet lássa,
A szomorú szíveket lássa
S az égért s a földért is fájjon...
Vállaltam, Uram: nem sajnálom.

Vágyat adtál: az égbe szállni.
Vágyat adtál: istenné lenni.
És szemet adtál, hogy meglássam,
Hogy föld vagyok, por, féreg, semmi.
Hozzád emelnek égő vágyak;
Visszahúznak a sötét völgyek,
Emberék, szívek, test, vér, föld, föld.
Itt maradjak? Az égbe törjek?
A völgy és én már egy vagyunk:
Ezer szív fáj az én szívemben,
Ezer vágy zúg az énekemben.
Egyedül nem röpködhettek:
Vagy fölbirom az egész terhet,

Vagy itt pusztulok magam is.
Vállalom, Uram. Add, hogy merjek.

Küldöttél: egek villámával
Szívekbe tüzet gyújtani,
Emberbe Istent ojtani.
Az ég tüzeit bíztad kezemre,
Amely élet, amely mennyország,
Amely Te vagy. Kezemre bíztad
A lelkek sorsát, Magad sorsát.
Villámok, lelkek, sorsok, Isten,
Eget nyitó, záró hatalmak,
Kárhazatok és boldogságok
Az én gyarló kezemben vannak.

Ez az életem, vagy halálom...
Vállalom, Uram. Köszönöm. Állom.
Köszönöm, Uram, a hegyet,
Amelyről az egekig érek,
A völgyet, ahová visszahúznak
A szenvedő szívű testvérek.
Köszönöm a messzire látást,
A Napba néző tűz=szemet,
A gondokat, az ezer völgyi
Testvérért fájó szívemet.
Köszönöm a villám tüzét,
A mennyországot, Magadat;
A számonkérést, veszedelmet,
A gyönyörű, szent harcokat.

Ezer léleknek mennyországát
Megszenvedem, kiharcolom.
Ó Isten áldott palotája,
Villámos, zengő hegyorom!

Radványi Kálmán:

Jamboree-legenda.

Cserkészországban mosolyog az ég.
Az erdő fái vidáman figyelnek,
Mit rejt a sátor a tisztás ölén.
Itt a világ: a népek idejöttek
És összebújnak. Szívük fölmelegszik
A testvériség boldog városában.
Nem Babel ez: pedig sokféle nyelv
Zürzavarától visszhangzik a park.

Nem Babel ez, mert itt megértik egymást
A dán, a skót, a szingaléz, a néger;
Eesti fiát a Fokföld fia érti
S Jamaika rázza Szíria kezét.
Széttárt karoknak nem nehéz a nyelve,
Kitárt szívekben olvas a nyitott szem.

— A világjáró cserkész útra kelt.
Tíz lépés: itt van Ausztrália;
Húsz lépés: itt van Ceylon szigete;
Harminc lépés: a Dunántúl nevet
És csalogat, hogy légy vendége máma.
Jön=megy a földgömb sok furcsa lakója
És cseng a kérdés: «Honnét jössz?» — «Ki vagy?»
S ez szól: «A Prairiek vadonja hazám.»
S az így felel: «Izland jegén születtem.»
Amazt Finnország küldte el ide.
Emezt a forró indus part nevelte.
«Ki vagy, testvér?» A víg kérdés mögött
Lélek villámlik. — És kart-karba öltve
A világjáró cserkészek dalolnak.
— — Az est leszállt; a csillagok lenéztek.

Az ég sóhajtott: meglebbent a zászló
 A karcsú póznán. Lámpák imbolyogtak.
 — S a fák közül a meleg félhomályból
 Előlépett egy cserkész. Meglepetten
 Riadt feléje száz szempár. Szokatlan
 Jelenség volt a karcsú, szép fiú.
 Fehér ruháját kék öv fogja át,
 Aranyhaját cserkészkalap takarja.
 A szeme csillog. Napsütötte arcán
 A fiatalság szent derűje fénylik.
 Karcsi föláll és hozzálép: «Ki vagy?
 Honnét jöttél?» — És körülveszik őt.
 Az tiszteleg, majd kezét ráz velük:
 «Názáretből — felel — onnét jövök».
 «Hm. Názáretből?» — Pista elmereng. —
 «Onnét is jöttek?», — «Hol a táborod?»
 Kérdi Nagy Ferkó. — «Ez mind az enyém!»
 Felel nevetve a Názáreti.
 «Igaz!» — Kacagnak véle a fiúk. —
 Minden táborban otthon van a vendég.
 — A Názáreti elköszön. Siet.
 Minden táborba betekint. Megáll
 A konyha mellett: «Mit főztök, fiúk?»

S ahol a kukták kedve ecetes,
 Egy jó tréfával mosolyt lop az ajkra.
 Segít. Tüzet rak, fát is hord, ha kell.
 S csajkafedélből velük vacsorázik.
 Ahol feltűnik füрге, szép alakja,
 A kedvetlenség onnét eloson.
 Ahol civódnak, — ő közéjük áll;
 Akire ránéz, menten megjuházik.
 Napiparancsnál a parancsnok arca
 Haragtól terhes; büntetni akar, —
 A Názáreti mögötte terem,
 Szívébe lopja a szelíd megértést.
 Esti imánál Ő az Áhitat!
 Kiránduláson Ő megy legelül.
 — Ott ül az öreg B. P. oldalán,
 Hozzásímul s a «Chief» nagyot kacag.
 Az Arénán a nagymise alatt
 Alázatosan térdel a napon.
 Övé a tábor minden terhe, gondja.
 Ő a parancsnok, amit Ő akar,
 Az meglesz. S Ő a jóságot akarja,
 Békét akar a véráztatta földön.
 Gödöllőn járt a Názáreti cserkész.

Cz. Lovich Ilonka :

Mi vagyunk...

Mi vagyunk az az ifjú gárda,
 Amelynek élni, nőni kell.
 Mi vagyunk az az ifjú gárda,
 Amelytől a jövődöt várja
 Fehérhajú látók szeme,
 Erős életre szomjúk serege.
 S az a jövődö bennünk énekel.

Mi vagyunk az az ifjú gárda,
 Amelyikkel meghal a mult.
 Mi vagyunk az az ifjú gárda,
 Amely nem ül meg a homályba',
 Amelyik alkuvást nem ismer
 S kiszáll a fénybe dacos hittel,
 Mint aki mindig csak győzni tanult.

Mi vagyunk az az ifjú gárda,
 Amelynek immár jönni kellett.
 Mi vagyunk az az ifjú gárda,
 Mely a népek megújhodása
 S remegő térdű jósok ajka
 A mi jöttünkön sírva vallja,
 Hogy hatvankét és hét évhét letellett.

Kardunkon az igazság fénylik,
 Lelkünkben a jövődö énekel.
 Az élők nagy Istene küldött.
 Ha mi megfújjuk azt a kürtöt,
 Csillagok buknak a homályba.
 Mi vagyunk az az ifjú gárda,
 Amelynek élni, győzni kell.

Kocsis László :

Ó fi örök rohanók!

Ne hajtsatok el mellettem gögösen, fénycsónás
 Szekeretek bogáncsot visz csak szívetek helyén s tán
 Szekeretek új és harcos röptű, de aki hajtja, halványan
 Mered a haldoklásba. Hallom: esedező
 Könyörgés komorlik ajkatok szélén, látom: siheder

Vágyak köntöse rejti nyugtalanságtok, borulat
 Vészes bíbora színezi utatok végét s minden
 Tettetek temetők árkába hanyatlik, minden
 Rohanástok fekete állomás vad jelzőlámpája
 Előtt megtorpan, minden kacagástok ráncokat árkol
 Szemetek alá, minden örömtök pocsolyába gördül,
 Minden csókotok sárgalaccsin lesz s minden
 Öleléstek csak testetek tánca, ó ti örök rohanók!
 Ne hajtsatok el mellettem, fékezzétek
 Bomlott szekeretek sajgó rohanását s álljatok meg!

Csak híd vagyok a másvilági úton, csillagok
 Szemérmes fényét fakasztja szív=lámpásom, csak lomb vagyok
 A ti sátorozó csodákkal telerakott egetek alatt.
 Enyhetadó padként várom pihenésre elcsigázott
 Lelketek, szegénység úrnőjével szolgálom
 Dómban, cellák küszöbén a ti gazdagságtok.
 Sarutlan fráterként szeretet=kútból öntözöm
 Sívár kertetek árva virágait: a haldokló
 Jóság=gyökért, a békesség=rózsát, a megelégedés
 Lombtalan bokrárt, az anyák pusztá keresztjét,
 Az apák szikár robot=fáját, a gyermekek
 Mosolytalan arcát s a családi asztal kiürült
 Szenteltvíztartóját megtöltöm a boldogság vizével.
 Szemetek maró könnypatakjában csak csepp vagyok
 Isten balzsamos orvosságából, csak áldás vagyok
 A szív roncs falán, jó szó siketült fülekben
 S csak szentjánosbogárfény mécsese pislog kezemben
 A rakétás világ villogó kirakatában.
 S mégis, örök rohanó, téged invitállak
 Élni, élni szív=lámpásom kék derűje alá!

Sík Sándor :

Primicia.

Megérintettem a csodát.

Eljött a perc, a boldog:

A csengő felsikoltott,
 Mellig bókoltak a fejek,
 És a csillogó paténa felett
 A Kenyér=Isten megmutatkozott.

És akkor hirtelen minden megváltozott.
 Még éppen csak hogy elvillani láttam
 A márvány angyalok sikamló testén
 A gyertyafényt, mint rezgő csillagot,
 Aztán eltűnt egy tündöklő homályban
 Kehely és tányér és gyertya és szekrény,
 Becsukódott a két szemem magától,
 És máshol voltam, mint az álomlátó.

Egy kebelen
 Nyugodott a fejem,
 Mondhatatlanul melegen,
 És édességgel csordulásig telten,
 Akár a csecsemő az anyamellen.

Ringatva vitt egy nagy=nagy=nagy folyó,
 Parttalan víz és határtalan égbolt,
 És mind a kettő mondhatatlan kék volt,
 És elmerült a mérhetetlen csöndben.
 És tudtam, hogy rendben van minden
 És minden jó.

Most áll az illanó
 Idő.
 Nem is voltak az öklelő
 Problémák, gondok, szenvedések.

Itt a fészek,
Puha és meleg és enyém.
Fekszem a Fészek=Isten kebelén,
S az üdvösség illata rajtam.
Egyetlen vágytól mámoros az ajkam:
Így, így maradni végeszakadatlan,
Meghalni most, a Kebelen,
Mint a harmat a levelen,

A végtelenbe most ivódni át,
A Valóságba most ömölni át,
Az Egyetlenbe lényegülni át,
Most, amikor tapintom a csodát
És ölelem.

Suttogó hangot hallok hirtelen:
«Folytatni kellene a szentmisét.»

Sík Sándor :

Tűzvész.

Csak most Uram, csak most legyen siket!
Ne halljam ezt a százhangú sikolyt,
Ne lássam véresen kinyúlni százfelől
Felém, felém a görcsös ujjakat.

Te adtad ezt a házat házamul.
És most a ház lobogva ég.
Hull, hull a szikra záporozva rám,
Szomjas gerendák üszke közt a láng
Sziszegve futja győzelmes futását,
S hamusörényes, vérszín homlokával
Az éjtszakába vad kacajt lobog.
És tárva minden ablak kétfelé,
És tömve minden ablak emberekkel,
Búgó, sikoltó, vijjgó fejekkel,
Emberszemekkel, fuldokló szemekkel
És iszonyattal. Mert a szikra hull,
A mennyezet már hajlik és ropog,
Az ágynemű lobogva ég körül
S fejük felett az izzó pernye száll.

Szívek, szívek, ne nézzetek reám,
Testvérszívek, ne rám sikoltsatok!
Jövök, futok, létrámat itt hozom,
Itt, itt a cső, a drága vízszugár
Csorogva kúszik már kezem között,
De irgalom, szegény szívek, nekem:

Én egy vagyok csak, és ti rengeteg.
Mégfogok egyet, vinném lefelé,
A létra reccsen, de sikolt a másik:
Ezt is hamar! Sikolt a harmadik,
A negyedik. A negyediket is!
De jaj, ki nyúlhat négy=öt=százfelé?
Itt is kicsúszik egy a kéz közül,
Emitt is egy, jaj, és a mélybe hull,
Amott is egy sikolt, felé kapok:
Megint kettő lehull a láng közé.
Ezer kezet ha adnál, Istenem!
Fogd be Uram, fogd be a szememet,
Hogy egyet, egyet fogjak meg keményen,
Ne lássak aztán semmit és ne halljak,
Míg azt az egyet elveszem a lángtól,
Megsimogatom, megmelengetem,
Verejtékét, vérét lecsókolom
S egészen, épen elhozom neked.
Aztán hadd kúszom újra másikkért.
Ezt a vakságot add nekem, Uram!
Add, hogy legyen szentül könnyörtelen.
Erőt, Uram és makacsságot adj:
Amit megfogtam, hogy el ne bocsássam,
Amit megfogtam, hogy enyém legyen,
Amit megfogtam, hogy tiéd legyen!
Csak egyet, egyet, ó de azt egészen,
Csak egyet, egyet adj megmentenem!

Hevesi M. Angelika :

Új kongreganistákhoz.

Testvéreim,
Úgy szeretném most két karom kitárni
S meleg, testvéri ölelésre várni
Mind, aki most jött, mind, aki új!

Úgy szeretném,
Ha a karom most messze, messze nyúlna,
S belőle illatos, fehér szírom hullna
Mindre, ki most fogta meg a lobogót!

És az ajkam
Magnifikátja messze zengne,
Minden új testvérnek csak egyet üzenne,
Aki most esküdött itt, vagy tengeren túl.

És a lelkeim
Hozzásimulna mindenkibe sorba.
Érezzék, hogy eggyé vagyunk mi forrva,
Eggyé szent célban, nemes, tiszta vágyban.

Érezzék meg
Nemes szépségét e nagy koszorúnak,
Mely fonnyasztó szelét rossznak, földi búnak,
Örök fényben élve, meg nem ismeri.

Tudja meg mind,
Hogy a füzérnek lettek kicsi része,
Mely az egész földet fogja ölelésbe
S megszépíti a vén, sáros földgolyót.

És Királynőnk?
Gyermekeit tudom mosolyogva nézi,
És a füzérnek minden szirma érzi
Az ő szerető, szent tekintetét.

De ha egy is,
A koszorúból fonnyadtan kihull,
Bár jön helyette másik, üde, új —
Királynőnk szemén drága gyöngy remeg.

S az a könny,
Leperdül némán, ragyogón, lassan,
Fölfogja az a szív, szinte akaratlan,
És hűtlen lelkébe vádló sebet éget.

Minden szírom
Megérzi a hullást s fájón megremeg,
Összesimul újra az üres hely felett,
Most még szorosabban, nagyobb szeretettel.

Testvéreim!
Testvérek között ti legkisebbek, újak:
Szirmok, melyeket minden szél lehullat,
Hervadt bimbók, jaj, sohse legyetek.

Mindeniknek ajkán
Állva a szenvedélyek minden viharát
Zengjen örökké, szent Magnifikát,
Hogy az lehet, az — Kongreganista!

Mécs László :

Üveglegenda.

Sem sivatagban, sem őserdőben nem lakott,
emberi örömök alá máglyákat nem rakott,
ruhája rendes volt s nem csupa folt,
— és mégis, mégis, mégis remete volt.

Haját megfésülte, fehéreneműt váltott,
kalapjához tűzött jószagú virágot,
nem hervasztá orcáját, mint az őszi hold,
— és mégis, mégis, mégis remete volt.

Járt a munkásokhoz, járt a szántókhoz,
járt menyegzőbe, temetésre, tengeri=hántókhoz,
ragyogott szeme, ha harmonika szólt,
— és mégis, mégis, mégis remete volt.

Nem volt rejtély, titok: mindenki megnézte,
mindenki szerette, mindenki becézte,
meleg, virágos ágy volt, nem suta=holt,
— és mégis, mégis, mégis remete volt.

Nézte, szagolta, ízlelte, tapogatta
a százsínű, százízű, százhangú világot s hallgatta,
tudta, mit árul ezer emberi szív, ezer emberi bolt,
— és mégis, mégis, mégis remete volt.

Lakott Berlinben, Budapesten, gazdagságban, páriában,
lakott Erdélyben, erdőben, Pálban, Gyulában, Máriában,

ezerhúrú hárfája ezreknek szólt,
— és mégis, mégis, mégis remete volt.

Ölelni akarta ezer édes inda,
de üvegbura védte, üveglegenda,
átlátszó magánya mindig ráhajolt
— és azért mindég, mindég, mindég remete volt.

Mécs László :

Vigyázz-állásban.

Ó tavasz! Minden mesébe=mártott, minden oly meleg,
a föld, az ég, a füvek, a falevelek,
minden oly kacajjal kicsattanó, pirospozsgás, pajzán,
pufók angyalok lovagolnak felhő=báránycák rajzán
— s én a kertemben kemény vigyázzban járok: egy! kettő! egy! kettő!

Az almafák bolondos, báliruhás fehérnépek,
szeretnék nekik cigánykereket hányni, gyerekeset, szépet,
szeretnék tótágast állni, közöttük kézenállva végigmenni,
valami vicceset, csuda csiklandósat, kamaszosat kitenni,
— s én merev vigyázzban járok: egy! kettő! egy! kettő!

Tavaszkodhatnékom volna s nem tudok, nem merek.
Kertem körül házak, a házakon ablakok, az ablakokban emberek,
ágaskodik a torony is, nem táncol=e itt egy tavaszi kobold,
nappal a Nap kémkedik utánam, éjjel a Hold,
— s keményen, vigyázzban lépkedek: egy! kettő! egy! kettő!

Elbújok szobámba. A falakról mártírok, szüzek
intenek, oltsam a rügy=szikrát, tavaszi tüzet,
rügy=szikrából bimbó, bimbó=lángból máglya lesz: a Biblia
mondja s mondja a kereszten függő Isten Fia
— s vigyázzban lépkedek szobámban: egy! kettő! egy! kettő!

Elbújok ágyamba. Talán majd az álom . . .
Talán ott gyerekes, kamaszos magamat kiugrálom.
Álmodom: kertemben tavaszi szelek kergetőznek,
az almafák kacéran vetkőznek, vetkőznek
— s én vigyázzban lépkedek: egy! kettő! egy! kettő!

Fiatl almafák kacéran vetkőznek, vetkőznek,
Fiatl leányok kacéran rámnéznek, vetkőznek,
visszakacsintanak s nem nézek semerre, nem merek,
a lángpallosú Kerub rámmеред, áll, figyel: a Lelkiismeret,
— s keményen, vigyázzban lépkedek: egy! kettő! egy! kettő!

Soha önfeledten! Soha őrizetlen!
Isten katonája teljes fegyverzetben,
teljes készütségben: hogyha hívnak a harsonák,
örök útra készen találják a katonát!
— Végig az életén vigyázzban, keményen: egy! kettő! egy! kettő!

Városi István :

Virágok őre lettem.

Isten húrján királyi dal
 A liliumok pattogása.
 Érzem, hiszem, tudom. Az árva
 Föld felett még sem rezgett
 Édesebb húr, szebb lehelet.
 Nem zúg, sikong és nem rivall.
 Csendes, szelíd, királyi dal.

Az ibolyán is szép a hó.
 Nagyböjti, szűz, fehér alázat.
 Tisztább és halkabb léleklázat
 Nem mért még földi csodadoktor.
 Épít, nagyít és mégse rombol.
 De égre tör, forr, szárnyaló . . .
 Az ibolyán is szép a hó.

Rózsát is ültetett az Agy,
 Amely kigondolt égitestet,
 Fűvet, virágot, sírt, keresztet
 És hollót, karvalyt. Végtelenbe
 Szágu a szent, teremő Elme.
 Lépése fény s a fény alatt
 Piros szírom, virág fakad . . .

Az Isten kertje. Szent vetés,
 Mindannyian a kert rögében
 Állunk, barázdán vagy közepén . . .
 Kevés virág, a többi korlát,
 Karó, cölöp, hogy szét ne rontsák
 Isten vetését rút, merész
 Álnokság, rontás, cselvetés.

Itt állok én is. A fejem
 Miértes halk imára hajtom.
 Ilyen könnyörgés olvadt Vajkon,
 Klórus fián és Herisztálban.
 A titok széttroppantja vállam
 S gyötrő játékot űz velem . . .
 De ezüst kulcsát nem lelem.

Látom: patkányok és bikák
 S piszkos patás dübörgő csorda
 Az Úr kertjét hiába rontja.
 Eleven, nagy, ujjongó Mégse
 Az Isten=lelekből font sövénye.
 Kardos vitézek, daliák.
 Közöttük illat, szín, virág.

Én is csak korlát, vért vagyok.
 Cölöp vagyok. Virágok őre.
 Kemény esküm kötöz a kőre,
 Amely az Isten tornya, sánca.
 Amely vigyáz minden virágra,
 S ha vérben is, de áll, ragyog.
 Én nem virág, csak vért vagyok.

Ez a sorsom. Erős kezek
 Láncán a lelkem szemmé olvad.
 Igása vagyok szent robotnak,
 S jöhet ezer «jaj hátha mégis»
 Isten kertjén vigyázok én is.
 Kedvem a harc, a tűz, a vér.
 Álmom a kard, az őrsereg . . .
 Konstantinászlós seregek.

VIII. BŰNBÁNAT. HALÁL. ÍTÉLET.

Madách Imre :

A halál költészete.

Miben van olyan nagyszerű költészet,
Rejtélyes mélység, mint benned, halál?
Ki ott lakol, hol a korlátos élet
A végtelennel kezét fogva áll! —

Vadon zajong az élet működése,
Erőlködik és küzd a sokaság,
Egymást törik hullámai, mások buktán
Emelkedik, ki a fölszínre hág.

Csúsz a nyomor, görbedve szídj a sorsát,
Emelten jár a vétkes hatalom.
Dicsőségért lemond ez az örömről,
Amazt emészti kincs után a szomj.

Tündéri ábránd az ifjú világa,
Míg a hívő lemondás=ige.
Ez élvet kerget, amaz igazságot,
Mit fátyolával Isten elfőde.

S tovább rohan mind, vélvén, a tömegtől
Az ő ösvénye messze elszakad,
S míg minden más a pusztaságba téved,
Csak ő lelé meg az igaz utat.

S ím eléjük lépsz, halál, szelíden
Magadhoz téríted mindnyájukat,
S öledben megbékél, mi az imént még
Haraggal zúgott, százfelé szakadt.

Ó, vajmi rosszul ismert tégedet, ki
Undok rémnek festett. Szent anya vagy,
Kinek hangját a gyermek hogyha hallja,
Jó és minden játékot abbahagy.

Kebledre dül s te könnyeidet letöröld,
Leleplezed a titok fátyolát,
S híú törekvéseit elcsítítod,
Dalolván néki a halál dalát.

Édesnek, szépnek kell e dalnak lenni,
Melyet tanyáján a halál susog,
Hogy a létnek hullámai ráfigyelnek,
És a vad szenvedély elandalog.

Csodáljam-e hát, hogy félénk madárként
Költészetem is messze menekül
Az utcának zajától, s megpihenni
A csendes sírnak szent ormára ül? . . .

Harsányi Lajos :

A haláltól ne félj!

Ne félj, mert nincsen igazuk,
A kik ijesztenek kaszával,
Zord képpel, jellel, szavakkal,
Sötét groteszk ábrázolattal,
Haláltáncsal, rekedt kuvik
Vészjós kiáltásával, hogy ó, jaj,
Mégis csak iszonyú
És rettenetes a halál!

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Nem kaszás csontváz a halál,
Ki sáppatag holdfény alatt

Fehér lovon barangol,
Keresve áldozatjait.
Nem áll a szűk sikátorokba,
Hogy feltekintsen ablakodba,
Amely mögött vívódol!
Nem suhan fel a fekete
Lépcsőfokon és nem lopózik
Fülledt szobádba, hogy mikor
A légen végső sóhajtásod száll át,
Az ágy fejénél hirtelenül
Fölágaskodjon a sötétbül
És megvillantsa kaszáját!

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Nem sötét mozdony a halál,
Mely dübörögve egyre jó,
Füstje fekete lobogó.
S te látod, egyre közelebb
Robog feléd piros szemével
S egy irtózatoss csattanással
Elgázol majd . . .

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Nem kemény csont=kéz a halál,
Mely fojtogatja torkodat.
Hideg verejték=gyöngyöket
Nem ő hint homlokodra!
Hörgés, vonaglás, megtörött,
Fáradt szemek nem fájnak!
Nem szakít össze húrokat
Bensődben. Gyenge láz
Mindössze, amiről te
Reszketve mondd: Halálgyötrelem!
Vagy: Utolsó tusa!

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Mint ért gyümölcs a lehullásra,
Az ember is megéri a halálra.
És megbékél vele.

És fájdalom nélkül szakad le
Az élet=fárol. Halál s fájdalom
A legritkábban járnak együtt
Társként.

Ne félj, mert nincsen igazuk!

Aki hisz, az nem borzad, az,
Majd átsuhansz a küszöbön
S mögötted lesz a vízözön.

Mondd ezt: Uram, dicsőség néked
Te Nagymágnes! Te megvakító Tenger!
Ezüst patakként fut feléd az ember,
Hogy elmerüljön benned.
Mindenki hozzád tér meg egyszer.
A játékait csendesen lerakja,
Mint gyermek, hogyha hívja édesanyja,
Szeme csöndben lezárul.

És akkor szellem=társaid,
A sziporkázó angyalok
Villognak, mint a méh, körül.
És szállsz és szállsz a végtelenbe,
Álcából röppent arany=lepke
És elrepülsz örökre.

Ne félj, mert nincsen igazuk!

A halál a legjobb anya,
Ki fekete, de szép.
Ki elfekteti gyermekét.
Szelíden hív s hívó szava
Oly igaz, mint az ég.
A messze, messze ég!

Szalay Mátyás :

A fékozló.

Hogy ez az élet nem neki való,
Hogy ő nem lesz itt élet=szavaló.
Hogy a fényt itt többet nem hazudja,
Őt másfelé vezetné vágya=útja.
Ő itt hazátlan=árván bandukolt,
Boldog világa, jaj nem erre volt.

Sietve nézett el fejem fölött
S pirulva mondta, hogy búcsúzni jött.

Búcsúzni? . . . Vártam, vártam ezt a szót:
Most mégis lelkem lelkeig hatolt.
Nem is a hangja, tán nem is a szója . . .
Hanem a lelke hánytatót hajója!

A lelke, mely most vágyaverten ég!
Éredj, eredj hát álmaid vizére:
Tört árbocostul visszajösz te még!
Tört árbocostul visszajösz te még!

És megöleltem mély baráti szívvel.
Erős, hatalmas, reszkető nagy hévvel,
Ajkára nyomtam végáldásomat,
Aggodalmamat, imádságomat . . .

Hogy görbe útja majd ha megszakad,
Idézz vissza mind a multakat,
S ha visszatérni gyáván nem akarna,
Baráti lelkem gondos nagyhatalama

A félvilágon végigostorozva,
De végre=végre — mégis visszahozza.

Eredj, eredj csak vágyaid vizére:
Tört árbocostul visszajösz te még!
Tört árbocostul visszajösz te még!...
S kámzsát viseltem érte testemen,
Böjttel imádtam érte Istenem,
Fehér orcámon csont szökött elő,
És mindig messzebb sodródott el ő...
S míg Babilonban eltemetkezett,

Én érte sírva kulcsoltam kezét,
Én érte sírva kulcsoltam kezét. —

Megjött szegényen. Nyögve, fejlehajtva...
Mintha a világ bűne volna rajta...

Leroskadott s egy hosszú jajt nyögött...
Nagy gyónás volt e hosszú jaj mögött! —

Zokogás tört ki bűnbánó jajára,
S én szürke hamut szórtam a hajára...

Városi István:

Az ördög.

Kegyes piktor. Valóság szemfödője.
A hínár nála kék virág, moha.
A piszkos kunyhó: bíborkupola,
A gyilkos: erdők őszszakállú csősze,
S a vadkan: bájos, illatos lovag,
A koporsó is: menyegzős fogat.

Édes zenész. Bolondos áriákat
Dalol, sikoltoz, trilláz, füttyörész.
Örök hűség vagy házasságtörés,
Olyan mindegy. A fő, hogy gyilkos lázat
Ébresszen tiltott órán valahol...
Pedig csak trilláz, füttyörész, dalol.

Építő is. Iszappból várat épít.
S ha útban áll, hát rombol templomot,
Kaszárnyát, parkot. Szép fehér homok
Az ő kezén toronnyá nő az égig.
Ő is fölmegegy rá s látja, hogyha lent
Ledől egy ház vagy templom, parlament.

És szobrász is. Fehér vagy szürke márványt
Farag vagy izzó ércfolyót folyat.
Kimintáz nőt, királyt és majmokat.
S ha egyszer éjjel, összeroskadtt árván,
Lélek kínlódik bánatnyoszolyán,
Belopja hozzá szobraiit korán.

Költő is ő. Csodálatos agyából
Pesten, ki tudja, mi minden fakad.
Mire falunkig ér, már nem marad
Csak pár románc, legenda és a távol
Nagyvárosoknak petyhüdt ritmusa,
Az is csak tépett, szaggatott, kusza.

Ő minden, minden egy gonosz személyben,
Mert néha tenger, néha csöpp, kevés.
Tegnap még sírás, mára nevetés...
Tán könyvet írt az Isten egyszer régen,
S a könyvre hetikén ő is ráhajolt:
Azóta ő a legfehérebb könyvön
A repedés, a folt.

Gáspár Imre:

Alkony.

Sötét hulláma már közelg a végnek
S hogy elborítsa muló életemet, —
Már nemsokára beözönlí partod
Szelíd aggság, te nyugalmas sziget!
De addig=addig a parton bolyongok,
Fölöttem a tűnő nap bíbora,
Zúgó hullám felejtett dalt dudolgat...
Oly szép, oly szép az élet alkonya!

Magam vagyok — szép égi bolt — alattad!
Nincs szó körül, nem hallik semmi nesz,
De a maganynak szeme lát s köröttem
Holt kedvesimnek árnya lengedez...

Lelkem velök száll, neki megmutatják,
Hol lelkeink találkozó hona...
Karom kitárom, ő, az elhagyottaknak
Oly szép, oly szép az élet alkonya!

Az ár közelg, itt=ott letört virágok,
Elmámoríta mindnek illata;
Ott fénysugár rezg a torló habokban,
Mely egykor büszke fénysugár vala!
Mosolyogva nézem: most ég, most kialszik,
És nemsokára nincs sehol nyoma...
Virágos, édes hajnalkor! miként te,
Oly szép, oly szép az élet alkonya!

S ki tölgy valál, harcolni száz viharral,
Ma szívesen vagy hervatag levél;
Hírért epedtél, jól esik szívednek,
Ha gyermekajkkal az emlék beszél...
Anyádról, akit oly forrón szeretted,
Kinek egyetlen kincséd még pora...
Még egyszer álmodz róla gyermekálmot,
S oly szép, oly szép az élet alkonya!

Jóságos a vég és én megbocsátom,
Ha sebze bosszú és gúny támadott...
De sokszor a korbácsolt indulattól
Szívem letépte láncát s lázadott:
Ó, hogyha még derengne kedves arcon
Talán bocsánat szende mosolya,
Tölt irgalommal, telve szeretettel!
Oly szép, oly szép az élet alkonya!

Nincs senki, semmi, ami még remegtet,
Nincs semmi, amit vágnál, félténél,
Dúsabb kincset vár az nagy messzeségből,
Ki a vénség csöndes honában él!
Oly bölcs a vénség, bár minden tudása
Mindentudó Istenhez az ima...
Kicsiny sugár övé a túlvilágból...
Oly szép, oly szép az élet alkonya!

Békés sziget, körülvesz nemsokára
Az elmúlásnak néma éjjele,
Hulláma fölvesz és én ringatózva
Elérem a túlsó partot vele!
A túlpárt vár és ami pisla mécses,
Titokzatok, sejtelmek lángja ma,
Az nemsokára összeforr valómmal...
Oly szép, oly szép az élet alkonya!

Kemenes Ferenc :

Feltámadás.

Eljő a nap majd, mely azt mondja, kelj fel.
Eljő bizonnal, meghalljuk szavad,
Ó, üdvözítő Istenünk, Urunk!
Midőn az angyal kürtje megriad,
S nyomban előjön a négy szél felől
A lélek és a porral egyesül.

Hamvassza tűz el, szórja szét a szél,
Őrölje porrá mind a négy elem,
Vagy nyelje el a mély tengerfenék:
Nincs oly erő, mely semmivé tegye,
S te megtalálod azt a porszemet,
Melyből eléáll a test új alakja.

Ki az angyaloknak ura volt a földön,
S lelkén viselte a te képedet;
Ki lángeszével tért, időt kimért;
Kinek szívében az Isten lakott,
S véréből egykor testet, vért vevél;
Kiért halálra mentél egykoron:
Örökre azt a sírban nem hagyod.

Kinek szavára a szélvész megáll,
A holt fölébred és a néma szól,
Ki száz csodával jegyzed utadat,
S eléd borulnak az idők határi:
Fölkelted egykor az alvót, mivel
Te vagy az élet és föltámadás.

Ó, üdvözítő Istenünk, Urunk!
Csak arra kérünk, hogy, ha szól a kürt,
S te megjelenysz a felhők lángiban,
Eléd gyülekszik majd minden halott,
A rettegő csend hirtelen beáll:
Állíts bennünket akkor jobb felül,
S vezess be a menny üdvösségibe.

Pakocs Károly :

Gyónás után.

Nemrég a poklosok közt voltam én még:
az arcom undok, az ajkam sár-mocsok.
Futottam mindentől, ami fehérség:
mint fény elől a szemek, ha álmosok.

Nemrég a koldus sorsát cipeltem én még:
gazdagon jöttem útra s kiraboltan
maradtam pusztá sziklán és a mélység
félelmetes torkának vágya voltam.

Nemrég halott valék. Beszédes ajkam
szótlán. Szívem kemény és mozdulatlan.
Jó asszonyok jöttek keserni rajtam,
hogymint lelkeket ifjan halálnak adtam.

Anyámnak egyetlen halottja voltam,
kit Naimból vittek siratva holtan.
Jairusnak gyermekleánya voltam,
ki atyámtól a kedvet elraboltam.

Istenfiának benső barátja voltam,
negyednapos az árnyas sziklaboltban.
Te jöttél, Krisztus: áldón fölemelted
a pap kezét élettelen fejemre,
s életrehívón csendült meg a lelked.
És szívemben a halál semmivé lett,
és futottam a holtak városába,
hogymint kiáltam: Örüljete, szegények!

Ím itt az Élet!

Kemenes Ferenc :

Halál.

Hol a dicsőség, a hírnév, a kincs,
A vad csatákból a győzelmi jel,
A szemvakító fény, dísz és öröm,
A mámor és kéj, dal, vígság, zene?
Ma még ezekről szolt a félvilág,
Holnap feledve már a büszke zaj!

Hol az ígésző délceg ifjúság,
A rózsatermő arcok lágy hava,
A nyájas, égi ragyogású szem,
S a föld virágos ünnepnapjai?
Volt — nincs; az élet elfeledte rég,
A rút a széppel most együtt pihen.

A föld bevette a koldust, királyt,
A sok kiontott vért elitta már,
A szép ragyogvány eltűnt, mint az álom,
A könny, seb, éh, kín, fájdalom, nyomor,
A bánat és a jaj szívétépő szava
Elmult; — befodta a múlás nyomát.

A porba tér, mi porból származott,
A gyáva, hős, a gyöngé és erős,
Az egyes és nép támad és enyész,
Mint a mezőkön a gyöngéd fűszál;
S ha csillagokba vessük ki nevét,
Felejté végre az emlékezet.

Minden mulandó itt az ég alatt,
Mindent megöröl az idő foga;
Jó nap s az ég és föld is elmúlik:
Midőn eléront a nagy üstökös,
Tűzet fog ez a nagy árnyékvilág
S dörögve hull az úr örvényibe.

Ó, Kezdet és Vég! Ó, Örökvaló!
Ki a világot hamuvá oldó egykor,
Add szent kegyelmed, adj erőt nekünk,
Hogy e mulandó föld árnyékiban
Szemünk világa az égen legyen,
S hévvel keressük azt, mi nem múló
Mivel örökre betelik szívünk.

Pakocs Károly :

Halottak estjén szólok a testemhez.

Halottak estje.

Sietünk kifelé:
mozgó árnyékok az estben,
Ma könnyű a testem:
viszi a lélek.
Vonzák eleven erejünkkel a holtak
ki a lárma helyéről
a csend ligetébe.

Nincs rokon egysem,
kit a vér láncá kötne szívemhez.

Dr. Tordai: Rózsáskert.

De mind rokonom már:
híveim, híveimnek apái, anyái,
s időnek előtte kihervadt
embertavasocskák.

Mennyi lakóház!
Márványdíszesek, horpadtak,
nevesek s névtelenek fent,
lent egyformán egyszerűek már.

A föld foga lemarta lakóik
éretakaróját

épúgy, mint a fenyőfát.
A por=anya odaadta magát
puha párna gyanánt,
hogy rajta pihenje a csontváz
a hosszú meredt teleket,
száz, vagy ezer éveket
az angyali harsona=szóig.

Tudom, egyszer
otthagynom én is a fényes ebédlőm,
képpel teletüzdeltem termeimet
és visszaadom majd lelkem az égnek,

határtalan szent horizontnak
s testem a szűk kis földi üregnek.

De előbb megkérdem a testtől:
Érdemes voltál-e a gondra,
amelybe takart az anyám?
Érdemes vagy-e a földi javakra,
melyekért annyi időmet elloptam az égtől?
Érdemes volt-e lelkemnek élnie véled?
Hiszen úgyis porbavegyülsz majd
s odajutsz, hova rongyokba=takartan a koldus,
kibe vándor botlik holdtalan éjjel!

Finta Sándor :

Harc a balállal.

Mit akarsz tőlem, gyilkos, vén Halál,
Hogy hozzánk is besurrantál,
Mint a tolvaj, betörő!

Senkinek sem esve útban,
Ott lappangsz a kályhasutban,
Míg a csendben, végtelenben
Gyermeksírás kínja buggyan,
Nehéz, lélekzetlő.

Ordas, vén csont, takarodj!
Szent hely minden család kertje ...
Mit keressz itt, véres, kerge,
Vén csavargó, vad Halál?

Mit lelsz nálunk? Zörgő ujjad
Bús szívünkben mit talál?
Néhány zsenge, kis virágot:
Két szál gyenge nefelejcs
S egy parányi ibolyát ...
Jaj! Ne lopd el szemünk fényét
S csöppnyi ajkuk mosolyát!

Hat nyár óta nevelgetjük,
S öt tél óta melengetjük
Viráglelkük szirmait;
Három bimbó két faágon,
Nincs más kincsünk a világon ...
Nem engedjük, hogy oly korán
A sötétlő sírba vidd!

Mars utamból, vad Halál,
Lelkem ökle rád talál
S összetöri csontkarod!
Vízár mélyén, csaták síkján
Üldözhetted életszikrád,
Nem maradtam ott halott!

Ha a nőszív gyöngye is,
Záporozhat könnye is,
Én az Eget ragadom!
Segíts, Halál, magadon;
Hadd ropogjon a bírok!
Zúzni, törni még bírok,
De gyermekem nem adom!

Hol vagy szörnyű csontalak,
Hadd törjelek, rontsalak,
Hadd fizessenek meg apámért,
S anyámért, ki harminc évet
Örömei avarján élt!

Hol vagy, Gonosz, mely sarokban?
Bölcső fölött, ágy alatt?
Jaj, nem érlek ... Merre lengsz?

... Lámpafényben, fönt kerengsz!
Mennyezetén már a szárnyad
S végigtapad ólmos árnyad,
Mint a gyász, a falakon ...
Térdre rogygany gyalgó, vézna,
Roskadt emberalakom.

— Árvák Atyja, nézz reám!
Két nefelejcs: kisleány,
S kicsi fiú: ibolya ...

Jaj, nincs is már mosolya,
Téged hív a sikolya!
Szava sincs, csak nyöszörög ...
Én Istenem, fölhörög!
Szemcsillaga messzefordul,
Négy kis foga megcsikordul,
Melle, mint a gép, zihál ...

Jaj, Istenem, a Halál!

... Szentelt gyertyát gyujtsatok!

Atya, Fiú, Szentlélek,
Engem, engem sujtsatok!

... Kicsi teste csupa láz ...

Ó, Istenem, csak alázz!
Verj csak engem, törj, taposs!

Csak reá nézz! Ajka már
Halálkíntól harmatos ...

Vedd kezébe kis fejét,
Kis madárnyi erejét;
Simogasd meg kis haját,
Arca jegét melegesd,
S anyakáid kerengesd:
Hadd vigyék a Szűzanyához
Szent Szívére kívánczó,
Anya után síránczó,
Utolsónak elröppenő sóhaját!

Babits Mihály :

Intelem vezeklésre.

Mivel e földön jónak lenni oly nehéz —
erényeid elhagynak, mint az ifjúság,
de bűneid utánad jönnek, mint a hű kutyák,
s ha netán elfáradva az úton leülsz,
mind körüléd telepszik és arcodba néz
nyugodtan, mintha mondanák: Nem menekülsz! —
s ha néha egyet bottal elkergetsz és messzeversz,
kicsit hátrább húzódik, és ha nem figyelsz,
megint előjön, kezéd nyalja, s mintha már
lelked belső helyein és zugaiban
kotorna nyelve ragadósan, síkosan,
és érzed már, hogy többé nem kergetheted
s nem verheted, hacsak magadat nem vered —
verd! verd! ezer bűn nyelve lobog benned, mint a tűz,
és lelked már nem is egyéb, mint ez a tűz:
te csak a bűnök teste vagy, mely lábon jár
s viszi és rejt, mint legmélyebb lényegét
s önbelsejét, az önzést és rossz vágyakat,
mint a bélpoklos poklát, mely benne rohad
és őt is elrohasztja — viszi, mint az örület
vak égését, ezt a sívár, belső tüzet,
amelyben minden bölcs erő és fiatal
erény úgy illan el, mint tűzben az olaj,
légbe leng fel és híg egek felé enyész —
mivel e földön jónak lenni oly nehéz!

Krúger Aladár :

Ítélet.

Az Úrnak trónja zsámolyához
Egyszerre két lélek repült.
Az egyik égő üstökösként
Büszkén hasítá át az űrt,
Másik szerényen, mint a fecske
Tikkasztó napnak alkonyán ...
Egyik világhírű tudós volt,
A másik egy gyermekleány.

Az elsőnek nyomába' szállott
Gyászünnepélyek moraja,
Emlékbeszédnek hosszú cikkek,
Dicsőség nagy áradata.
Siratták minden földi nyelven
A tudós akadémiák
S egy pillanatra gyászba omlott
A tudományos nagy világ.

Mert nagy tudós volt. Felkutatta
A természet sok rejtekét,
Keresve a dolgok mivoltát
S az életnek eredetét.
A makrokozmosz, mikrokozmosz
Csodáit sorra boncolá,
S a görcső és a messzelátó
Elvitte őt mindenhová.

És olvasott. Nagy tudománya
Lassankint kincshalomra nőtt.
E földnek minden nagy tudósa
Meghódolt szelleme előtt.
És ő kutatott lázban égve —
«Csak egy cél méltó énnekem:
A dolgok mélyén a Teremtőt,
Az élő Istent keresem.»

A másik ott nőtt falujában,
Szőlővel áldott hegy tövében.
Lent a folyó ezüstös árja
Siklott el a töltés kövén.
S a víz fölött, a bércek alján
Apró kis templom áll vala,
Oltárképén szelíden, hívón
A fájdalmas Istenanya.

Ott nőtt a lányka. Űde arca
Mint egy fésző szép rózsaszál,
Amelynek rezgő harmatcseppje
A hajnal szűz csókjára vár.
Körötte minden egyszerűség,
Nincs semmi pompa, cifraság.
S az élet minden problémája
Csak egy imádság: Mi Atyánk...

Fölébred ezzel — s napja boldog.
Midőn a nap nyugodni tért,
A kis harang csengő szavára
Ismét csak így imádkozék.
Aztán, egy nap, hogy jönni érzé
A hirtelen, gyors hervadást,
Kezét szelíden összetette
És felsóhajtott: «Mi Atyánk...»

Egyszerre halt meg a tudóssal.
Repültek, szálltak hát együtt.
Az egyik pompás üstökösként
Büszkén hasítá át az űrt,
Másik szerényen, mint a fecske
Hév nyári napnak alkonyán —
A bölcs, világhírű tudós — és
Az egyszerű gyermekeánya.

És szólt az Úr: «Tudós, a földön
Kerestél engem szüntelen,
S magadnak állítál emléket,
Mely fennáll ezredéveken.
A szenvedő lelkekhez indulsz
S világ végéig hirdeted,
Hogy mi vezet színem elébe:
A tiszta hit s a szeretet.»

Fölvillant a tudósnak arca,
Mily boldogság e jutalom!
Igazságot hirdetni s lelki
Visszhangot annyi ajakon!
Hálát rebegne — ám levette
Róla az Úr tekintetét
S a kis lánynak intett, ki távol
Ámulva nézett szerteszét.

Tekintetében mély szelídség,
Az arca ragyog, mint a hó.
Ismét intett a lánynak, hívta,
Habár nem jött ajkára szó.
Ültette trónja lépcsőjére.
Közel szívéhez a leányt,
S rátekintve jóságos arccal,
Csak ennyit mondott: «Im — Atyád.»

Az üdvözültek seregében
Hozsánna zengett édesen,
A trónus lépcsőjén a gyermek
Elindul halkán, csöndesen.
Ám a tudós sehogy sem érti.
«Uram! — ez egyszerű leány...
Talán inkább engem illelne
A hely trónusod számolyán!?»

Az Úr intett — és néma csend lőn.
A reszkető kis csillagok
Elhalványultak — elnémultak
A szeráfok, az angyalok.
És szólt az Úr: «Én így ítéltém!
— És szava zeng a mennyen át —
Mert te, tudós, kerestél engem,
De ez a gyermek — megtalált!»

Harangi László :

Meghalni...

Az ember meghal! — mondta Isten egykor,
Rémült sikoltás volt a felelet...
Évezredek vörös szövéténekénél
Emberről az ember csak temet, temet.

Meghalni szörnyű! — Jajgató tömegben
Mennek vakon. Felnézni félelem.
Nincs mód megállni, út nincs visszamenni,
Tárult torokkal áll a sírverem.

Meghalni semmi! — mondja férfigóggal
A bölcs, a vidám élet mestere.
Előtte serleg, könyv, — és lopva mégis
Egy pontra néz folyvást riadt szeme.

Meghalni szép! — mondják a büszke hősök
És hátranéz sívár tekintetük:
A fény, a hír, a szobrok és füzérek,
Csak itt a földön, itt van mindenük.

Meghalni jó! — kiáltja rémülettel
Ki önmagának hullámsírt vetett,
S egyért csatázik elszánt karja mégis:
Ölelni újra azt az életet.

Meghalni jó! — mondjuk mi is nyugodtan,
S vágyó szívünk a végtelenbe száll.
Nekünk az életünk: a Krisztus,
És nyereségünk a halál.

Sík Sándor :

Miserere.

(Rövidítve.)

Könyörülj rajtam, könyörülő Isten,
Könyörülj, könyörülj!
Sikolt, sikolt az ének,
Beláthatatlan mélyről,
Feneketlen, kibírhatatlan
Mélyről sikolt,
Én elcsigázott életemnek
Korhadt fejfákkal tuskés,
Jószándék=magzatok
Hulláival betemetett
Feneketlenségéből,
Bűneim tűzhányó temetőjéből.
Könyörülj, könyörülj!
Nem látok mást,
Ha visszanézek életemre,
Csak a pusztulás utálatosságát
Állani a szent helyen:
Szenstégeddel ékesített
Szerelmes véred harmatával,
Kegyelmeid kifogyhatatlan
Csodáival dédelgetett,
Kezemre=bízott templomodnak
Megmarcangolt oltárait.

Könyörülj, könyörülj!
Mit mondjak érte?
Kérjek? Kéretlenül is adtál,
És visszalöktem annyiszor kezéd!
Imádjalak? Nem véték=é,

Ha illetem csúf ajkammal neved?
Meaculpázzak? verjem a mellem?
Itt döngenek még roskadt boltozatján
A megcsúfolt, megtagadott
És elfelejtett régi mellverések.
Nincsen szóm immár semmi más:
Odaroskadva mindenestül
Megmorzsoló, mindenható,
Intézkedő akaratodnak
Irgalmasságos számolyára,
Ami él bennem, egy — sikoly:
Könyörületességed sokasága szerint
Könyörülj, könyörülj, könyörülj! —

Teellened, jóságos Isten,
Teellened vétkeztem egyedül.
Mit tudja más, hogy minden árva jóm.
Imádság, szándék, irgalom, áldozat,
Minden, ami jó bennem kivirágzott,
Mind, mind fölkel ma ellenem.
Minden gyümölcsöm, jó gyümölcsöm,
Panaszt virít és élő szemrehányást:
Hogy akart volna lenni jobb,
És lehetett volna igazabb,
És igazabban az enyém.
Mert oly kevés és oly szegény
És olyan nyomorultul én
Mindvalamennyi jóm!
Ó rajtad termett minden jó gyümölcs:

Ami az enyém igazán,
Vad és fanyar mérges=bogyó.

És vétkeim fekete záporának
Setét vizétől lucskosan
Állok és didergek előtted,
Előtted egyedül. —

Hints meg és moss meg, Isten engem,
Adj lelket újra szélegyenest,
Egyenesítsd meg újra
Én tiszta=könnyű szép magamba,
Régi magamba visszasajgó,
Hozzádfehérlő lelkemet!

Takács Gedeon :

Miserere.

Éj van. Nyugatról zordon rémes föllegek
Mind több s több csillagot takarnak el.
Meg=megvillámlik olykor s nagysokára csak
Mély tompa dörgés halk moraja kel.
E nélkül csönd, ijesztő némaság honol.
A kóválygó tüzesszemű bagoly
Hang= s zajtalan lebbenti szárnyát
S a fojtó légen észrevétlen vág át.

Komor fönsséggel áll a bércezen,
Már szinte fönn az égnek föllegében,
Csöndes magános ősi klastrom.
Tornyával ég felé mutat,
Jelezve nekünk az utat,
Amely a bánat és alázat árán
Megnyitja az eget
S föl, Istenhez vezet.

Szellő legyint, levél zörög,
Az ég is már közelb dörög,
Nem elmosódó —, élesebb a villám,
Már tűzvonal —, nem halvány csillám.
A hegy felé a sűrű felhő
Vadul gomolyogva tör elő
Szél fújja hozzá énekét.

A kolostor csöndjét
Suhanó nesz váltja.
Megkoppan a saru,
Suhog a rőt kámzsa.
Gyertya a kezében,
Mint az árnyék, lebben
A csengő szavára
Éjféli imára
Sok jámbor szerzetes.

Künn száguld a szélvész,
Süvölt az orkán,
A zápor dől ezer csatornán.
Tör, zúz a vihar,
Fákat kicsavar.
A templom rácsos ablakát megrázza.
S benn hallik a kórus csöndes imája:
«Miserere nobis!»

Tűzkarikák kígyóznak az égen,
Szétnyílik a menny zordon köpenye,
Erre, amarra cikkázik a villám,
Üzi a légből a föllegeket.
És a vak éj kis pillanatokra
Mintha — kigyúlna . . .
— A kóruson a gyertya fénye
S a bánatkönny ragyog
A jámborok szemébe' . . .
« . . Miserere nobis!»

A villám nyomán velőket rázó,
Agy=szertehasító éles recsegés . . .
Megzendül az ég,
Megrendül a föld;
Benn — a vihar vad, szörnyű zajába
Hangzik a kórus csöndes imája:
« . . Miserere nobis!»

Ha majd az ég, a föld megmozdul,
S ítélni jössz, Urunk,
Ha bűneink nyomasztó terhivel
Remegve hozzád járulunk,
A csontrepesztő, vérfagyasztó zajban
— Amelyhez a bódító égi háború
— Szűnyog dongása csak,
Esengésink, add, Hozzád jussanak!
« . . Miserere nobis!»

Mentes Mihály :

Ne félj a haláltól.

Ne félj, testvér, a hirtelen haláltól . . .

Ha észrevétlen, titokban, orozva
Hátad mögé surran és megragad.
Egy röpké sóhaj, döbönt pillanat —
És élted fájdalomtalan kioltja.

Mentél előre vígan, nagymerészen,
Ujjongott lelked, énekelt az ajkad,
S a törvény akkor teljesült be rajtad,
Hogy ami por volt, az porrá enyésszen.

Ha lelked mindig föl a napba nézett,
Múló porhoz görcsösen nem tapadt:
Most úgy hullnak reád a sugarak,
Mint csodaszép el nem múló ígézet.

Ám a lassú elmúlástól se rettegi.

Válladra száll halkan egy drága kéz
És szelíden lázágyadba pihentet.
Az éveid mind sorra megjelennek,
Hogy átvizsgáld, mert számadásra méssz.

Ha adós vagy, van még időd fizetni;
Ha szennyes vagy, bánatod könnybe mossa.
Nincs új ruhád? Az Úr szolgálja hozza
És kész vagy égi mennyegzőre menni . . .

S amíg szíved pihegve haldokol,
Mely előbb földi vágyakhoz tapadt,
Most a vágyak hagyják el ágyadat,
S az élettől lassankint elszokol . . .

Mikor haldokló fák sírnak a kertben
Szomorú, könnyes őszi éjjelen,
S szívembe surran fájó sejtelem:
Igy vígasztalom testvérem, a lelkem.

Móra István :

Szent egyezség ez.

Szent egyezség ez, föl nem bontható,
Amellyel minket Jézus összefűz, —
Minden ledül, mi embertől való:
Nekünk nem árt se víz, se tűz.
Idők bennünket szerte nem zilálnak,
El a halál se tud szakajtani,
A küzködő pokolnak ellenállnak
Kőszálon épült várunk sarkai.

A holtakkal számunk nem csökkenik,
Fogyatkozásunk soha nincs nekünk,
A vétküket törlesztők lelkei
S a mindenszentek egy család velünk . . .
Mikor merengek drága sír felett,
Kézem keresztben, térdem meghajol, —
A porladó test tétlen szendereg:
Az elszállt lélek mindazt tudja jól.

S talán ha szenved kedvesemnek árnya,
Midőn porát igaz könnyem locsolja

S a végtelenbe száll fohászom szárnya:
A bűnhődés tűzét enyhíti, oltja.
Mikor meg engem földi kín emészt,
Mit szívem, testem bőven érdemel,
Ha bánkódó lelkem magába tért:
Van pártfogóm az Istenhez közel.
A Jézus földén nem találni árvát,
Az égiek miránk híven vigyáznak,
S leesdekelní bűneinknek átkát:
Könyörgő szóval mindig közbejárnak . . .

Mert egyezség ez, föl nem bontható,
Amellyel minket Jézus egybefűz,
Minden ledül mi embertől való,
De nincs erő, ki minket széjjelűz.
Tépő idők rajtunk bosszút nem állnak,
Szét a halál se tud szakajtani,
Minden pokollal győzve szembeszállnak
Örökre épült várunk sarkai!

Szalay Mátyás :

Tempós lépéssel.

Ne siess, siető felebarátom!
Csak tempós lépéssel előre.
A síríg lassan is elérünk,
Vár a Halál, villog a töre.

Ne szaladj, nem a hátadat éri,
Hanem előtted áll a Csupa=Csont!
Nekiszaladni ki merész,
Belesietni ki bolond?

Nekirohanni töre hegyének,
Ki lenne annyira dőre?
Ne siess hát, felebarátom!
Tempós lépéssel előre.

Ha kinyílna egyszer a szemed,
Látnád, milyen közel a véged.
Látnád a Rettenetes Arcot,
S éreznéd, közelje hogy éget.

Kővé meredne siető lábad,
Lobogó szemed fénye kihalna.
Látnád, hogy amerre sietsz,
A sírod esteli halma.

Látnád a fekete papot, a kántort,
Hogy lépnek gyászod ütemére;
Látnád kiásva agyagos sírod
Szűk két méterre kimérve.

Sápadtan visszafelé
Volna szaladni kedved ijedten;
S jajgatnál: Jaj, nyomorult én,
Minek siettem, hova siettem?!

Ne siess hát, felebarátom!
Csak tempós lépéssel előre,
A sírig lassan is elérünk,
Vár a halál, villog a töre.

Erdős René :

Uram, Te engem megajándékoztál.

Uram, Te engem megajándékoztál . . .
Sodort az élet nagy táncos mámorban,
És amit adtál, mind eltékoztam.

A Te dicsőségedre sohse zengett
Dal a szívemben. Ó, pedig Te adtad
A dalt, az ifjúságot, a szerelmet.

Te adtad a rózsákat a hajamba,
És szemembe az élet meleg fényét,
S mézes italt töltöttél poharamba.

Uralkodásra vágytam és babérra.
Ó, tombolt bennem az akarat láza.
S kész voltam vészre, harcra, rombolásra.

S Te mindent adtál, Te mindent engedté.
Rablómadárként fészket fosztogattam,
És Te utamba hálót nem vetettél.

Engedted, Uram, hogy megrészegüljek,
S kezemből a serleget ki nem verted,
Engedted, hogy daloljak és örüljek.

Uram, úgy elhalmoztál jóságoddal!
Utoljára a nagy könnyeket adtad
S megismertettél a virrasztásokkal!

Utoljára a látásokat adtad,
És lelkem kapuit messze kitértad
És fáklját gyujtottál, hogy belelássak.

Utoljára a félelmeket adtad,
S az elkárhozás rémit odaküldted
Ágyam fejéhez, hogy vele virrasszak.

S ő sápadt arcát arcomra fektette —
És nem volt hely, ahova meneküljek.
Utoljára a bűnbánatot küldted . . .

Harsányi Lajos :

Utolsó trombiták.

Győzelmi trombitákat én
Többé nem fuvatok már.
Mert jól tudom, minden ledől:
A tűzhely és az oltár.

Hogy minden király elbukik.
A zsarnok is s a népek atyja.
Bukásukat gúny, döbbenet
És hatvan trombita siratja.

Porrá omol az antik érc,
A gúla, szfinx, a bronz bika.
A tér fölött sikoltva sír
Kilencven öblös trombita.

És nem kell Dante s Goethe sem,
A költők legnagyobbika.
Tört oszlopok fölött jajong
Kilencszáz tompa trombita.

S nem kell család és kisgyerek,
Se Jancsika, se Márika.
A lelencház fölött üvölt
Ezer süvöltő trombita.

És nem kell ház és templomok.
És nem kell az Isten Fia.
Feldördül az ég sarkain
Tízezer szörnyű trombita.

Élő bukik s fölkel a holt,
Ki sírba vetett ágyat.
És angyalok fújják meg az
Utolsó trombitákat.

Székely László :

Végrendelet.

Ha meghalok, fakoporsóba
Temessetek, s ne nagyon mélyen,
Hogy a vadrózsa gyökerével
Rámtaláljon s naptalan útjain
Hozzám érjen.

De szép is lesz: elfáradt lelkem
Felröppen az Isten ölébe,
A testem meg rózsává válva
Kacag bele egy fáradt testvér
Bús szemébe.

De szép is lesz: sok kis gyökérszál
Útját egész szívemig ássa,
És engem újra visz magával
Az élet örök szünhetetlen
Körforgása.

De szép is lesz: lenn a sötétben
Az enyészet vad keze tombol.
Azt hiszi győz. És titkos ujjak
Életet szőnek újra már a
Borzalomból.

Pakocs Károly :

Ninivei ének.

A bűnös ember lerázza díszét,
a csillogást, divat=szerelmet;
karneválos cifrázkodásért
darócruhában vezekel meg,
és zsákruhák dicséretére
fülembé súgja: Mizerére!

A bűnös ifjú sötétre csukja
vörös tüzekre gyúlt szemét;
bánatország hidegje futja
át lázban gyöngyöző fejét,
s bánatosra csitulva vére
az égre zúgja: Mizerére!

A bűnös asszony ma porba dobja
melegtűzű gyöngydiadémját;
fodros haját marokra fogva
gázol a bánat szent vizén át,
s ha ráközelg a lélek éje,
elékiáltja: Mizerére!

A lélekember vágyára féket
zabláz e hamvas bánatéjen,
és csendzenés szelíd beszédek
titokszava hatol be mélyen
szívredőkbe, borús zenéje
zarándokoknak: Mizerére!

A rongyruhá, törtdiadémós,
táncokba=fáradt szenvedélyek
vén Karnevál, bűnbrigadéros
elől az Isten=útra térnek.
Prófétaszó száll Ninivére:
Szórjon hamut kiki fejére
és mondja, mondja: Mizerére!

Harsányi Lajos:

De profundis...

A mélységekből száll szavam tehozzád!
Mentségeim fogadd el irgalommal,
Fordítsd felém, Uram, kegyelmes orcád!

Ó, lásd, mindenki hozzád tér meg egyszer,
Ha megtisztul e lángkínú ködökben,
Ezüstpatakként fut feléd az ember.

Hadd fussak én is roppant tengeredbe!
A véghetetlenségben elmerülni,
A boldogságba, ó Uram, eressz be!

Világolj, bolygóm, ó hazám, öreg föld!
Az érdemeim pásztortüzeinek
Sugárait a zordon égre vesd föl!

Villám, cikázz, dörögj! Vihar, kiáltozz!
Jótetteim ezüstös harsonáját
Emeld fel az eget nagy ablakához!

Szennyet mosó víz, légy a pártfogóm most!
Tág tengered viharzó habjaival
Hináros lelkem hófehérre, ó mosd!

Lobogj, piros tűz, salakot leoldó!
A jót a rossztól égesd szét sikongva,
Könyörtelen mess, mint kegyetlen olló!

Zenit, nadir, világűr, végtelenség!
Mind álljatok most pártomon, kiáltva:
Bocsáss meg néki, Úr, királyi Felség!

Ó, szöke Ábel, szörnyű Mózes, Dávid,
Zendítsétek meg értem a könyörgés
Világraszóló harsány trombitáit!

Minden bűnösök, hozzátok kiáltok!
A bűn, mi néktek áldás lett s szerencse,
Ne légyen nékem kárhozat vagy átok!

Magdolna, ki esengtél sírva, térden,
De megtisztultál, mert nagyon szeretted,
Nézz rám, szegényre és kiálts fel értem!

Szent Péter, íme virrad és kakas szól.
Halljad szavam, némuljon a madár el!
Siratom én a bűneim magamtól!

Saul, ki lettél Pál, az Úr edénye,
Harcok fia, volt vak, szent szertelenség,
Legyen a lelkem lelked szemefénye!

Szent Ágoston, anyád könnyére kérlek,
E vallomásaim terjeszd az Úrhoz,
Legyen szavad kürt és hajtott a térded!

Isten szegénye, Assisi csodája,
Stigmás kezed emeld fel szánakozva
S tedd hűsen lelkem lázas homlokára!

Ó, Mária, Isten Fiának Anyja!
Fiaddá lettem a kereszt tövében,
Légy mostan árva lelkem édesanyja!

Ó, Jézus omlott, drágalátos vére,
Hullj rám a kénfelhős, sötét keresztről,
Kiáltó lelkem mossad hófehérre!

Szentháromság, hatalmas, örök egy Úr!
Irgalmaz nékem! Szemeim előtt a
Nagy mindenség lángba borulva meggyúl!

Lángok között kiáltok, Atyaisten!
Lángok közé tekints le, Fiúisten!
Lángok közül ments meg, Szentlélekisten!

IX. CSALÁD.

P. Jánossy Béla :

A feleség.

Az élet forró sugarában égünk,
Körül fog a gomolygó lángözön,
Megostromolnak füledt vágyak, álmok
És a láng is megér kézen=közzön.
Mint az olajban áztatott ruhába,
Ahogy alattomos tüzezske kap,
Úgy perzselődik el a szív, a kába,
Hogyha magára percig is marad.
De ha magát a lángokból kitepte:
Elér a csöndes, boldog, tiszta révbe,
Hol a viharoknak nincsen ereje,
Ahol az égnek édes derűje
Feledteti az orkánt, szeleket,
Ahol bimbót bont jószág, szeretet.

Idegen lángok hányan kéklenek
Lidércfényükkel megkísérteni,
S a szíveket, ha gyávák, tétlenek,
Ez a gonosz fény hányszor elnyeli.
Idegen rétnek hány virága int,
Kínálva illatát megint, megint,
Hány lepke villan tiltott kertek öblén,
Aranybogár duruzsló dalt dönögvén,
Idegen dalnak hány foszlánya száll,
Hányszor kínálja szirmát rózsaszál,
Hány bársonyos gyeptáru pihenőre,
Amelynek más az őre . . .
A szívet rontja léha kábulat,
Más örömek lakomáján mulat,
Kívánja mások bódító borát,

S a bornak rontó, terhes mámorát,
Fetreg lázálmok forró fekhelyén,
Amely gyötrelmes, lázadó, kemény,
Belőle könny s verejték száll a kintül,
Míg egyszer felkél — és megindul.

S hová elér: a kedves, régi táj,
Komor hegyek helyett szelíd lapály,
Nem zord vihar, mely bög és kavargó,
De hű mosoly és ölelő karok.
Nem nyugtalanság, vádak és panasz,
De áldás, megbocsátás és vigasz.
Nem bosszúállás Kérub=angyala,
Hanem az élet gyógyító dala.
Nem káröröm a roncsolt szív sebén,
De balzsam, hogy begyógyuljon szegény.
Nem a mártír, ki sírt és szenvedett,
De az asszony, ki mindig szeretett,
Nem is az asszony — szeme könnyes ég —
Hanem az áldott, édes feleség . . .

A férfiszívnek örök támasza vagy,
Az indaszívnek örök törzsöke,
Jóságba'=hitbe'=szeretetbe' nagy,
Nem érti ezt egyetlen férfi se.
A férfi életén aranylakat,
Csukva tartasz gonosz kis árnyakat,
Jóság=sugárból hófehér torony,
Amely a kéklő mennyekig felérsz,
S tisztán ragyogsz, mint nap tűzén a bérc!

Gyula diák :

A fiú.

Be furcsa! Most egy lélekzéssel több,
mely itt muzsikál holdas éjtszakában.
Tegnap még nem volt s ma már itt piheg
atyafisággal, nyugalomba, bátran,
mint hogyha mindig itt susogott volna . . .

Tegnap még nem volt. Ma már itt piheg
s úgy hozzásimul halkán a miénkhez.
Csak hallgatom e furcsa, kis zenét,
s a lelkem most egy parányit megérez
a végtelennek nagy titkaiból.

Tegnap még nem volt s ma már itt piheg
egy új, egy apró, drága emberélet —
hallod, szívem, én életemnek párja?
Hallod? A vágyunk íme emberré lett.
Dicsérjük Istent boldog áhítattal!

Hallga . . . hallod? Egy lélekzéssel több,
mely itt muzsikál a mi kis szobánkba . . .
édes=kis vendég . . . mily nyugodtan alszik!
Te anyja vagy: tudnod kell, mi az álma
e végtelenből jött kis idegennek?

Hallga . . . hallod? Egy lélekzéssel több,
s e pihegés mily óriás titok!
Milyen csoda, hogy ím elért ide,
akit az Isten hozzánk indított,
e kis szobába, a mi életünkbe . . .

A végtelennek rejtelmes futárja . . .
Hallod? — Piheg. Az álma tiszta, mély.
S e lélekzésnek halkszavú neszből
egész világok éneke zenél:
csillagok, holdak és az örök=élet.

Kulcsoljuk össze reszkető kezünk,
— most holdsugáros Istenhez az út —
köszönjük meg e hazaért kis vándort,
e csöndben alvó, drága, csöpp fiút,
s kérjük meg őt, hogy tartsa meg minékünk!

Mécs László :

A királyfi bárom bánata.

Amikor születtem, nem jeleztek nagyot
messiás=mutató különös csillagok,
csak az anyám tudta, hogy királyfi vagyok.

A többiek láttak egy síró porontyot,
de anyám úgy rakta rám a pólyarongyot,
mintha babusgatná a szép napkorongot.

Maga adta nékem édessége teljét,
úgy ajándékozta anyasága tejét,
hogy egyszer a földnek bennem kedve teljék.

Isten tudja honnan, palástot kerített,
aranyos palástot vállamra terített,
fejem fölé égszín mosolygást derített.

Ma is úgy foltozza ingemet, ruhámat,
ma is úgy szolgál ki, főzi vacsorámat,
mint királyi ember királyi urának.

Amerre én jártam, kövek énekeltek,
mert az édesanyám izent a köveknek,
szíve ment előttem előre követnek.

Amíg ő van, vígan élném a világom,
nem hiányzik nekem semmi a világom,
három bánat teszi boldogtalanságom.

Az egyik bánatom: mért nem tudja látni
egymást a sok ember, a sok=sok királyfi,
úgy, ahogy az anyjuk tudja őket látni?

A másik bánatom: hogyha ő majd holtan
fekszik a föld alatt virággá foszoltan,
senki se tudja majd, hogy királyfi voltam.

Hogyha minden csillag csupa gyémánt volna,
minden tavasszal rügylegtisztább gyöngy volna:
kamatnak is kevés, nagyon kevés volna.

Hogyha minden folyó lelkemen átfolyna,
s ezer hála=malom csak zsoltárt mormolna,
az én köszönetem úgy is kevés volna.

Hogyha a föld minden színmézét átadom,
az ő édességét meg nem hálálhatom,
ez az én bánatom, harmadik bánatom.

Magyar Bálint :

A származás titka.

Ó, a származás titka nagy titok,
Bár kiterítve a lét asztalán,
Mindig úgy élek, szólok és írok,
Ahogyan szólt, élt az édesapám.

Télen azt mondta: Szedjete ma fel
Minden kis áldott fát a hó alól!
Tavasszal ilykép: Vessetek ma el
Minden szent szemet, a föld már dalol!

Nyelvemben az ő ereje is,
«Isten kiskertje» a föld nekem is,
A libafoltnak «fehérfolt» neve
Az ő nyelvében s nyelvemben is.

És a többi nagy végtelen erők:
Tudni, a kereszt négy betűje mi.
Magunktól tudni meg minden előtt,
Hogy csak az Isten tud teremteni!

Neki áldozni ezért életet,
A megszenvedést, a megaláztatást, —
A tizből maradt hét szép gyermeket,
Magát a létet, a leszármazást!

Igy tudni tenni — bár húsz éve már
Por és hamu és sírja elveszett:
Tanít az élet titka: az apám,
S én ezer hívő lelki gyermeket!

Nagy Miklós :

Az anya.

Hiába gyöngö, fáradt asszony, vézna,
Belőle nőtt testünk acélos izma.
Hiába félénk, reszkető a lelke,
A pompás lángot belénk ő lehelte.

Ő is volt láng, kerengő, víg madárka,
Ábrándmezőket dallal ő is járta.
S talán csendes estén szívébe dobban,
Hogy aranyhaja lángolt víg dalokban.

Nevetve, ha az utcára kilátott,
Felsírtak édes, kósza szerenádok.
Kacagva, ha a bálterembe lépett,
Glédába álltak a frakkos legények.

Most némán foltoz kis tépett nadrágot,
Mégis ő tartja az egész világot.
Mert akkor indulhatunk csak az útnak,
Ha varrással készek a drága ujjak...

Hiába félénk, reszkető már lelke,
Költőbe, szentbe, hősbe, új emberbe
A pompás, gazdag lelket ő lehelte.

Váradi Antal :

Az utolsó sor.

Szitáló köd borult a házsorokra,
Komor, sötét az esti némaság.
Elkésve koppan a külváros végén
Egy szomorú, megroskadó alak
Nehéz lépése. Lámpa már nem ég,
Föllelte mégis azt a rozszant kunyhót,
Amelyben kis családja s a nyomor
Felváltva ébred s ébren álmodik.

A pincelépcső nyirkos fokain
Alászáll imbolyogva. Hogy benyit:
A lámpa pislog ingó asztalon,
Mellette kis karjára borultan
Aludt el iskolás kicsiny fia.
Előtte még az irka. Belefáradt,
S tollát leejtve, az utolsó sornál
Elszunnyadt — s úgy álmodja folytatását.

Kis ágyon a zord munka osztályosa,
Az asszony alszik, csendesen. Szívén
A csecsemő. Jobb karja szépen
Fonódik harmadik kis gyermekének
Nyaka körül. A lámpa kialvóban.

A férj az asztalhoz lép. Gyorsan, gyorsan,
Sietni kell!... nagy elhatározás,
Sötét, lesújtó terv és gondolat,
Amely ma kivitelre vár... Utolsó útja
Gyötrelmes próba volt. Pénzt nem kapott,
Utolsó fillér és kenyér nélkül
Találja holnap a derengő reggel.
S ha e kis ajkak kérnek s ő nem adhat,
A szíve megszakad...

Ha durva volna,
Iszákos, renyhe és embertelen:
Mámorba fojtaná a gondot; ezt
Az alvó kis fiút munkára üzné,
Keressen egynéhány garast. — Tanulni?
Minek? Maradjon durva, gaz, tudatlan.
De nem, ... jobb sorsot látott egykoron,
S bár verítékes munka szerzi most
A kis családnak a sovány kenyért —
De szíve van — de lelke értük él,
Az asszonyért, a három gyermekért,
S ha kell — hát szenved ő, de azt a négyet
Ne bántsa földi gond, míg ő velük van.

... Hanem sokáig nem lesz már velük.
A munka meg nem szerzi kenyerét,
Segélyforrása kiapadt. Ruházni,
Kenyérrel látni nem bírván övéit,
Elcsüggedt s egy lesujtó gondolat,
Az öngyilkosság vert tanyát agyában
És érzéketlen nyugalmat ígér.

Leül a hűnyő lámpa mellett. Izzó
Fejét lehajtja... Pár sort írna tán,
Miről tudhassák: merre lőn s mivé?
Az alvó kis fiú irkája ott van.
Halkan magához vonta... reszkető
Kezével fölvevé a könnyű tollat,
Hogy a búcsú nehéz ígéit írja
Az ártatlan gyermek kis irkájába,
Amelyben ilyen véres, szörnyű sor
Nem volt soha...

S ahogy belétekint:
A végső sor, melynél elszenderült
A liljomlelkű alvó: ez a kis vers:

«Én Istenkém, reménységem —
Jó apámat tartsd meg nekem».

A zordonarcú ember összerendül,
Sötét lelkén fehér galamb puhán
Símuló szárnyát érzi átsuhanni,
Fölláll... a kicsiny irkát fölveszi,
Olvassa újra: nézi a kis alvót
S a többi sorra... csókot nyom a végső
Kis sorra — térdre rogy, az égre néz
És új reménnyel és kulcsolt kezekkel
Sóhajt — és sóhajában hit vagyon:
«Fiam, a jó Isten meghallgatott!»

Mécs László:

Anyá kell!

Nagy házi bál. A két szememmel
iszom a táncot és a fényt.
A táncolókon átborzongott
a mámor=szél és rabjaként
lohol nyomán az ösztön=ember
kacagó, csoda=szomjúhozó csapata...

A háziasszony félig pőrén
táncol. A haja tűz=veres.
Fehér, vörös fáklyázó démon.
Szerelmi rajz van kék=eres,
élő, fehér, bársonyló bőrén
S körülötte keringenek a lepke=szívek.

Mintha valami vad örömből
pezsgőzne: úgy suhan tovább...
— De hozzá lép a nevelőnő,
súg... és a tág szobákon át
hallatszik, hogy a pubi bömböl:
«Anyá kell, anyá kell, anyá kell, anyá kell!»

A tánc megáll... de tovatombol...
A vörös démon kínosan,
idegesen kimegy fiához.
S mikor látom, hogy kioson
a kacagó sokadalomból:
lopakodva utánamegyek magam is.

Ott ül cifrán az ágya mellett.
A pubi sír. Oly idegen
ez a kis lény: véletlenül jött...
A kivágásból hidegen
büszkélkedő, megőrzött mellet
sose szopta a kis nyafogó idegen...

A pubi sír, pedig körötte
sereg huszár, baba, bohóc...
Egynek sincs szíve... A helyében
fűrészpor, szalma, gyatra kóc...
Színes kóc=álmok kitömöttje
a bohóc, a huszár s ez a szép anyamell...

Kituszkolom a szép ügyetlent
és kiveszem a szívemet:
a pubi nézi, tapogatja,
játszik vele s nevet, nevet,
vele kacagva bomlik, fetreng
a bohóc, a baba, meg a hetyke huszár...

A gyermek játszik és elalszik.
... Behallom a buja zenét...
Valami szörnyek muzsikálnak
a fáradt földön szerteszét,
tempózzák a pokoli lakzit,
— s csecsemők kara sír: anyá kell, anyá kell!

Emberfaló gyárak zenéje
 az anyák másik táborát
 becsalja s a kenyér=haláltánc
 kiszívja szívük bíborát...

Egynek sincs teje és meséje,
 — s csecsemők kara sír: anya kell, anya kell!

Igy nőnek fel a nemzedékek,
 mint gyárakban a masinák:
 gyilkolnak pontos számítással,
 gép=hidegek és gép=símák...
 Élvezet=gépek, munka=gépek
 s hadi=gépek örök zaja mostan a föld...

— De az Idő mesék hullámán
 bölcsőket ringat édesen...
 S anyátlan kornak szégyenén át,
 át tangó=tempón, négyesen,
 át süketítő gyári lármán
 csecsemők kara sír: anya kell, anya kell!

Mécs László :

Anyák litániája.

Vágyak piros pünkösdjén mi ültettük titokban
 a híres szerelem=fát, vérünkkel harmatoztuk,
 csókunkkal öntözgettük, amíg napfényre hoztuk
 a szép ember=rügyecskét. A szívünk érte dobban.
 Mi tudjuk, mi az ember! Telek, derek, fagyások,
 könnyörüljetek méhünk gyümölcsén!

Mi szoptattuk az embert! Mellünk tej=tölcsérén át
 a négyből most is ömlő paradicsom patakja
 jött új ember=mederbe s az élet malmát hajtja,
 mert bánat, baj, betegség lesnek rá, mint hiénák.
 Mi tudjuk, mi az ember! Betegség, baj, halál úr,
 könnyörüljetek méhünk gyümölcsén!

Nehéz álmatlan éjek keserveit ki tudja?
 A gondok légióit? Az anyafarkas=harcot
 bűn, tifusz, vörheny ellen? Boldogságért a sarcot,
 Mit fizetett könnyekben szemünk királyi kútja?
 Mi tudjuk, mi az ember! Barázda, bánya, gyárak,
 könnyörüljetek méhünk gyümölcsén!

Leányunk szűzi szentség és nem szerelmi préda!
 A teste tiszta bokra, ha szépségekkel ékes:
 az fenntartott ajándék és nem lothatja ékes
 kézzel virágait szét minden útszéli céda!
 Mi tudjuk, mi az ember! Kalózkod, donzsuanok,
 könnyörüljetek méhünk gyümölcsén!

Kenyér és munka hőse fiúink: méhünk gyümölcse
 s nemcsak Szám besorozva hadi statisztikába,
 hogy megkerült uraknak játékában hiába
 vérezzen és a Vámpir éhes gyomrát megtöltse.
 Mi tudjuk, mi az ember! Miniszterek, királyok,
 könnyörüljetek méhünk gyümölcsén!

Ó Szűzanyánk, segíts meg! Szívünk litániát zsong!
 Te is szoptattál egyet nem-ízelt szűzi tejjel,
 ki meghalt, hogy az ember járhasson égi fejjel!
 Bár van kegyelmi kútunk: a pokol torka tátong!
 Te tudod, mi az ember! Ó, kérd, ó, kérd az Istent,
 könyörüljön méhünk gyümölcsén!

Pavel Ágoston :

Anyám, szent robotos!

Anyám!
 Szent robotos!
 Kapanyél mellett álmodó poéta!
 Sarlós nagyasszony!
 Kinek igazottan is
 ünnepet, Istent, életet,
 dalt harsog vidáman az ajkad:
 .
 Köszönöm neked,
 hogy egy harmatos, pitypalattys
 régi tavaszi órán
 a szíved alatt megfogantál,
 s gyönyörben=kínban a világra szültél,
 és valahol a Jóreménység=foka táján
 csodafának
 kiültetted a szeles életpartra.

Köszönöm
 kék, messzesejtő, szelíd szemedet,
 mellyel úgy bámulsz e zagyva világba,
 mint a zarándok hold kékes ezüstje
 a titokzatos éjtszakába,
 vagy mint kíváncsi gyermek
 a meredélynek peremén
 a zajló vizek zuhogó sodrába.

És köszönöm
 örökzöld hitedet,
 e csodálatos, égrehajló mágnespatkót;
 kormos, csüggedt romok felett
 a varázslatos reménypalotákat.
 A hitedet,
 ez ezermázsás horgonyt,
 e dajkáló, szívós gyökérzetet,
 mely a szánumos Szaharának
 sívó homokján is
 gyümölcsös, dús életté bomlik.

És köszönöm
 munkábanvásó, bronzos karjaid,

melyekkel a kurta telekből
 és fogyhatatlan anyai szívedből
 kiástad
 hétrőfnyi mélyből,
 hétfejű sárkányok öléből
 a mesebeli, zengő kincseket
 tizenegy gyermekednek.
 És köszönöm,
 hogy sohasem volt öklöd,
 csak nyíló markod,
 simogató tenyered;
 hogy még a bűn felé is
 nyujtottál
 irgalmas, szánó szeretettel
 kovászos istenkenyeret;
 és hogy szívedet raktad zsámolyul
 gödrösútú bukdácsolók
 szeges, hálátlan csizmái alá.

És köszönöm
 minden csodáidat,
 melyeket annyiszor míveltél
 a posványos, piócás emberréteken.
 Most is káprázik a szemem,
 ha a zeg-zúgos élet
 csodáid fényes partjaira vet.
 És mint egy hófuvásos régi télen
 kertünk végében egy lázárod,
 (ki emberré szépült jóságodon):
 úgy állok én is harminc év után
 őszülő kerted tulsó kapuján
 az égi Gazda felé tárt karokkal
 s esennen így esedezem:

«Úram!

Lásd meg szolgálólányodat!
 Számláld meg golgotázó lépteit,
 számláld meg könnyeit,
 és fizess neki a szíve szerint!»

Szalay Mátyás :

Anyámat viszi az angyal.

Nyolcvanötéves anyám kezeit,
Az áldott, öreg, eres kezeket,
A simogatókat érzem fejemen,
És úgy fáj tudnom,
Hogy már nem sokáig . . .

Már ott áll mögötte az angyal,
És egyszer csak előre lépve
Megfogja lassan az eres kezeket
És mondja: «Megyünk . . .»
Ó, már nemsokára . . .

S a nyolcvanötéves anyám
Fölkel a zsöllye párna-öléből,
Mégegyszer végigné a szobán,
Megsimogatja szemével
A kedves vén bútorokat,
Alázatosan és nyugalommal
Az angyalra tekint
És mondja: «Megyünk».
Ó, már nemsokára . . .

És elmennek ketten:
Ő meg az angyal.
A kicsi szombati Mária-oltár
Lámpája kiég, el is alszik
A vén szoba sarkában örökre:
Ó, már nemsokára . . .
Már amíg az áldott kezeket
Megszürkült gyermekfejemen érzem,
Már látom az angyalt
A zsöllye mögött:
És az anyám is tudja, hogy ott áll,

Ó, régen tudja, hogy ott áll,
S már nem sokáig . . .

Anyám, ha elvisz az angyal,
Kérd meg az Istent, hogy
Egy napra nyaranta
Visszajöhess, amikor én is
Idelátogatok a fészekbe pihenni:
Egy napra nyaranta pihenni.
Kérd meg, hogy visszajöhess:
Mondd meg a jóságos Atyának,
Hogy a fiadnak pihenése,
Ha öreg, drága eres kezeid
Az arcát végigsimogatják.
Mondd meg, hogy nem maradsz sokáig,
Csak amíg áldást adsz
A szürke hajamra,
Engedjen vissza, anyám.
Csak amíg áldást adsz
A szürke hajamra,
Nem, nem sokáig . . .

Nem lehet, hogy az Isten a kérést
Elvesse, anyám, hiszen eddig
Nagyobb kegyelmet is adott,
Mint ez a kicsi kérés lesz odafönn.
Én itt leszek, és itt térdelek, itt,
A zsöllye előtt leborulva
És várom, hogy öreg kezedet
Végighúzd szürke fejemen;
Én itt leszek egy napra nyaranta,
Hűségesen, ahogy illik, anyám . . .

Jaj, már nemsokára . . .

Bárdosi Németh János :

Anyánk távirója.

Ki érti azt a titkos jelírást,
Mit reszketeg kezével írt felénk,
Mikor már ajka lila szája
Becsukta földi szavait?
Ki érti? Isten vagy a fák?
Kik sóhajtották: irgalom, halál! . . .
Ó, nekünk szól a néma üzenet
És minden földi vándorok felé,
Hol egyszer menni, menni kell,
Hiába zárunk ajtót és kaput,
Hiába veszünk bundát, orvosságot,

Hiába marjuk testvér=szíveinket,
Egyszer kezünkön megbillen a mérleg,
A bot megáll, a fog kihull,
Üveg lesz szemünk bogara,
A Láng, a Jel, a szent Világ
Kilobban
És
Megreszket az égi Táviró . . .

Anyánk üzeni: itt marad velünk.
Csak gondolat lesz, Lélek, napsugár,

Falat kenyér és korty ital,
 A rokka dala, tollunk kis motorja,
 A vésőd, tőd és bánatunk szele.
 Ő világít, ha este van,
 Ő melegít, ha hull a hó,
 Ő simogat, ha bot kopog,
 Ha könny kopog,
 Ha gond dohog.
 Ő velünk van és velünk is marad,
 Mert Tőle kaptunk élet-sugarat,
 Írást, hogy most a Föld a nyoszolyánk.

Isten, ki fogod tétova kezünk,
 Vezesd el Őt az égi Utakon,
 Ama helyre, hol apám lakozik,
 Hogy együtt rakják Titkaid szerint
 Templomát vagy zsuppos otthonát
 Didergő,
 Árva
 Lelkeinknek!

Móra Ferenc :

Anyuka beteg.

Anyuka beteg . . . Kis szívem, ma este
 Nem kell a földrajzot felmondanod.
 Jobb lesz, ha ide a lábamhoz ülve,
 Halkan a bibliát lapozgatod.
 De ne ott olvasd, ahol az Űristen
 Haraggal néz el a világ felett,
 Hanem ott olvasd, ahol az Istenke
 Nagyon szereti az embereket.

Anyuka beteg . . . Kis szívem, ma este
 Nóta nélkül altasd el a babád,
 És apuka barázdás homlokához,
 Mint a lehellet, értesd puha szád.
 Lábujjhegyen tipegj el a kis ágyig
 És liliomlágyan suhanj bele
 És le ne rúgd a kis csipkeaplant,
 Bár ma csak apu takart be vele.

Anyuka beteg . . . Kis szívem, ma este
 Tenéked még imádkoznod se kell,
 Hanem ha virágszemed lecsukódik,
 Repülj inkább a jó Istenhez el.
 S aranyhajad ha végigsimogatva
 Szelíd mosollyal az ölébe von
 S megkérdezi: no Panka, mi az újság —
 Csak annyit mondj, hogy: apu sír nagyon.

Bárdosi Németh János :

Apám.

Talpig férfi volt, hitt a földi jóban.
 A nagy vizekre bámult sóvár szemmel,
 Miken Jézus járt rozoga hajóban.

Barátja volt a röpködő bogárnak.
 Bort sem ivott a lármás korcsmagózbán,
 Csak asztalunknál hallgatón, vasárnap.

A kenyérére kicsordult a vére.
 Halálból kapart minden kis falatkát,
 De rám mosolygott mégis, gyermekére,

Ha este halkan ajtónyitva várták.
 A bugyra alján ostornyél szorongott,
 Mire mókásan fonta rá a spárgát.

Egyszer búsultan jártuk Erdély földjét.
 Vékony gúnyámat sírva melengette
 S a hó alól is lopott remény=zöldjét.

Ő, mind elmúlt — a végső drága jajjal!
 Csak sírja virul s itt a szívünk mélyén
 A bánat fája, bimbóthajtó gallyal.

Ha sorsom hídja áthajol az égen,
 Virágot kötök árva kalapodra,
 Te jóságos, ki úgy éltél szegényen,

Mint mesében a sokgyerekű molnár,
 Ki gabna hijján szívét őrlö fel:
 A gyermekeid vértanúja voltál.

Szalay Mátvás :

Bölcső? — Koporsó?

Kis deszkadarabok
 Őlelnek át egy új életrabot,
 Vagy új életvirág=magot.
 Így messziről koporsó is lehet:
 Nem tudni, hogy a ráborult nő
 Sír=e, vagy nevet.

Bölcső? — Koporsó?
 Én Istenem, hogy hasonlítanak:
 Kis leplük egy szellőre lebben,
 S a gyermek egyformán pihen
 Amabban, ebben.

Én Istenem, hogy hasonlítanak
 Az alvó gyermek és a holt.
 És ott is, itt is, egy a nőalak:
 Bölcső fölé is úgy borul,
 Hogy örömében szíve elszorul,
 S kis koporsót is úgy fog át,

Hogy nem is érzi bánatában
 Árva=önmagát.

Bölcső felett és koporsó felett
 Az asszony felmagasztosult
 Madonna lett.
 Észak — kelet — nyugat — dél eltűnik
 S csak ez a mindörökkön=egy irány van:
 Szemtől=szemig, szemtől=szemig.

Bölcső felett és koporsó felett
 Anyából épít
 A jó Isten csodás emlékjelet:
 A mindenséget összefogja,
 Eggyé sietnek Nadir és Zenit,
 S a kis bölcső és koporsó után
 A végtelenből ez maradt csupán:
 Szemtől=szemig, szemtől=szemig.

Gáspár Jenő :

Családi ház.

Áll a reggelben, Ablakszemét
 Hunyorgva tárja, vonja, nyitja.
 Napsugár ömlik fent az égen,
 Mint százezer tüzes parittyá.
 Madár rikolt az ébredő fán,
 Virágok közt méhek köszönnek,
 Örül a ház is, nevet a föld is,
 A reggeli dús fényözönnek.
 Tornác mélyén asztal lapul meg,
 Tarka abrosz, anyakéz szőtte,
 Lágú a kenyér, s friss tejesbögrék
 Húzódnak meg sorban mögötte.
 S míg arcán tejes csókok méze
 Gyermeki szájtól áldón csordul,
 Mosolyg az ember s füttyörészve
 A házból munkára kifordul.

Áll a napfényben. Tiszta, fehér.
 Mintha gyémántból volna rakva,
 Falán vadszőlő fut tetőig,
 S virágok közt vész el alapja.
 Dolgoskezű asszony őrzője,
 Feszület néz asztalra, ágyra,
 Két karja átfogja a házat,
 Szeretve, féltve, óva, áldva.

Harang kondul messzi toronyban,
 Anyjuk szemében jóság reszket,
 Ahogy csendül asztali áldás,
 S négy gyermek veti a keresztet.
 És míg az ember nyúl kenyérért,
 (Mennyi könnybe kerül és harcba!)
 Hogy megszegje kereszt jelével,
 Mosolyg a szeme, mosolyg az arca.

Áll az estében, álmos, ernyedte.
 Körülveszik borongó árnyak.
 Felhők lógnak a sebzett égen,
 S vihar zenél lombján a fáknak.
 Távolbavesző hegyek ormán
 Villámfáklyák lobogva gyúlnak,
 De az ágy előtt térdepelve
 Négy gyermek zeng hálát az Úrnak.
 S míg menny dörög, villám cikázik,
 Őrző angyalok szárnya rezdül,
 Isten szeme vigyázva fénylik
 Viharfelhőn, vészen keresztül.
 S bár tört gályák úsznak az égen,
 Egymást átfogva, törhetetlen
 Mosolyg az asszony, mosolyg az ember.

Ó! ez az a ház, melyről egyszer
Himnuszt zengett az égi Doktor,
Akit felejtünk kába szívvel
S megtagadunk ezernyi sokszor.
Boldogságok Hegyén tanítva
Ő mondotta, jöhet majd orkán,
Kénköves lángú, tüzes szélvész
Veszett poklok röhögő torkán:

E ház várabb minden várnál,
Betonerődnél, labirintnál,
Bár ablakában a szelíd szél
Piros muskátli-ágot himbál,
Hegytetőkön s tengerek mélyén
Nála erősebb semmi sincsen,
Mert az alapja nem homokkő,
Hanem gránit: az Isten, Isten!

P. Jánosy Béla :

Egy jeltelen sírra balottak estéjén.

A sír felett nem domborul hant,
A hanton gyertyaláng nem ég.
Nincsen virágot mire tenni,
Azt a helyet nem jelzi semmi.
Eltűnt zord évek fúvatán, —
Síró szemmel már nem borulhatok
Sírodra, édes jó apám.
Kopott falucska földje nyugtat,
S én, a város borongó gyermeke,
Fátylat dobok a bántó fényre most,
S a fájó emlék lélekszekerén
Megkeresem a kis kopott falut.
S a helyet, bár nem jelzi nyom,
Megsímogatom s végig csókolom.
Mert most tudom csak, hogy neked
Édes jó apám, mit köszönhetek.

Most, amikor az álnokság az úr,
Most, amikor a gazság boldogul.
Most, amikor a jóság haldokol,
A szeretetnek sorsa csak pokol.
Mikor a garra harsogott szavak

Hazugság fertőjébe hullanak.
Mikor a lélek búzlik s áll a tor,
S erényest játszik minden gaz lator,
A tisztességnak hullaszaga van,
S hűség, derékség mind, mind oda van...

Ez a világ idegen volt előtted,
Te más világot mutattál nekem,
És én egét csak annak ismerem.
Annak csak egy nagy, szent törvénye volt,
Belém égetted véres húsomig,
S bennem ég jelként, mint a feszület.
E törvény egy kis szürke szóból áll:
A becsület.

A sír felett nem domborul hant,
A hanton gyertyaláng nem ég.
Nincsen virágot mire tenni,
Azt a helyet nem jelzi semmi,
Eltűnt zord évek fúvatán, —
Síró szemmel már nem borulhatok
Sírodra, édes jó apám.

Nagy Miklós :

Egyszerű dicséret.

Volt rég sok fűszeres ebédünk,
De minden, minden szertefolyt.
Reánk akkor bús menedékként
Messze faluban várt egy bolt,
Egy fűszerszagú kicsi bolt.

Kis csengő szólt a boltajtóban,
S aki belépett, meghajolt.
Ő, nem az anyám bánatának,
De mert igen alacsony volt
A pult, az ajtó és a bolt.

Anyám a fűszert méricskélte,
Apám adta a sört, a bort.
És este halkán számolgatták,
Mennyit is hozott ma a bolt,
A diáknak a kicsi bolt.

A kis bolttól én messze vágytam,
Ahol a nap szebben ragyog.
S a messze fényben nem is tudtam,
Milyen is volt már az a bolt,
A fűszerszagú kicsi bolt.

S mikor az oltár elé léptem
Gomolygó tömjénfüst között,
Egy bolt lehelletét éreztem,
Ami az ajtón beszökött,
Szállt hozzám tömjénfüst között:

— Azért fogod hirdetni Jézust,
Ki mindeneknek üdve volt,
Mert két öreg reszketve mérte
Érted a fűszert és a bort,
Az olcsó fűszert és a bort.

Németh István :

Egyszerű sorok az édesanyámról.

Nem volt soha békessége,
Most a lelke ékessége:
Isten és a csend.

Jó apánkat eltemette,
Két leányát sírba tette
s majdnem a szívét!

Mások harcát nem kavarta,
szóttetését is könnyel varrta
s járta a mezőt.

De ha megroskadt a válla,
ránézett a keresztfára
s jött velünk tovább.

Ha nehéz volt, mindig bírta,
jóságát lelkünkbe írta;
pazarolt szegény!

Útjainkat elrendezte,
gondjainkat megfelezte,
akármennyi volt!

Mosolygását ránk aggatta,
Istent a tejével adta,
nem pihent soha!

Most, hogy végre kikötöttünk,
lelke ott virraszt fölöttünk,
mint a tiszta hold!

Adott, osztott énekelve,
még ha könnyes volt a lelke,
akkor is adott!

Lelke kertje mind virág most,
hogy a vágyott égi Várost
ékesítse majd.

Nem volt soha békessége;
most a lelke ékessége:
Isten és a csend.

Radványi Kálmán :

Édesanyám.

A szava lágy zene, mely elkísér
Az életúton: szent harmónia
A kalmárvilág zavaros zajában.
A szeme rajtam, bárhová megyek,
Édes sugára mindig hazaköt,
Mint láthatatlan, erős kötelék.
A karja párna, meleg és puha.
A karja bástya: erős menedék.
A keze selyme, ha megsímogat,
A gond felhőit messze kergeti
Viharban edzett, büszke homlokomról.
És dolgos ujjá nékem szent iránytű,
Isten ujjának mása. Megmutatja,
Hogy merre menjek, hol ragyog a cél,

És hol vár rám a boldogság szigetje.
S a szíve fészek: a jóság pihéje
Teszi meleggé. Édes csodafészek,
Álmok lakása, vágy pihentetője.
Belőle szállnak messze néma vágyak,
Benne születnek anyám álmai,
S a féltő gond is onnan indul el,
Mely körülölel engem s elkísér
A rögök útján, tövisek között
A szenvedélyek vulkán-talaján,
Örvények szélén öröködik felettem,
Csatára kél az ördöggel miattam.
Az anyám szíve az én otthonom,
S minden út, mely el-felé vezet,

Minden bolyongás, minden szárnyalás,
Távoli célok lázas kergetése
Ide hull vissza: itt a pihenés!

Anyám, szavad zenéjét szomjazom.

A szemed kössön édes otthonomhoz,
Karod bátyája védjen a gonosztól,
Jóságod napja melegítsen át,
Hogy elviseljem a hideg világot!

Pusztai Sándor :

Fészek.

Néha ott ringsz az élet-parton
s pihésen véded száz kicsi fiókád.
Fészek, néha hintázol tüskés ágakon,
s vihardanázó vad sors vár rád.
Néha-néha kivirulsz szépnek,
símogató, anyás melegségnek,
anyaság-fáján ringó álmodás vagy,
fészek, fészek, puha, friss simítás, téged dalollak.

Fészek: álomvár szűz leányszobákban,
fészek: fehérség az életkarneválban.
fészek: a szívek végállomása,
fészek: ritka virágok boldog, tiszta násza,
fészek: varázsos, titokzatos erő,
fészek: vad rohanásban áldott delelő,
fészek: kormány céltalan hajókon,
fészek: bűbájd ezer kis hálót fon,
fészek: induló életek védőcserepe,
fészek: édesanyánk símogató keze,
fészek: férfitárgy és asszonyi-csalétek,
ó, de nagy erő, de nagy erő vagy, fészek.
Fészek, te mély, megszentelt valóság,

fészek: kegyelem, tisztaság és jóság...
Összetartó abroncs, tilalom, fehér rács,
te láttad, hogy élt Mária s férje az ács,
te ott ringtál akkor Betlehem felett,
mikor az Isten értünk emberré lett.

Fészek, most puhán ringsz bele életembe,
kacagsz, áldasz, csókokat dobálsz
s a rohanó, tépett fészektelenekre
kezed kitartod s hófehéren állsz...
Rajtad keresztül a végtelen izent,
hintázol felettem s csended csupa szent,
rajtad keresztül égi tűz lobog
s átsütnek rajtad fényes csillagok.

Fészek, fészek, téged dalollak,
ki sohasem fogom tudni, hogy igazán mi vagy,
sosem fogsz nekem melegíteni
gügyögő, váró, jó meleg falat...
de megáldlak, mert titkos érintésed
igéző, boldog, hófehér dalán
keresztül mosolygott, láttam, az anyám...

Rónay György :

Földszinti hónaposzobában.

Itt, egyedül az idegen szobában,
közel a külvároshoz, melyre már
lehullt az éj és a csönd, a kedvesemre
gondolok, aki messze van. A halvány
villanyfény hídján őt látom mosolygón
jönni felém, de két kitért karom,
mintha futó csillag után kinyúl
nyárejszakán, a semmibe ütődik.
Balgá játék, hisz egyedül vagyok,
és idegen itt minden... Mint sebes
szán utasa, ki még gyorsabb iramra
buzdítaná párolgó lovait,
ám hasztalan: úgy én a napjaim
futását még fokoznám, ha lehetne,
feléd, meleg család, ahol a kedves
puha dívány ölen hozzám símulva,

boldog mosollyal súgja majd, hogy immár
hárman vagyunk... Ifjúság, drága és
terhes tavasz, lassú, de mégis oly gyors!
— Szombat van. Az utcáról behallatszik,
hogy kinn kemény köveken asszony és
férfi, kart=karba öltve, egybehangzó
léptekkel mennek haza és a gyermek
csöpp lábakkal aprózva lépteit
velük siet, kacagva szüntelen...
Kemény kövek? — Nekik tavaszi rétnél
selymesebb szőnyeg. Még a téli szél is
kitér utukból... Ó család, te áldott,
te boldogító rév, hová a távol
vihar zaja csak csókká csöndesülten
szűrődhetik, s ahol a bujdosó
és kitagadott Isten megpihenhet!

Család, te vagy a lámpás a nagy éjben,
mikor idegen szállások magányán
olyan egyedül meredünk a csüggedt
villanyfénybe, ahogy az Alkotó
nézhetett az útjukra induló

csillagokra, mikoron elgondolta
az első asszonyt s vele a családot.

Mert nélkülük megfagyna a világ.

Ósz Iván :

Galambfészek.

Éppen a Gellért-hegy alatt
Evickéltem a kőhínárban.
Elémhull egy galambfiók.
Repülni próbál. Én megálltam.
Felszáll szegény a meredek
Kőfalra s kétségbeesett
Erővel a csupasz falon
Igyekszik kis fészkébe jutni,
Melyből az imént kiesett.
De szárnya, karma még erőtlen,
S a kövezetre hull megint.
Ott könyörögve szétekint.
De hiába néz földre, égre,
Nincs senki, aki megkísértse,
Hogy a fészkébe felvigye.
Mert kő itt minden. Kő az utca,
A ház, az emberek szíve.
Lót=fut mindenki meggyötörtén.
Önsorsa gyötri. Nem a részvét.
Azért lohol, azért liheg csak,
Hogy fenntarthassa maga fészket
A kőfalon, vagy a faágon,
Ahol egyszer megrakta volt,
Amikor érző szíve mélyén
A fészekrakó vágy dalolt.
Most már mindnek csak az a gondja,
Akadjon estig annyi morzsa,
Mit önfészkének megvihet
Táplálni ott néhány szívet.
... Megértem, hogyne érteném,
Hogy téged, szegény kis galamb,
Nem szán meg most itt senki, senki
És vergődni hagy itt alatt.
De ne félj, kis galamb, ne félj!
Valaki erre küldött engem.
Az én utam nem sietős.
Van időm fészked megkeresnem.
Meg is teszem.

... Hiszen minden sors, Istenem,
Olyan egyforma itt alatt.
Az én három csöppségem is
Érhetné sorsod, kis galamb.

Mi lenne, milyen fájdalom,
Hogyha hiába kellene
Egy este lesni=várni őket,
Mi lenne, egek Istene?
S mi lenne, milyen fájdalom,
Nékik is ilyen elhagyatva,
Riadt sírás közt tévelyegni
Köveken, emberáradatban?
Tőlem ne félj hát, kis galamb!
Az én kislányom, kisfiam
Kapjon estére pár morzsával
Kevesebbet, mint ami van.
E pár morzsát neked adom.
Csipegess, csöppség, azután
Ne félj, ha megfoglak, szegény.
Hisz úgy foglak meg majd puhán,
Mintha anyádnak szárnya volnék,
Mely óvatosan betakar.
Jöjj, kis galamb, jöjj csak hamar.
Anyád a fészken nyugtalan,
Szemén már gyásza árnya van.
... S a galamb, mintha értené,
Úgy símul kezembe belé,
Mintha az anyja szárnya volnék.
Gügyögök néki, úgy viszem
Keresztül árkon és vizen.
Keresztül embertömegén,
Halálon, szörnyű életén
S az anyja mellé leteszem.
Az anyja rámnéz, a szeme
Anyák lelkével van tele.
Egymáshoz bújnak boldogan.
... Alattuk az élet rohan.
Rohan az élet nagy Dunája,
S milliónyi embersor=bárka
Billeg rajt. A rút zúrzavar
Egy pillanatra meg nem áll.
Nem érdekli élet, halál.
De látom: ott a hegytetőn fent
Kitárja két karját a köszent,
A galambok fészket megáldja
S könnyesen néz szét a világra.

Liszt Nándor :

Gyerekszem.

Ezért a szempárért küzdök és verekszem.
 Enyém a napfény, a ragyogó élet:
 A gyerekszem.

Titok és öröm a jövődő harcából:
 Ragyog egy szempár a kisfiam arcából.
 Tengermély szerelmek szép, hótiszta gyöngye,
 Jézuska útjának két kicsi göröngye.
 Szűz Mária könnyecseppje. Imádság és ének.
 Glória=zengése ünnepi miseének.
 Napkölte... Roráte... Új fény a világon.
 Harmat a bimbózdó hajnali virágon...

Nem baj, ha lehullok. Nem baj, ha öregszem:
 Enyém a napfény, a ragyogó élet:
 A gyerekszem.

Enyém, ha kinyitja... Enyém, ha lehúnyja...
 Nézi, hogy nézem és amikor elúnja,
 Fölnéz a magasba sírva vagy nevetve:
 Lelkemet öntöm a ragyogó szemekbe.

Öbennük hiszek és öbennük remélek,
 Enyém a szempár, a mosolygó szűz=lélek:
 Anyuska szemének csöpp, kicsinyke mása,
 Hitünk és szerelmünk új megálmodása.

Enyém, ha felkelek. Enyém, ha lefekszem.
 Enyém a napfény, a ragyogó élet:
 A gyerekszem.

Nem baj, ha sötét van. Járom a világot:
 Két kicsi gyertyácska ontja a világot.
 Érettük élek és hozzájuk menekszem...
 Miatyánk Úristen!... Enyém a gyerekszem...
 Titok és öröm a jövődő harcából:
 Ragyog egy szempár a kisfiam arcából.
 Tengermély szerelmek szép, hótiszta gyöngye,
 Jézuska útjának két kicsi göröngye.

Ezért a szempárért küzdök és verekszem.
 Enyém a napfény, a ragyogó élet:
 A gyerekszem.

A. Takács Erzsébet :

Hat férfikéz.

Amíg életem fonalát
 A három Párka fonja=fonja,
 A sorsomnak hat férfikéz
 Lesz bezáróan az alapja.

(Az Édesapám, az Uram
 S a Kisfiam a három férfi,
 És én tudom, hogy minden asszony
 Boldogtalan, ki ezt nem érti.)

Két első kéz hord tenyerén,
 Második kettő hívott halkan,
 Harmadik kettőt én fogom,
 S így élek e szent, mély tudatban:

— Megalapozott kristályvárban,
 Amit én fogok védőn, forrón:
 A két kis kézen csillagba néző
 Messze kilátót nyert a sorsom.

Gyula diák :

Hatbetes lányom.

Két nagy szeme kerekre tágul
 s nem tud még semmit az édesapjáról.
 Akár szólítom, akár csak nézem;
 büszke kis gőg van tiszta szemében.

Hogyha azt mondom: én vagyok, drága,
 — fölényes ráncot vet a kis szája.
 Hogyha azt kérdelem: nem ismersz engem?
 unottan néz el rólam a szentem.

Gőgös kis jószág. Neki oly mindegy,
 idő és földgömb hogyan keringnek.
 Mindegy az éjjel és sugaras nappal,
 és kényúrként bánik velünk, nagyokkal.

És hogyha aztán biggyed a szája
 s durcásan torzul kis kerek pófája,
 futkosás támad s van nagy ijedség:
 jöjjön az anyja! éhes a csöppség!

S aztán mint egy kis mohó pióca,
szívja a mellét sűrűn szuszogva,
míg belefárad s elszunnyad csendbe,
s boldog anyjának két szeme könnybe.

Ilyen kis zsarnok a hathetes lányom . . .
Köszönöm néked, égi Isten
s köszönöm néked:
Párom . . .

Móra Ferenc :

Kislányom őrzőangyala.

Kislányom őrzőangyala
Elejtem állt az éjtszaka.
Szelíd világot hinte szárnya
A rózsaszín kis ágyra
S halk muzsikára nyílt ajaka.

— Amíg kislányod szendereg,
Az Úrhoz addig elmegyek
És elviszem híven elébe,
Ha szíved bármit kérne,
Hogy gyermekedet azzal áldja meg!

Én térdre hullottam legott,
S míg szívem gyorsan dobogott,
Hogy nem vagyok méltó e kegyre,
Ajkam halkan rebegte:
Isten fehér követje, mondd el ott!

De ha már ily közel vagyok
Hozzám az égi irgalom,
Bocsáss meg érte, ó szeráfom,
Ha ajtaját kitárom
Szívemnek és egyet kérek nagyon.

Mikor s mikép megilleti,
Jusson ború s napfény neki,
Ne legyen minden útja rózsás,
Egy=két könnyű csalódás
A boldogságot drágábbá teszi.

De hogyha, fényes églakók,
Akartok hozzá lenni jók,
Egytől szeretném megkímélni:
Sohse adjatok néki
Könnyűket, melyek el nem sírhatók.

Finta Sándor :

Lámpafény.

Családi lámpa lettem én.
Bomlott időből, fürgetegből
Világtalanná feketültem
Kicsiny hajlékba menekültem.
Lánykéz becézte lángomat
S a nyíló szívtavas dalán
Csak fölragyogtam asztalán.

És ott maradtam nyárra, őszre . . .
És hat zimankós ordas télen,
Míg gond feküdt a házfedélen,
Égtem, lobogtam szüntelen
S a boldog anyaszív dalán
Fényt szórtam házunk asztalán.

Ezernyi napból s még több éjből
Virrasztva égnem hányszor kellett
Pöttönke bölcsők álma mellett;
S ontottam fényem boldogan
Nyíló kis életek dalán,
Családom gonddúlt asztalán.

És száz órán át ó! hogy égtem
S égig lobogva sírva lestem,
Mint dúl a láz a gyermektesten . . .
S lettem reszketeg gyertyaszív
A pap elcsukló gyászdalán
Kicsiny fiam ravatalán.

Halotti mécs, családi lámpa,
Korán elégtem, elvénültem . . .
Panaszra, jajra felrémlen
Mosolygok mégis szüntelen
Szívem fényosztó, szent dalán
Családunk oltárasztalán.

Jer, országutak bujdosója,
Gondokbatört szív, árva lélek:
Az ablakunkból feléd fénylek,
Mert fogyhatlan fény a család!
És túlragyog a gyász dalán
A láng az élet asztalán.

Melyiket?

Fényes palotának márványkapujában,
Áll egy öregasszony fekete ruhában,
Jobb kezén, bal kezén egy=egy kicsi gyermek,
Tétován, szomorún, belépni nem mernek.

Karácsony este van. Nem látni egy lelket,
Végre paszomántos, botos úr közelget,
Szorul a szíve a két kis ártatlannak...
Mit keres, jó asszony? Mi járatban vannak?»

«Nagy jó Uram... jaj... hát... alázattal kérem...
— No ne sírj, ne szepegj, édes kicsi vérem —
Itt vagyon nyomtatva... eltettem magamnak —
Hogy itt egy kis árvát örökbe fogadnak.»

«Úgy? Tudom... no jöjjön. Az öreg nagysága!...
Hanem csak röviden, mert az idő drága.»
S fölvezeti őket aranyos terembe,
Kitár egy szárnyajtót. «Ide lépjenek be.»

Gyászaborult úrnő bársonyos szobában,
Karácsonyfa mellett ül, mély bánatában.
Fölpillant reájuk könnyeborult képpel,
Aranyos unokát, ilyet vesztett épp el...

«Nos, jó asszony, jöjjön. Egyiket id'adja?»
«Oda kell, oda kell... Föld alatt az atya,
Magam is nyomorult, beteg vagyok nagyon...»
«Jó... hát csak hagyja itt. Melyiket?... Ráhagyom!»

Melyiket? — a kérdés a szívébe dobban.
«Melyiket vigyem el?... Melyik szeret jobban?...
— Melyikért ne fájjon, vérezzen a lelkem?»
S néz a két árvára szeme könnyel telten.

... Jánoska, a fiú, már ír, olvas szépen,
Esténként ábécés könyve a kezében,
Mariska, a kis lány, imádkozni tud már...
«Ó, szívem, ha köztük választani tudnál...»

Jánuskát? nem... este, a kis lánya mellett,
Szőke hajcskája puha, mint lehellet,
Az anyja ölében, odahajtva szépen...
Nyilal egyet, fájót anyai szívében...

Hogyha ott nem látná, soha, soha többet?...
Talán a Mariskát?... jaj! a bánat öl meg.
Kis Mariska ágya a mamáé mellett —
Hiszen csak nemrég is még ringatni kellett.

Estenden az anya kezét odanyújtja,
Göndör, kicsi fejét ráhajtja, ráhajtja —
Úgy szunnyad el aztán . . . ha éjjel felébred
S anyját nem találja? «Nem téged! nem téged!»

«De minek tétováz? Siessen, jó asszony,
Melyiket adja hát? Válasszon! Válasszon! . . .»
Feljajdul, mint gyötrött mártír a kínpadon —
«Nem adom . . . nem adom . . . egyiket sem adom.»

Harsányi Bajos :

Mi volna jó?

Mi volna jó?

Kis kályha volna jó!
Piros széndarab izzana benne,
És a szobában jó meleg lenne.
A sok fakó arc mind pirosra válnék.
A szoba falán táncolna az árnyék.
A gyerekek, valami hat darab,
Mint fészekben zsibongó madarak
Anyjuk meséjét hallgatnák merengvén.
És az apa a langyosmeleg estén
Vidáman verné szurtos kaptafáját
És önfeledten dalra nyitná száját.
Mint régi Hans Sachs vígan kalapálna,
A kis szobában úr lenne a láрма,
Míg a kakukkos óra tizet verne,
S a kis család az Úrban elpihenne.

Mi volna jobb?

Kis cipó volna jobb!
Bedörrentenék a búbos kemencét,
A hat kenyeret mosdatva betennék.
A hetedik lenne a kis cipó,
Mert Jancsika, a fürge kis csikó,
Pirosra sült fehér gyürkére áhít.
S ha már a mécs az asztalon világít,
Az asztalfőn ott ülne az apa.
A tűzhelyen a tej felforrana,
Abba aprítanák a kis cipót,
Hogy jóllakjanak a vidám csikók.

Az apa meg, mert elég tej nem lenne,
A friss kenyérre sót, paprikát tenne,
S nagyot húzna a kút hideg vizéből.
Egy kis szeles angyal a távol égből
Leröppenne a halkpiros toronyba.
A nagyharang Úrangyalá=ra kongna,
Hangosan mondanák a nyelvek, elmék.
A vén diófák álmodón figyelnék.

Mi volna legjobb?

A béke volna legjobb!
Nagyon soká tart már a háború.
Éppen elég volt már a gyász, ború.
Embert, búzát ne gátoljon már korlát.
Úgy vár ködös hegyem, a nagy Vihorlát!
Komáromot szeretném látni újra,
Angol=kertjében járni elborulva.
Pozsonyba vágyom a királyi romra,
Nagyváradra és Marosmonostorra.
Szeretnék menni szabadon, vidáman.
Ne fogjanak le minden hídon, vámon.
Ne rontsák el az életem tovább már.
Élni szeretnék, mint vidám madárcák.
Örülni néha. Enyhén mosolyogni.
Kolostort nézni. El=elkomorodni.
Békét szeretnék, mely nem gyűlölt talmi.
Békén szeretnék maholnap meghalni.

Talán a halál volna legjobb.

Nagy Méda :

Mozdulataim már anyáméra emlékeztetnek.

Öregszem, mozgólataim már anyáméra emlékeztetnek,
és éppenúgy ejtem ölembe kezem, ha fáradt,
mint ő, ha a homály a szobába csalta pihenni,
s dolgos ujjait egymásba fonva szelíd bánattal nézte,

mint rontom szemem az ablaknál, hogy a betűk
el nem múló fényét átmentsem a közeledő estébe.
Igy emlékszem magamra s anyám tört alakjára
s arra a lázadó fiatal gondolatomra,
hogy a munka mártírja voltál, anyám,
a munkáé szobánkban, kertben s künn a földeken,
az őszi napban meghajló szőlőlugasok alatt.
S mikor a nyári napok hűvösödő sötétje is
a kristályzöldbe fénylő üvegek fölé hajolva találták,
s az uborka, kapor, ecet erjedt szaga hozzámig ért,
dacosan szorítottam könyvemet szívemhez és esküdtem:
nem! én nem ilyen életet akarok, mint te, anyám!

Fiatal, furcsán fölívelő sorsom mégis visszalendített
feléd, ezer apró, ó, most már áldott otthoni gond,
s ha néha magam figyelve keresem ezt a régi lázadást,
csak azt érzem, hogy épül ujjaim alatt a rend,
s már nem keresztként, de emelt fővel viszem
asszonyi sorsom, mint te vitted, anyám.

Pusztai Sándor :

Örökmécsek.

Vannak cselédes, jóságos fények,
Nem hivalkodók, nem önzők, nem kevélyek,
Támadtak, mint alkonyatkor a szél,
Valaki gyújtotta őket, égnek.

Nagy szívükben jóság az olaj,
Mit szenvedésből csorgat beléjük az élet.
Ők mindig más álmaért lobogtak
Álmatlanul át sok=sok éjet.
Naiban ők virrasztottak,
S ők jártak az egyetlen Fény után,
Sóhajuktól lett virágos a gally,
S csókjuktól lett gyümölcs a fán . . .

Égnek testetlenül, világítón, örökké!
Mint ottfelejtett csók egy vonagló szájon,

Mint lepkeánc a havasi gyopáron,
Fényük: életük s az mindig másé.

Most vallom, hogy örökké élnek!
Végtelenbe nyúló karcsú, lengé álom
Égő szirmuk, Vesztá=tűz a megdermedt világban,
Melegítő fénye a fénytelen télnek.
Égnek, hogy legyen virág,
Égnek, hogy több legyen a szín,
Égnek, hogy örökké fényesőben járjunk
S kisírhassuk magunk,
Ha megvérződtünk nagyon valamin . . .

Vannak önzetlen, nagy, könnyes szemű fények!
Jézusiak, úr=sors szülte, alázatos cselédek:
Édesanyák, Pieták, mártír=sorsú szépek,
Ó, szűzfehér álmú tiszta örökmécsek . . .

Gyula diák :

Párom.

Szinte gyerek még. — Játékos, vidám.
S a szeme most is úgy nevet reám,
mintha nem volnék: csak a játszótársa.

Minden szavamnak oly nagyon örül,
s ha nem is hívom: az ölemben ül,
s elkerget bűt=bajt a cirógatása.

Bármilyen nagy gond — a kicsi kenyér,
sohse kér többet az a kis tenyér,
mindig beéri azzal, ami van!

Neki a Föld — oly apró, kicsike:
én, meg az anyja és a gyereke.
Rajtunk túl minden: szürke, céltalan.

Sokszor nem is tudja: kit is becézzen?
Kit símogasson? Melyikre nézzen?
Jósága nem fogy; örök, végtelen . . .

Szentebb, jobb asszony sohse volt nála
s minden szavam csak koldus=hála,
morzsa=köszönet, kis parány=szem.

Kicsiny kenyérért sohase vess rám,
több is lesz Édes, csak te neved rám.
Akármi ér:
a mi küszöbünkün megáll a Tél . . .

Harsányi Lajos:

A gyermek felsikolt.

A kis fiú játékpuskája valahogy elromlott.
Nem játszhatik vele pandurt, zsványt a kertben.
Könnyezve nézi. Forgatja. Keresi a hibáját.
Dobog ijedt szívecskéje mindegyre hevesebben.
S már egy világ kezd összeomlani előtte,
Mikor az apa szava balzsama szívére lebben:

Ne sírj, fiam, ne sírj!
Majd Pestre megyek el
És új puskát hozok.
Másikat. Úgy=e, kell?
A fiú felragyog:
Ó, kell, apuka, kell!

A kis fiú piros csónakját tolvajok ellopták.
Nem bolyghat többé rajt a nyári kék vizen.
Pedig úgy hívja őt a táj, az apró szigetek.
A drága Rába füzes partja naponta izen.
Ő ott zokog a parton, árva elsős kis diák,
Míg apa meg nem szánja s szólal imigyen:

Ne sírj, fiam, ne sírj!
Majd Pestre megyek el.
Új csónakot hozok.
Másikat. Úgy=e, kell?
A fiú felragyog:
Ó, kell, apuka, kell!

A kis fiúnak ifjú anyja valakivel elment.
Az apa néha a sarkon dühöngve leste.
A hült fészekben megdermedve állt a kis fiú,
Anyja után sírt minden íze, lelke, teste.
Míg egyszer — ó, villám, ne sujtsd agyon szívét! —
Azt mondta az apa egy szörnyű őszi este:

Ne sírj, fiam, ne sírj!
Majd Pestre megyek el.
Új anyukát hozok.
Másikat. Úgy=e, kell?
A gyermek felsikolt:
Nem, apuka, nem kell!

Mécs László:

Vaskó János és kedves családja.

Zsellér. Legtöbbször «munkanélküli».
A munkát ő nem kerüli,
de nincs. Nincs. Nincs. Ki tudja, mért.
Vaskó csak vár. Semmit sem ért.

Kivárja a nyarat,
akár a madarak,
s akkor, talán! képét arat.

Talán!
Ez a terítő asztalán
s feje alatt a párna,
Igy álmodik, ki szebb jövőre vár ma.

A felesége mosni jár,
A lúg, a lúg komisz, sivár:
kimarja mások szennyését,
de a szívből is a Mesét.
Azért ő gyakran gyónni megy,
hogy töltsen meg az égi kegy
a csöpp akkumulátort:
szívét
és villanyozza hősívét,
mint annyi bátort,
és ne legyen süket a lélek=rádió.
A Végtelenből hangot fogni jó!

Van náluk most kilenc gyerek,
de megesküdni nem merek,
ő maga sem biztos tudója:
hozzájuk mindig útban van a gólya.

A gyermekek épsége nagy:
nem fogja hó, nem fogja fagy,
sem vörheny, hogyha tizedel.
Gyomruknak nincs rossz eledel!

Vágyuk nem játék, csínytevés!
Egyetlen álmuk: az evés,
de itt mindég, minden kevés,
ezért ott vannak mindenütt,
hol sejtik a bőség=derüt:

cséplésnél ők a pelyvahordók,
szüretkor puttonyoznak, hordót
gurítanak, pincén nyitnak ajtót,
urak vadásznak: ők a hajtók.

Karácsony táján felruház néhányat
Szent Antal, ám oly sok bukfencet hánynak
s a pálca rajtuk oly sokszor porol,
hogy a ruhának nincs sok látszata
rajtuk s pótlék gyanánt hozzájuk vándorol
urak használt ruházata,
jól megkopottan
és elszabottan,
de nekik ez fagy ellen kell csupán.
Igy némelyik
lábán kimustrált úri lakktopán,
másan kígyóbőr félcipőcske kérkedik.

Egyszerre hat jár iskolába,
azaz csak járna, mert hiába
fenyíték, bot, bírói intés,
ez csak borsóval falrahintés,
mert karjuk kenyeret keres:
ki pesztra, ki a kézi=szekeres
zsidónál a szódás fiú.
S mikor minden intés hiú
s a mulasztottakat
bíróknak adják: ott mindég akad
három=négy Vaskó büntetendő:
kemény pénzbírság fizetendő,
«vagy leülendő!»

S apjuk, mert munkanélküli,
az egész telet leüli
börtönben, mert hol tíz napot kapott
az Erzséért, hol meg tizenhatot
Palkóért és így lassan=lassan leapad
a tél.
Igy él nálunk Vaskó s megél.

Sok Vaskó él a Földön, várják a Nyarat,
Jézustól megígért nagy Nyarat,
midőn Isten jóságából arat
mindenki, mint a madarak!

X. FELEBARÁT. SZERETET.

A. Takács Erzs:

A kettős könyvvitel.

Ott laktak ők a Tavaszmező=utcán
S egy őszi este úgy izent el hozzám,
— Egy kicsi inas volt a nagy követ —
Hogy menjek el, mert ő már nem jöhet.

Már három hete lázas beteg, tudtam,
Csak az nem jutott eszembe az útban,
Hogy az osztályban ma ki is felelt?
— Én mondtam fel a kettős könyvvitelt
És ezt neki is most elmagyarázom... —

Becsengettem a nagy-nagy szürke házon
S a fényes utcán vártam egy kicsinyt,
Míg benn futott a fürge csinn=csiling...
Majd én szaladtam át a lépcsőházat,
De éreztem, a lépcsők másra várnak:
Aki sötétből és sötétben ér
S itt mégis minden tőle lesz fehér...

A szobaajtó már felém fehérlett —
— Az anyuskája kicsi fehér széket
Hozott be halkán és titokba' sirt...
Ő mosolygott és hallgatta a hírt
És kérdezett. Az arca úgy piroslott!
Minden szavára láz lehelt egy csókot...

— S én elmondtam, hogy nálunk mi az újság:
A Tanár Úr hogy megbüntette Lujzát —
És lármáztunk, hogy lehullott a hó...

S már itt volt ám a Főigazgató! —
S a múlt hét keddjén, a tízperc=szünetbe'
Összetörött a nagy ablak üvegeje

És a Jós Ági még szólni se mert...
Én mondtam fel a kettős könyvvitelt —
Ez volt mára a legnehezebb lecke
S mindenki minden könyvre rájegyezte,
És majd te is írd egyik lapra fel:
— Tartozik... S másik lapra: — Követel...
Az egyik a más tartozása... Érted?
A másik meg a te követelésed.
S most mindenkinek nagyon tudni kell,
Hogy hogy is szól a kettős könyvvitel,
Tudod? — — —

— — Tudom... Nézd, minden hófehér lett...
Húzd közelebb a kicsi, fehér széked...
Nézd... A Sötétség mindjárt ideér...
És látod... Már az arcom is fehér...
Most elmondom még neked ezt a leckét,
— Az angyalok már szívemre jegyezték, —
S a Mennyszámban is majd tudni kell,
Hogy hogy is szól a kettős könyvvitel:
— Úgy tartozzál, hogy azt mondhasa lelked,
Adsz akkor is, ha más nem követelhet...
S az Életkönyvben gyöngybetűkkel él:
Más tartozik, ha szíved sose kér...

Kocsis László:

A kék csodaablak:

A chartresi kék katedrálisban rámnézett Isten csodaablaka.

Ó, láttam én már ablakot, szürke hályog folyt éji ködszeméből
S mögötte hervadt lélek lankadott. Láttam rabablakot,
Temetőszemmel hogyan siratta a gyilkos lélek
Otthonát: Istent, szerelmet, asszonyt, gyermeket.
Láttam paloták opálos ablakszemeit s kikre
Küllőzte különönc fénykévéjét, felnyögtek a fényáradatban

Bódult hangyabolyként. Láttam kiskocsmák ablakából
 A kis örömet, ebédet rabló hajnali rémet kisurranni.
 Álltam a munkáskuckó hólyagpapírral ragasztott
 Ablaka alatt: bent harmonikázott öt éhes gyerekuszáj
 Gyehenna=kínnal kenyérért. Jártam nagyúri
 Villák világos ablakszemének sugarában s a sugár
 Fekete lélek=virág virulása volt. Éltem
 Kolostor ráccsal retesztelt cellája hűségben,
 Hol az ablak csak kakucska lyuk volt Isten
 Országára. Álltam világ=dóm színekkel tarkázott
 Ablaka mögött, hol a szépség csodájától részeg
 Emberek suttoztak bolond szavakat. Borult rám
 Falusi káplánszoba ablaka őszi virágtalan estén
 Remény nélkül magányos élet országútján. Haldokló
 Élet ablakmécsese hintett rám halotti fényt és
 Tudósok kalitka=ablaka ellopta előlem
 Isten végtelen rétvét. Költők homályos torony=
 Házának ablaka mögött hiába kerestem forrást sebünkre.
 A család=ablak vakszeme botorkált előttem
 Boldogtalan fényben riadt remegéstől dermedten.
 Ó, ablakok, halott virágok magyar világunk egén,
 Szürke lámpások, kintől kigyulladt színetek pirosa,
 De szégyenülten bujdosik könnyes szemem
 Tengerén, míg nézem a kék katedrális kéklő ablakát.

Kék aranyablak, Isten nefelejtse, hogy szűröd
 A napfényt s mint az égi lencse, elnyeled, mi
 Sötét, szomorú, fekete, temeted, mi barna gyász
 Szalagja, gyógyulatlan seb hegedő varját kifested,
 Unalom szűrőjét, fáradt nappalok fakóját
 Kigyujtod, fogyó remény mécsesébe kéklángú
 Tüzet varázsolsz s menekül tőle búsuló
 Homály, céltalan sötétség, megvakult élet.
 Ó, kék aranyablak, színt szűrő áldásod
 Kékjétől hogy ég, hogy lángol ez a vén gótvilág.
 Kőrözsák, szentek, oszlopok, torzók, koporsók
 Élnek, kinyílnak varázsugaradtól.
 Kék lesz a szószék, kék az oltár, kék a dóm
 Pókhálós ege, kék csillag surran kioltott
 Szemek üregébe, kék mezőn örvendez
 Krisztus báránycája, kék virág csilingel
 Kék folyók mentén, kék szín parázslík penészes
 Fülkék csendjében, kék szárnyat aggat
 Kopott kőmadárra, kék suhanástól ragyogó
 Itt a levegőtenger, pedig künn zápor paskolja
 A chartresi házak merev tetőit, a gólya=utcák
 Kockás járdáit, mocskos fellegek köpenyébe
 Bújik a nap haja, csak itt benn árad, zuhog langalló kékség
 Kerek ablakodból, kék katedrális . . .

Ó, ezt a színt, ezt a kékséget — élet ez, nem szín! —
 Ha vihetném feltűzni otthoni siralmas egünkre!
 Feltűzném minden szenvedő család=ablakba,
 Falusi festetlen ablakokba, behemot bérházak ablakába,

Gyarak beroszdált ablakába, mámoros bárok ablakába,
 A magyar rétek égi ablakába, a magyar glóbus borus
 Ablakába, hogy oltár, szószék, minden katedra,
 Betegség, nyögő munkapad, gyöngyvirág s akácfa,
 Ember és barom, gyermek és aggastyán, templom és
 Lebuj, szürke ország s vad tehetetlenség
 Elmerüljön, lubickolva megfürödjön s vidámsággal kacagni,
 Kacagni kezdjen Isten örök, csalhatatlan
 Szívárvány=szemének kék színétől!

Cz. Lovich Ilonka :

A kézről.

Valahogyan kinyílt a szemünk.

S megláttuk őket, akik fáradoznak,
 A keresztúton háromszor lerogynak.
 Kiknek csak munkát, munkát ad az élet,
 S az örömben oly nagyon szegények.
 Férfiak, ifjak, nők, gyöngye leányok,
 Hősök, akiknek neve nincs fölírva,
 S akkor tanultunk egy szép imádságot:

A kéz, amelyben elkészült a játék,
 Mellyel a gyermek önfeledve játszott,
 Az a kéz legyen áldott.

Mely megőrizte napi kenyerünket
 S könnyűvé tette fejünknek az álmat,
 Az a kéz legyen áldott.

Mely puha posztót szőtt a köntösünkhöz
 S ólombetűnkben méri a világot,
 Az a kéz legyen áldott.

Az a kéz, amelyet oly sok tövis vérez,

A kéz, amely oly ritkán tör virágot,
 A drága munkáskéz legyen áldott!

Valahogyan kitárult a karunk.

Szerettük volna a lelkünket adni,
 Csak minden sebet, jajsztót betakarni.
 A lelkünket, a mindenünket értük!
 S akkor tanultunk egy új imádságot:

A kéz, mely fárad szelíd nyugalomban,
 A kéz, amelyik a lélekre hallgat,
 A kéz, amelyik görcsösen remegve
 Nem átkozott földi, sem égi hatalmat,
 A kéz, mely daccal sohasem pihen meg,
 Mely örömeiben tapsol, mint a gyermek
 S a fájdalomban összekulcsolódik
 Krisztus keresztyét hallgatag viselve,
 A kéz, amelyik nem szorul ökölbe,
 Ám erejének biztos tudatában
 S testvérkezekbe kapcsolódva, bátran
 Küzd ki magának fáradozva egyre
 Egy születendő boldogabb világot,
 Az a munkáskéz százezerszer áldott!

Kocsis László :

A kis proli.

Iskolánkban van egy kis proli,
 Kabátja zsíros, csupa folt,
 Két szeme tükrén csonka hold
 Uszkál s az élet komor, mély
 Szívét veri, mint ostornyél...
 Sokszor hallom tompán zokogni.

Vadvirág az úrfiak között,
 Kiket anyás szent csók bocsát
 Iskolába látni csodát,

S vajaskenyérrel, bonbonnal
 Küzködnek a betűgonddal.
 Neki bonbon nem ad örömet.

Minden reggel kincsük kitarják...
 Ezüst-tolltartó s aranytoll
 Aranypapíron aranyból
 Csodákat rajzol, glóriát,
 S írkájuk csupa gyöngyvirág...
 Gond mintázza az ő irkáját.

Polgármester, talán alispán
Lesz belőlük, vagy úrlovas,
Ki őt világot átlovaz,
Indiát jár és fjordokat,
Londonban akit lord fogad,
S ő álmodik üres tarisznyán.

Nézik a föld selyem gömb marad,
Mint kék szalonjuk szőnyege,
Hogy színes selyme szőjje be
A világot, mely undorít,
S könnyel nézik: a prolit
Miért örli örült gondgarat!

Látom szájuk, amint majszolja
A vajaszsemlét kényesen,
S a kis proli, ki éhesen

A hátsó padban bujdokol,
Szívét perzseli rút pokol,
A bús proli itt is rabszolga.

Tündérvilágban, pipis úrfiak!
Csak egyszer csoda gyúlna ki
Szívetek lángján s hullatni
Márványmorzsákat kő helyett
Csak egyszer tudna kezetek,
Ti ácsolnátok újra új hidat.

Szegénység rongya megfürödne
Világtok virgonc vizében,
S minden kis proli szívében
Kacagna virágfürgeteg,
S feketeálmú, földre vert
Szegényt nem szülne föld göröngye!

Környey Paula :

A Könny.

Fehér ruhában ült a Könny az égen —
Kikerülték őt mind az angyalok.
És sírva szólott: a nagy mindenségben
Számkivetett koldús csak én vagyok...

A teremtésnek fényes hajnalában
Csak engem sujtott bánattal az ég,
Nem vehetek részt az Allelujában,
És nem volt társam soha, soha még!

A földön minden fűszálnak van párja,
És egy virág sem él magányosan,
Csak én vagyok e szép harmóniába
Egy félrevert akkord... csak én magam!

Igy búsongott a Könny. S az ősi Kezdet,
Kiben pihennek miriád világok —
S ki Ádám oldalbordáján merengett,
Munkája közben hirtelen megállott.

És szólt a Könnhöz végtelen szelíden:
«Mit pörölsz velem, rövidlátó elme —
Kislelkű könny?... nem veszhet el hiába,
Amit teremtett szívem bölcs szerelme.

Rendeltetését minden lény betölti,
Teremtő szómmal akit fényre hívtam —
Esztelen! Tudd meg hát: legnagyobb tervem,
Legsúlyosabb munkám válladra bízam.

Hogy testvéri közösségből kizárlak,
Felpanaszlád nekem s bús árvaságod...

Tudd meg, fiam, Könny: Nem maradsz ma=
Elöntöd egykor az egész világot. [gadra,

Nincs annyi csillag az ifjú égen —
Nincs annyi porszem lenni a boldog földön,
Ahány testvérral fogsz te vándorolni
A nagy=kerek világban mindörökkön!

Akkor szeretnél már magadba lenni —
Kívánnál társtalan bolyongni újra,
De nem lehet! A bűnbeesett ember
Élete lesz a könnyek országútja.

Kenyerét könnyben ázva fogja enni,
És keserű könny lesz az italában,
Könny lesz az álma, könny az ébredése,
S így fog ez menni évezreken által...

Látom, fiam, hogy szörnyű végzetednek
Árnyéka is iszonnal tölti lelked;
Azért vigasztalódj! az embereknél
A könnyek sokszor örömből peregnék...

Lesz olyan könny is, mely az eget nyitja,
Lesz, amely bosszúért kiált szívemhez —
S lesz könny, amely haragomat elcsitítja,
Könny, melyért megbocsátok mindeneknek.

A földet újra kebelemre zárom,
Azon időben irgalomra bírnak —
Mert lesz Egy — kiben kedvetem találok
S ki így szól majd: Boldogok, akik sírnak!

Pavel Ágoston :

Az égre fárom két karom.

Az égre tárom két karom
s felnyúlva, mint egy piramis,
sikongó szívvel így esengek:

«Uram!

Köszönöm minden áldomásodat!
A vért, velőt, egészséget, erőt,
s annyi irtózatok között
a csüggedetlen élni=akarást!
Köszönöm
örömek, bánatok után
loholó kóbor, vaksi lábaim,
és munkás, harcos, öklös karjaim;
az izmaim
a ragadozó karmaim,
s a magamon vívott győzelmeim!
És köszönöm
a kályha álmos, téli dűnnyögését,
a mindennapi kenyeret,
a sátoros napok borát
s a melengető hónodalján
megbúvó,
sárral tapasztott puha fészket,
s a fészkalja vidám csipogását!

Köszönöm! De — ne vedd zokon! —
borod ecetté válik néha torkomon,
és fojtogat az ünnepi kalács.

Én szégyellem a jóllakást,
míg annyi éhes gyermekednek
száraz, penészes kenyérhéj se jut
talán.

(Mert, lásd, legenda lett a mennyei Tejút
és legenda a földi Kánaán!).
S szégyellem puha bársonypamlagom,
amelyen kéjjel nyujtózkozhatsz,
míg annyi hajléktalan gyermeked
rohadt szemétdombokon didereg.

Most vicsorgató, csikasz ordasok
üvöltenek
a fészkem alján éjjelente.
Ne hajszaold őket a
fenekelten, lidérces életmocsarakba!
De irgalmadból s kenyérünkből
szelj nekik is naponta egy=egy falatot;
adj tiszta, meleg kuckót aklaiddban
s parányi emberséges örömet
minden hányódó, kivért gyermekednek!

Uram!

Ha igaz, hogy Te akaratod nélkül
nem hullhat el egyetlen hajunkszála:
mívelj csodát a szíveinkkel,
s mívelj új csodát a kenyérrel s borral!»

Sik Sándor :

Asszonyok.

Mint félreeső állomás lakója,
Az egyetlen vonat után
— Ó, lehetőségek, álmok, életek! —
Úgy mozdul némán a férfi után
Asszonyok, lányok, meleg szemetek.
S mint hajszaolt utas vonat ablakából
Melegfényű csöpp messze házra bámul,
— Ó, csend, melegség, tiszta fészek! —
Asszonyok,
A férfiszem úgy melegszik felétek.

Ti vagytok a párna, ti vagytok a pólya,
Kis fiúnak, nagy fiúnak,
Gügyögője, ringatója.
Álommézes ajkátok,
Orvosság a csókotok,
Ti a puha, mély kebel,
Ti a csorgó, tiszta tej!

És ti a forró délsarki delej.
Úgy ömlötök el a képzeleten,
Mint zsarnoki számum tikkadt keleten.
Úgy harsogjátok az ereken át
Az el nem alvó tűz dalát,
Az olthatatlan idegeket,
Akár a Szfinksz károgt a mesében
Vérszomjas énekét.
És mennek, mennek az ének után:
Fiatalkok a vénnek után,
Csetelve, botolva, tolongva sután,
Bénának sánta nyujt kezét,
Világtalan vakot vezet,
Úgy hullnak előre szegény bolondok,
Amerre ti cikáztok és csapongtok,
És csillogtok, akár a vér,
S elpállik az élet és pattan az ér,
De nincs megállás!

És ti vagytok a Háziáldás
Fehérre meszelt kis falon.
Szegett kenyér az abroszon.
Ti a kútvíz a harmatos pohárba,
Durúzsoló, jószágos kályha,
Szekrényben illatos, puha,
Tündöklő hófehér ruha,
Ti vagytok az olajmécs,
Mely álmatlan lobog
S imádkozik, míg mások alszanak.
A hervadtan is illatos csokor
A feszület alatt.

Én meg, húgaim, az vagyok,
Aki nem akar semmit tőletek.
Aki úgy néz rátok,
Ahogy nézni szokás a virágot,
Meg a kisgyereket, meg a napsugarat,
Ahogy rámosolyog a fűjecskefiókra

A barázdában az, aki arat.
Nem férfi szeme néz rátok itt:
Emberszem.
Komoly és mélyről mosolyog ez,
Akár a tengerszem.
Komoly és mély és rengéstelen,
Mert örvénye van, de a mélybe lenn,
És ez az örvény a végtelen.
Igy néz ez a szem csendességgel rátok,
Átjárja lengő, nevető ruhátok:
De meg nem áll a testnél,
Belsődre mélyed ez,
Ahol a lélek piheg és epedez,
A lélek, amely egymaga van
A nagy Közös Kín karmaiban
(Mely az asszonyt kétszerte vérzi)
Nem húgaim, ez nem a Férfi:
Ez az Ember, a Testvér.

Szalay Mátvás:

Bocsássatok meg, kedves öregek!

Bocsássatok meg, kedves öregek,
Hogy rólatok csak elfeledkezünk . . .
Mintha nem is volnátok a világon:
Tervezünk, de nektek nem tervezünk,
Házat rakunk, de abban egy zugot
Nem rajzol meg a terelő, hogy ott
Legyen utolsó álmotok nyugodt.
Mintha nem is volnátok a világon.

Ti már fáradtan félreálltatok,
S a világban úgysem számítottok!
A múlté vagytok s a multat ki nézi?
Kísértetül talán előidézi
Az ember s szembe is kacag vele,
De figyelmet nem pazarol bele:
A mult helyett inkább jövőt akar,
Ezért feszül a szív, a láb, a kar.

Leguggolunk a kisgyerek körül,
Lessük, hogy alszik, minek hogy örül,
Fabábuját rendben tartjuk neki,
Tízen tanítjuk járni kezdeni;
Verekszünk érte tanítóival,
Ha egyszer=egyszer jobban rárivall,
Sztrájkot kezdünk, hogy legyen kenyere,
És a szükségét észre ne vegye;
Feszegtetjük a nagy politikát,
Hogy jobb jövőt a gyermeknek mi ád;
Utálunk más országghatárokat,
Eszünk nagy terveket kibontogat:
Mindent, mindent, mindent a gyermekért,
Mindent a szebb jövőjű tervekért,

De ellenetek mindig vétkezünk,
Ti rólatok csak elfeledkezünk.
Bocsássatok meg, kedves öregek!

Ti már fáradtan félreálltatok,
Lecsuklott egykor büszke vállatok,
Régi erőtök megszerényedett,
S a csöndesség lett főerényetek.
S a csöndességet észre nem veszik:
Vele a világ nem nyer, nem veszít;
A csöndesség, az nem szoroz, nem oszt,
Nem követel és nem hallat panaszt.
A zúgó élet rajta átrohan,
S mit bánja azt a lármázó roham,
Hogy az öregnek milyen a jaja,
A végtelenbe kúszó sóhaja . . .
Mit bánja azt, hogy öregjeinek
Szívén hogy égnek alkonyi színek?
Hiszen figyelme mind a nappalé:
Mit bánja azt, hogy él-e, vagy hal-e
Az egykor érte dolgozott öreg.
Mit bánja azt a törtető tömeg?

Lassan mi is majd elszerényedünk,
Az izmainkban elszegényedünk;
Fejünkre: estünk hóvirága hull,
A szemünk fénye elhomályosul;
Lassan mi is majd összegörbedünk
És észrevesszük, hogy napunk letűnt:
Bocsánatot kérünk hát tőletek,
Bocsássatok meg, kedves öregek!

Városi István :

Egy nagyon pici fiúhoz.

Kis angyalokkal gögicsélget
Mézálomban eperke ajkad.
Anyád csókot gyűjt száz virágról
És mind=mind ott felejt rajtad.

A déli park merengve hallgat.
Párnádra szöcske napfény bágyad.
Meggámullak: erős hajtása
Illatba bódult rózsafádnak.

Nézem kacsód, szemecskéd, szádat.
Körötted pillék kergetőznek,
És én hivatlan filozófus,
Meggkérdzem: mi lesz belőled?

Mert egyszer más idők is jönnek.
Talán gyűröttebb lesz a párnád,
Talán a gond kurjongat rajta,
Talán csók nélkül vár anyácskád.

Talán megrontják lelked álmát,
Anyád sirat, szíved kemény lesz,
S káromkodva, bitang kenyérért
Elszántan nyúl a fejszenyélhez?

Leszel kocsis, vadorzó, béres?
Vagy tán a sorsod szent ígét hoz,
S az élet álmos éjtszakáján
Leszel dalos, derüs Homérosz?

Leszel vezér, félisten, hősosz?
Talán szoborba vés sok város?
Leszel mocskok, vagy istenostor,
Leszel Cézár, vagy Herosztrátosz?

Vagy, míg a nagy világ kiáltoz,
Szemed csak Krisztus arcát látja,
S úgy dobban sz rá a magyar rögre,
Mint egykor Pázmány, vagy Prohászka?

A park üres, a napfény sárga.
Anyád megint csókodra vágyik,
S valahol fönt talán most fújják
Örök titkok szent harsonáit.

Az ég lassan felhősre válik,
És a felhők fenyegetőznek.
Még egyszer én, rossz filozófus,
Meggkérdzem: mi lesz belőled?

Nagy Miklós :

Éva.

A férfi=sorsok zúgása felett
Rejtelmesen feszülve néz feléd.
Rajta ingerlő titkos szép jelek,
Titok=drótok húrozzák bensejét.
Találtuk itt csodának elhullatva,
Érzékeny minden kósza mozdulatra,
Ha férfikéz feléje nyúl.

Árad belőle mindenféle dallam:
Vidám, szomorkás, vad és szaggyatott.
Játéknak nézed, elgyönyörködve abban,
És könnyű kedvvel, kéjjel forgatod.
Ilyenkor mintha felsívítna benne
A messze éther titkos végtelenje,
Ha férfikéz feléje nyúl.

Csak lehelletnyit forgassál korongján,
Sikoltnak benne bachanáliák:

Férfit elseprő fékevesztett orkán.
Majd újra édes, mintha dáiák
Hús illatát éreznéd — s pár perc múlva
Belőle újra forró vihar szabadulna,
Ha férfikéz feléje nyúl.

A férfisorsok zúgása felett
Rejtelmesen feszülve néz feléd.
S mert olyan durva a férfikezed,
Nem érted zaklatott bús énekét . . .

De egyszer mégis ugyanegyvet játszik,
Bárhogy rángassák a játszi kezek:
Dalol merengőt, lágyat, túlvilágít,
Alázattal és engedelmesen.
És benne minden rejték fölvilágít
És minden húrja boldogan remeg,
Ha gyermekkéz nyúl a szívéhez.

Sándor Dénes :

Gyermekmosoly.

Ma jött egy gyermek s rámnevetett . . .

Ma reggel, hiába, nem jött fel a nap.
Eltakarták gonosz felhőóriások,
Valahol messze dörgések dübörögtek,
S villámot könnyeztek az égi sírások.
Minden sötét volt, minden fekete,
Minden sötét folt reám nehezült,
Lelkem egén fájdalom záporában
Száz villámszíkra huzala feszült . . .
De ime fent, az örök magasokban
Pillantás=picit kiszökött a nap
S lelkem köré feszített keretet
Egy napsugár — és eltűnt a vihar.

Ma jött egy gyermek s rámnevetett . . .

Ó, sokszor vannak fáradt hajnalok,
Ó, sokszor vannak álmos ébredések,
Mikor azt érzem: Minden fiatalság
Hiába van. És álmodni merészet
Már nem szabad. Mert meghalt a világ.
És könny áztatja fáradt szememet.
S ím, ablakomnál víg kacagás csattan,
És lelkem vígan újra tette pattan,
Mert jó egy gyermek és reámnevet . . .

Ó, áldott szem, gyerek vidám szeme.
Ó, áldott élet, gyerek kacagása,
Te vagy nekem az egyetlen vigasz.

Ha sírni kell, ha minden ellenem tör,
Ha azt látom, semmi sem sikerül,
Ha félreértik minden finom álmod,
Ha lelkem belül lázzá tüzesül,
Ha belém vájnak gögtől szürke lelkek,
Ha elhagy minden kétes szeretet,
Minden elcsitul, elszáll a vihar —
Ha jó egy gyermek és reámnevet . . .

És addig nem lesz semmi szenvedésem,
Megtörök rajtam minden fájdalom,
Addig nem látom lélektemetésem
És nem lesz könnybefúló a dalom,
Míg drága lelkek fonnak koszorút
A tél havára várt fejem köré.
Míg lesz egy szempár, mely reámkacag,
Míg lesz egy kéz, melyet kezem vezet,
Míg lesz egy szív, amely felém dobog . . .

Ilyenkor érzem, gyönyörű az élet.
Mert jó egy gyermek és reámnevet . . .

Ósz Iván :

Hogy sorsunk újra szép legyen.

Eddig úgy éltem, mint a nyárfa
Országút mellett délcegen.
Sohasem érdekelt a térdem.
Mindig a messzeségbe néztem
Túl poron, rögön, szemeten.
És a világ ott tiszta volt.
Aranyport hintett rá a hold.
Virága volt és vágya volt
S minden virágra ráhajolt.
Én kézbefogtam szél=vonóm,
Hegedülgettem suttogón
Virággal megvert szívemen,
Hogy földi sorsunk szép legyen.

Most tudtam meg csak, balga álmos,
Hogy a messzeség délibáb.
Nem ott, nem ott a ritka ködben,
De itt alattam, itt előttem
Az úton nyüzszög a világ.
Zúg a bösz hajcsár ostora,
Szitkot szikráz a rút pofa

S az ember, mint az ostoba
Barom megy előtte tova.
Ma itt van vásár, holnap ott.
Boldog, sok farkapénzt kapott
A durva hajcsár. S emberek,
Mégis pénzért üz bennetek.

Nem nézek már a messzeségbe.
Vérzik bennem a sorsotok,
Emberek, testvér, vert virágok!
Nem hegedülök. Harsonázok!
Vihar! Teérted harsogok,
Suhogtasd meg az ágaim
S mint a gyötrelem, mint a kín
Hördül fel hangom szálain,
Pörgess meg izmod vágyain!
S én, hol az élet hömpölyög,
Végigzúgok az út fölött,
A hajcsárokat szétverem,
Hogy sorsunk újra szép legyen.

Pusztai Sándor :

Katicabogár.

Csak csöppnyi piros életed van
és hét petty apró szárnyadon,
de láttalak egy délután,
mosolyt szórtál pájzán leányarcokon.
Kezükbe vettek s csaltak, csaltak:
«Katicabogár . . . merre lesz a párom?»
Te ösztönből írt körökön repültél,
szemükből aranyozott szárnyon . . .
Örömet adtál, kacajt vetettél
s ringattad őket csöpp kis mese=hintán,
apróka hétpettyes katicabogárka,
ha elindulnánk kis életed titkán,

és megtanítanánk mindenkit mosolyogni,
csók=hintákból fonnánk örömet,
ledöntenénk minden tilalomfát,
rózsa nyílana a tövisek között.
Ha csak egy csöppnyit szeretnénk egymást
S letörölnénk minden könnyeket
s vezetnénk örök égi körökön
fényszomjas, tárgult ember=szemeket . . .
hogy Istent lássák örökre, mindig,

s ne fájna beléjük a föld,
egy mérhetetlen Tenger dalolna nékik,
mely minden vágyat tép és tölt . . .

katicabogár, csöpp kis pettyes élet,
nyári napba haló szárnycsapás,
én ma elraboltam tőled titkodat,
mely egyszerű, nem büszke, nem is harsonás,
de mély: akár a könny vagy akár a tenger,
— igaz, ribilliót, nagy csodákat nem ver, —
de hova széthull csöppnyi vágya,
a szíveket szent glédába regrutálja,
és mosolyogni tanul, ki rég elfeledte,
hogy csók=sövényből van fonva kertje,
hogy ringani jó ezer mese=hintán
és tükrözni Istent boldogan és tisztán
a legnagyobb kincs . . .
Ó, kis pettyes testvérem, köszönöm,
nékem semmi problémám sincs már,
ma láttalak és szétkiáltom: emberek!
csak egy csöppnyi örömet szereztek,
mint a katicabogár . . .

Pavel Agoston :

Kenyér.

Kenyér!
Mindennapi kenyér!
Hajszolt, körülzsolozsmázott kenyér!
Puha, fehér, vajas kenyér!
Könnyel dagasztott fekete kenyér!
Ó, égből harmatozó drága manna!
Életté, vérré váló kegyes ajándékod
miért nem ér
el minden éhes, tátott szájhoz?
s ha áldás vagy:
hát miért átkoz
annyi kínlódó földi pária?

Ó, szörnyű törvény: enni kell!
Aprónak=nagynak: enni kell!
Mindennap: enni kell!
S e rettentő kényszerűséget
meg nem válthatod semmivel.
Olcso kenyércsatákon kopnak körmeink,
és legmunkásabb izmainkat,
legpirosabb vércseppjeinket,
legteltebb vágyainkat
fülledt kenyérbányákban tékozoljuk.

Minden áldást felhabzsol a falánk gyomor,
a szívnek alig jut belőle,
a szív csak mostoha hamupipőke.

Egy óriási nyüzsgő fészek ez a föld.
S a fészek szélén milliónyi
kiszikkadt=tikkadt tátott száj,
s kétannyi mohó, dülledt szem.
S mennyi szikrázó, éles, csattogó agyar
a szájak sötét, gonosz üregében!
Fegyelmetlen rekedt zajongással lesik
a fészekrakó Gondnak=Szeretnek
feléjük lóbált vékony gilisztáit,
s minden hulló morzsaért
ádáz előzködésben marakodnak.

Pedig valahol — mondják — állanak
nagy, érintetlen, mesés kenyérasztagok,
hogy jószimatú, fürgé csordapásztörök
arrafelé terelgessék
a kopár ugaron,
sovány gizen=gazon
sínylódó embernyáját.

De jaj, valami irgalmatlan,
babonás átok ül
az odavivő utakon!
S a pásztorok s a botorkáló embernyáj
a váró, kövér asztagokhoz nem találnek.

Uram! A Te utad a szeretet!
A gyűlölet iszapos, kátyus,
kenyértelen útjairól
tereld le népedet!
És mutasd meg nekünk bujkáló,
süllyedező ösvényedet.

Mutasd meg újra ragyogó orcádat
s utad végén a kenyeret,
mert roskadozunk a törvény alatt,
és minden gyermekedhez
nem jut még ma sem el a betevő falat!

A kornak méhe újra viselő!
Ideje eljött új világsodáknak!
Szükség van új kánai menyegzőre
és új, lakasztóbb, áldottabb kenyérre!

Móra Ferenc :

Kenyerért való imádság.

Isten, ki végzetünk felett
Úr vagy örömben, bűben,
Ó, légy atyánk s tekints le ránk,
A tékozló fiúkra.
Bűnök tüskéin térdelünk:
Irgalmasságot tégy velünk
S add meg nekünk
A mindennapi kenyerünk!

Imára kulcsolt két kezünk
Csörget csúfos bilincset,
Rab nemzetet, tudjuk mi jól,
Fehér kalács nem illet.
Ha szűkös lesz, ha íze vesz,
Ha csúreink ocsuja lesz:
Add meg nekünk
A mindennapi kenyerünk!

Méltók vagyunk-e, vagy se rá,
Ítéleted ne nézze:
Erdőnek, mely elvénhedett,
Kivágyatás a része.
Mi sorsunk: fejsze és fűrész,
De gyöngy sarjainkra nézz,
S add meg nekünk
A mindennapi kenyerünk!

Ó, hány éhenhaló gyerek
Sír fel hozzád az égbe!
Ó, hány szülőnek elpereg
Cseppenkint szíve vére!
Tenedek is volt egy fiad:
Az inges kis Jézus miatt
Add meg nekünk
A mindennapi kenyerünk!

Veörös Jolán Michaela :

Kenyer-bivatás.

Hullámozó vetésnek százezer kalásza
A hold alatt, a júliusi nyárban
Összesűg,
És susog rejtelmesen.
Ott állnak a jövő hajnal kapujában,
Acélos szemmel, színarany ruhában,
És sorsuk kaszája már csillan feléjük
Szerelmesen.

Tudják, holnap lesz a végzet ölelése,
Belőlük kereszt lesz, összerakott kéve.
De aztán!?
Vágyuk már túlragyog a tájon,
Túl gyökéren, száron és kalászon,

Túl a cséplés csurranó csudáján,
Túl a gépek megtaposó jármán,
Túl a liszté lágylt hófehér szerelmen.

Vitáznak a Holddal: kiből mi lesz?
Felaranylik sok fej magatetsző büszkén:
«Énbelőlem urak asztalára
Szép formájú, lágyn kalács legyen»,
Rá a másik: «Engem már eladtak!
Világváros bámul acélos csudán,
Híressé lett magyar bántági búzán!»

«Nekem kirakat kell, szólnak többen,
Hol ropogós kis rózsaszín cipómra

Éhesen mosolyog bámész kisgyerek.
Tejbemártott dagadó kebellet
Húsocskája, csontja én legyek!»

«Kenyer is lennék minél fehérebb
— mondja a róna néhány asztaga —
Csak az az asztal, hol majd fehérlek,
Legyen a terített jólét asztala.»

Ekkép álmodoznak holdvilágos éjben
Táblás aranyba érett szép magok.
Közben ott félre, közel az útszélhez
Halkbeszédű lágyan szól egy kis sarok:

«Gazdag kalászba édesült szemek!
Álmainkat mi laposra mértük,
Mint kéregető koldus=tenyerek:
Mi leszünk az útszél, az árok,
Nyomortanyákon éhes elhagyottak,
Síró anyák és mélyre elbukottak
Kopogó szemének édes kenyere.
Kenyer . . . barna . . . sírók étele.»

S e halk beszédű, áldott kis sarok,
Mely éket üt az önző nagy világban,
Hivatása szentelt, boldog tudatában,
Mint a gyémánt, mint a könny — ragyog!

Városi István:

Két galamb.

Agonizál a nyár. A holnap
Október egyig végrendelkezik.
Aranytűszőjét levelek lesik
Utcai fákon: víg örökösök.
S a fénytallér hull, szanaszét zörög,
Mint rémült páva aranytollai.

Én is csak ezt figyelném, hogyha más
Képet az élet nem hozna elem.
De lám a Ferencrendiek=terén,
Mindössze nyolc—kilenc lépésnyire
Egy galamb néz egy kislány szemibe,
S a kislány szeme fölizzó parázs . . .

Kislány. Szegényke. Rongyos és sovány.
Úgy látom, nem nőtt jól ápolt helyen.
Lágmányoson, vagy Rákosréteken
Láthatta meg az első csillagot.
Most idetévedt. Mezítláb vacog
S csudákat lát a paloták során.

Lassan megérzi: nincs itt semmise,
Amire ránevetne, hogy: enyém.
Azaz, hogy hopp! A barátok terén
A többitől egy galamb messzeszáll

S cipőtelen kis lábánál megáll.
A lányka néz és dobban a szíve . . .

Lassan eltűnnek gögös házsorok,
Jószagú bácsik, kényes asszonyok,
Üvegvarak és üvegablakok,
Csokoládék és kocsik és padok,
Eltűnik sok=sok fényes kirakat,
És mindebből egy kis galamb marad.

És nézik egymást. Ki tudja, lehet:
Valami szent és ösztönös meleg,
Öntudatlan és édes szeretet,
Titokzatos, kegyetlen szomjúság
Egymáshoz üzte őket és a nagy
Zsivajban halkan kristályosodik
Pár simogató, hímes pillanat . . .

Pár pillanat. Már tovább is megyek.
Majdnem ellök egy autó. S amíg
A benzin szaga kínozt, fanyarít,
Azt dörmögöm a gallérom mögé:
Mindebből csak egy galamb az övé.
S ha közelükbe autó kerül,
Az az apró galamb is fölrepül . . .

Móra László:

Két kis árva útnak indult.

Két kis árva mendegélt
Hegyen át, völgyön át.
Elindultak megkeresni
Apukát, anyukát.

A nagy útra nem vittek
Semmi más egyebet,
Csak kis szívük bánatát
S két karéj kenyeret.

A két árva mendegélt
Erdőn át, falun át.
Itt is — ott is keresték
Apukát, anyukát.

Nem találták se erdőn,
Se mezőn, se réten.
A két karéj kenyér is
Elfogyott egészen.

A két árva fáradtan
Továbbment, mendegélt
Meleg tanyát, nyoszolyát
Hiába keresgélt.

Országúti keresztnél
Letérdelt mindkettő
S könyörgött az Ég felé:
Hallgass meg, Teremtő!

Lefeküdtek fáradtan
Harmatos göröngyre,
S elaludtak mindketten
Örökre, örökre . . .

Elfeledték sok jaját
Napuknak, hetüknek,
S fehér angyalszárnyakon
Ég felé repültek.

Megnyílt előttük
A Mennyei kapuja:
Várta őket boldogan
Apuka, anyuka.

Szalóczi Pelbárt:

Könyörgés Szent Antalhoz.

Rohanó élet iramában élünk.
Oly sokszor felnyög rémítő jajunk.
Testvéri erőt és segítő kezet
Hiába várunk, keresünk — nincsen!
(s ha mégis volna, ó, igen kevés!)
Csak állunk . . . állunk . . . riadtan, egyedül,
kitasztottan az emberek közt.

Vannak, kiket szenvedés nem ért,
de kezükből egy falat kenyér
sem jut a szegénynek, éhezőnek.
S ezt sokszor szemrehányón panaszoljuk. —
De mondd csak, te mindig panaszos testvér:
vajjon belőled csordult-e csak csöppje is a szeretetnek?
mert nincs olyan ember, aki nem tehetne másért
valami jót:
ha csak egy pohárnyi vízzel, jó, szerető szóval.
Hiszen tudom: jó nekünk, ha valaki szeret,
s rabolhatatlan kincs bennünk a máshoz hajló szeretet.

De nincs szeretetünk. Kihalt.
Elmult, mint a visszahozhatatlan
percek és ezért vagyunk mi oly nagyon szegények
és kesergünk
kifosztottan, félrelökve, éhezve és rongyokban.
Megtört életünk egészülést vágy,
fájdalmunk nyomó nyögét szeretnők könnyíteni,
s ezért bizonytalanban bolygó léptünk
tapogatózva, tétován indul valami enyhülésért.

S mi — a szinte tengerárrá sokasodott
enyhet kereső emberek — mintha égi kéz vezetne,
találkozunk a Krisztust tartó
s kenyeret nyújtó Szent Antal előtt.

Itt térdrehulltan rátekintünk
és kibuggyan lelkünkben őszintén
fájdalmunk, jajunk igaz szava:
Ott vagyunk előtted rongyosan,
testünket aszottá rágtá s meggyöngítette az éhség.
Lelkünk? Ó, te tudod milyen nehéz
mocsoktalan fehérszirmú liliomot ápolni ott,
ahol csak szenny, féreg s komor, zord nyomorúság van.
De nem az éhség, nem tépett ruhánk fáj
a legmarcangolóbban vérző kinnal,
Ó nem!
Csak az, hogy nincs, hogy nincsen már szeretet,
mely testvérünkkel magasztosítaná a gazdagot is,
mely letörölné maró, sós könnyeinket,
megfoltozná szakadt rongyainkat
és testvér=kézbe nyújtott kenyérrel
csillapítaná le éhségünket,
hogy végre, egyszer ismét mi is emberek legyünk!
Ó, Szent Antal! kötelekbe és csuhákba kapaszkodva
s Jézusra esengve nézőn kérünk:
ahogy egyetlen életünket mentő
aggódalmunkban fuldokolva, sírva kérhetünk;
hittel, bizalommal így könyörgünk:
ó hozd, ó hozd, ó hozd vissza közénk
a kivert, elűzött szeretetet!

Kocsis László :

Láttam a madáretető embert.

Ó hogy erre is itt kellett ébrednem, távol
Bölcsőmtől, hazug=édes testvér=szívektől idegen
Ég derűje alatt, egy rekkenő nyári reggelen.
A gráci fellegvár liliputi parkjának
Mogyoróbokros hűségben, fehér vén padon
Láttam a madáretető embert: őszes öreg úr,
Talán tábornok volt, most kajzerkabát takarja
Rajta a hajdani harckeverő morc katonás fönségét.
Ül a padon. Léces parki pad. Olcsó. Viharverte. De most trón,
A nagy király trónja, a jó ember trónja, ki maga köré
Gyűjtötte birodalma százféle alattvalóját
Valami ismeretlen, nagyon egyszerű, nagyon szívfogó lépvesszővel.
A trónja körül alázatos alattvalók, madarak röpködnek . . .
Az óvatos cinke a szemtelen veréb szívbeli pajtása,
A méltóságos fekete rigó a pipiskedő vörösbeggyel
Testvér=jóságban lakmároz a közös tenyérből,
A bohókás csíz a bokor alatt megbuvó
Félénk ökörszemnek fűmagot hullat, az arany málingó
A madáretető vállán várja a hangyatojázt,

A fecske villanással kézből szedeget apró bogárkákat,
 S a pacsirtát nem röpteti napfényes magasba
 Töviszúró gébics . . . mind egyformák, egy anyaszív
 Melegén melegedő kis alattvalók. Boldogan
 Röpdösnek, a park kavicsos törmelékén,
 Táncot lejtene a kenyérmorzsát, hangyatojázt,
 Pirinyó magot osztogató madarasember trónja körül.
 Tenyerébe szállnak, a pad karfáján, a mogyoróbokor
 Borus=zöld lombú vékony ágán éber szemekkel
 Figyelik, mikor int nekik a kéz kitáruló
 Puha lendülettel, mikor jöhetnek egyenkint, nem tülekedve,
 Egymást letiporva, megelőzve irgalmatlan
 Harc haragos porondján . . . Ó, szégyeltem a magam emberségét
 Az édes világ e mosolygó madársereg oázán,
 Csodáltam a tábornok varázsló vesszejét, mely
 Diadalt aratott a szárnyas kicsikék birodalmában
 Szeretettel. Szégyeltem a mi szétzúzó hatalmunk
 Szörnyű kötelét, hogy a mi kezünkben minden csak korbács
 Suhogó panaszát jajgatja, szégyeltem
 A mi emberségünk elaszott jóságát: nem tud
 Már szívünk szívre borulni, léleketető
 Tenyerünk nem ad, nem csalogat, nem gyűjti össze
 A gébics=embert a pacsirtás lelkű dalolókkal,
 Szentferenci kéz pusztá kordája nem kötözi
 A boldogság trónjához tilalmas fellegek
 Sűrűjében eltévedt csipogó lelkünket, nem
 Áraszt felénk madáretető lépvesszejéről
 Sugarat, mely melegítsen, hangot, mely
 Összeterelje közös sors lombja alá
 Széthullott magunkat . . . jaj, nincs már nekünk
 Varázs=lépvesszőnk, nem is lesz: szárnyunk
 Megkötni? Isten mézes lépvesszeje, hol vagy?
 A madáretető a gráci fellegvár parkjában
 A testvéri boldogság kasába terelte
 Alázatos alattvalóit, csak mi hullunk mindig más,
 Mindig feketébb lépvesszőre?
 Isten örök lépvesszeje
 Ragadozd te is újra magadhoz minden madarad!

Mentes Mihály :

Szabad-e? Lehet-e?

Lelkem is sokszor üti a kérdés:
 Szabad=e? Lehet=e?
 Szabad=e járnom folttalan ruhában?
 Szabad=e ülnöm jó meleg szobában?
 Szabad=e ennem ízes ételeket?
 Hiszen az utcán rongyos gyermekek
 És sötét gondú apák járnak.
 Keresnek és várnak
 Valamit. Jobbat. Lehetőbbet.
 Nem sokat, nem többet,
 Csak egy betevő falatot

A gyerekek.
 Valami ócska gúnyát
 A vánnyadt, elnyűtt anyának.
 Egy pár darab szemet.
 És egy picike meleget,
 Amely nem szénből, nem izzó kályhából,
 Hanem szemből, kézből sugárzanék,
 De jobban fűtene,
 Mint a gazdagok finom porosz szene . . .
 Keresnek és nem találnak . . .

Én nem sokat jártam penészes odukban,
Miket emberlakásnak csúfolnak.

Alig tudtam

Odamenni. Félttem.

Talán a fojtó, fülledt levegőtől

Irtózott levegőre, napra szomjas tudóm.

Talán féltettem gyűretlen ruhám,

Hogy a piszok beléje tapad.

Talán a kínos, keserű szavakat

Nem voltam bátor hallani,

Hogy szegénységem túllontúl gazdag,

Hogy könnyű annak

Messze mennyországot prédikálni,

Akinek van ideje, van kenyeze,

Van jártányi ereje várni.

Vagy tán nem is ezektől félttem,

Hanem magamtól,

Aki gyámoltalan vagyok,

Mint a kisgyerek.

Csak kezét tördelek

És siratom szegény testvéreket,

Kiken segítenem nem lehet,
Mert nincsen annyi kincsem.

És tudom, hogy cserélnem kellene

És odaadnom magamat értük.

Mint Krisztus a jászolban,

A pusztában és a Golgotán.

De tudom, hogy erőm nincsen.

Járok az utcán márványarccal,

Jóllakottan, meleg, szép ruhában.

Jön a sok rongyos ember, asszony, gyermek.

Gyűlölnék és irigyelnék.

Én vagyok nekik a gazdagság,

Én vagyok a kegyetlen Önzés,

Akit gyűlölni kell.

És nem tudják, hogyan is tudnák,

Hogy a lelkem milyen kegyetlen

Súlyos terhet cipel:

Szabad-e? Lehet-e?

Kocsis László :

Szent Ferenc predikációja.

Testvéreim! Vegyétek roskadt vállatokra

A kereszt durva husángját, kik

Kereszt nélkül, husángok ütésétől

Porba bukott alázatos arccal

Várjátok az üdvözítő, vért hűsítő,

Észt békítő élet édes szavait.

Testvéreim! Nyomorfekete sebként

Tündöklük vissza lelketek tükre,

Bányák mélyén, csatornák penésztől csillogó

Naptalan ölen csak bünt és átkot hozsannáz

Szátok az égre. — Szegények!

Feledtétek Cárceri barlangját s Betlehem

Dértől gyémántos szalmás jászolát.

Feledtétek a Gyermek gyalúpadját,

A durva vésőt kisded kezében, a fűrészt —

Iromba gerendák testén hogyan muzsikálta

A szent szegénység magasztos dalát.

Feledteték az én hegedűmet, ó áldott faágak!

Sárkunyhómat, sziklaasztalon ebédem ízét,

Mit Krisztus teste ízesített.

Testvéreim! Ti nyomorultak! Lehetek ti is gazdagok,

Szegénység Úrnője nektek is terít e pusztá század

Asztalára kenyeret, égi kalászból,

Hűsítő italt forrásoz a szörnyű szomjúságra

Örök forrásból.

Az én Úrnőmnek, szerelmes Szegénység Asszonyomnak

Ti is fiai vagytok, árva szegények.

Testvéreim, kik az ész jégbefagyott felhőkarcolóján
 Méríték távcsövek üvegével a távolokat
 S mégis üresen, mégis vakszemekkel,
 Mégis tudatlan gyermekként bolyongtok a földön,
 Tudósok, bölcsek — egy a tudomány:
 A fűszál pereméről elindulni át az oceánon
 Istenhez. Egy a tudomány:
 Megfogni ujját az örök Kéznek, hogy ringassa,
 Fölringassa lelkünket az égbe.
 Testvéreim, hallom a harcok virágos kedvét
 Zenélni, látom a kardok pirosuló könnytől
 Csurgó vad élet s a halál szeikerét látom
 Zuhanni felétek, — testvéreim
 Nem lesz békétek, míg kardotok fénye suhan
 Kezetekben, nem lesz békétek,
 Míg vadságtok lovagi ruháját
 Máglyák tűzébe nem dobjátok s lelketek
 Bosszút kiáltó ércágyúját összezúzva
 Aranyba nem öntitek a Szeretet harangját.
 Nem lesz békétek!
 Testvéreim, anyák szépséges serege,
 Fekete fátyolt kössetek homlokotok ezüstjére
 Gyászolni, mert gyászos koporsók födele
 A ti ragyogástok s gyermektelen szívetek mélye
 Nem tudott mást, csak temetni . . .
 Anyák, legyetek élők, élő hordozók
 S árnyékanyaságtokat lalláza körül
 A gyermekmosoly dajkaéneke.
 Húgaim! A Madonna mátkái
 Voltatok s jaj, csak arc, ringó test, kettétört derék
 Vonaglik most a színek vánkosságán és az
 Únt fiatalság lehervadt kertjében
 Nem virág már ékes nevetek.
 Húgaim, ti szépek, égi virágok,
 Nyíljatok az égnek, ne csak a göröngynek
 S Krisztus=jegyesként húzzátok ujjatokra
 Megtisztulva a tisztaság gyűrűjét.
 És ti mindnyájan, testvérek,
 Krisztustalan ének hangos, haragos harangozói:
 Költők, zenészek, márványt mintázó
 Szobrászok — vegyétek a Lélek ihletét,
 Mert nem volt század szomjasabb reneszánszra,
 Nem volt század lihegőbb az öröm után,
 Mint e korcs korszak.
 Testvérem, egy a szükséges: Isten művésze
 Légy, mint réten a sárga virágfej rajza,
 Mint a madár éneke, mint a hegyek szikladarabja,
 Hogy dicsőítsd dicsőséges arcát a mi Urunknak,
 Ki alázatos keresztjére feszített engem,
 Ki őt rubin=sebével sebesített engem,
 Hogy a világ minden zokogó piacán minden időben
 Hirdessem a jó hír édes örömét!

Ölbey Irén :

Szent Pál levele a korintusiakhoz.

I. levél, 13. fejezet.

Beszéljek bár földi, vagy égi nyelven,
ha szent szeretet nem lobog szívemben,
csak csengő=zengő cimbalom a lelkem.

Tudjam a jövőt és a titkokat,
miket az ész csak vakon tapogat,
legyen enyém a földnek minden tudománya,
ha oly okos lennék is, mint az angyalok
s hitem bár nagyobb volna, mint a Himalája,
szeretet nélkül semmi sem vagyok.

S osszam szét bár a szegényeknek minden kin=
mindent, amit erőm s verejtékem terem, [csem,
ha szeretetem nincsen,
mit használ az nekem.

A szeretet türelmes, engedelmes,
a szeretet mindig másoknak kedvez,
gonoszságra, bűnre sohasem lázad,
ikertestvére ő az igazságnak,
nem féltékeny és rosszat nem akar,
a szeretet élet és diadal,

nincs benne nagyravágyás, nincs harag,
az mindenkinek mindent odaad,
mindent remél, mindent elhisz s ha kell,
töviskoronát is visel.

Jön kor s betelnek a prófétálások,
jön kor és megszűnnek a nyelvek,
nem lesz nóta, nem lesz ima, sem átok
s tudományok sem lesznek,
de a szeretet mindig élni fog.

Most még sok minden érthetetlen itt lent,
de egykor nyílt fény lesz minden homály, titok,
egykor színről=színre meglátjuk Istent.

Az Úr nekünk a ködös életútra
három mécsest adott.
Nélküle bús lábunk bús útvesztőbe jutna.
Előttünk három fénysáv izzik, ing, vakít:
a szeretet, a remény és a hit.
S köztük a szeretet a legnagyobb.

Móra Ferenc :

Szeresd a gyermeket.

Szeresd a gyermeket! A sivatag hegyen,
Hol villámok között vala az Úr jelen,
E legszentebb parancs nincs kőtáblára írva:
Mosolygó kedviben, pirosuló hajnalon,
Aranybetűkkel azt az örök Irgalom
Az emberszívbe írta.

Szeresd a gyermeket! Még néki szárnya van,
A csillagok közé ő még el=elsuhan
S kitárja vidoran a mennyek ajtaját:
Hiába könyveid, hiába lángeszed,
Az Isten titkait ki nem kémlelheted,
Csak gyermeklelken át.

Szeresd a gyermeket! A lét napfénye ő,
Estellik, hogyha megy, hajnallik, hogyha jó.
Csöpp lába nyomán az öröm kertje zsendül,
Bimbónyi kis keze áldással van tele,
S melyik szeráf=zene érhetne föl vele,
Ha víg kacaja zendül?

Szeresd a gyermeket! Hisz oly hálás szegény,
Egyszerre könny, mosoly ragyog csillagszemén.
Ártatlan kis szívét az öröm megteli,
S kiszinesít, akár az esti fuvalom,
Mely félve játszadoz a harmatos gallyon,
Oly halkán rebegi.

Szeresd a gyermeket, öleld szívedre őt,
Ringasd el lágyan a szegény kis szenvedőt,
Lehúnyt pilláinak töröld le könnyeit:
S míg te a gyermekek könnyét törölgeted,
Egy láthatatlan kéz a csillagok felett
Letörli vétkeid!

Városi István :

Útcasarki ének.

Csak ott ne lássam. Reszkető keze
 És cipőjéből messze kandikáló
 Lábuja Isten trónjához kiáltó
 Panasz, könyörgés. Sorsunk szégyene.
 A kultúránkon ő a bűn, a bélyeg.
 Gyümölcsben, borban ő a kén, a méreg.

Szaván kicsordul billikom, kehely.
 Portipró, rossz, öreg, fekélyes lába
 Rálép a mérleg másik oldalára . . .
 Meleg higanyra száz fokot lehel
 S dermeszt, fagyaszt. Agyunkból szétsöpörte
 Az impérium álmait örökre.

Csak őt ne lássam. Inkább hadvezért,
 Fakírt, bohócot gurgulázzon sorsom.
 Táncoljon róka cirkuszi porondon
 És játsszunk inkább békét, fölkelést,
 Ahol mókás koboldok citeráznak,
 De koldust sose lássak . . .

Mert átok nyílik rögtön ajkamon:
 Vakulj meg jósors, párnázott szerencse.
 Légy átkozott víg Lidó és Velence.
 Sápadt aranypénz fészke: hatalom.
 Pirulj el Ceylon, gyöngyök vízvetése,
 Krokodil lessen minden tengerészre.

Csókoljon szörnyű jégverés, búza.
 Ő — erdő, áss sírt minden kis cobolynak,
 Menyétnék, borznak, mókusnak, fogolynak...
 Fojtsd meg minden csukádat, Duna.
 Vak villám, jöjj. Nyelved parancsolt éle
 Hajítsa bolygónk feneketlen mélybe . . .

Ó Istenem, jaj, ne verj meg nagyon,
 Ha átkaimat vérző szájjal mondom.
 A föld: övé is. Embersorsa: sorsom.
 A könnye: könnyem. Sírása: dalom.
 Nagyobb a lelkem. Véresebb a lelkem.
 Bocsáss meg hát, ha koldusodról én
 Ilyen pogányul, furcsán énekeltem.

Nagy Méda :

Üzenet az asszonynak.

Nem könnyed szavak selymébe rejtve
 küldöm üzenetemet neked, asszony!
 Nem simulnak puha tenyeredhez
 és lábad elé sem hullanak majd,
 nehogy a fűre szél, mint a falevelet, messze röpítse,
 míg te elfelejtkezőn húnnyod le szemed.
 Szavaim, utak mentén hevert súlyos kódarabok,
 s azért hajoltak kezem alá,
 hogy feléd lendítve a szív közepébe találjon,
 oda, ahol örök árammal kering a vér.
 És akarom, hogy a seb, amit majd tép,
 nyitott, üszkös seb legyen,
 míg meg nem tanulod, a lélek mennyit ér!
 Mert te többre tartod a tested,
 mint az Istentől kapott örömek egyszerű hordozóját!
 S mint a durva kéz a karcsú kristályvázába
 pár szál helyett egész csokrot akar belepréselni . . .
 Vigyázz! . . . lehervad . . .
 elfonnyad gyorsan,
 mint ahogy feszülő izmaidat tépi lazára a gyönyör,
 amelynek nem szab határt a halhatatlan lélek.
 Minden férfiszemben csak arcod ragyogását keresed,
 és csak szépséged múlása fáj,
 s ha az elfutó időben tükrödbe nézel,
 csak kialvó szemed fényét siratod,

s nem azt, hogy nem gyűjtöttél elég szeretetet és hitet,
ami majd szelíden átemelne az iszonyú öregségen.

Ó, asszony, mért felejtet, hogy te vagy a kitárult kar,
mely összeköti a földet az éggel!
meleg szíved és tiszta mosolyod a Híd,
amelyen a férfi és gyermek Isten áldott öléhez elér.

Nagy Méda:

Virágok: testvéreim...

Virágok, dúsak, tarkák, szelíden illatozók
és hidegen fénylők, virágok: testvéreim!
Hozzátok szólok! Hallgassátok meg
alázatos asszonyi szómat, ti, akik nemcsak
hajlékony pompáttal vagytok velünk rokon,
de rabvoltotok, mely egy helyhez láncol,
az is régtől fogva testvér velünk.
Könnyű nekem hozzátok szólnom,
mert nem röppenhetek el, mint a madarak,
vagy surranhattok víz alá, mint a halak,
kikhez Szent Ferenc beszélt, Istenhez alázatosult csodával.
Könnyű nekem hozzátok szólnom,
mert felém fordított arcotok mozdulatlanul fénylik
és hallgatástokat csak a néma illat
töri meg néha hozzám áradón.
Könnyű nekem hozzátok szólnom,
mert az a láng, ami bennem ég, ott született,
ahol értő lényvé finomultak a madarak és halak.
De a csoda abban a képben van, mely Istené,
hogy a néma virágok emberi szóval hirdessék:

Legyetek hozzánk hasonlatosak, asszonyok!
tiszták, önszínükben ragyogók, szelíden illatozók,
okosan fénylők, némán alázatosak, mindenkinek
örömet, fényt hirdető égi hírnökök: virágasszonyok.

Sík Sándor:

Lány a kötéssel.

Szürkeruhás, nem=fiatal lány
Úl a családi asztal alján.
Ujjain kötötük peregnek:
Kabátka lesz a gyerekeknek.

Kabátka lesz, meleg kabátka.
A család a testvér családjá,
A gyermekek a másokéi.
De oly jó köztük üldögelni.

Kisasszonyként ügyelni rájuk,
Megfoltozgatni ruhácskájuk,
Amíg az anyjuk messze fárad, —
Harminchatórás a szolgálat.

Mesél nekik és dudolászgat,
Plajbászt hegyez az iskolásnak.
A durcáson kifog türelme,
Száz kérdésre százszor felelne.

Míg a kispárnát rázogatja,
Nem jár máshol a gondolatja?
Elég neki ez a kevéske?
Ád meleget a mások fészke?

A kis borzasok elpihentek.
Ó, hogy szereti ezt a csendet!
Elül a rácsos ágynak szélén
És eltűnődik mindenfélén.

Szorongva néz a jövődőnek,
Mikor az aprók nagyra nőnek.
Lesznek-e vajjon boldogabbak,
Mint akik bennük felolvadtak?

A széken hírlapok hevernek,
Forradalmak, szabadszerelmek,
Születések korlátozása,
Isten megrendszabályozása.

De ő nem bánja a betűket,
Fogja a meghitt kötőtűket,
Gyűrűtlen ujjai remegnek.
Kabátka lesz a gyerekeknek.

Sík Sándor:

Gyerekek az utcán.

Szennyes falak, csatakos utca,
Március vége, kültelek.
A járda szélén nagy zsvajjal
Rongyból spárgált ökölnyi göngyöt
Izzadtan rúgdos egy sereg
Botlábú, vészna kisgyerek.

Bádognyűrtők és tűzfalak közt
Átsurran egy-egy pillanatra
Egy útjavesztett napsugár,
Szökdecsező aszfaltbogárkák
Rajára le-lekandikál,
S egy más világról muzsikál.

Muzsikál szöcskés réti fűről,
Szamócás erdőt emleget,
Ribiszkés, almás kerteket,
Csengős csikót, bocit, báránkát,
És kislibák és kiskutyák közt
Sok barna boldog gyermeket.

Ó, mennyi futkos pilleűző,
Métás, pilinckés víg gyerek!
És birkózik és hempereg.
Mezítláb járnak puha fűben,
Fehér szalonnát falatoznak
És kakastejes kenyeret.

Zeng, zeng a jövevény sugárka,
Életpirosan, melegen.
De ők lihegve kiabálnak
S rongyoska lábuk rugdalózik
A szennykimarta köveken:
Nekik a nótá idegen.

A járdán túl egy kapumélyben
A Jézus Krisztus áll fehérben.
Az egyik szeme mosolyog,
A másik sírva nézi őket,
S testén megindul mind az öt seb,
S a kőre könny és vér csorog.

XI. EMBER. TÁRSADALOM.

Pakocs Károly:

A gépnek enni kell.

A szikra pattan. A gép megindul,
Bensejében küllők, hengerek
szédítő vad zúgásba kezdenek;
kattognak éhes zord acélfogak.
A gépvezér parancsot osztogat:
A gépnek enni kell!

És jó az étető, a mettőr,
rohan a gépszédőkhöz el:
ím itt az írás, a pillanat közel!
csak szedni, szedni, szedni emberek!
halljátok, zúgnak már a hengerek:
A gépnek enni kell!

Habzsol a gép új verseket, regényt,
esküvő=hírt, halált, keresztelőt;
nagyságokat, melyeknek híre nőtt,
könyveket, farsang' báli meghívókat.
Ez sem elég. A gépész újra nógat:
A gépnek enni kell!

S a gép eszik Rómát, Genfet, Milánót,
Mexikót, tőzsdét, minisztert, parlamentet,
hajnalodást és nemzet=naplementet,

inséges kort, bőséges éveket.
Mégis tovább üvölt a gépezet:
A gépnek enni kell!

Majd szétszakítják ezt a földgolyóbist,
mint ketrecekben üvöltő tigriseknek
a borjút és a géptorokba vetnek
földrészeket: ős=álmos Ázsiát,
Európát és Ausztráliát:
A gépnek enni kell!

És nem elég! A gépnek kell az ember,
a bűn, a test, a lélek és erények,
halhatatlanság és lelki fények,
vértanuk, papok, szűzi tiszta álmok.
Faun=szemekkel kiált megint az álnok:
A gépnek enni kell!

Én szembeállok az éhes óriással,
mint Dávid állt hajdanta Góliáttal,
megforgatom nagy ősi szent hitem,
a vaskolosszust földre terítem,
fejére hágok s győzelmesen kiáltom:
Elvész a föld s meghalnak majd a gépek;
de élek én, a lélek!

Nagy Miklós:

A gyilkos fia.

Magában ül. Az arcán kora=bánat.
Kis hajtása egy szörnyű végzet=fának.
Húzódik tőle a többi kis gyermek,
A padban mellé ülni alig mernek.
Valami irtózat leng körülötte:
Az anyja apját a tavaly megölte.
Ő látta azt, de arról nem beszélne,
Az udvaron is szóltanul áll félre...

Az újság írta: Varrásból élt anyja,
S az eldugott pénzt apja elmulatta.
Előbb fiának még kenyeret vágott,
Aztán a késen forró vér szívárgott,
Aztán a csendőr — búcsúcsók, a börtön —
És irtózat egy hosszú emberöltőn...

Ha hittanórán Jézusról beszélek,
E gyermek szeme az enyémbe mélyed.
Én szinte félek: vajjon mit is gondol
A jó Istenről, égi irgalomról.
S felelni kezd vékonyka, fáradt hangon;
A szívem szinte zakatolni hallom:
— Azért szállott le Jézus e világra,
Hogy a bűnösnek vétékét megbocsássa.

Fejem lehajtom, könny gyűl a szemembe
— Teremtő Isten, belőlünk mi lenne?
S e gyermek=lélek vajjon mire válna,
Ha le nem jöttél volna e világra?!

Harsányi Bajos :

A kalapácsos ember.

Falun született, hol akácok állnak.
Kovácslegény lett s elvitték a vágyak.
Iszonyú gyárban vasöntő lett Pesten.
És zeng a gyár. Ragyogva áll az estben.

Sikongatnak a vad acél=fűrészek.
Ő közöttük jár, mint a bódult részeg.
Övig mezíttelen teste fonnyad, sárgul.
Kék szemüveg mered le homlokárul.
Vasárnaponkint eljár a Ligetbe.
A szép Juhász né=ban megjő a kedve.
A Wurglits=kocsmán csárdást jár veszettül.
Hétfőn az arcán ránc, únt élvezet ül,
De zúgó fővel is elmegy a gyárba,
Mert asszony is van már és három árva
Munkásporonty, akiknek enni is kell.
S a vasmunkás, ki rút önzést nem ismer,
Bús gyűlölettel gondol a világra,
Az életre, mely hitvány, szörnyű, drága.
S ha jön a szikrás, lángrakétás este,
Sietve indul a szakszervezetbe.
Füle mohón issza a vad igéket.
Agyában szó, vád, mint izzó vas, éget.
Hallja, hallgatja: mi a munka, tőke!
Hogy mily kevés jut a kéznek belőle,
Mely dolgozik, míg más tétlen henyélhet.
Sőt napról=napra nehezebb az élet,
Kisebb kenyér jut. A gyár szíve bénul.
Nincs munka. A gép vad zaja elnémul.
A szakszervezet háborog, gyűlésez
És hozzányúl utolsó fegyveréhez!
A vasmunkás, akácos falu sarja,
Az utcán tüntet, hol a körül sarka
Rendőrllovak patáitól vet szikrát.
Kardlap üt vállat, hátat, meg lábikrát.
Jön a hideg ősz, a borus november
S az utcán véres homlokkal üvöltöz
A megvadított kalapácsos ember.

Budán kis házban él a Vilma=nénje.
Gyümölcsboltja van. Az minden reménye.
A vasmunkás el=eljár hozzá mélán.
A kályha szélén alma sül s a Bélán
Tündönek, aki megnőtt már, húsz éves,
Szabósegéd. Ruhája, arca ékes.
De kedve volt és egy nap, Pesten járván,
Becsöngetett a Ferencendi zárdán
S beöltözött fráternek a szent rendbe.
A vasmunkás azt mondja rá:

Jól tette!

Otthon az asszony elfulva meséli,
Hogy fiuk, ki a harmadikat végzi,
Jutalmul száz pengőt kapott ruhára
S Petőfi verseit.

Az apa fázva

Forgatja a hatalmas verseskönyvet.
Az anya szemét elfutják a könnyek.
S míg a fiú neki ül a sok versnek,
Eltervezik, hogy új kabátot vesznek,
Mert jó fiú, mindenben elüljáró.
Olyan lesz benne, mint egy kicsi báró!
S szövik jövőjét. Álmodoznak, hisznek.
Mérnöknek adják, vagy katonatisztnek.

De már a daru késő ősz kiáltoz.

Ki=ki siet halottjai sírjához.
A vasmunkás is megy a falujába,
Szülei sírján gyökerez a lába.
Az ősz pap prédikál a temetőben.
A Nap búcsúzik. Most van lemenőben.
A szél borong és megrázza a fákat.
A természet aludni vágyik. Fáradt.
A pap szava harangként kong a tájon.
Simogatja a szívet, hogy ne fájjon.
Beszél halálról, életről, keresztről,
Síron túl élő örök szeretetről.
S mikor a temető lassan sötét lesz,
A vasmunkás a vállán kezét érez.
Az ősz pap kérdi:

Hogy vagy, kedves János?

Boldog=e a tündöklő, messze város?
És bölcs igék közt mennek a sötétben.
A falu fölött az éjtszaka ében.
A kiskapuban csendesen elválnak,
Jóegészséget kívánnak egymásnak.
A vasmunkás bemegy a régi házba,
Mely őt kis ingben játszadozni látta,
Lefekszik. És hallgatja, hogy az estben
Egy=egy kutya ugat. Az őszi csendben
Eső csorog a lombvesztette fákra.
Hallgat a komp. Sötét a híd, a rámpa.
S mint anyja ölen az elfáradt gyermek,
Kit rossz pajtások az utcán megvertek,
A zsuppos házban, szemén könny és szender,
Békén alszik a kalapácsos ember.

Falun született, hol akácok állnak.
Kovácslegény lett s elvitték a vágyak.
Iszonyú gyárban vasöntő lett Pesten.
És áll a gyár. Sötétben áll az estben.

Szalay Mátyás:

A milliók testvére.

Sokat szeretnék énekelni,
Mindig örömmel, lelkesedve,
Mint a pacsirta-fiók,
De belesírnak az énekembe
És forró könnyet szórnak utánam
A könnyes milliók.

Szeretném felemelni a fejem,
A szentelődő homlokomat
A lombos ciprus=úton:
De a fejem úgyis lekonyulna
S görnyedve járnék testvéreimmel
A milliók testvére, tudom.

Tüzes keresztem a kezemben
A lelkes szívemre szorítom
És érzek nagy hivatást.
Szeretem ezt a forró könnyet,
Ezt a könnyes pária=népet
Soha mást! Soha mást!

Jutalmas boldogságukat akarom!
Igéret helyett Igéret földjét,
Életet nekik is igazán!
Érnek ők is annyit, mint mások,
Vért adtak ők is annyit, mint mások
És többet sírtak a hazán.

Életet nekik, életet akarok,
Erőset és imádkozót,
Énekeset és szabadot!
Akarom nekik a régi hitet,
A régi lelket, a régi szívet,
Amit az Isten adott!

A bánatból eleget kaptak.
Akarom, hogy derüljön az eszük,
S gyöngy teremjen a könnyes úton.
Ó, ha boldogság hullana föléjük,
Én lennék a legboldogabb,
A milliók testvére, tudom!

Nagy Miklós:

A suszterinashoz.

Nevetve rúgnád föl a levegőbe
Rossz papucsod, ha látnád, hogy leskődve
Nézek utánad, füttý=hasogató
Kis suszterinas.

Szobámban mennyi sápadt rémmel küzdök!
Beh jó, hogy ilyen nyers, kamaszos füttýök
Törnek beomlott ős öröm=kavernák
Szent mélyeiből.

Lásd, az ujságok rémhírekkel telve
S aggódva felelek bús levelekre,
Miket szobámba söpör mindenünnen
A nyugtalanság.

Füttýöd sugárként hasít a homályba,
Amint sietsz a cipőket lóbálva,
S a templom előtt sapkád megbököd
Régi szokásból.

Tudom, mit akar mondani a harsány
Füttýöd: «A sorsom nem valami szattyán,
Fínom sors. Ó, nem! Enyves, szurkos,
Szurtos, maszatos.

És mégse félek. Lesz még szebb az élet.
Kopácsolok én erős cipőcskéket
Vidámabb kornak, hej, ha felnövök
A majszter=sorba!»

Mi lenne, ha most utánad tódulnánk
Ezren és ezren füttýszóval az utcán,
A csüggedőknek és a gonoszoknak
Fülét hasítva.

A régi kedv evangéliumával,
Melyből a füttýszó pacsirtaként szárnyal
A munka, béke, testvérkézfogás
Régi ugarján.

Füttýölj tovább! Ki tudja, a füttýödre
Lágyul az ember kínbaszorult ökle...
Nézd, szalutál a rendőr! Azt hiszi talán:
Most hívja füttýöd szent parancsszava
A szebb jövőnket.

Városi István:

A 19-esen.

Szorongok vén, olajszagú kocsin.
A dunaparti füzesek fia
Még bennem él. És hóbortos poéta
Gyanánt kimondom: egyszer én leszek
A Hétszemélyes Tábla, Kúria.

És fölhajtom a bűnösök sorát.
Szemem enyhítő körülményt kutat
A földbörtönnek rossz penészszagában,
A vádlottaknak furcsa végzetén
S fürkészve nézem anyagarcukat.

Villany. Merész, hódító, lángeszű...
Nagy bűne van. Rablólovag. A vád:
Az éjtszakától ellopta a Holdat,
A titkot sugó göncölszekeret
És pőrén hagyta itt az éjtszakát.

Kis Rádió. Rút ifjú bűnöző.
Ügyész a szív, ügyvéd a kor szava:
Megölt cinkéket, fűrjeket, pacsirtát,
Sármányt, rigókat, csízt, fülemülét
S mindezt egyedül. Gyorsan. Egymaga.

Benzin. Hitvány és megrögzött gonosz.
Nagy lökött. A ménes gyilkosa.
Elvitte a Turult, a Filozófot,
A Kurucot, a Pajtást, a Kesét
És soha többet nem látjuk. Soha.

Gáz. Messze földön settengő zsvány.
Meggyilkolt virtust, kardot, izmokat
És azt hazudja: övé a királyság,
A császár trónja, hadsereg, jövő
És a leggyorsabb páncélos vonat...

Olaj. Embertelen és vérszopó.
A föld fiának nem hágy kenyeret.
Bebúj traktorba, cséplőgépmotorba
És kárörvendve nézi a komisz,
Hogy ezrek várják sírva a telet.

Korom. Sötétlelkű és szörnyeteg.
Átkozza sok száz régi úri ház.
Zokogva néz rá templomok keresztje,
Sok liliomba zárt kicsiny tüdő,
Mert vért iszik és sorvadást pipáz...

Igy jönnek hosszú sorban. Bűnösök.
És én, a jámbor füzesek fia,
Ítéletet csinállok álmodozva,
Szellős kocsin, homályos perronon...
Mert azt hiszem: ez egyszer én vagyok
A Hétszemélyes Tábla, Kúria...

Havas István:

Az első könnycsepp.

Ádám görnyedten szállt ki a pusztára,
S a rögre rogyott belső kín alatt;
Mellére omlott hófehér szakáll,
Szótt glóriát kopasz fején a nap.

«Hozzád igyekszem, örök Szeretet,
Ide vonszoltam agyagtestemet.
Az álmok szétmálló alkonyatán
Hadd emlékezzem még egyszer, Atyám!
Fiatal voltam, balga, vad, merész,
Szívem újrázott, hallgatott az ész,
Elnyomta fényét a gyarló agyag.
Uram, te mérted szűkre az agyat!
Fitymálva törvényt, szent akaratot.

Lelkem a bűnre, nem rád hallgatott.
Az éden kertje bezárult örökre,
Kiúztél onnan.

Hítt a pusztá rögre:
Jöjj száműzött, légy földtúró barom!
S verejtékeztem gazos ugaron.
Dibdáb gunyhómra törtek vadjaid,
Gabnám elhordták éhmadaraid.
Varjak, csókák rám hozták a telet,
Fagy, szél véresre marta testemet.
Megvénült csontom, rozsdás derekam,
S egyedül vagyok, Uram, itt magam.
Káint, a gyilkost, bűne elzavarta,
Szétszórtan bujkál Ábel gyöngye sarja,

S aki megértőm volt, meghitt világom:
Évára ráborult a végzetálmom!

Fáj, vérzik bennem az a láthatatlan,
Zúg, lázad, forr, mint egy pokoli katlan;
Emésztő kínja túltesz mindenem,
E szenvedésre adj Te írt nekem!
Mondád, a jóság ősforrása vagy,
Holott cseléded hitvány, roskatag . . .»

S míg az aggastyán csontkeze remeg,
Langyos párázat hull kívül s belül,
Szemére tündérszínek fénye ül,
S hull, hullong rá üdítő permeteg,
Mint harmat a virág kelyhére:

Az első könnyecsepp jött szemére.

Harsányi Lajos :

Az Örzse néni kislibái.

A faluvégen kék tó, tiszta tó.
Boldog libák Lidója: úsztató.
Smaragd zöld fű a partja: legelő.
Mint szörny rohan egy gépkocsi elő.
Elgázol öt citromszín kislibát
S továbbrobog, mint Garabonciás.
Az Örzse néni rémültet sikolt,
Egész vagyona az öt liba volt.
Eláll a szíve. Egek omlanak,
És elsötétül előtte a Nap.

(A szörny rohan a hökkent tájakon.
Piros porfelhő mindent lángba von.
Bömbölve száguld, örülten siet,
Elgázol kislibát és nagy szívet.
Lehengereli az arany búzát.
Kövér csordák közt fitymálva húz át.
Megállítja a döbbent gyarakat.
Tömött raktárra pántokat rakat,
A munkanélkültre rá se néz.
Útcát seper a mérnök és zenész,
Koldussá tesz derék polgárokat,
Meggazdagít gonosz kufárokat.
Ronggyá szakad miatta a ruha,
Nagy csőd=pecsét kerül a kapura.
Megingat trösztöt, tőzsdét, bankokat,
Romokba dönt csodás országokat.

Dőlt házban nyögnek embermilliók:
Olyanok, mint a bibliai Jób.
Eláll a szívük. Egek omlanak,
És elsötétül előttük a Nap.

Ki ül azon a szörnyű motoron?
Császár? Király? Ki úr volt egykoron?
Vagy tán a Nép fia: tolvajból pandur?
Könyves bagoly? Vagy görbe hátú kandur?
A pénz ül benn aranyrúd ostorával?
A Fegyver tán, mely lábhoz állni áttal?
A Gyűlölet cikázik zúgva végig?
Megnőtt Igény ágaskodik az égig?
A rossz Lelkiismeret lapul tán benn?
A szent Önzés rikoltja: Ámen? Ámen?
Avagy a Félelem dühöng a földön,
Hogy rémültében mindent rombadöntsön?)

Az Örzse néni áll a tiszta tónál,
Patakszik könnye a kék úsztatónál.
Siratja a megölt öt kis libát.
Agyán iszonyú sejtés rémlik át,
Hogy tán az ördög ült a motoron.
Vagy ha nem az, ó, ne vegye zokon
Senki, de ő egészen biztos benne,
Hogy — nem a mi Urunk Jézus ül benne . . .

Liszt Nándor :

Barabás.

Kyrie eleison, Christe eleison . . .
Este van újra, gyilkos az est,
Lent a sötétben, földi pokolban
Bomlik a lélek, rothad a test,
Omlik a föld és romlik az ember:
Méргеzi gyilkos eb=harapás.
Zúgja a föld és bömböli tenger:
Barabás, Barabás, Barabás!

Kyrie eleison, Christe eleison . . .
Tombol a vészes, nagy vereség,
Számol a tolvaj dús palotában:
Szörnyű lopáson sok nyereség.
Köpenye szélin másfele fordít,
Most van a földön pénzaratás.
Száz ezer ember egyre üvölti:
Barabás, Barabás, Barabás!

Kyrie eleison, Christe eleison . . .
 Emberi csontot öröl a gép,
 Esti homályban lépked a bocskor,
 Kancsuka pattog, jajgat a nép,
 Ördögi máglyán nemzetek égnek,
 Ontja tüzét a nagy farakás,
 S hallik a hangja messzi vidéknek:
 Barabás, Barabás, Barabás!

Kyrie eleison, Christe eleison . . .
 Vérveres ördög nyitja szemét.
 Isteni álmot földig alázni
 Indul a rongyos utcaszemét.
 Földi haragját szélbe sűvölti
 Jelszava átkos, szent Haladás.
 És a tömeg csak egyre üvölti:
 Barabás, Barabás, Barabás!

Kyrie eleison, Christe eleison . . .
 Ezen a földön nincs maradás:
 Áll a világ a Golgotha mellett
 És aki ott áll, mind Barabás,
 Elcsenevészül lassan az élet,
 Mérgezi gyilkos eb=harapás . . .
 Valami készül, jön az ítélet:
 Téged ítélnék,
 Barabás.

Dezsényi Béla:

Csak egy gyermek...

Odakint végtelen hólepelben
 új tavaszokról áldmik a táj,
 itt csengetyű szól emberszívekben
 s a betlehemi barlang=melegben
 oly jó kirakni mindent, ami fáj.

Most barlanggá kell roskadni minden háznak,
 s meg kell ácsolni a jászol alázatát,
 le kell kaparni a szívek, arcok tévesztő látszatát;
 s mint azok, kik Jézus melegéért fáznak,
 indulni kell meztelenül, koldus=emberien
 a betlehemi pásztorcsapáson . . .

Mindnyáján pásztorok vagyunk, emberek!
 Az Édesanyáknak csengetyűzik a család nyája,
 esti kis kereszttel megjelölve,
 Isten aranyláncával meleg szívéhez kötve
 növekszik csodás élet=ünnepekre
 sok=sok kis balga báránycája.
 És számolni kell róluk az Istennek!

Mindnyáján pásztorok vagyunk, emberek!
 Az édesapáknak barázdát von a homlokára
 az otthon=gondnak, kenyér=gondnak nehéz
 nyája,

és kolompol a jövő «mi lesz» kolompja;
 Apa=pásztoroknak fenséges szent gondja,
 hogy az édes nyáját meg ne lopja
 a farkastorkú élet=éj.
 Mert számolni kell róla az Istennek!

Mindnyáján pásztorok vagyunk, emberek!
 Te pásztora vagy írógép, jegyzőkönyv=akta
 nyájnak,

Te pásztora vagy vágyaid éjtszakájának,
 Hajnalának és talán, talán más szívének...
 A lelked fényes áldó holdívének,
 s a fészekvágyak tiszta tűzhelyének.
 És csodás jel kell, hogy el ne vesszen!
 a homlokára mindeneknek.
 Mert számolni kell róla az Istennek!

Bárdosi Németh János:

Déli barangszó.

Reggeltől messze van a dél.
 Az ember fárad, elalél,
 Elfelejt harmatot, szelet,
 Rigófüttyöt az út felett,
 A tegnap=ízét, csókokat,
 Csak verejtékezik sokat,

Kenyeret kapar, fut, lohol,
 Elesik sebbel valahol,
 Vérzik a lába, csupa folt
 A lelke, ami tiszta volt,
 De Törvény van rá: menni kell!
 Halálíg hinni, enni kell!

Ha bombán, börzén keresed,
 Ha beletébolyul eszed;
 Itt nincs már hajnal=furulya,
 Itt csak a gyári kürt fújja,
 Hogy egy óráig pihenünk!
 — Ó, ez az egy jó min nekünk! —
 Aztán tovább űz, hajt Urunk!
 De mielőtt tovább futunk,
 Én leveszem a kalapom
 És az Istent is meghallgatom,
 Ki kongat: tíz, tizenkettő...
 Napfényben áll a háztető,
 Hozzák a szűkös eszedelt:
 Uram, Uram e holtra vert
 Lélek kiáltoz, könyörög:
 Ne legyen ily kemény a Rög,
 Az Ember és az Igazság.
 Legyen a könnyünk igaz zsák,

Ki többet fáradt, dolgozott,
 Adj annak szebb napot, rozstot,
 Hosszabb pihenőt, hús szobát,
 Balatont, könyvet és csodát.
 Mondd neki: gazdag és szegény
 Nincs már e földnek kerekén,
 Csak ember, Testvér és Család!
 Ó, Pénz, ha te is hallanád,
 Hogy mit beszél a sok harang
 (Giling, galang, giling, galang...)
 A szolgánk lennél, nem Urunk!
 Míg fáradtan tovább futunk,
 Adj Uram, erőt, friss velőt,
 Hogy úgy álljak a Cél előtt,
 Lássam a madarat, napot,
 És úgy emeljek kalapot.
 Miként a boldog kisgyerek,
 Ha legszebb álmát lelte meg.

Sík Sándor:

Ember.

Embernek lenni!
 Csak embernek, semmi egyébnek,
 De annak egésznek, épnek,
 Föld=szülte földnek
 És Isten lehelte szépnek.

Lerázom magamról a port,
 Amit a századok ajka rámlehelte,
 Ledobom a palástot,
 Amit a Hivatal rámtékert,
 És az apostol köntösét is szétnyitom,
 Amit szent ujjak fűztek össze vállamon:
 Nézzétek, itt vagyok.

Lepletlenül, akár egy fiatal fűz a márciusi szélben:
 Amint a földanya megformált a mélyben,
 Amint elgondolt az Isten öröktől való pillanatában,
 Fogantatásom titokzatos pillanatában:
 Én, ember, egy a milliókból,
 Ember emberek közt.

Ne várjatok éntőlem prédikációt,
 És ódát és okoskodást ne várjatok:
 Én azt beszélem, ami vagyok.
 Apró vagyok és nincs bennem semmi jó:
 És mégis, a gondolat, amely tagjaimat összetartja:
 Öröktől való.
 Nyomorult vagyok: nincs magamtól semmim,
 Ami több lenne a pornál,
 És mégis, úgy akarta az, aki formált:
 Ami vagyok: örökkévaló.

Semmi vagyok: egy milliomod,
De minden, mert mindnyájatok.

Nézzétek, ezek az erek milyen kékek:
Akár a ti ereitek!
És piros bennük és meleg a vér,
Mint bennetek.
Nézzétek ezt a száját:
Kenyérre és csókra és szóra született,
Mint a tietek.
Ez a két szem nézni és nevetni szeret,
És látni tanult és sírni szokott,
Mint a ti szemetek,
És álmélkodik reggeltől estig,
Mint ti és Plátó és a kisgyerekek.
Halljátok, a szívem hogy piheg?
Hallgassátok és megértitek,
Hiszen ő is, mint a ti szívetek,
Kilenc hónapon át pihegett
Egy édesanyának szíve megett,
És visszatér, mint ti visszatértek.
A földbe, amelyből vétetett.
És ez a lélek, érzitek=é,
Hogy lüktet és ölel a lelketek felé?
Ó, nézzetek belé!
Magát mutatja, egyet mutat:
De ebben az egyben a ti arcotokat.
Tükör módjára tükrözi hűn:
Benne az erény és benne a bűn,
És minden érzés benne van,
Ami csak bennetek megfogán,
S kimerhetetlen mélyébe lenn
Piheg a mindennapi rejtelem:
A közös, a közös Végtelen.

Mécs László:

Emberek vagyunk.

A gyűlölet halálzagú mocsárja
tengerré nőtt és vízözönt csinált,
emberfülekbe zúgja, orgonálja
vadító, bűnös szörny=szimfóniáit
s szívekbe plántál förtelmes hinárt.

Ó, én is, én is embernek születtem,
de ezt az egy érzést nem ismerem!
Hinárja, habja nem tekerget felettem.
Szívem piros, szabad szírom=sajkáján
angyalszárny hajt a poklos tengeren...

Vitorlám hajt és mindenütt megállok,
hol szíveket rothaszt a bús iszap
s szeráfi hangon halkan prédikálok:

Testvéreim, tartsuk meg a parancsot,
mit Jézus a hinár ellen kiszab!

Minden emberfiában önmagunkat
szeressük, mert egy=test=egy=vér vagyunk.
Bejártam a jelent s a messzi multat,
néztem haldoklók megtörő szemébe
s egy volt porból vett szívünk és agyunk.

Éva királyi ágyékában lestem:
az első bűnbe, hogy harap anyánk
s midőn a rontás átfutott a testen,
a bűn, nyomor rajtam is átkeringett,
s az Isten=átok együtt hullt reánk.

Én voltam Ábel, Isten választotta
s a szőrös Káin, szinte én!
Én örvengtem, míg görcsös bunkósbója
Ábel aranyfejét véresre zúzta
s én bujdoskoltam erdők rejtekén.

Én voltam a zsoltáros, híres Dávid,
s én leskelődtem, míg kis udvarán
szép Uriásné teste szent csodáit
fürdette és a vágyam megkívánta...
— S bűnbánóan sírtam zsoltárok dalán.

Én voltam Júdás és a drága Mester
vérdíjából volt bor, meg ronda tor,
aztán vén fűzfán függtem elnyúlt testtel...
Kakas szavára Péterrel zokogtam
s én voltam a bal és a jobb lator!

Testvér, láttál tengert hajnal hasadtán?
Minden habocska más-más színt mutat:
piros, zöld, kék színt, ében is akad tán
és mégis mind, mind ugyanaz a tenger,
melyen hajók szelnek jövőt utat.

Testvér, az Ember=óceán vizében
is minden vízcsepp más-más színt mutat:
Ábel kék, Dávid bíbor, Júdás ében,
és mégis mindig ugyanaz a Tenger
s hátán nagy eszmék szelnek szent utat.

Ha gyűlölünk: egymásban önmagunkat
gyűlöljük, mert egy=test=egy=vér vagyunk!
Bejártam a jelent és a messzi multat,

néztem haldoklók megtörő szemébe,
s egy volt porból vett szívünk és agyunk.

Láttam, ki mindig ember=szívet vágott,
láttam fiától átdöfött anyát,
akasztófán sötét embervirágot,
őrült nőt, fojtogatva csecsemőjét
és bosszúból felgyújtott kis tanyát.

Láttam apácát rothadó ragályos
betegeket mosdatni Krisztusért,
s míg kint zenélt a karnevális város,
ő mosolyogva halt meg liliomként
a túlvilágon várva égi bért.

Keresztény filmen láttam vad zsidókat,
amint verték Jézust vérlázítón;
— zsidók filmjén az inkvizíciónak
máglyáin égtek a zsidók s a nézők
közt düh tombolt keresztényen, zsidón.

Testvér: én mindent láttam s megbocsátok!
Szánjuk, kit árnyékként a bűn követ,
mert testvérünk ő s átka közös átok!
Magyar testvérek, germánok, szlovákok,
csak ki nem ember: vethet ránk követ!

Minden emberben önmagad szeressed:
közös nagy Tenger csöppjei vagyunk.
Ha arcod eddig vad dühtől veres lett,
csontos ököllel verd bűnbánó melled,
hiába, Testvér, emberek vagyunk!!

Puszta Sándor:

Ének a zselléerekről.

Két szemükben Te vagy a láng,
A fellobbant, megkínzott éhség.
Fejük fölött mosolygásra nyílt
Áldó és megáldott kékség.
Mennek hosszú sorban. Vállukon kapa,
Fejsze, bárd vagy csákány.
A föld mélyében születik szivárvány,
S ők nekiállnak, hogy kiássák...
Egy darab jövő mindegyik s válla
Mindegyiknek két keresztet hordoz,
Bűnük tán csak: szegénynek születtek;
Uram, ettől szent kezéd feloldoz?

Lehet, hogy holnap a nagy folyóba állnak
S lesznek a tűz, a kidöntött láva,
Vad üstöküket a vörös szél cibálja,
S nem tudja rövid apró nyakukat
Már senki
Beletörni a Te igádba.

Dr. Tordai: Rózsáskert.

Ma még vannak, úgy álmukat, vágyukat
Meglopva és krumplihéjjon tengve
S nem gondolnak rosszra... Pedig ha
Mind összefogna
Egy nagy folyóba, mi lenne?

Zsellérek!
Vállukon kasza, kapa leng s ajkuk
Pár kurta dalt dúdol s néha csókol,
Ahogy csak ők tudnak: fájdalomosan.
Élnek, kínlódnak, szeretnek s lassan
Mennek egy roppant örvénybe le...
Holnap nem jut már csodára, hitre,
Kenyérre, borra, nem jut semmire.

De nézd, nézd, mily lázas a hitük!
Az Igéret=földjét hadd mutassam
S engedd, legyen én a Józsuéjuk...

Pakocs Károly:

És Krisztus áll a rom felett.

Az Antikrisztus gögösen
vonul a földgolyóbison.
Előtte trónok és nevek
a föld porában fekszenek.
És ő kiált: Ma vért iszom.

Zsebébe bányamély s a bank
önt fényes, véres aranyat.
Selyembe, prémbe rejtezik,
parancsát milliók lesik,
s ő mondja, hogy: Népakarat.

Mint Apolló a kvadrigát
gyeplőzi meg a lelkeket.
Szívünk a torkunkban dobog
és ő kiáltja: Boldogok!
és szebb világ itt nem lehet!

Parancsra festünk aktokat,
írunk vad pornografiát,
s ha vérmezőkre tévedünk
és Krisztust nyíltan vérezünk:
kacagva tapsol a világ.

Szavára táncot lejtének,
összefogózva test a test.
S mi mondjuk: Lelkünk elveszett:
hajrá, halálig élvezet,
amúgy sincs más aztán, csak est!

Fejünk fölött a vészmadár
sikoltja bé a kék= eget.
Tornyok nyakunkra omlanak,
véresen néz reánk a nap:
én mondom, mégse féljete!

Igy vágatott a sír felé
hajdanta büszke Róma is.
Dalolt az édes esti vágy
s nem tuata már a vak világ,
hogy álma, vágya mind hamis.

Akkor az Isten közbejött:
Attila, gótok, Genzerik,
villámot szülő fellegek.
A bűnös Róma megremeg.
Az örvény torka megtelik:

a régi Róma belehull;
a pantheon, az istenek,
a vérimádás, bájszerek,
a nimfák és faunsereg,
a kloakákban fekszenek.

És Krisztus áll a rom felett:
Marx felett, Lenin felett.

Kunszery Gyula:

Gázolni és tovarobogni.

Úgy=e maguknak is feltűnt
ujságolvasás közben
ez a gyakori furcsa napihírcím:
a soffőr gázolt és tovarobogott.
Tudják, ki ez a derék soffőr?
ez a mi dicső korunk hőse
s a pársoros kis napihírben
benne lüktet a század jelszava:
gázolni és tovarobogni.
Jönnek páncélos vörös autók,
automobiljai a háborúnak,
a volánnál komor katonák ülnek,
gázolnak és tovarobognak.
Jönnek karcsú rózsaszín autók,

automobiljai a szerelemnek,
kacagó lányok ülnek a volánnál,
szőkére festett, bubisra vágott
hajuk lobog a csípős szélben,
gázolnak és tovarobognak.
S jönnek elegáns sárga autók,
automobiljai aranyak, pénznek,
a volánnál jólfésült bankárok ülnek,
gázolnak és tovarobognak.
És jönnek polgári szürke taxik
és gázolnak és tovarobognak
s én az útszélen kiabálok:
(a költők az útszéltre szorultak)
halló, halló, bolond soffőrök,

az Istenért, hova rohantok?!
De gyöngé hangomat elnyeli
a túlkölés, a benzinpuffogás
és csak hiába ordítok tovább:
halló, halló, bolond soffőrök,
honnan, hová, miért rohantok,
nem látjátok, hogy szembeszáguld

egy szörnyű nagy fekete autó,
automobilja a Halálnak?
Volánnál ül a végső pusztulás,
és jön szédítő gyorsasággal,
rohan, hogy zordan irgalmatlanul
elgázolja a gázolókat
és tovarobogjon a tovarobogókon.

Itarsányi Lajos:

Isteni színjáték.

Te azt hiszed, hogy minden elveszett?

Valóban szörnyű, szörnyű ez a kor,
Hegyoldalakon patakzik a bor,
Még nincs szüret, víg puskadurranás,
Palánkon halk cigány nem surran át.
A búza=hombár zsúfoltan tele,
Mezön gulyák és nyájak ezere.
A gypjas juh a terhét alig bírja,
Te mégis éhes vagy s rongyos az írha.

Azért ne hidd, hogy minden elveszett!

Valójában nem e föld a világ.
Te több vagy, mint ama kis kék virág,
Mely földi tájakon csillogva nő
És elmúlik, november hogyha jó.
Boldogtalan ne mondj kuruc eb=urát,
Mert nem hallhatod Jan Kiepurát.
S mert nincs autód s rád freccsen a sár,
Nyügös panaszt ne csordítson a szád!
Körötte pompa, sok kis csiri=csaré.
Ne mondd Adyval: mind, ó mind a másé!

A kék eget nem osztotta fel Párizs.
Az égi Nap, mely lángolón világít,
Nincs Angliára, sem Japánra írva.
Könnyét az ég minden határra sírja,
A Tej-útról te is szedhetsz a gyöngyből.
S mikor az orkán szörnyű zászlót göngyöl,
Ámulva nézhedd, — ablakhoz kell állni, —
Mint lobognak a villám pántlikái.
S ki sajnálod, hogy nem állhattál gárdát,

Mikor bőségyük temették a császárt,
Az égi háborún döbbenve sírhatsz,
S fájó szívedre békült, enyhe írt ad,
Hogy Tintoretto tájaira esdve,
Szép naplementét láthatsz minden este.

Szegény testvér, te, ki hidak alatt
Töltöd az éjet, hol hajó szalad,
Vagy a Zuglóban padon aluszol,
Amíg fölötted süt a teli Hold,
Avagy kamrában fázva dideregsz,
S körötte cincognak az egerek,
A rossz kenyér miatt ne robbants bombát!
Cirkuszponyvák mögött ne lesd a donnát!
A paraszt most is békén szántogat.
Végezd te is, — ha akad — dolgodat!
S ha megetted a száraz kenyeret,
Szent rongyaidba rejtsd el testedet
S menekülj el e keserű világból!
Nézz a magasba, hol Színpad világol.

A rivaldáján csillag légiók.
A ságóban a megkísértett Jób.
S te mai Jób, kire rádólt a ház,
Kin éhség láza vadul átcikáz,
S ki nem leled a földön örömed,
Keressed ott, ahol amaz örök
Vásznak mögött a rendező lakik,
Ki mozgatja az egek sarkait.
Kinek kezén, mint mennyei ajándék,
Orkánban és lobogó mindenségben
Előtte perog az — isteni színjáték!

Székely László:

Ítélet.

Ama napon megfűjja kürtjét
E gonosz század angyala
S kihirdeti ítéletét:

A szép hazugság volt anyád.

Világra=híres szellemed
Inyenckedni akart, nem enni.
Az eszmének csak íze kellett,
De kiköpted, ha nem volt édes.
Mindent tagadtál, káromoltál,

Hová nem ért el pisle lámpád.
Kemény, gőgös nyakad sokalta
Még az áldott Nap igáját is.
Álnok kereső, akinek
A keresés több lett a kincsnél,
Elrúgtad, ha készen kínálta
Egy eséseid szánó szellem.

Roszsabb lesz sorsod Sodománál,
Mert az az Isten angyalát
Kívánta meg bujálkodásra,
Te meg a szent, szent Igazságot.
Mindig az ő nevét lihegted,
S ha néha feltűnt komoly arca,
Kiábrándultan elfutottál
S kergettél újabb délibábot.
Adj számot róla, felségsértő,
Hogyan bántál a királynéddal!
Ha kemény volt, máshoz pártoltál,
Bűnös, gonosz, törpe lelkedhez
Szabtad s rántottad le az eszmét!

Kevély, világszép bölcseséged
Koncul dobtad a gyűlöletnek.
Állatvédelmet prédikáltál
S milliókon kísérleteztél.
Míg örök békén tanácskoztál,
Mérges bombákat készítettél.
Gőzt, gázt, szelet igádba fogtál,

S emberkarok energiáit
Senyvedni és pusztulni hagytad.
Rabszolgáid éhenhalattad,
De a tűzcsóvás embereknek,
Kik felgyújtják a dómokat,
Tapsoltál, szobrot állítottál.

Repülőgépen törtél égbe,
De lelked szárnya csökevény lett.
Addig néztél a mikroszkópba,
Míg rövidlátó vaksi lettél
S nem láttad meg az égi írást.
Utak és gyarak zshivajába
Ölted a lelked méla hangját.
Rádiód a Marsot is fogta,
S Isten hatalmas szózatának
Tenszívedben nem volt tekerce.
Ime, most itt állsz bénán, véznán.
Alattad dörg, indul a föld.
Ha villám sujt, a földig görnyedsz,
Kicsiny, hitetlen=hívó féreg,
Hogy újra mindent elfelejts,
Ha egy percre kisüt a nap.

Ime, felgyujtom ormaid
És átrágcsált rossz építményed,
Rádszabadítom ordas bűneid.

Ime, jön rád, jön az Ítélet.

Mécs László:

jövőbe zengő ének.

Uram, a vezérségünkől kicsöppent Vezérek
kezüket tördelve vádolnak Téged:
hogy elhagytad juhaidat,
hogy farkasok falkája
vérrel trágyázza piros=termővé a földet.
Pedig bűneik súlyától billent meg a földgolyó:
s most örült iramban
vitustáncot jár a bolygók között.
A multak mocsaraiból
fekete gőzök szálltak az égre:
kénköves bűzű keserűségből,
kínokból, kiömlő könnyekből,
szenvedő szívek sóhajaiból
feketén, feketén illantak a ködök,
rárakodtak a menny boltozatára:
hogy nem láttuk az álmodoztató holdat,
a reményt remegő csillagokat
s nem láttuk, Uram, az arcodat...
a sötétben hiába csörgedezett sebeid vére:
ők nem hallgattak rá...

Hiába fáklázott
vörösen izzó napként a te Szíved,
hogy termővé melegítse a földet:
ők nem csapolták le a nyomor mocsarait,
s a feketeködös égen meghaltak a sugarak...
Ők nem szerették a szegényeket,
a te juhaidat
nem vezették szerelmed örök forrásaihoz,
azok bitangjára botorkáltak a sátán tarlóin
s elepedtek a szomjúságtól...
Frázisok arany pórázán vezették a szíveket.
(Pedig minden szív egy külön óra,
más=más pergéssel pergeti
az örökkévalóság perceit,
a Te dicsőségedet...)

A fekete felhőkárpitok mögött
hiába ontotta nap=tüzét Szíved...
Paloták épültek a hazugság márványából,
bíborágyon kéjelgett a Bujaság,

mámorok borától ájultoztak a Kevesek,
míg kint a mennyboltot öklözve
vonfított a milliótorkú Nyomor!

De most:
tettre ébredtek a milliók!
A népek lelkiismerete,
mint rémes hajnal-hívó kakas,
a hegyek csúcsán csattogtatja szárnyát
s lángvörös tarajával
rést fűrészel a beborult égbolton:
hulljanak a nyomor Jerichó=falai,
repedjen, nyiladozzon az Ég méhe:
s a pipacsos pirkadás kapuján
szülessen meg az új világ!

Izgultan remeg a vajudó Éj...

Testvéreim, énekes madarak!
Szárnyaljatok a szívemmel
a hajnal elé!
Most belétek villanyozom az akaratomat:
föls a fákra, az égre, a rétre,
lábujjhegyen lessük, hogyan vajudik az Éj...
Felejtsetek el a multak dalát

s nyitott fületekbe belehipnotizálom
a jövő zenéjét:
Minden szem a hajnalt lesse!
Minden hangszál a hajnalt hívja!
Minden ritmusban a szívem dobogjon,
s robajos rikkantásunkra
pusztuljanak a pokoli kárpitok,
omoljanak a Jerichó=falak!

Minden, minden!!

S ti, kiket az Úr eszközül választott,
kik földi paradicsomot prédikáltok!
Szárítsátok ki a multak mocsarait,
töltsétek be a korgó gyomrokat,
állítsátok el a könnyek patakját,
a bánat=áztatta szemgolyókon
táncoltassátok az öröm mosolyát,
tömjétek be a vágyak tátongó szakadékait:
minden hegyet hordjatok le,
minden völgyet hányjatok be,
egyenségetek az Úr útját,
viruljanak ki körülötte
az áhítat, szeretet szelidkék virágai,
s jöjjön el az Ő országa...

Ősz Iván:

Légy jó mindhalálig.

Innen-onnan este már.
Rámsötétül csöndben.
Becsukja kertajtáját
Az élet mögöttem.

Lenn a kertnek végiben
Ballagdállok immár,
Visszanézek. Multam az
Öreg fák közt hintál.

Hát mi volt a földi lét?
Semmi, semmi, semmi.
Mért kellett e hervatag
Kerten által menni?

Gyermekkor, barackvirág,
Lehulltál a gyepre.
Ifjúság, piros pipacs,
Szirmod szél leverte.

Sóvárgás, csók, szerelem,
Futó báránnyel, felhő,
Milyen messze elmaradt
Ez is, mily esendő!

Férfikor, terhes szekér,
Mély kerécsapádat
Befűtta az út pora,
Nyom sem lesz utánad.

Ősz, öregség: görbe bot!
Mindhiába minden,
Távozó kéz melege
Kihűl a kilincsen.

Törpe légy, vagy óriás,
Ha itt lesz az este,
Oly sötétség vesz körül,
Nem látszol semerre.

Öntelt, büszke, nagy csaták,
Milyen semmiségek:
Mérhetetlen föld alatt
Gödröt ás a féreg.

Fiam, gondold erre, ha
Szíved sokra vágyik,
Emlékezz rám néhanap
S légy jó mindhalálig.

Puszfa Sándor:

Margitka.

Margitnak hívják. Kis buksi lány.
 Ha csacsogni kezd, megtelik kis szobám.
 Gyermekszemében most nyílnak a mesék,
 Haja szőke, arca sápadt, szeme kék...
 Hat testvére van... A legnagyobb keres.
 Bányász, mint apja volt s a föld eres
 Titkait kutatja, míg a tárna énekel,
 S ha hazatér, a családon csöpp biztonság delel.
 A többiek alig iskolások még,
 Fölöttük szivárványt dalol még a rét!
 Csak játék legyen s kacagjon piros csodákat az ég,
 Sugarazzon anyuka szeme meleget szerteszét,
 Csak karácsonyfa legyen s Jézuska bús, kis arcába nézve,
 Bámulhassanak ezer daloló gyertyafénybe!
 Kirakatba, kertbe, ahol minden másé,
 Hajasbaba, hinta, csók, dal és parádé.
 Ők még nem tudják, mi a gond... kenyér...
 Munkanélküliség... a kín... és a vér...
 Mi a jaj, a kétség, a csúf és szent grimasz,
 A holnap, a könny s az elfojtott panasz!
 ... Csak mesél, mesél, én meg hallgatom,
 Közbe-közbe megsimogatom.
 Rám néz hosszan... érzi, hogy szeretem
 S megcsókolja lágyan a kezem.

Ó, csak egyszer így látná meg más is!
 A kartell, a bank, a börze és a gyár is
 A munkást, mint e kis szemeken át látom!
 Nem kéne Genf, Strésa, Prága, ál-London,
 Nem kéne egyezmény, éhbér, vak konferencia,
 Hogy átölelne mindnyájunkat Isten Egyfia!

Ó, csak egyszer, egyszer szeretné már más is
 A kifosztott, tépett Ember=roncsokat
 S ne húzná őket még az ág is,
 Úgyis szenvednek s kínlódnak sokat...
 Ó, csak egyszer, egyszer szabadna már
 Elzengeni a testvérség győztes himnuszát
 S piros szívemmel rajzolni az égre
 Az új jövőendő tisztultabb hajnalát!

A kis Margitka csak mesél, mesél
 S a tárna mély marad, sötét és mély...

Harsányi Kálmán:

Minden lobogó dárda.

Jelszók, lobogók, véres virágbilincsek az életem útján,
 Fölmarkollak s beleszórlak a mult meddő ölébe,
 Hervadjon ott, ne bennem.
 Szabad akarok lenni, béklyótlan, nyugözetlen: — ember.

Lélek, nem ember=állat, szárny, nem égig nyúló korlát,
Szellem, nem csavaros=kerekas agygép=labirintus
És szív, szív, kamrátlan, teli szív: Isten fia!

Minden jelszó, a legragyogóbb is, gyilkosa más ragyogóknak.
Minden lobogó dárda, mely hasogat más dárdás lobogókat
És álmodozó gyermekszíveket szúr halálra.
Nem kell lobogó, csak a nagy lobogás kell, az örök fény.
Rózsát akarok, rózsát, nem pirosat, nem fehéret: rózsát!
Embert akarok, embert: nem hőst, nem zászlótartót: embert!

Életet akarok, életet, nem szavakért ölni=gyűlölni tudást!
Nem, nem a régit, valami mást!
Egymást harapó szívek helyett ölelő karok összefonódását,
Határkövek s falak helyett, sorompók és tilalomfák helyett
Egyetlen medrét az összetartozásnak,
Eggyélevést;
Eggyélevést láng=nap s jég=hold alatt e kérészeltű Földön.

Jelszók, lobogók, véres virágbilincsek az életem útján,
Fölmarkollak s beleszórak a mult meddő ölébe,
Hervadjatok ott, ne bennem.
Bennem, ha nyílik, már csak ama nagy, nagy lángvirág nyílik,
A mindenséget betöltő virág,
Melynek gyökerét egy bánatos Isten könnye locsolja.

Gáspár Jenő:

Nyomdában.

Hajnal felé. A város alszik,
Vagy pohár koccan részeg kézbe',
Síma táncról fénylik a parkett,
S az ablakon zord éjjel néz be.
Itt forr a munka láz=katlanja,
Telefon sír rikongva=bongva,
Ahogy négy égtáj minden hírét
Láthatlan szájak nyelve mondja.
Párizs dalol, London rámondul,
Moszkva rikoctoz, Berlin választ,
Newyork riadtan számol dollárt,
Nippon vérrel ír testvér=választ.
És Genfben szavak malma öröl,
S dagaszt tésztát só, kovász nélkül,
Míg szerteszét a nagyvilágban
Gyomor korog s rongyos láb kékül.
Vér. Vér. Szerelem. Méreg. Átok.
Áldás, születés, halál jár itt,
Romlás, építés, harc és béke,
Mit ember fél s mit szomjan áhít.
Ólom rotyog, szíjak feszülnek,
Millió betűkatona lép,

Villanyfény vibrál, csattan a vaskar,
S derül és terül és hevíl a gép.

Előtte munkás. Sápadt, fáradt,
Égőszemű, borostás, hajlott,
Ahogy sorsa, kit, hány korbáccsal,
Merről hová és meddig hajtott.
Ez régen Pozsonyt, Kassát járta,
Kolozsvárról indult a másik,
Azt Árad küldte vándorútra,
Ennek szemében tenger játszik.
Más végigjárt nyolc=tíz országot
S öregként megtért honi földre,
Pedig nincs kincse, palotája,
Nincsen pusztája, kövér földje,
Csak egy szobácska, pár öl széles,
Hol rokkant lámpa fénye reszket,
S vánnyadt asszony, sápadt gyermekre
Vet békéltető szent keresztet,
Gyilkolja ólom, gyöttri éjjel,
De odahaza várja asztal,
S a kenyér, amely verejtékes,

— Ma százszor áldott — megvigasztal.
Embertestvérem mind amennyi,
Érzem s oly meghitt, meleg a kép,
De a motor bűg, csattan a vaskar,
S forog és dobog és morog a gép...

Új hír, Bécsben polgárharc villóz,
Bukarest, Prága, Belgrád sírt ás,
Róma harsan s hangjától sápad
Mértéke telt rút magyar=írtás.
Ha csodát hozna Erdély csókján
Tavaszi szellő, kelne Bánát,
Tátra alatt kibontogatná
Rákóczi=zászló tépett szárnyát,
Tudom, hogy térdre hullna mind, mind,

Húsvétet zengne, mint a gyermek,
Akit a sors büntetlen, gyáván,
Véres keresztutakkal vert meg,
Kérges kezét imára fűzné,
Zokogva vallná magyar voltát,
S elátkozná, akik a lelkét
Kába mérgekkel telehordták.
Igy... Kiáltásom meg sem hallja,
Testvér=keze bilincsbe fogva,
Névtelenül kerék, vagy szerszám
Földalatti pokol=malomba',
Ólom rotyog, szíjak feszülnek,
Millió betűkatona lép,
Villanyfény vibrál, csattan a vaskar,
S zörög és hörög és röhög a gép...

Harsányi Bajos:

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Alig százéves büszke ember, polgár.
Légy bár magyar, germán, avagy rideg welsz,
Nem szoktad-e a füledet kinyitni,
Ha reggel gyűrött nyoszolyából felkelsz?

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Vasárnaponkint kis matróz=ruhácskás
Gyermekeid vezeted a templomba.
Mi lenne, ha egy vérpiros vasárnap
Szurony várna s a templom zárva volna?

Polgár! Nem hallod a harangszót?

A földed ősök vérétől kövér, dús.
Virágos tarlóját ekéd hasítja.
Mi lenne, ha egy felviharzó jelle
Elűzne róla Dózsa szörnyű sípja?

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Szelíd öreg pap, ki kis templomodban
Eszter történetét mondod a népnek,
Nézd, Néró Rómát gyújtogatja újra,
A külvárosok már ropognak, égnek!

Polgár! Nem hallod a harangszót?

A boltod dörrenő acél=redőnyét
Estende félve, gondosan lezárod.
Mi lenne, ha a csőcselék feltörné
S elvinné árúd, utolsó krajcárod?

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Bankár, színésznő, ki élsz nagy lakásban,
Szobrok és szőnyegek közt ülsz a kincsen,
Mi lenne, ha egy részeg utcai nő
Berontana s rikácsolná: ki innen!

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Tudós és bölcs, ki szőrös füled mellett
A költő jós=szavát eresztet szélnek,
Tudod=e, hol jár estende a lányod
S a sportpályán fiaid mit beszélnek?

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Ingújjban ülsz kertedben s lomhán=lustán
Olvasod a Nyíregyházi Ujságot
És nem tudod, hogy Moszkva, Peking, Berlin
Milliószám dönt egy új ifjúságot!

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Szűk korlátok. Te nem nézel túl rajtuk.
Az életed kis nyárspolgári élet.
Verem a kapud: vörös az ég alja!
Te azt mondod rá: vörös? Akkor szél lesz!

Polgár! Nem hallod a harangszót?

Szavam villáma dördül át a földön.
Megcsendül tán a világ füle végre.
Egyén maradok=e? Vagy bevetélnek
Egy közös, vörös, tüzes kemencébe?

Polgár! Nem a lélek=harang szól?

Ősz Iván:

Rábamenti tájon.

Aratgatnak a komor magyarok.
A porló hantok lelke felsajog:
— Kalászunk szép és mégsem lesz kenyér!

Siránkozik a megrakott szekér:
— Áldott terhem hiába hordozom,
Sosem leszünk mi túl a gondokon!

Roskadt fejjel tűnődik a magyar:
— Mit ér, amit az ember betakar!
A termés jó, de ára oly kevés,
Kezdődik újra minden szenvedés.
Lámpánkba télen olaj nem kerül,
Sötét vackokban tengünk tétlenül.
Az ablakok mind végig feketék.
A vén estéken mécs seholsem ég.
A falu hallgat, mint a ravatal.
Sehol vidám szó, sem muzsika, dal.
A szerelem is árván sirdogál.
A lány=ablak, legény=kalap kopár.
A bekecsünk, a subánk csupa folt.
Régen volt, hogy a csizmánk csizma volt.
A pap templomba is hiába vár.
Otthon maraszt rossz gúnya, hó s a sár.
Kéményünkön füst ritkán lengedez.

A tűzhelyen nem föl, csak bableves.
Rongyok között az ágyon hempereg
Az iskolába vágyó kisgyerek.
Kakukk=óránk is megáll a falon,
Szívébe kést döfött a fájdalom.
Ha kinézünk is, csak a dombtető
Néz vissza ránk és rajt a temető.
Annak a legjobb, aki künn pihen,
Azt már nem gyötri semmi, semmisem.
De életünket fölveti a gaz,
S talán sosem lesz, sohasem tavasz.

Roskadt fejjel így töpreng a magyar:
— Mit ér, amit az ember betakar?
S míg így poroszkál úttalan poron,
Megszólal messze, messze, egy torony.
A tarlón fáradt nyáj ballag haza,
Giling=galangoz a kolomp szava.
Harang s kolomp együtt zeng szerteszét.
Leemeli a zsellér fővegét.
Igy lépeget... És felnéz hirtelen:
— Mi ez? Mit mond a harang és kolomp?
Igen. Igen. Most már megismerem:
Türelem, ember. Ember, türelem!

Mécs László:

Robanás a favaszban.

Ki tudja mióta? talán ezer éve
fut a Sors autója az Éjbe velem...
Pár perc csupán, hogy a fényre kiérve
látok s a csodák özönét figyelem:
most ébred a föld, a halálszagú táj,
seíteni, seíteni, seíteni muszáj!

Hurrá, rohanunk, maradoznak az ormok,
maradoznak a völgyek, a várak, a mult,
látok patakot, hidakat, suta tornyot,
pár perc: s feledés buta fátyola hullt
le mögém... Autóm ragyogón tova száll,
seíteni, seíteni, seíteni muszáj!

Rohanunk, a Tavasz magasul fel az úrben,
dirigál csuda=botja: kifeslik a lomb,
dirigál: s a paraszt a dohos szagú szűrben
kikocog s veteget... Már zöldül a domb...
Dirigál: jön a szél s a vetésbe kuszál,
seíteni, seíteni, seíteni muszáj!

Rohanunk falun át, hol a gyermek a sárban
játszik... Lakodalmások éneke jó.
Kotló a tojásokon ül a kosárban.
— A Tavasz dirigál: s a gyerek, csibe nő,
pár perc: s öreges a pihés, pici szárny:
seíteni, seíteni, seíteni muszáj!

Pár pillanat: és a menyecske örömmel
új életet emtet a melle haván.
Fakadoznak a fákon a szirmok özönnel,
jó volna megállni, leszállni talán,
szirmot simogatni... Hiába! ha fáj:
seíteni, seíteni, seíteni muszáj!

Rohanunk, ragadó autóm tovavágtat,
felvillan egy emberi arc s tova vész...
Már hull a szírom... huzogatja a fákat
a gyümölcs... a mezőn a kalász feje kész.
Könyörülj autóm Vezetője, megállj!
— Seíteni, seíteni, seíteni muszáj!

Rohanunk, fejemen felhőzik a gondom,
aratók dalait dudorássza a szél:
kifutunk a Tavaszból! Túlhan a dombon
ott leskel a Nyár, meg az Ősz, meg a Tél:
te szörnyű sofőr, pár percre megállj!
— Sietni, sietni, sietni muszáj!

Rohanunk pihenéstelenül dübörögve,
öklömmel ütöm a Titok=vezetőt:
míg hátratekint vigyorogva, röhögve
a Halál . . . nevetése lidérc, temetők
szaga rajta, hadarva susogja a száj:
sietni, sietni, sietni muszáj!

Mécs László:

Szegény emberek.

Kiszáradt a jóság=folyam: a parton ők a vizimalmok.
Bennük nem lel szépségeket jó házból való úri dalnok.
Őket lenézi bármelyik ici=picurka hivatalnok.
Külön=külön elbán velük minden bitang, pénz=, hír=akarnok.
Külön=külön idétlenek, hiányosak és gyáva=bávák,
ők fizetik legjobban itt Ádám bűnének szörnyű árát.
Külön=külön nehézkesekek az ormótlan rossz lábbelikben.
Hogy télen mivel fűtenek, nem tudja senki más, csak Isten.
Ki tudja, hogy hol laknak ők? Talán az Operencián túl:
Az Öröm nem talál oda, ha néha oda is kirándul.
Hozzájuk nem jár senkisé, csak voksokért az agitátor
és Krisztus testével a pap, mikor búcsúznak a világtól,
(néhány papnak is édesebb a szalonok szagos derűje),
Hozzájuk nem jár senkisé. De Isten ments, hogy elkerülje
rossz vackukat a Kolera, midőn diadalútját rója,
Tüdővész, Tífusz ugyanúgy s a gyermekek hozója: Gólya.
Penészes pincék mélyein csak szaporodnak millió=szám,
nyomor=barlangok mélyein csak nőnek össze=vissza kószán,
az éhség hajtja fölfelé, a fény is hívja: odahagyják
barlangjukat és ellepik az utakat akár a hangyák,
a földgolyóbist belepik Pekingtől minden szegletig,
a földeket, a gyárakat, a bányákat mind ellepik,
az egyszerű kapától a gigászi vad gép=szörnyekig
a gépeket mind ellepik és zúgatják és zengetik
a földi munka ritmusát és áldást zúg, de nem nekik:
szénából tej lesz, nem nekik, roszból kenyér lesz, nem nekik,
a bánya aranyat okád, a gép=szörny bankókat tojik,
a tenger gyöngyöt álmodik, de nem nekik, de nem nekik.
Mi volna, ha a robotot csak egy hónapra abbahagynák
a földgolyón egyszerre mind, a kis idétlen munkás=hangyák?
— És mégis ők az éhesek és mégis ők a rongyosak
és dőzsölnek az ügyesek, a megszervezett okosok,
legyen fehér Párizs, Peking a lakhelyük, vagy vörös Moszkva,
a szegények lézengenek egész a gyomrukig kifosztva.
Külön=külön elbán velük minden bitang, hír=, pénz=akarnok,
átgázol rajtuk a nyomor: éhség=gebéjű sanda zsarnok.
Hiányosak, idétlenek, gyávák, gyöngék és félszegek.
De nézd meg őket nagy tömegben, midőn Istentől részegek,
az Eszme szent harangja kongat és megremegnek az egek,
hogy mennek a processzióban szárnyaktól szinte felemelve,
a láthatatlan Isten trónját viszik dalolva, menetelve,
úgy mennek, mint egy színes, zengő, elszabadult vihar=darab,
amely a mennyet ostromolja s itt is, ott is beléharap,

szakadjon ki a kék=selyem csodákat rejtő égi tömlő
 és áradjon a kegyelem, a boldogság vizével ömlő!
 Külön=külön a türelem kunyhóiban tanyáznak,
 de nézd meg őket, amikor a sok alázat=házat
 felgyújtja a forradalom és tengerré verődnek
 s már nincs hatalma ágyúnak, kaszárnyának, erődnek,
 a tenger zúg és menetel és zeng az új ribillió,
 egyszerre száz szív, százezer és millió és millió,
 egyszerre száz láb menetel és millió és millió,
 egyszerre millió torok nagy harsogása árad,
 és remegnek a házsorok, a parlamentek, gyárak,
 a tenger zúg és menetel, új vágyak, célok mennek,
 új medret vág a földtekén a történelemnek.

Külön=külön szürkék, akár a semmitmondó földgörgy,
 mely nem kerül arany=keretbe, miként a gyémánt és a gyöngy.
 Mégis a földgörgyből nőnek a kenyér=tornyok, asztagok,
 a földgörgybe dugta Isten a tűz=magot s a vas=magot.
 Belőlük nőttek a hidak, az egyetemek, gályák.
 Ők szülték a világnak a Királyok Királyát,
 ők szülték Jézus Krisztust!

Pavel Ágoston:

Szegények hulló könnyeit számolom...

Szegények hulló könnyeit számolom
 egymásbaömlő,
 embercsapás, sóhajos utcatorok.
 Utcára került királyi szemét!
 Egyenkint és vékonyka szalagokban
 csorog a sok könny szerteszét.

S én számolom:
 tíz, száz, ezer és millió,
 csepp, ér, folyam és óceán!
 S a vörhenyeges láthatáron:
 új Vízözön,
 kozmikus, szörnyű Vízözön!

Szegények hulló könnyeit számolom.
 A szanaszét guruló gyöngyöket
 eső és hólé
 porral, piszokkal, hulladékkal
 a szennycsatornán egybemossa.
 De én ebben az undorító
 moslékban is látom a könnyeket:
 mert véresek,
 mert vörösek,
 mert számosabbak
 minden szemétnél, hulladéknál,
 amely a megsereglett könnyek árján
 mosdik, sodródik, üdözől, elkárhozik.

Szegények hulló könnyeit számolom
 a jóllakottaknak kövér,

süket küszöbein
 s rideg, taszító ablakrácsokon.
 Minden istenadta cseppje
 hulltában ólomszemmé merevül,
 s tompán koppanva zörget
 a zsúfolt kamrák, boldog tűzhelyek körül.
 S csodálatos:
 nem hallja senkisémet,
 vagy alig valaki
 a rimázkodó, fenyegető kopogást,
 a szakadatlan, jégesős morajt.

Szegények hulló könnyeit számolom
 barakok, gyárak, bérkaszárnyák férges vackán,
 s könnyes malterből születő
 új, cifra palotákon.
 Minden istenadta cseppje
 hulltában kis fulánkos lánggá lobban,
 mely gyújt, ahova cseppen.
 S csodálatos:
 nem látja senkisémet,
 vagy alig valaki,
 mint nyaldossa az éhes lánggözen
 fejünk felett
 a korhadó, kiszolgált,
 szúette, ósdi gerendázatot!

Szegények hulló könnyeit számolom
 fülledt csapszékek, lebujok

olcsó, keserves, bűnös mámorában,
 temetőnek és templomoknak kolduskapujában
 a könyörülő Jézusisten
 útszéli pléhkeresztjének tövén.
 Számolom szűnős=szüntelen,
 nappal és éjjel, úton=útfelen,
 amerre az inség terem.
 Minden istenadta cseppje
 hulltában maró vitriollá evesül.
 S csodálatos:
 nem veszi észre senkisé,
 vagy alig valaki,
 miként dagad
 a rákos tályog napról=napra
 a testemen, a testeden,
 mindenkinek
 kínok között vonagló, gennyes testén!

Szegénynek hulló könnyeit számolom
 titokban meglapulva
 vityillók kormos, csüggedt pitvarában,

s kis vékás malmok üres gádorában.
 Most immel=ámmal
 forog még a malom.
 De mi lesz, hogyha ez a keserű,
 véres és örvényes könnyáradat
 egy sűrű éjjel
 zúgó robajjal rászakad
 a váró, szomjas zsilipekre?
 Mi lesz??

— — — — —
 Testvéreim!
 Mondanék valamit!
 Szedjük össze a szerteguruló
 véres könnycseppeket,
 mielőtt még az áradat
 egy vérözönös, szörnyűséges,
 kozmikus új világcsodává nem dagad.
 S fogjunk hozzá még máma!
 Mert hull a könny, csak egyre hull,
 s fölöttünk a könnypárás ég is
 mindjobban sűrűl, komorul.

Ölbey Irén:

Tanítónő vagyok.

Ne hívj! Ne mutass nekem más ösvényeket.
 Vagyok nagy ívben elhajított bús kavics,
 S megállnom, vagy visszanézni nem lehet.
 A repülés tehetetlen nagy átka visz.

Ne hívj engem! Én vissza nem léphetek többé.
 Én gyűlölöm a korcs, mihaszna életet.
 Tanítónő vagyok, ezt soha ne feledd,
 Tanítónő vagyok, célom a magvetőké.

Tanítónő vagyok. Az Ég lehelt reám.
 Forró karom szent szépségekre, fényre tárva.
 Ideálom ami nagy, ami óriás.
 Ideálom az Etna és az Óceán,
 Ideálom az ideálok Ideálja,
 Ideálom maga az áldott Messiás.

Tanítónő vagyok. Csöpp drótszál kifeszítve
 Az égtől a földig. Az Isten üzen rajtam,
 Kihúzott antennán. Az ígét hordom halkan
 S hintem, hintem szét sok tüzes, aprócska szívbe.
 Rajtam keresztül lesz e vén föld nemesebbé,
 A bimbóból rajtam keresztül nyílik rózsza...
 És sorsom átkozott lenne, ha elfeledné
 Agyam rútul, hogy Istennek vagyok adósa.

Mert ez a küldetésem: lenni tanítónak.
 Hogy hozzám símuljon a vézna, csöppnyi hajtás,
 Ha vad szél fölötte hahotázva hajráz.

Azért lettem, hogy tiszta, szűzi búzát szórjak,
 Hogy legyek ültetője gyöngyvirágnak, tölgynek,
 S puhán, csendben felcsókoljam a hulló könnyet,
 És hogy sírjak fájdalmas jajszóval, vadul,
 Ha egy-egy acélos mag kősziklára hull.

Ne hívj! Ne mutass nékem más ösvényeket!
 Vagyok nagy ívben elhajított bús kavics,
 S megállnom vagy visszanézni nem lehet.
 A repülés csodás, gyönyörű átka vissz,
 Míg szét nem hullok barna televénnyé, röggé.

Tanítónő vagyok, sorsom a magvetőké.

Jóós Ferenc:

Tanyai ember élete.

Hajrá! Birkózik az étellel a tanyai ember,
 verekszik a földdel, hogy fizessen kenyéradó szemmel,
 tülekszik a gonddal, marakszik a bajjal
 és tengődik istenadta száraz kenyérhajjal.

Hajrá! Új hajszára hajszolja a jószág,
 de tenni kell szünetlen, mert sok az adósság!
 A robinzoni tanyai magányba
 így él a magyar bús egymagába.

Hajrá! Mindegy, ha vasárnap, ha ünnep, itten
 soha sincs megállás, pihenés sincsen,
 csak mindig munka vérző tíz körömmel,
 Kevés étellel, kevés örömmel.

Hajrá! Kicsinek, nagynak, férfinak, nőnek.
 A kis robinzonok is iga alatt nőnek.
 Az álom beletörlik homályos szemükbe,
 oly korán a jószágőrző ostor a kezükbe.

Hajrá! Reggeltől napestig.
 Gúnyája foszlik, bőre is kifeszlik.
 Mégse csügged, mégis hisz a tanya hős parasztja,
 munkától, imától semmise riasztja.

Hajrá! Kiveri homlokát a veríték.
 Tarisznyán várja a sovány teríték.
 Keblére ejtett kalappal most messzenéz
 s érzi, hogy hűs szellő képiben
 végigsimít rajt az égi kéz!

Puszta Sándor:

Te is úgy jársz, mint a többiek...

Munkáslány vagy,
Rózsás tenyerén hordozgat a május.
Talán a száműzöttek sorsán ez a juss,
Hogy kevéssé mindenki életén tavasz van.
Egy kevéssé, aztán gond van, jaj van és panasz van.

Arcod szabályos. Ajkad úri gőgös. Nem tehetsz róla:
Szépnek szült az élet. Friss fűrtbe omlik le fiús frizurád,
De az élet már valahol indul érted s céda száját nyitja már reád!
Alakod formás. S szemedben néha fényes tüzek égnek,
Bearanyozzák fehér arcodat, ha előtted Istenről beszélnek,
Fiatal vagy. Visznek a csodák s hiszel bennük boldog — gondtalan,
Nem látod: anyád daltalan s körötted nyomor ég, ezer száj csóktalan,
Örök jegyesként száz elődöd koldul éhbérért egy falat kenyeret!
Rózsás tenyerén hordozgat a május s nem hallod
A feléd indult lépteket...

Pedig úgy jársz te is, mint a többiek.

Kipattannak benned is a rózsaszín, elrejtett erek,
Halotti láz dobol, dobol...
Ágyadon hánykódol s anyádnak mondani sem mered,
Piszkul, piszkul sarkcsillagos szemed s az élet teli szájjal
Rádzúgja: Kenyeret!... Kenyeret!
Beállsz a hosszú, hosszú sorba,
Beállsz koldusnak, mint a többiek.

Örök jegyesként a nyomor eljegyez!
A fehér utak benned sápadtra válnak.
Anyá vagy. Feleség... A gyár és otthon várnak...
Hideglelős szájak marják le szép szádát,
Lassan, lassan elfogy szép májusod, elfogynak a lázak,
Formás szép vállad a munkától megrokkban,
Az orvos bíztat: táplálkozzál jobban
S te keserűn zokogsz fel: miből!?

Felsikolt benned a kétségbeesés, mint félrevert harang.
Fonnyadt melleden táplálsz négy-öt porontyot.
Könnyeiddel mosod az új pólyarongyot,
A nyomor kínbafürdő lázas ágyad szélét megüli,
Míg te újra szülsz, hogy több legyen az éhes,
A ruhátlan, a munkanélküli...

Ne haragudj, testvér, hogy ma így daloltam!
Ma még rózsás tenyerén hordozgat a május.
(Hallgass lelkedre, titokzatos mágus,
Csodákat terem, ki lelkének él...)
Mert holnap... holnap... már lehet,
Felkomorlik feletted a megváltótlan kereszt.

Millió kis kereszt, bűn, nyomor, vér és csók=mágia,
Elránt az élet, a megszokás, divat és mánia,
Ráddörgi a jelszót: Kenyeret! Kenyeret!

S elindulsz te is, mint a többiek...

Jtavas István:

Templom és gyár.

Fel se tűnik nagy Babilonban,
Egymáshoz milyen közel áll:
Tornyával egy ősrégi templom,
Kéményivel egy barna gyár.
Abban zeng a hívő zsoltosma,
Míg száll a tömjén füstje föl:
Ebben a gép robotja harsog,
S a kőszénfüst a földre tör.

Harangok nyelvén a toronyból
Az Ige ömlik szerteszét;
Ott villam=óra cseng, a gyárban,
És élesen süvölt a gép.
A torony szól: «Itt vár az Isten!»
S arany keresztje ég, sajog,
A gyárkémény nagy füstöt ontva
Felel: «A munka én vagyok.»

Dübörg a gyár, kong a harangszó...
Folyik a vita, küzdelem.
Próféták kelnek versenyezve
Tanokkal úton, útfélen.
Anyaghívő szegény az egyik,
Tündérmese az ég neki,
A másik meg Istent kiáltva:
A földnek kincsét megveti.

... Est van. Kigyúl a hangok ezre,
Rajzik ki a gyárból a nép.
Egy halovány munkás=leányka
A dóm felé sietve lép.
A kaput bár ha rég becsukták,
Ő kint a kőlépcsőre rogy,
S amint hívő fohásza szárnyal:
Megenyhül szíve s búja fogy.

Pakocs Károly:

Új egyiptomi jelenet.

Állok a gyárak vaskapujánál: fekete őrszem.
Vigyázom: az élet hogyan indul el útra az éjből.

A téli sötétből, hajnaltalan hajnali ködből
sok siető, szótlán fekete árnyék bukkan elő:
emberek vonulnak előttem hosszú sorokban a gyárba:
fonnyadt fiatalok, nyúlt merev arcú öregek, csupa munkás.

A kinemaludt éj maradék=láza fénylik szemeikben;
válluk görnyedező, mintha rajtuk pihenne a föld;
lomha jövőssel jönnek, éj=komoran egymásra köszönnek,
sorba sorakoznak. Élet=csatatéren harcos katonák.

Számbaveszi őket papíron ceruzával a legfőbb.
Aztán elnyeli mindet fekete torkával a gyár:
százat, ezeret, férfit, gyereket, asszonyt, hajadont.
És zúg=zaklatol Mammonkirály műhelyében a munka.

Szunnyadó kohó=tüzek, megannyi éhes oroszlán,
fölujjonganak örömeikben: hiszen ennivalónak

szenet kapnak, vasat kapnak és itálnak friss ember=erőt.
 És vöröslő füstfelhőt sóhajt fel az égre a kémény.

Estenett, mire a vad rohanástól megtüzesednek a gépek,
 meggörnyed a sok váll, megrogyadoznak a térdek
 s az izmok görcsökbe csomóznak a férfi=karokban:
 az elpihenő estbe hosszan belesír a sziréna,
 s éltet=únottan, szipolyozottan, lelkefogyottan,
 fekete arccal, fekete szemmel, fekete sorsba törődve
 hazaindul a munkás. A tegnapinál kevesebb az erője,
 holnap mégkevesebb lesz s elfogy időnek előtte.

Ki mondja nekem, hogy ebben a világban úr a Szabadság?
 hogy rabszolga=tömegek nem piramist hordanak össze?
 hogy az embert nem korbáccsal veri munkára az éhség?
 hogy nem rabszolgák jaja a gyárak sziréna=sírása?
 És ki mondja nekem, hogy nem zsarnok a földön a Mammon,
 és nem kell senkinek erre a földre ma Krisztus,
 aki járombafogott milliókat fölszabadítson?

Ki mondja? Ki mondja?

Nagy Miklós:

Ünnep előtt.

Alighogy odatolatott,
 Megrohanták a vonatot.
 Tolongó nagy tömeg siet
 Megülni húsvét ünnepet.

Az öregebbek elé vág
 Egy csapat jókedvű diák.
 Az ünnep nagy öröm nekik,
 Mert könyvük sutba vethetik.

Papírszagú beámterek
 Vizsgálják a tavasz=eget:
 Vadászni lesz=e alkalom
 Azon a jó hegyoldalon?

Mögöttük nagy munkáscsapat
 Izzad a sok batyu alatt.
 Pihen a kazán pár napig
 S ő otthonában alhatik.

Köztük hordár töri magát
 Cipelve koffer=garmadát,
 Utána nagy kényelmesen
 Gazdag bankárféle megyen.

Az ünnep vonzza őt talán?
 Egy vizsla halad oldalán...
 S hogy ellepik a vonatot,
 Úgy szállnak rám gondolatok.

Keserűek, szomorúak...
 Diákok, munkások, urak!
 Jézus nem így gondolta ezt,
 Hogy testére forrt a kereszt.

Föltámadása reggelén
 Nem így tört sírján föl a fény.
 Halljátok porszem=emberek!
 Mikor ülünk már ünnepet?!

Hogy annak édes illatát
 Megérezzék fönn odaát...
 Kalauz fűttyent. Búg a gép.
 Ajtók csapódnak szerteszét.

Mozdul a kerék a sínen.
 Ej, nem hallgat rám senkisé!
 Tüldörgi gyöngé hangomat
 S fut a tavaszba a vonat.

Sik Sándor:

Vér az utcán.

Hirtelen erőszakos zörrenéssel megtorpan a villamos.
Az emberek egymásnak esnek, a kocsivezető káromkodik.
Mi történt?

A mellékutcákból fekete=vörös áradat gomolyog elő.
Emberek, eltorzult arcok, hadonászó karok és botok,
Vörös virágok és vörös cédulák, és vörös kendő egy törött boton
Szemérmetlenül táncol a levegőben.

Balra nézek: egy kancsal ember valamit rekedten ordít.
Jobbra nézek: egy zöldköpönyeges ember a könyökével törtet a többi elé.
Egy kopasz és egy vöröshajú karonfogva topog és egymásra nevet.
Kiabáló emberhullám körülözönl a villamost.
Mi történt?

Sztrájk! Munkások! Tüntetés! Ki az utcára! és Jogot a népnek!
És egyre nagyobb és egyre sötétebb tömegek áradnak a Parlament felől.
Megálljunk!

A villamos menni akarna. Nem szabad! Zörren az ablak,
Az üvegcserepek hullanak és az emberek lebuknak a pad mögé. Verekedés.
Le a kocsiról! Fussunk! De merre? Hová?
Kódarabok surrannak a levegőben. Kirakatok vASFüggönye recsegetve gördül alá.
Zörren az utcai lámpa üvegje.
Lábak dobogása. Üvöltő jelszavak, szitok és zuhanás.
Segítség!

Egyszerre végigvonaglik a tömegen egy dacos és keserű nyögés:
Jönnek a rendőrök! Attak! Fussunk!
Jönnek!
Nagy keményhúsú lovakon, magasra emelt karddal,
Összeszorított szájjal, jönnek, ügetve, némán,
Nagy, széles, dobogó sorban.
Villognak fekete fénnel a kardok, a szerszám, a sisakok harci taréja.
Fussunk! Fussunk! Itt emberhalál lesz!

De hová fussak? És miért? Én nem vagyok a tüntetők közül
És nem vagyok a kardosokból!
Vagy mind a kettő én vagyok?
Irgalmas Isten! Mind a kettő én vagyok?!

Fussunk! Szikrázva csattognak a patkók.
Most! Lecsap egy bukácsoló sárgakabátos fejére a kard.
Elesik. Véres a homloka. Rohan az attak hullámrengése tovább.
Vér.
Messziről puskák ropogása kattog. Lőnek! Emberekre!
Vér!

Állok magam egy kapubolt alatt,
Pihegek a falnak dőlve és kétségbeesetten
Próbálok egymáshoz illeszteni a gondolatokat.

Ó, jaj, szegény futók!
 Vér és verejték csorog az arcotokon,
 És vért kiáltotok és dinamitot és hullást és örületet,
 És hány tudja köztetek, miért?
 Ó, hogy szánlak, szánlak benneteket!

És jaj, ti szegény rendőrök!
 Csizmába, sisakba bujtatott szegény parasztfiúk,
 Kiknek kardot kell vonnotok,
 Akikre száll kő és káromkodás,
 És markotokon csurran a vér,
 Míg odahaza tán sír a kisgyereketek és templomban
 reszketve könyörög értetek az asszony.
 Ó, hát titeket hogy szánlak, jó testvérek!

És ti szegény, szegény nagyok,
 Kapitányok, grófok, miniszterek,
 Kiknek fejére zúdul minden átok,
 És lelketeket égeti a vér,
 Titeket is, nyomorult testvérek, ó mennyire, mennyire szánlak!

Mind, mind, mind szánlak és értlek és szeretlek,
 Szegény testvérek, igavonó vakok,
 Vak gyilkosok és vak öngyilkosok!
 Betegséget betegebb orvossággal orvosló balgák!
 Ó, jaj, sírjunk mind, sirassuk magunkat és egymást,
 És próbáljuk meg gyűlölni a gyűlöletet
 És könyörölni nyomorult magunkon:
 Hátha talán még megkönyörül rajtunk
 A meggyalázott Isten!

XII. MAGYAR FÖLD. MAGYAR SIRALOM.

Kocsis László:

A csonka szív.

Trianon!... nem, ma nem rólad beszélek!
Pávás multadnak emlék=szépsége
Maradjon csak francia gloár!
Zárt kastélyod ünnepi arca
Nem érdekel, nem nyitja szemem
Csodálatra ragyogó csodád...
Mit bánom, hogy álom=palota,
Dicsőség=trón vagy s büszke faladon
Művészet tobzódik gazdagon.
Trianon! Ma itthon maradok
A magyar Trianon roskadó házában,
Hazámban s a megőzvegyült otthon
Küszöbén a szétszórt árvákat összegyűjtöm.
Embért és rögöt, kuckót s palotát,
Erdőt és rétet, hegyek szikláit
S villogó völgyek selyemszőnyegét
Hordom a romos, pusztá otthonba.
Micsoda rontás, irgalmas Isten,
Őrült széthullás, őrijítő kín és
Sikollyal átszótt temetés ez a toborzás!
Feldúlt hazám, széttépett csonka szív,
Csak most látom véres szemekkel,
Mi vagy, mi lettél tíz évek után,
Hogy a gögös, ostromba béke=kés
Szívembe szúrta a kevély halált.
Hazám...! — duruzsold csak ének, sírd ki
Ritmus, ringasd ki kéklő szép mese:
— Szív voltál, Hazám, csuda=szív
Ezer év óta, kis erek, szív=erek
Szaladoztak benned északtól délig,
A Csorba=tótól a mély tengerig,
A zöld Hanyságtól Fogarasig...
Kis erek, szív=erek muzsikásan
Életet hordtak a Poprád mentére,
A Székelyföldet virágot fakasztón
Dúsan öntözték... Hazám, nagy szíved
Mosolygott Bánatra s Bácskában
Belőled csurgott arany búzamag.
Szív=ered játszott bujócskát erdélyi
Havasok zugolyában s a sárosi
Kúria lakóit tápláltad, csuda=szív!
Csuda=szív, nagy Hazám, anyaszív is voltál,
Minden idegenre édesen hajoltál,

Édesen csókolta minden mostohádat
S mindenki tanyája volt az anya=házad...
S tíz éve — irgalom! — magad se leled már
Anya=fészek házad!

Emberek, magyarok, marakodó öklök,
Vert anyák, deli leányzók, gyökértelen lelkű
Búsuló ifjak, jaj, hol ez a csuda=szív?
Mi lett a Dunából? Pocsolya, vad árok!
Mi lett a Tiszából? Forrása kiszáradt!
Mi lett az Oltból? Kioltott meder!
Mi lett a Temesből? Temető... temető...
Mindenütt csak árok, iszonyú temető!
Mi lettél Hazám, anyaszív, csuda=szív?
Jaj! tíz évek után véres tenyeremen
Hozom a csúffásabdalt csonkodat,
Te szép ország, te fénylő szív=csuda!
Emberek, magyarok, marakodó öklök,
Tudjátok, hol van Trianon? A csonka szív az!
A csonka szív — hallod? — még piheg, mint a
Fészekből kihullt csöpp madárfióka
És sír, nyöszörög anya=mell után.
De nincs anya. Ez a Trianon!
A csonka szív — hallod? — még énekel, mint
Halottak kardala, szörnyű kórus, szörnyű sír,
Hullaház. Ez a Trianon!
A csonka szív — hallod? — még kér
Kenyeret, vizet, ízes falatot.
De nincs szőlő, nincsen lágý kenyér.
Ez a Trianon!
A csonka szív — látod? — itt gurul
S amerre gurul, koldus, véres lesz az út, véres
A város, véres a falu s véres a magyar ég...
Vérző magyar élet: ez a Trianon!
A csonka szív — látod? — haza akar
Menni Csiksomlyóra, Kassa alá,
Muskátlis, kiskertes, bogárhátú házba,
Kakukfüves vén temetőbe zokogni, meghalni...
S tilalomfa várja: ez a Trianon!
A csonka szív — nézd csak — elindul egy este
Csillagoltó éjben testvért keresni,
Millió testvérnek imádságra kulcsolt
Kezét megragadni, felvenni az ekét,

Felkapni a kapát, örvendező szívvel
 Kiállni a régi barázdák közé
 S beülni a régi iskola padjába,
 Régi boldogsága betűjét betűzni,
 Régi nótájának nótáját rázni,
 Régi híres sorsát újra kicifrázni . . .
 De nem lehet! De nem szabad!
 Ez a Trianon!

Emberék, magyarok, marakodó öklök,
 Árvák és csüggedők, vegyétek ti is

Véres tenyérbe a vérző csonkaság
 Szívét, hazátok haldokló szívét!
 Mert: temetőben járni mindig nem lehet,
 Mert: félkarral ölelni nem lehet,
 Mert: csonkán élni nem lehet,
 Mert: mindig csak sírni nem lehet,
 Mert: csak örökké bujdosni nem lehet,
 Hullani, bukni mindig nem lehet
 S jaj! bölcsőnk másé nem lehet,
 Nem . . . nem . . . soha!

Liszt Nándor:

A fekete vonat.

Örök viharban, zúgó fergetegben
 Robogva száguld egy fekete vonat.
 Mögötte gyász van, előtte kétség,
 Irtózat, bánat, hulló sötétség . . .
 Hordozza egyre az utasokat
 Céltalan úton, zúgó fergetegben,
 Örökös éjben a fekete vonat,
 A fekete vonat.

Utaznak benne bénák és jajongók,
 Hitetlenek meg hívó rajongók.
 Van egy fülkéje, sötét és komor,
 Ott ül a bánat és ott a nyomor.
 Haldokló leányok, csenevész legények,
 Betegek, árvák és kolduló szegények
 Csatáznak egyre sötét halállal
 S röpíti őket, bús alakokat
 Végtelen, messzi síneken által
 A fekete vonat.

Magyarok vannak ezen a vonaton,
 Állnak a lépcsőn, ülnek a fapadon
 S zúgva előre puszta vidéken,
 Kőhídon át és hegymeredéken,
 Völgyek ölében, száz alagúton,
 Zakatol egyre céltalan úton,
 Járja a régi, bús romokat
 Örökös gyászunk bús keresője,
 A fekete vonat.

Halálvonat. Kövér, nagy füstje
 Úgy száll az éjben, mint az áldozat.
 Rohan előre forrongó üstje,
 Tüzeiben ég az örök kárhozat,
 Halált kiált és életet gyászol,
 Akit csak élér, halálra gázol:
 Nincs, aki fékezze ezt a rohamot . . .
 Úristen, Úristen, szentséges Úristen!
 Állítsd meg ezt a fekete vonatot!

Mécs László:

A kirándulás elmaradt.

Az izgalom megszállta a falut.
 Száztíz gyerek ma éjjel nem aludt.

Száztíz gyerek ma ébren álmodott:
 valaki vert egy nagy gyerek=dobot,

és meneteltek az áldott mezőn,
 játékra, szabadságra éhezőn,

szép volt az erdő, a Latorca=part,
 mindenki játszott úgy, ahogy akart,

sok szív=puzdrán megnyílt a kis lakat,
 s lődöztek arany kacaj=nyilakat,

nagy tüzet raktak, lobogott a láng,
 körültáncolták s mondták: ispiláng,

magas fák mászni hívtak bátrakat,
 fényből verték az örömsátrakat,

volt labdaverseny, volt versenyfutás,
 csuportöréshez kellett nagy tudás,

felhőtlen égből hullt cukoreső:
 édes lett sok száz, sok cukorleső,

egy virágzó vadkörte megörült,
 mert sok gyerek alája tömörült,

a lombok közt is ült pulyácska, sok,
s plébános úr Pósából olvasott,

fürödtek is, külön lányok, fiúk,
apró hajókat vitt a vízi út,

ugrált az ötven meztelen kölyök,
ötven mozgó test, vízben, víz fölött...

Igy volt... száztíz gyerek így álmodott...
Igy kellett volna lenni s a dolog

elromlott: hogy megjött a virradat,
esett... s a szép majális elmaradt.

Iskolaudvar. Az eső pereg,
az éggel együtt sír száztíz gyerek.

Ki érti Istent? Titkos terveit?
Miért ríkatja meg kedvenceit?

Most millió vetésnek szomsza van,
ezer erdőnek szomszjas lombja van,

sok=sok szegénynek kenyérgondja van
s az Istennek mindenre gondja van:

felhőkannákból mérföldek felett
erdőket öntöz, búzát, réteket,

s elázik közben egy kirándulás,
sok örömsátor, ábránd, kacagás.

Ne sírjatok, aprócska magyarok,
mesénkben mink is így jártunk, nagyok.

Akartunk menni szebb jövő felé,
s viharsövény állt lábaink elé.

Isten küldött egy véres felleget,
vérzäpor hullott, sírtunk eleget,

eláztatta az örömsátrakat,
zokogás rázott gyávéát, bátrakat.

Új, szebb tavaszba, mint a madarak,
készültünk s a majális elmaradt.

Ki érti Isten titkos útjait?
Kedvenceit miért ríkatja itt?

Újabb kirándulásról álmodunk
s elindulunk, ha kivirul botunk.

Kiss Menyhért:

A megfíltótt dal.

A bíboros mondta a díszmisét,
A sok=sokezer szív meg hinti szét
A sírva könnyörgő ősi dallamot,
Amit sok század egymásnak adott:
»Magyarországról, édes hazánkról,
Ne feledkezzél meg szegény magyarokról».
... Egy cserkésziszt, Erdély fia
Dalolni kezdi. De kicsi híjja,
Hogy el nem vágódik a zöld gyepen,
Rázza valami szörnyű gyötrellem —
Elszorul torka, fuldokol szegény,
Könnytenger záporoz a két szemén.
Mozgás. A bíboros is odanéz,
Egy=két gyerek mentőkért menni kész.
»Bocsássatok meg, szólt, nincs semmi baj,
Csak nálunk tiltott ez a drága dal.
Tizennégy éve várom és lesem,
Hogy daloljam majd boldog=csendesesen.
Most lehetett vón, de a mult, a mult
Reázmuhant s a lelkem elborult.»
S kérdezi angol, francia, a dán,

Holland, lengyel, indus és japán:
«Szabad eltíltani egy templomi dalt,
Mit századokon át egy nép sóhajt?»
A gyermekszív feldobban: nem lehet!
Daloljuk hát a tiltott éneket!

És szöveg nélkül hang hangra felelt,
És öt világész együtt énekelt.
Körül az erdők átvették a dalt,
Viharzó dómá vált, ami kihalt.
Velük dalolt az azúr messzeség,
Rigók, pacsirták, csízek, gerlicék,
Harangvirág, vadrózsa, mirtuszág.
Fújták a láncravert dal himnuszát.
Az ég kárpitját nyitják angyalok,
Egymásnak adják át a csillagok,
Hogy a szférák Istenhez repítsék,
Hogy hallgassa meg, mert lenn nincs segítség:
«Magyarországról, édes hazánkról,
Ne feledkezzél meg szegény magyarokról».

Hangay Sándor:

Az én térképem.

A térképet ne hozd elé, fiacskám,
A te térképed csúf, hamis, hazug.
A régi más volt, szebb, jobb, tágasabb és
Volt rajta tenger, erdő, hegy, vasút.
A mostani, az vérző seb a földnek
Gránát-szántotta mellén... bús, piros.
A régít sírva hordjuk a szívünkben,
Nem kell ahhoz se szín, se papiros.

Nézz rám és látod: hajam ezüstjében
Kárpát havának fénye visszajár.
Az Adriától kék a szemem tükre
És két karom az erdélyi határ.
Hamis határt mutat a te térképed,
Lelketlen körző műve, semmi más.
Mit két karod ölelni tud, — miénk az!
Az én térképem nem lehet hibás.

Radványi Kálmán:

Áldozat.

Tépett magyar: oltárod harcos papja
Kárpátövezte templomodban állok,
Világ Királya, népek Ura=Atyja!
Véres keblemből ima száll Feléd,
Kérges tenyerem magasba feszítem
És áldozattal járulok Tehozzád.
Im nyujtom neked Kelet büszkeségét.
Szent oltárodra leteszem a kardot,
A pogány izmok rettentő acélját,
Ne féljen tőle többé Európa.
Im nyujtom neked Koppányok, Gyulák,
Nyakas, lázongó gögijét. És fogadd
Áldozatul László király csatáit:
A kúnok véré. A tatár hadak
Vetést gázoló gyilkos robogását;
A Mohi=puszta szekértáborát,
Barlang mélyén elfojtott zokogást;
Pogány lándzsára tűzött csecsemőket.
Im nyujtom Néked oltárod fölé
Hunyadi harcát, vergődő magányát.
A meg nem értést, a gyilkos gyanut:
Zrínyi Péter és Frangepán fejét,
Mohács keservét. E mérges fulánk
Háromszázéves fájdalomát fogadd el!
Fogadd el tőlem Szondi György szívét
(Kaptál-e mástól ilyen hű szívet?)
S a szigetvári háromszáz halottat;
Temesvár, Eger hősi époszát.
Im nyujtom neked Buda szégyenét,
György barát harcát, hármass nagy alakját,
S a tört, amely átjárta kebelét.

S ha mégis volna, aki nem hinné el,
Vidd északra a hitvány kérkedőt,
Vezesd le délre, keletre, nyugatra,
Hol apró dombok rengetegje nőtt,
S vallasd a fejfát. Magyarul kiált az:
Ki vagy? — Kis Péter! És te? — Hajdu Pál!
Mit őriztek ti jó vitézek erre?
— Hát itt vóna tán a magyar határ!

Az én térképemet tanul, fiacskám,
A tiedet ne hozd elé soha.
Ki mást mond néked, nevéss a szemébe,
Az gaz lehet, vagy roppant ostoba.
S habár most még elrejtjük a szívünkbe,
De behegednek egykor sebeink,
S a régít, azt a sírva=hordozottat,
Kirajzoljuk mi, meglásd, majd megint.

Uram, magasba feszül két karom
És áldozattal járulok Tehozzád.
Átnyujtom neked Rodostót: Mikes
Imádságát: a jóságos derút,
A hazátlanság szent napsugarát;
S Rákóczi gondját, hősiességét,
Erőnk forrását századokon át.
S nyujtom Neked a kurucok tűzét,
Égig lobbanó lelkek lángjait.
A tárogató sírását fogadd el:
A magyar templom árva orgonáját.
Néked ajánlom a Majtényi=pástot,
Néked ajánlom Aradot, Világost;
Pozsony borzalmát, az Újépület
Fekete gyászát; szétszórt magyarok
Koldus útját a rideg nemzetek közt.
Legyen Tiéd a Doberdó fölött
Elszálló lelkek végső sóhaja;
A lengyel mezők lövészárkain
Terpeszkedő, őszító rémület;
Szibériában porladó halottak
Jeltelen sírja legyen — áldozat!

Uram, magasba feszül két karom
És áldozattal járulok Tehozzád.
Fogadd el tőlem árváim szívét,
Ifjú szemüknek riadt rebbenését,
Az özvegyek gyámoltalan sírását,
Az éhezők legyengült karjait,
A meggyilkolt remények roncsait
Fogadd el tőlem! — Szent oltárodon
Lobogjon föl az áldozat tüze!

Kárpátövezte templomodban állok
Tépett magyar; — és várom a szavad.
Ajkadról várom a remény ígét.
Várom, hogy ujjad nekem célt mutasson,
— Áldozat papja, megtépett magyar.

Palasovszky Béla:

Árva magyarok adventjén.

Vigasztalásul jöjj hát, szűzi Advent!
Reményes napok évadja, jövel!
Az áldott várás boldog kínja szent,
Ha Messiásunk napja már közel.
Mint gyarló ember bánat köntösében
Száll időközön át bús szíveinkbe...
Ó, messzeszállott, boldog gyermekévek,
Álomvilágba elveszők, mesések,
Mily régen volt, mikor még győzve hittem.

Kínunk vigasztalásául jövel hát
Arkangyaloknak égi serege,
Ó, áldott Angelus, ó, boldog Glóriák...
Ó, Advent, boldog várás négy hete!
Hadd újuljon szívünk ma hófehéren,
Halleluját fennenzengve szólunk, —
E gyászos napok setét fertőjében
Meakulpáját sírva zengő népen
Könyörülj, ó Bonitas Angelorum!

Vigasztalásul jöjj, fehér Roráté!
Decemberi napoknak hajnala!
Szívemből ma is úgy fakad az Ávé,
Ha megcsendül a csengők szűz szava.
S úgy zeng ma is még ajkamról az ének,
Ha miséjén Sanctushoz ér a pap,
Mint szent örömben elszállt gyermekévek
Áhítatteljes adventidejének
Szűzcsillogású miséje alatt.

Úgy élünk benned, szép adventi álom,
Mint gyermek dajkamesék álmain,
Mint hívó ember első áldozáson,
Kinek lelkéből messzeszállt a kín.
Úgy élünk benned, mint karácsonyváró
Gyermek, ki számontartja napjaid, —
Oly édesen, oly szent örömben fájó
Vágyakozással várjuk a Megváltó
Féher örömben kelő napjait.

Ó, jöjj Karácsony boldog, drága napja,
Ó, szállj szívünkbe égi szent öröm,
Napkeleti bölcseknek csillagja
Szikrázva pattanj égi tűzkövnél!
Féher Roráték lágy harangja zengj ma,
És orgonák, halkultán zsongjátok,
Ó, Angelusok, szálljatok zsongva
És Ávék szálltán sűrű könnyet ontva
Újuljatok ma, bús rab magyarok!

Kiss Menyhért:

Feltámadás.

Töviskoronát tettek a fejére,
A ruhájára sorsot vetének,
Megcsúfolták, megvesszőzték szegényt,
Véres esője folyt a szemének.
Kezét Pilátus akkor is mosta,
Árulója is akadt épp elég,
Fölfeszítették, sziklasírba tették,
És ujjongott a hitvány csöcselék.

De Eszme volt és Igazság és Isten.
Hiába erő, durva hatalom,
Valami a sírt dörögve zúzta szét
Azon a rózsás, húsvéthajnalon.
Judeában, Párizsban temették el
Az igazságot mély síri gödörbe,
Feltámad egyszer, egy hajnalon
Kiszáll a sírből fényesen, tündökölve.

Ne sírj, testvér, nincs veszve Magyarország,
 Ruhájára ámbár sorsot vetének.
 Megcsúfolták, megvesszőzték szegényt,
 Csurog a vére átdöfött szívének.
 Fölfeszítették, sziklásírba tették,
 Bent és kint ezer ellenség üvölt,
 De hirdetem: pirkad a húsvéthajnal,
 És megmozdul a föld!

Radványi Kálmán:

Győzhetetlen hőseink.

Az ájult ország nemes, büszke testét
 A mohó karmok darabokra tépték.
 Őrcsillagunk az égről lebukott.
 A Kárpát sírt, a mély tengerszemek
 Derűs nyugalma fénye megtörött.
 Erdély testében megszakadt az ér;
 A Duna árja megtorpant Zimonynál.
 Jaj, elpattant a magyar kard acélja!
 Nincs ör a gáton: szabad préda lett
 Hegyeink érce, rétünk drága selyme,
 Eget dicsérő tornyunk, templomunk.
 S a rémületnek szörnyű éjtszakáján
 Toborzó zengett, vad kürt jajgatott,
 S a zászló alá hősök tömörültek.
 Hősök, kik élnek, s nincs halál, ki bírna
 Enyészetet legyőző erejükkel.
 És zárt sorokban zúdul a sereg
 Északra, délre, keletre, nyugatra:
 Élükön Ádám «Indul új csatára»,
 Mögötte Éva, örök ihletője.
 S az Úr szavától visszhangzik a tájék:
 «Mondottam, ember küzdj és bízva=bízzál!»
 Ott robog Toldi: szíve lágy arany,
 Piroska halvány hervadó alakja
 S Deli Vid acélja csillog ott.
 A székel hűség hőse, jó Mikes:
 Humor fényében fürdik árva lelke.
 Itt ragyognak az «Egri csillagok»
 Dobó, Mécsey, Bornemissza Gergely.
 Fényruhát ölt a «Láthatatlan ember».
 És Attila és Csák: a hún elődök
 Magyar világba átfolyó világa:
 Az ön-lelkét elemző néma Zéta.
 Boldog Margit, az «Isten szüzi rabja»,
 Szelíd szemében mennyország lakik, —
 Ott Jancsi fráter, e szem remetéje.
 Ott az «Én falum» vadvirágai:
 Kékszemű lánykák, kisfiúk hada,
 Vén Kevi Pált a sír most visszaadta.
 A «Nagyerejű Mácsik» döng amott,

A süket kovács is ballag: Prakovszky.
 Hogy konganak az «Elnémult harangok!»
 Segítségért sikong az érc=ajak.
 — És tódul, zsong, zajong a hősi gárda.
 A betű=bástyák falai mögül
 Könyv=váraikból előtörtek ők.
 A végtelen sor tízszeresre bővül:
 A «Fogoly lengyel» ajka megnyílik;
 Pókainé, az anyaszív mártírja,
 Szörnyű szív=harcát vívja, egyre vívja.
 «A sebzett szarvas» berkek mély ölén
 Sebét elrejt. Jön Timár Mihály,
 «Az aranyember»: titkos gálya hozza.
 Kárpáti Zoltán: új erők feszülnek
 Fiatal vére tüzes folyamában.
 S a «Magyar nábob» fölúti fejét;
 «Az új földesúr» lelke megremeg
 És indul ő is Garamvölgyivel.
 Égő rakéták gyilkos tűz=körében
 Rozgonyiné áll, «vezeti a gályát».
 Kund Abigél a ravatal előtt,
 «A walesi bárdok» máglyatüze lobban.
 János vitéz is hazajön. Pató Pál
 Szétveti lábát s pipál gondtalan.
 — A könyvek ajtaját ma szétveti
 A szent harag. Rohan már «Abafi»,
 Kont, a kemény vitéz, az «Obsitos»,
 Marót bán, Búvár Kund, a Duna hőse.
 «Ételka» lépked szép magyar ruhában,
 Csongor vezeti Tündét. Hajna jön.
 És Bánk, a nádor, tépi büszke mellét,
 Ott Argirus királyfi, Himfy jön . . .
 A szem káprázik. És a had megindul,
 És megszállják a szívek várait.
 A magyar szívek bástyái mögött
 A rab magyar föld minden kis zugában
 Védik a hont — és győzhetetlenek.
 Az ágyú, tank, a gyilkos gáz, a mérge
 Nem bír velük, mert halhatatlanok:
 Örök erőnk e néma hadsereg.

Sajó Sándor:

Hit.

Hiszek a két=egy legfőbb jóban:
 Az Istenben s az Igazságban,
 És belekulcsolom e hitbe
 Honszerelmemnek szent hitét...
 Hiszek a magyar hősrégékben,
 Egy ezredévnék erejében,
 Hiszem létünknek szent csodáit
 S titkon vezérlő csillagát.
 Hiszem, hogy örökünk e föld itt,
 Hogy tündér volt a csodaszarvas,
 S Attila pásztorlelte kardja
 Valóban Isten kardja volt.
 Hiszem Árpádnak hős csatáit,
 S hiszem, hogy halmon, rónaságon
 Egy=egy sejtelmes fuvalomban
 Az ősök lelke lengedez.
 Hiszem, hogy szíve van e földnek,
 Megérzi bűnkat, örömlöket,
 S a mi szívünkkel egy ütemben
 Örökké magyarul dobog.
 Hiszem az Istent fönt az égből,

Tudom, hogy ő itt az Igazság,
 És ő az út, és ő az élet, —
 S a sírokon is nő virág...

Tudom, bár fáink dús virágát
 Dermeszt a fagy és szél zilálja:
 Azért gyümölcs is lesz a fán még
 S mosolygón terhes lesz az ág.
 Borongó ősszel messzeszállván
 Sok fecske nem jön vissza többé:
 De új fészkekben új tavasszal
 Azért vidám dal csicsereg,
 S a zivataros kerek égen
 Bármily sötétlőn ül a felhő:
 Mögötte ott a tiszta kékség
 És lesz még áldó napmeleg...

Hiszek, hiszek a legfőbb jóban:
 Az Istenben — az Igazságban,
 És belekulcsolom e hitbe
 A diadallal ránsugárzó
 Boldogabb, büszkébb, szebb jövőt!

Magyar Bálint:

Ideátról.

Miattunk is gondoltok a gonddal,
 Miattunk is telik a pohár.
 Mert halljátok rólunk innen=onnan:
 Ront a rontás, hantol a határ.
 Mert halljátok: Elkél potomáron
 Vérünk, amely egyben véretek —
 Testvérek! Ha nem is dinom=dánom
 A mi sorsunk: még ne féltsetek!

Nem úgy vagyunk bár a régi földé,
 Mint míg egyek voltunk, azalatt,
 Bár nekünk a napba=holdba többé
 Álmodozva nézni nem szabad.
 Bár igaz, hogy közénk s maguk közé
 Sokszor hívják őket az éjtszakát:
 De mi tart a nap alatt örökké?
 S meddig bánthat egyet, aki bánt?

Van nekünk is néha nyugodt órák
 És akkor mi — visszaéledünk.
 Mintha még a törzsfők alatt volnánk,
 S lóra, fékre volna csak eszünk.
 Mintha vándorlászavgy — láng a pusztán
 Vinne... hajrá!... Megyünk... rohanunk...
 Végül — és itt megmaradunk aztán:
 Szántóvető parasztok vagyunk!

Ideátról odaátra írom
 Ezt a forrón támadt levelet.
 Én Hadurat Istennek nem hívom,
 Én megtartom Jézus=hitemet.
 Szigetvára messze tőlünk, messze,
 Mohács síkja még messzebb, tudom —
 És onnan még mily távol az Eszme,
 Mégis hat ránk, megtart az úton. —

Hát az életöszton hogyan hatna!
 Szekértábor ősi ösztönünk!
 Azzal állunk ki, mert kell, a hadra,
 Nyilakat, ha kell, abból lövünk.
 Csizsolt eke lesz ágyunk és gépünk,
 Szerszámunkból lesz a barrikád —
 Így marad fenn, így áll meg népünk:
 Ideátról ezt halld — Odaát!

Sajó Sándor:

Játék.

Azt mondják, játék a világ Urának:
Csak szebb vonja bús szemöldökét,
És ég is, föld is gyász lesz és búbanat
S az emberszív, mint sírbolt, oly sötét...

Csak játék volna e világ Urának
Halálból élet, életből halál? —
De hátha egyszer robban a búbanat
S a bús oroszlán újra talpra áll?...

Hát mind csak játék: égő embererdők,
Országok útján omló vér s arany,
Egymást öldöklő multak és jövődők,
Legyen, ki itt él, mind boldogtalan?

Ha angyalok majd, korbáccsal kezökben,
Bosszulva zúgnak e világon át, —
Ha majd e vén föld újra helyreöklek
És szól az Isten: nem játszunk tovább!...

Csak játék volna: nézni trónusáról,
Egy nép, hogy vérét ingyen ontsa itt, —
Viharok szárnyán dalos Tiszatájáról
Világgá szórni hősök csontjait?

Törvényt az Úr ha majd azokra lát még,
Kik meg akarták Őt feszíteni:
Oh boldog Isten! az lesz majd a játék,
A nagy színjáték, szent és isteni!

Csak játék volna: hősök pusztá sírja,
Nagymessze porló sok magyar halott, —
A fél földgömb hogy panaszoja, sírja
Az olthatatlan magyar bánatot?

Ha győzni fog majd s úr lesz az igazság
Minden gazságon s minden latrokén, —
Ha majd a színen a hóhért akasztják:
Az lesz a játék, — erre várok én!...

Sík Sándor:

Lamentáció.

Tépett köpenyben, keserű magányban
Ül a próféta, keserű szobor.
Halld Jeruzsálem, halld halottas ország,
Halljátok népek, akik általmentek,
A kik ma vagytok s holnap voltatok:
Minden füleknek, minden nemzeteknek
Harsog a véres lamentáció.

I.

Imhol magában ül a város, mely népben úgy bővelkedett,
Megözvegyült, ki nagy volt a nemzetek felett,
Országok asszonya jobbágyi sorsra szállt.

Sírván sír éjtszaka, orcáját könnye folyja,
Minden szerelmesi közül egy sincs, ki vigasztalja,
Minden barátja hűtelen és ellenségre vált.

Ó ti mindnyájan, akik általmentek, álljatok meg és szóljatok:
Ha láttatok-e valaha fájdalmat, én fájdalomhoz foghatót?
Mivel az Isten haragjában engem szóló módjára megszedett.

Leverte koronámat, népek gyönyörűségét,
Letépte oldaláról fegyverek fényességét,
Szolgák szolgálait küldte rám s oldalgó ebeket.

Nagy élő testemen a nyers húst megfaragták,
Falánkok szertefalták minden véres cafatját,
És megtöretett minden árva csont.

Vért harmatló erekekkel, lábatlanul, kezetlenül
Jelnek és iszonyatnak állok egyetlenül
Én óriás, keserű csont.

Folyók, ti hűtelen folyók, kik eleredtek idegen határnak,
Hegyek, hittagadó hegyek, kik gyilkosomra símogattok árnyat,
Hitetlen föld, felelj nekem:

Ki szedi össze hulló csontjaim, ki adja vissza elfolyt véremet,
Porló gerincem horpadt templomát ki kéz építi meg?
Az Isten hallgat: Ember kérdelek: Mi lesz velem? Mi lesz velem?

II.

Úgymond az Ostor Istene:

Nem született balzsam a bajotokra,
Nincsen fülem a jajotokra:
Verlek, verlek,
Két kézzel verlek benneteket.
Verlek, verlek!
Feneketlen a sátán=serleg.
Szennyel, gennyel, fertezettel,
Ítélet=ecettel
Csordultig korsók, kelyhek, kürtök.
Igyatok, amíg belefeketültök!

Verlek, verlek,
Olyan kicsinnyé megteperlek,

Hogy a földön ne legyen kisebb nálad,
Roskadt melled a földet verje,
Föld minden szemetét seperje
Csongt=véres fonnyadt állad!
Gyilkos éhkel a földet nyaljad,
Tennen szolgálid maradékát,
Jóllakott ebeid nyaladékát
Habzsolja úri ajkad!
Verlek, tiporlak, kárhozottat,
Mert nincsen nálad átkozottabb!
Téged az Isten megtagad,
Mert megtagadtad tenmagad!

Úgymond az Ostor Istene.

III.

És szózat ég az éjszakában:

Amely napon ökölbe reccsen vezeklő nagy szilaj kezed,
És bánommal hétszer zuhintod behorpadt bástya=melledet
És szőrrel, hamvval, ostorokkal halódó lelked fölvered,
Hogy fölvonít rá hét határon minden rossz lelkiismeret,

Amely napon feltoronyítod sárba csigázott homlokod,
És dörrenő sarkad dacától a hittelen föld megdobog,
És szétrepít a rendülettől minden kovácsolt láncokat,
S hol a bálványok templomolnak, a festett kárpit megszakad,
Amely napon azt mondod: Isten, — amely napon azt mondod: Én,
Amely napon kigyúl fölötted a választottak várta fény,
És fellobog szemeid mélyén a lélek=róttá tűzírás:
Üdvösség akkor új magadnak:
Aznapi felhők meghasadnak,
És megszületik a Messiás.

Sajó Sándor:

Magyar fiú éneke.

Amikor én születtem
 E csonka ország gyermekének,
 Már szomorú volt itt az élet.
 Csak nőttem, növekedtem
 A nyomorúság kenyerén
 S ez nem tejben, csak könnyben ázott —
 Apám ki tudja, hol csatázott,
 Anyám meg egyre sírt, szegény...
 Tavasz jött s Húsvét, tél s Karácsony,
 Számunkra gond a gond után:
 Karácsonykor nem volt kalácsom,
 Húsvétkor nem volt új ruhám...
 Amikor én születtem,
 Gyermeknek lenni, hajh! nem volt öröm;
 Úgy nőttem, növekedtem,
 Mint árva fűszál porladó kövön...
 Most már eszmélek, ó, most már megértem

Én nemzetemnek árva sorsát,
 Tudom, mért volt oly bús a gyermekségem:
 Azért, mert nincsen Magyarország!

A multat már nem kérem számon,
 Hogy búban nőttem, azt se bánom, —
 De a jövődöt nem adom!
 A süket lelkek még nem hallják,
 Én hallok már az Isten hangját:
 Én népem, segíts magadon!
 Ős földünkön most úr a gazság,
 De él az Isten s van igazság,
 És az igazság: hatalom, —
 Már jövődőkbe forr a vérem:
 Most nincs hazám, de — úgy segéljen! —
 Lesz még, mert visszafoglalom!

Menfes Mihály:

Magyar imádság Jézus szent Szívéhez.

Szívünket marja sötét bánat,
 Kihullt sok drága magyar vérünk.
 Jégzuzmarás sivatagutunkon,
 Szent Szív, melegedni Hozzád térünk,
 Befogadsz-e minket?

Hegyeinkben tüzes bor termett,
 Mezeinken aranykalászkok,
 Ereinkben forró, piros vér...
 S most vége dalnak, vigasságnak...
 Megszánsz-e minket?

Dalunk pogány volt, földön szálló,
 Kacagott duhaj, nótás kedvünk.
 Akkor a villám lesujtott ránk;
 Azután egyre csak temettünk...
 Fölemelsz-e minket?

Temettünk sok szép magyar leventét;
 Magyar sír minden hideg árok.
 Temettünk boldog ezer évet,
 Temettünk ezer magyar álmot.
 Sírtál-e rajtunk?

Megtéptek rabló, kapzsi kézzel
 Reánk tapostak durva lábbal.
 Most keserű, kényszerű táncot
 Járunk a diadalmas halállal.
 Mellettünk állsz-e?

Ránk mértél nagy, nehéz vezeklést:
 Az életünk fogy — hull a vérünk.
 Meddig tart még haragod napja?
 Hisz nem is élet, amit élünk.
 Mit szántál nekünk?

Szent Szív, utolsó cseppig kihullt
 Bús Golgotán szent piros véred:
 Fogyó vérünk fájó hullását
 Te megérted, úgy-e, megérted?
 S könyörülsz rajtunk?

S tied lesz a borunk, kalászkunk,
 Dalos kedvünk és hulló vérünk;
 Oltároddá tesszük szívünket
 És imádunk, ameddig élünk,
 Csak ments meg minket!

Radványi Kálmán:

Magyar temető.

Halottak napján, a gyász ünnepén
Utunk a sírok kertjébe vezet.
«Szűz Mária virágos kertje» most
Az ezeréves nemzet temetője.

Titáni kripták roppant boltozatja
Halálra tépett országot takar.
Magyar temető! Kárpátok falával
Övezett sírok szörnyű erdeje!
Világraszóló kincsek temetője.

Tíz évszázadnak élő kincseit
Temette itt el az önző gonoszság.
Döngő koporsó rejt a magyar
Erők feszítő, ruganyos hatalmát.

Itt fekszik némán a magyar lovag,
Keze szorítja kardja markolatját;
Véle ropogva összedült, elomlott
Becsületünk magasló sziklavára.

Itt fekszik István alkotó keze,
A megtagadott boldog, tiszta kéz,
S oltáron álló Imre hercegünk:
Kezében illatos szűz liliom.

Itt fekszik László csengő csatabárdja,
És Mátyás kardja, Mátyás könnyvei,
Sötétben égő szent szövétnekek.

Órjas multunknak fáklyája lefordult
És nagyságunkat koporsóba tették.
A magyar hűség kiterítve fekszik,
Keresztet tűztek a feje fölé
— Meghalt! — rikoltja a csúf káröröm.

Itt fekszik minden magyar lángolás,
Nyirkos talajba fojtott szent tüzek,

Istenből pattant élő csoda=szikrák.
A magyar vérben izzottak előbb,
S most kripták doha fojtogatja őket.

Itt fekszik minden magyar gondolat,
Országrendező terv és akarat,
A magyar földet gyúró szorgalom,
Búzat vető kéz, magyar borona,
Magyar csatornák, magyar zsilipek,
Magyar mozdonyok, és magyar hajók,
Magyar bányák és gyárak fekszenek
Kriptába zárva és halálra szánva.

És édes nyelvünk zengő muzsikája:
Szóló szőlő és mesemondó alma,
A magyar dal hullámmzó ereje,
Munkát kísérő, lelket edző dal,
Melyet Szent Gellért hallott egykoron
Tapogatódzó magyar éjtszakában.

És itt fekszenek egyhalomba hánynya
A magyar szárnyak. Nincs számukra ég,
Melyet szelnének vakmerő örömmel.

És itt hever a magyar kalapács,
Fát váró véső; tétlen, néma fejsze.
Otthont építő szerszámok hevernek
A magyar kripták sötét szögletében.

Magyar temető: borzalmak tanyája!
Élőhalottak milliói nyögnek
Koporsóidban. Szörnyű temető!

De kapud ormán lángoló betűk
Hasítják szét a rémek éjtszakáját:
Föltámadunk! S a magyar temető
Utána zengi harsogó erővel:
Föltámadunk! Föltámadunk!

Városi István:

Mindenki fülébe.

Gyűlöljétek meg Európa földjét
Vak koldus népnek koldus fiai.
A skót mezőktől Stambul piacáig
Nincsen nagyúr és nincs munkás, aki
Mást lát, mint farkast, viperát meg rókát.
Gyűlöljétek a züllött Európát!

Hogy Róma szent és szeretettel néz ránk?
Hogy fönt a csücskőn testvérnép sirat?
Ó, kétszáz annyi szeretet se bírná
Kiékelni a rengeteg nyilat,
Amit húsunkba vertek véres órák...
Gyűlöljétek a gyilkos Európát!

Hogy Limpiászban Krisztus arca vérzik,
S csodát csodára fűz a lurdi csepp?
Ó, egykor járt az Ötváros tövén is
Sarutlanul az Úr. És Lót=szívek
Azt súgták hozzá: Tisztaság és Jóság...
Ma furcsább köd zilálja Európát.

Hogy itt-ott néhány Dániel jövendöl,
Ha kelyhet mocskít sok száz Baltazár?
Vajjon jöhet még bosszús éjközép is?
Ó, bús fajom, ó lökdösött hazám,
Ne várd pulyán a perzsatorős órát...
Gyűlöld, gyűlöld a sápadt Európát!

Roncs városok hatalmas Asszonyának
Parázna kincsén ne pólyázd szemed.
A mélyben lent, emberszívakna mélyén
Meghalt a legszebb kincs: a szeretet,
S a bosszú rongyát vércsekarmok óvják...
Gyűlöljétek az ádáz Európát!

Koldus pajtások, kint az éjszakában,
Puha bársonnyal robog a vonat.
Álljatok meg a sorompó vasánál
S rázzátok nyiszlett tarisznyátokat.
Hadd pillantsák meg, kik az utat róják,
Hogy átkozzátok sírva Európát...

Rázzátok meg a fénytelen sötétben
A megkínzott, a megbütykölt kezét,
Amely a végek pernyés veszedelmén,
Ha kellett, mindig jókor érkezett,
Hogy megfizesse gyilkos véradóját.
Gyűlöljétek a rothadt Európát.

Ki gondol ránk az erdős Rajna=parton,
Ki gondol ránk a reimszi dóm tövén,
Ki tudja meg, hogy vérünk pajzsa kellett,
Ha most hajlongó, kalászos, kövér
Falattal termők ott a büszke rónák?
Gyűlöljétek a lármás Európát!

Gyűlöljétek... ó, átkozott az átok!
Gyűlöljétek... ó, várjatok talán!
Kicsinyke földem, zsúppfejú falucskák,
Horpadt magyar sors, horpadó hazám,
Kökörcsinek, kakukkfű, parti gólyák...
Jaj, hátha szű csigázza Európát?

Jaj, hátha Isten osterszija pattog
A sápadt, gőgös, ráncos homlokon,
Jaj, hátha holnap bűnbánatra hajlik
A rokontalan rettegett rokon,
S bimbóba hajt az álmodott valóság?
Sirassátok a bűnös Európát!

Sirassátok meg nagyszerű sírással,
S csak aztán jöjjön, ami még jöhet.
A gyűlöletnek pogány templomában
Morzsoljátok a főoltár=követ.
S zengő igétek váljon harsogóra:
A Kainfejszét törd meg Európa...

Sajó Sándor:

Mindennapi kenyerünket...

Most nincs menyegző Kánaánban,
Mezőin nem ring dús kalász, —
Ülünk sápadtan, halaványan:
Most nincs bor, nincs hús, nincs kalács.
És Jézus nem tesz most csodát, —
Jaj, most az inség jár közöttünk
És ránkcsapdossa ostorát...
— Ti magyarok, ti velem éheztek,
Most meddők mind az egykor dús mezők,
Bennünket most az Isten balja büntet:
Nem adja meg, jaj, megtagadja
A mindennapi kenyerünket.

Most nincs menyegző Kánaánban,
Ó nincs is itt már Kánaán...

Szegénységnek bánatában
Be szép vagy, szenvedő Anyám!
Én Földanyám, én édesem!
Ráhajlok fonnyadt kebeledre
És sírok, nézd, mert éhezem...

— Anyám, sírásom mért csitíttatod?
Éhségem mért nem csillapíthatod?
Jobb napjaink, ó, mondd meg, hova tűntek?
Az Isten mért hogy meg nem adja
A mindennapi kenyerünket?

Most nincs menyegző Kánaánban,
Csak temetés van, temetés...
Itt fuldoklunk a szennyes árban,

Kenyerünk sótlan és kevés;
Mi koldus árva magyarok,
Ülünk országút árka mellett,
Koldulva egy=egy falatot;
Rongyos mellünkön hős=medáliák, —

És ránktiportak bösz haramiák, —
S most Tőled esdjük vissza mindenünket:
Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben,
— A mindennapi kenyerünket...

Sajó Sándor:

Nehéz út.

Vándorlok már a másvilág felé,
Feléd, Uram!
De nagy a terhem, nehéz az utam,
A két lábam már roskadoz belé...
Nagy, nagy teher van vállamon,
Vagy nem is ott, hanem szívemben,
Véremmel árad szét eremben
A magyar fájdalom...

Te tudod, Istenem,
E magyar bánat szent nekem:
E bút a magyar földnek lelke
Már régen lelkemmé lehelte.
A Tisza táján, Tátra alján
Már a tavasznak lágy fuvalmán
Halk őszi bánat fuvoláz, —
Fürtös virágát halk panasszal
Ezért hullatja már tavasszal
Az orgona s az akác...
Mikor magyarnak szült anyám,
A sors ki volt már szabva rám,
Hogy lelkem mindig búban égjen, —
Ó, nem is ez fáj, nem a gyász, —
Csak az fáj, ami meggyaláz:
A szégyen, a szégyen!

Vánszorgok már a fojtó éji ködben,
Bús felhőrongyok szállongnak fölöttem,

Köztük sápadtan ül a hold az égen.
Lelkem is sápadt, tépett, rongyos,
Mélyén egy örület sikoltoz:
A szégyen, a szégyen!

Amerre járok,
Csupa kő az utam, csupa árok,
Sok vad szakadékot mart rá a vihar
Zúgó patakok hullámaival.
Éles köveken, szakadékokon át
Vércsöppek jelzik lépteim nyomát,
Ó, tán az ég is sírva szán, —
Utamat könnyek árja mossa,
Így viselem, bár roskadozva,
A bút, a gyászt, hogy nincs hazám.
De a szégyent,
Hogy elveszett és hogy' veszett el,
A meddő harcok bús sorát
Az iszonyú emlékezettel:
Hogy megcsonkítva, összetörve
Hogyan fektették sírgödörbe
Gaz árulók és gyáva ostobák:
Vezetne bár utam
Virággal hímes tájon át, —
A szégyent, én Uram, —
Ó, ezt a szégyent — nem bírom tovább!

Harsányi Lajos:

Nem lehet elmenni.

Mint baljós ősszel nyugtalan madár
Új tájra indul, hol örök a nyár,
Elkészülődtem én is otthonomból,
Mert szörnyű már a jaj, mi itten tombol.
Fellelni vágytam ama drága tájat,
Hol ennyi kínzó sorscsapás nem támad
Reám és rád, ó, kínba fulladt testvér.

Fantázia=rakétámat gyorsan kilőttem.

Dr. Tordai: Rózsáskeri.

Mint nyughatatlan, szenvedő Ahasvér,
Bejártam a föld mindenféle táját.
És láttam a vad néger szörnyű száját.
A kannibált nyilas kunyhója mellett,
Amint eszi a hittérítő=mellet.
A hegyben élő vén, morc kecskepásztort,
Kinek nyugalmit úgy kívántam százszor.
A hindu bűvölőt vakító gyolcsban.
Gúlát, világcsodát, miből csak nyolc van.

És láttam Párizst. És a nagy hajókat.
A Riviérát. Felhőkarcolókat.
Nagy népeket aranyban, vasban, gőgben.
Friss nép=rajokat lángvörös felhőkben,
Mik zúgnak, mint kasból kiröppent méh=raj.
És vérbe fulva elsüllyedt az ég alj.

Rakétám durrant. S már a Holdon álltam.
(Ezüstravatal szörnyű jégvirágban.)
A Mars, a Vénus elvillant mögöttem.
S az olthatatlan vágytól elgyötört
Feldurrantam a tejúton a Napba,
De poklot leltem, nem nyugalmat abba.
És már a Zenit szűz ormán lobogtam.
De szárnyas lábam megtorpant legottan,
Mert a Zenitből, mely szemként ígéz,
Kinyult egy csontos óriási kéz.

Parancsolón lemutatott a földre,
Az én fekete, jószágú rögömré.

Itt áll a nagy, virágos vén akác.
Napos falával a kicsinyke ház.
Az udvaron a nagyanyó seperget.
A kertben kislány szedi az epret.
A kút körül piros taréjú jércék.
Gazdasszonyuk szeme akár a kék ég.
A kert alatt, hol tündököl a nyár,
Apa, fiú szép csendesen kaszál.
Vadméh dönög a hús érnél napestig.
A kiskapuban (a legszebb szobor!)
A házörző: a Bodri kutya fekszik.

Himnusz kellene mindig énekelni.
Erről a földről nem lehet elmenni.

Mentes Mihály:

Október 6.

Magyarok, érzitek? Mozog a föld,
Nyögnek a halottak, indulnak a sírok.
Terhes az éjtszaka, feszült a lég,
Valahol hangtalan villám villog.
Elevenednek a nagy temetők,
Kemény falakká épül minden várrom...
Magyarok, október hatodikán
Üzen az aradi tizenhárom.

Valahol messze, hol földre leér
Csillagos ege bús napkeletnek,
Csaba útvirágok leszállnak a hősök,
Glédába állnak és úgy temetnek.
A hűvös éjtszaka harmata száll:
Nedves lesz a sírok virágja, röge.
Az éjnek harmata, hej, csupa vér...
Harmat ez vagy halott hősök könnye?

Üzen most, magyarok, a könny, a vér
És ezer évünknek minden gyásza.
Nem értjük? — örökre szól a temetés.
Értjük? — Készülünk a feltámadásra.
A könny, vér, testvérek, harcot üzen:
Az örök életnek halál az ára...
Nem, hős szívekből a drága vér
Nem hullt hiába Arad piacára.

Magyarok! Üzen a kilenc bitó
És minden ütés és minden szégyen:
Ezerév szörnyű sok gyalázata
S ütése minekünk fájjon, égen.

A türelemből is elég legyen,
Órája üssön a komor dacnak.
Tudja meg egyszer az egész világ:
Nincs ütés, mit vissza itt nem adnak.

Tudja meg egyszer a kevély Nyugat:
Mártírok véréből bosszú kelt ki,
Mártírok ifjú unokáival
Szembe ne merjen szállani senki.
Elég volt már a halálból nekünk.
Jár a drága véren vett élet.
S ha kell, a harcra a sírok kinyílnak
S millió hősök csontja megéled.

Ne féljünk, magyarok, egy ezer év
Minden halottja most velünk harcol,
S fegyver lesz, villogó éles bajonét
A rozsdamarta törött vasakból.
Mert harc lesz újra ma: élet, halál...
Apró gyermekek harcolnak a sorban,
És szent lesz, rettegett a honvéd neve,
Mint egykor régen, negyvennyolcban.

Testvérek, magyarok! Nem temetünk.
Tegyük le fátylát a komor gyásznak.
Testvérek, magyarok! Itt az idő:
Hajnala pirkad a feltámadásnak.
Elevenednek a nagy temetők,
Falait építi minden várrom.
Magyarok! Október hatodikán
Üzent az aradi tizenhárom.

P. Jánossy Béla:

Örbelyen.

(Allegoria.)

Ömlött a láva, izzva, sisteregve,
Sötét bíborba öltözött az ég,
Tűz permetélt öregre, kis gyerekre,
Gőzlött a város, mint forró fazék.
A tenger háborogva hánykolódott,
— Reá méltán várt háborogni juss —
Misenum hegyfokánál bizton, oldott
Horgonnyal ringott s bámult Plinius.

Cikázó villám sujtott át az égen,
Visszhangját nyögte nyugat és kelet.
Csak ösztön élt már a tömeg szívében:
Csak futni, futni, merre még lehet!
Nincs kötelesség, nem bűg harsonája,
Halálos rémület itt az úr.
De áll a poszton Róma katonája
Merev=keményen, mozdulatlanul.

Ömlött a láva végefogyhatatlan,
Már a kapuknál hömpölyögve folyt,
Böggött a kráter, gyilkos, szörnyű katlan,
S túlharsogott rekedt hörgést, sikolyt.
Már forró lávagyűrűt ér bokája,
Szemébe kormos pernye hamva hull,
De áll a poszton Róma katonája
Merev=keményen, mozdulatlanul.

Torz végzetté meredt az égi plánum,
Vak düh borult az istenekre fennt,
Süllyedt lassan Pompéji s Herkulánium,
Hamuba ölni holtat, elevent.
Gyász vigyorgott az alvilági tájra,
S a láva már alig övön alul,
De áll a poszton Róma katonája
Merev=keményen, mozdulatlanul.

Virágzó pompa, dal, szerelmek, élet
Örök álmra, tűztengerbe dőlt.
S hogy végigvert keblén a régi élet,
Gyötrelmiben sírt, jajgatott a föld.
Dörg a Vezuv, pokolt okádva szája,
A láva mellig . . . fényes pajzs lehull . . .
De áll a poszton Róma katonája
Merev=keményen, mozdulatlanul.

Sötét pokol koporsójába roskad
Ezer szépségű két város, szegény . . .
A lángnyalábok még harag-pirosak
Dühét kibontó vén Vezuv hegyén.
Itt . . . ? Plinius remeg s riadva várja,
Míg elemek vad orgiája dül.
Ott . . . ? Áll a poszton Róma katonája
Hülő lábában, mozdulatlanul.

Sándor Dénes:

Sok éve...

Sok éve mult . . .

Fehérruhás kis gimnázista voltam,
Hajnalhívő, dalos, vidámszemű.
A régi város: Brassó koszorúzta
Ifjúságomat fénylő glóriával . . .

Halk, nyári este volt . . .
Az öreg házunk csendben pihegett,
Méternyi vastag erős kőfalával
Fehér lelkemet magához ölelte . . .
Nyugalom. Csend. Halk béke, ifjúság . . .

Egyszer csak riadt, döngő dobbanással
Zuhant alá a vén kemény kapu,
S a lemenő nap aransugaránál
Megvillant két galád oláh szurony . . .
A szemem fénye könnyezőre csordult,
Lágy kis kezem: ököl lett, kőkemény,

S a két szurony vakító fénye mellett
Elémbe tárult: céloom, életem . . .

S azóta nincsen más szavam csak egy:
Ifjúságomnak ezer öröme,
Kacagás, napfény, ének, muzsika,
A tanulásban átélt éjtszakák,
Cserkészszobánk éltető szép világa,
Felejthetetlen nyári táborok,
Cserkészeimnek tiszta szűz szeme,
A legszentebb, az első szentmisém,
Anyámnak biztató meleg keze,
Mártír apámnak porló hamvai,
Szobám, az asztalom, a könyveim,
A verseim, a könnyel=vérrel írtak,
Csak egyet, egyet zengenek felém:
Mit egy mosolygós, békés alkonyon
Kicsi szívemben rútul összerombolt
Két csillogó, galád oláh szurony:
Erdély . . .

Bárdosi Németh János:

Sóvárgó ufazás.

Csordogáló könnyekben szépül
 Az én szürke, szomorú szemem.
 Foroghat benne ájulásig
 Idegen tájak titka, tornya,
 Nem csíhol rajtam tüzet többé.
 Tied vagyok már mindörökre,
 Te áldott, drága, koldus ország,
 Magyar temető akácfája,
 Kimondhatatlan szomorúság!
 Hiába mondják: szép az Alpes,
 Nápolyba járni nászi álom,
 Én leborulva lapozgatom
 A régi földet, amit hittem,
 Gyermeki szájjal morzsolgattam.
 Ó, adj Uram erőt a rosszhoz,
 Hogy ölni tudjak egykoron majd,
 Ha már sehogyse bírom könnyel
 Ezt az áldatlan, koldus sorsot.
 — Igy vasárnap csak útrakelek:
 Siess, kis gőzös, piros álom...
 Ma hús a Táttra borókája,
 Kis padra vésem: közel az ég!
 Lőcsére mindig este érek,
 Mikor a csillag szunyókál már,
 Kísér az árnyék hosszú lába.
 Váradon tán a nóta csábít,

Mit dudorászott Ady Endre,
 Piros bor mellett hajnalonta.
 Csak egyszer ülnék, ó, csak egyszer,
 Holdfényes este a Szamosnál,
 Mikor a csárda gémeskútja
 Bólong a parton álmosan.
 Szabadkán tánc vár, hold, rakéta,
 Palics hulláma, sok, sok rózsza,
 Itt járt apám és Kosztolányi:
 Piros pillangót hajtok én is.
 Még sok=sok helyre száll a lelkem,
 Ahol csobog a vérem árja,
 Mert mindenütt csak az dalolgat:
 Szállottam szélből, napsugárból,
 Hősök porából, ködből, könnyből,
 Világcsodából, nagy közönyből,
 Hogy legyünk még egyszer csillagok.
 Uram, szárítsd fel már a könnyet,
 Mi elborít így hajnalonta,
 Vasárnapi kis álmaimban.
 Add meg, hogy egyszer sétabottal,
 Fehérruhában, virágosan
 Ballagjak, ahogy kedvem tartja,
 Ne így, ne így, csak képzeletben,
 Sikoltsak is már: Föld! Hazám!

Radványi Kálmán:

Testvér, felelj!

Tíz év örvénylő, sötét szakadéka
 Ásít közöttünk, árva, néma testvér!
 És mindég mélyül ez az ördög=árka,
 Minden perc vájja, fúrja, szélesíti,
 És elmosódik lelkedben a képem;
 Ajkad az édes szótól elszokik;
 Szemed a fényét lassan elveszíti,
 És nem virágzik mosoly ajkadon.

Az ördög árkan: tíz év szakadékan
 Testvér, riadtan hozzád átkiáltok.
 Testvérem, élsz még? Él benned a lélek?
 Vagy már kiszívták szívedből a vért
 A rád tapadó rút pióca=évek?
 Hallod-e szívem reszkető sírását?
 Hangomra benned mozdul-e a mult,
 A nagy halott? — Fájdalmam áttöri
 A tövisgátat, ráborul szívedre
 S a nagy halottat rázza, kelti, hívja.

Testvérem, élsz még? Ólom nehezült
 Dacos szemedre s pilláit lezárta.
 Hazát teremtő Árpád él-e benned?
 Turáni ősök markos ereje,
 Széthulló népek nagy összefogója?
 A kard imáját nem feledted el?
 István és László kemény bölcsesége;
 Béla romok közt építő türelme;
 Az «akarom» nyakas, bús hősei,
 Idegen árnak élő gátjai:
 A Bánkok, Zrínyiek, Rákócziak
 Élnek-e benned, árva, néma testvér?
 Lelked magasba nyúló templomában
 Zeng-e a magyar sors elégiája
 S az eget vívó erők himnuszja?
 Magyar remények reszkető fohását
 Küldöd-e még az Isten trónusához?

Vagy bódult szíved már magába itta
 A célszerűség víg ópiumát

S kezed kinyujtod, hogy kezet találj,
Amely vezessen — új célok felé?
A kényszerűség gyáva ördöge
Megtanít élni, s új ígét fakaszt
Multat becsmérő fürge ajkadon?

Testvér, kiáltok: szólj, mi van veled?
Tiéd=e még a Duna—Tisza tája;
A Balaton mosolygó tükre még tiéd?

Ha hazagondolsz, itt jár=e a lelked?
Hiszed=e még, amit mi itt hiszünk?
Várod=e még a nagy föltámadást,
Minden magyarok szent összefogását?
Az igazságot, testvér, hiszed=e?

Hozzád kiáltok: rémült fájdalom,
Remegő kétség. Hallod=e szavam
S érted=e még? Felelj! Felelj! Felelj!

Szafhmáry István:

Utolsó kérdés.

Csak egyet kérek tőled, ó, Uram,
Nem hosszú életért könyörgök én,
Sem hogy rózsával hintsd be az utam,
S megittasodjam csókok gyönyörén;
Minden csapásod Jó b gyanánt viseltem
És hű kísérőm volt mindig a bánat;
Csak most segíts meg lankadó hitemben:
Add vissza régi, gyönyörű hazámat!

Nem volt a földnél drágább műremek,
Mit Árpád kardja szerzett meg nekünk:
Erdők smaragdján, büszke, szűz hegyek
Ormán pihent meg sas gyanánt szemünk.
Örök mementó volt honunk határa,
Komor, dacos, fenséges tilalomfa,
S mi szent gyönyörrel néztünk szirt falára,
Mikéntha templomod száz tornya volna.

A tornyok állnak . . . Ámde lenn s belül
Kufárok dúlják szentegyházadat!
S te mégse jössz? . . . És ostor sem kerül,
Melytől szétfutna a hiénahad?
Dicső falába véste ez a nemzet
Száz himnuszát az önfeláldozásnak,
S te most azoknak adnál győzedelmet,
Kik mást se tettek: mindig vermet ástak? . . .

Nem; rólad ezt föltenni sem szabad,
Bocsásd meg pillanatnyi kételyem.
Világokat ront és terem szavad,
De bölcseséged ép oly végtelen.
Kemény a próba: mennyköved csapása
A porba sujtott és mi mégis áldunk,
S a tomboló viharral perbe szállva,
Sikoltva zengjük, hogy: erős a várunk!

Uram, te hallod néped jajszavát
És megsegítség a harcban, jól tudom,
Nem adsz kezünkbe kardot, sem kaszát,
Csak szent hitet a tövises úton . . .
S ha majd e hitnek isteni hatalma
A templomod bitorló cenkre támad:
Akkor vidd zászlónk büszke diadalra
S add vissza régi, gyönyörű hazámat!

TARTALOM A TÁRGYAK SZERINT.

I. Isten. Világ.

	Oldal
A mindenség érzelmeivel. — <i>Prohászka Ottokár</i>	7
A mindenség balladája. — <i>Mécs László</i>	8
A Szentháromság titka. — <i>Tárkányi Béla</i>	9
Bányászok. — <i>Városi István</i>	10
Credo. — <i>Kocsis László</i>	11
Csillagos ég. — <i>Liszt Nándor</i>	11
December. — <i>Temesváry Kriszta</i>	12
Egyszerű titok. — <i>Sík Sándor</i>	13
Glória. — <i>Finta Sándor</i>	14
Himnusz. — <i>Walter Gyula</i>	14
Imádság a hegyen. — <i>Sík Sándor</i>	15
Intelem. — <i>Ösz Iván</i>	16
Isten. — <i>Reviczky Gyula</i>	16
Isten, a kaptár. — <i>Mentes Mihály</i>	17
Isten arca hófehér. — <i>Ágoston Julián</i>	17
Istenhez utam. — <i>Ágoston Julián</i>	18
Ki az Úr? — <i>Harsányi Lajos</i>	18
Kicsi hangya bölcsessége. — <i>Szalay Mátyás</i>	19
Kis versek Istenhez. — <i>Kövér Erzsébet</i>	20
Magasztaló ének. — <i>Kemenes Ferenc</i>	20
Miatyánk. — <i>Finta Sándor</i>	21
Minden mozdulatban. — <i>Horváth Béla</i>	22
Pantheon. — <i>Harsányi Lajos</i>	22
Prefáció. — <i>Finta Sándor</i>	23
Prefáció Szent Ferenc miséjén. — <i>Kocsis László</i>	24
Te dalolsz, Uram. — <i>Klement Ilonka</i>	25
Te vagy a szikla. — <i>Mentes Mihály</i>	25
Téged akarlak, Isten. — <i>Pakocs Károly</i>	26
Úgy vagyok veled. — <i>Klement Ilonka</i>	27
Valamit egyszer elhibáztam. <i>Mentes Mihály</i>	27
Pacsirtaszó. — <i>Székely László</i>	28
Nekem adatott dalolnom az Istent. — <i>Pakocs Károly</i>	28

II. Jézus.

A Golgotha előtt. — <i>P. Pál Ödön</i>	31
A hegyi beszéd. — <i>Liszt Nándor</i>	31
A Krisztus=Királyhoz. — <i>Sík Sándor</i>	32
Az ingecske. — <i>P. Jánossy Béla</i>	34
Az Üdvözítő edessége. — <i>Kemenes Ferenc</i>	34
Ave Rex! — <i>Szuhai Antal</i>	35
Búcsújáró csillagok. — <i>Környey Paula</i>	35
Csillag után. — <i>Babits Mihály</i>	36
Ecce Homo. — <i>Mécs László</i>	36
Engedjétek hozzám a kisdedekeket. — <i>Pusztai Sándor</i>	37

Én tovább vándorolni nem fogok. — <i>Erdős René</i>	38
Én voltam. — <i>V. Berecz Irén</i>	39
Falusi köszönés. — <i>Nagy Miklós</i>	39
Hannéh. — <i>Dömel Anzelm</i>	40
Hogy kell szeretni? — <i>Klement Ilonka</i>	41
Huszonkettedik zsoltár. — <i>Magyar Bálint</i>	41
Jákob kútjánál. — <i>Dobay Olga</i>	42
Jel az égen. — <i>Székely László</i>	43
Jézus mosolya. — <i>Mindszenty Gedeon</i>	43
Jézuska farag. — <i>Tordai Ányos</i>	44
Júniusi ének. — <i>Novák János</i>	44
Júdás. — <i>Pohárnok Jenő</i>	45
Kereszt. — <i>Székely László</i>	45
Kérdés. — <i>Városi István</i>	46
Kis Jézusom. — <i>Harangi László</i>	46
Költő a kereszt alatt. — <i>Szalay Mátyás</i>	47
Krisztus álma. — <i>Gárdonyi Géza</i>	47
Krisztus Király toborzója. — <i>Pohárnok Jenő</i>	48
Krisztus országolj! — <i>Hevesi M. Angelika</i>	48
Miért kerestél? — <i>Németh István</i>	49
Nagypénteken. — <i>Rozman József</i>	50
Nagypénteken. — <i>Várdi Antal</i>	50
Pilátus fája. — <i>Móra István</i>	51
Te vagy a Mester. — <i>Mentes Mihály</i>	52
Tövisek között. — <i>Rosty Kálmán</i>	52
Virágvasárnap. — <i>Temesváry Kriszta</i>	53
Ketten a Mesterrel. — <i>Sík Sándor</i>	53
Magdolna — <i>Heródes</i> . — <i>Szuhai Antal</i>	54
Búcsúfia. — <i>Juhász Gyula</i>	54

III. Az Úr ünnepei.

A szent éj zenéje. — <i>Lendvai István</i>	57
Adventben. — <i>Paksy Gáspár</i>	57
Azt kérde, kis fiam. — <i>Radványi Kálmán</i>	57
Békesség a földön! — <i>Szalay Mátyás</i>	58
Csendes karácsonyi dal. — <i>Sándor Dénes</i>	59
Én Jézust várom, a kis Gyermekeket. — <i>Radványi Kálmán</i>	59
Fenyőfát vettem. — <i>Hódsághy Béla</i>	59
Karácsony édes ünnepén. — <i>Móra László</i>	60
Karácsony éjjele. — <i>P. Pál Ödön</i>	61
Karácsonyi álmom. — <i>Sík Sándor</i>	62
Karácsonyi ének. — <i>Sajó Sándor</i>	62
Könyörgés Bethlehembe. — <i>Lendvai István</i>	62
Ó, boldog éj. — <i>Nagyfalusi Lajos</i>	62
Óda a jászolhoz. — <i>Hevesi M. Angelika</i>	63
Proletárkarácsony. — <i>Mentes Mihály</i>	63
A megváltás. — <i>Harsányi Lajos</i>	64
Húsvéti köszöntés. — <i>Székely László</i>	65
Krisztus föltámadása napján. — <i>Mindszenty Gedeon</i>	65

Nagyszombaton. — <i>Móra István</i>	66
A Szentlélek himnusza. — <i>Veörös J. Michaela</i>	67
Imádság pünkösdi napján. — <i>Magasi Artúr</i>	67
Pünkösdi. — <i>Gáspár Imre</i>	67
Pünkösdi. — <i>Szuhai Antal</i>	68

IV. Mária.

A Boldogságos Szűzről. — <i>Szulik József</i> ..	71
A celli búcsú. — <i>Endrődi Sándor</i>	71
A fájdalmas Szűzanyához. — <i>Mindszenty Gedeon</i>	72
A fekete Mária előtt. — <i>Gáspár Jenő</i> ..	72
A te szépséged, szent Szűz. — <i>Rozmán János</i>	73
Az örök üdvözlégy. — <i>Székely László</i> ..	73
Anyám halála. — <i>Havas István</i>	74
Boldogasszony Anyánk. — <i>Tárkányi Béla</i> ..	75
Elcsöndesült már. — <i>Kalocsay Alán</i>	75
Erdei idill. — <i>Szepessy László</i>	76
Esti harangszó. — <i>Gárdonyi Géza</i>	76
Fecske a templomban. — <i>Szepessy László</i> ..	77
Hajnali dal. — <i>Gyula diák</i>	77
Himnusz a Boldogságos Szűzhöz. — <i>Rónay György</i>	78
Himnusz Mária nevére. — <i>Cser Iván</i> ..	78
Ibolya és búzavirág. — <i>Mentes Mihály</i> ..	79
Immakulata. — <i>Hevesi M. Angelika</i>	79
Immaculata. — <i>Rudnyánszky Gyula</i>	80
Kisasszony napja. — <i>Hevesi M. Angelika</i> ..	80
Kisértés. — <i>Székely László</i>	80
Könyörgés a vérző Szűzanya előtt. — <i>Németh István</i>	81
Litánia a lorettói házacska előtt. — <i>Nagy Miklós</i>	82
Május Királynéja. — <i>Radványi Kálmán</i> ..	82
Nagyboldogasszony himnusza. — <i>Pala-sovszky Béla</i>	83
Októberi ájtatosság. — <i>K. Tóth Lenke</i> ..	84
Regina coeli. — <i>Váradai Antal</i>	84
Szentolvasó. — <i>Székely László</i>	85
Szeplőtelen Fogantatás. — <i>Rosty Kálmán</i> ..	85
Szomorú titok. — <i>Szalay Mátyás</i>	86
Szátalan állás Mária-szobor előtt. — <i>Szalay Mátyás</i>	87
Szűz Mária lovagja. — <i>Radványi Kálmán</i> ..	87
Szűzanyámhoz. — <i>Magyar Bálint</i>	88
Új Mária=ének. — <i>Finta Sándor</i>	88
Vándorének. — <i>Gyula diák</i>	89
Virághó ünnepe. — <i>Kemenes Ferenc</i>	89
Jöjj, Királynénk. — <i>Mentes Mihály</i>	90

V. Szentek.

A fehér sír. — <i>Nagyfalusi Lajos</i>	93
A nemzet áldozata. — <i>Kocsis László</i>	93
A szent Margitsziget legendája. — <i>Nagy Miklós</i>	94
Az utolsó tűzhely. — <i>Pakocs Károly</i> ..	95
Alajosunk az égbe tért. — <i>Auer István</i> ..	96
Árpádház virága. — <i>V. Berecz Irén</i>	96
Boldog Margit násza. — <i>Pusztai Sándor</i> ..	97
Bölcsődal. — <i>Havas István</i>	97
Dux Emericus. — <i>Sik Sándor</i>	98
Ének Szent Ferencről. — <i>Sajó Sándor</i> ..	100

Oldal

Himnusz Szent István királyhoz. — <i>Pala-sovszky Béla</i>	101
Imre királyfiról való történet. — <i>Lendvai István</i>	102
Könyörgés Szent Erzsébethez. — <i>Hevesi M. Angelika</i>	102
Könyörgés Imre herceghez. — <i>Mihály László</i>	102
Liliomos herceg. — <i>Dezsényi Béla</i>	103
Margit királyleány kincsei. — <i>Hevesi M. Angelika</i>	104
Meliton és anyja. — <i>Mindszenty Gedeon</i> ..	104
Szent Erzsébet barátja. — <i>Kocsis László</i> ..	105
Szent Imréhez. — <i>Székely László</i>	106
Szent Imre testamentuma. — <i>Tordai Ányos</i> ..	106
Szent Józsefhez. — <i>Bán Aladár</i>	108
Szent királyok várában. — <i>Városi István</i> ..	108
Szent László király, te kellessz nekünk. — <i>Mentes Mihály</i>	109
Új ének István királyhoz. — <i>Szathmáry István</i>	110

VI. Hit. Lélek.

A bánat bízó zsoltára. — <i>Magasi Artúr</i> ..	113
A köszál. — <i>Gáspár Jenő</i>	113
A lélek útja. — <i>Székely László</i>	114
A szentmise titka. — <i>Kocsis László</i>	114
A Szeretet útja. — <i>Székely László</i>	115
A vitorlás repülő. — <i>Harangi László</i> ..	116
Az ifjú katolikusoknak. — <i>Nagy Miklós</i> ..	116
Az örök rotációs. — <i>Sándor Dénes</i>	117
Az örök vizek forrásánál. — <i>Mécs László</i> ..	118
Adoratio. — <i>Mentes Mihály</i>	118
Alázat. — <i>Mécs László</i>	119
Alkonyati roráté. — <i>Dezsényi Béla</i>	120
Boldogország kapujánál. — <i>Pakocs Károly</i> ..	120
Csak az tud élni, aki mosolyog. — <i>Sándor Dénes</i>	121
Csak egy irány van. — <i>Szalay Mátyás</i> ..	121
Embervadonban. — <i>Mihály László</i>	122
Esteli mise, hegedűkísérettel. — <i>Harsányi Lajos</i>	123
Eucharistia. — <i>Szuhai Antal</i>	123
Fölesküvésem. — <i>Pakocs Károly</i>	123
Három orvos. — <i>Harsányi Lajos</i>	124
Hiába. — <i>Cz. Lovik Ilonka</i>	125
Hitvallás. — <i>P. Jánossy Béla</i>	125
Isten boldog szegénye. — <i>Walter Gyula</i> ..	126
Jönnek a barbárok. — <i>Harsányi Lajos</i> ..	126
Karyatida. — <i>A. Takács Erzi</i>	126
Marika már tudja. — <i>Kocsis László</i> ..	127
Mi az örök a világon? — <i>Rónay György</i> ..	127
Nem mondok le semmiről. — <i>Salóczy Pelbárt</i>	128
Noé hollója. — <i>Székely László</i>	129
Öreg pásztor a templomban. — <i>Joós Ferenc</i> ..	129
Rapszódia. — <i>Sik Sándor</i>	130
Ribiszke. — <i>Sik Sándor</i>	131
Szabadesés. — <i>Mentes Mihály</i>	132
Számítanóra a jó Istentől. — <i>Magasi Artúr</i> ..	132
Találkozás magunkkal. — <i>Magyar Bálint</i> ..	133
Templomban. — <i>Rozmán József</i>	133
Új dal himnusza. — <i>Gáspár Jenő</i>	134
Uram, mi nem halunk meg. — <i>Rozmán János</i>	134

Oldal

Úrfelmutatás. — <i>Pusztai Sándor</i>	135
Úrnapján. — <i>Bán Aladár</i>	135
Angelus. — <i>Sík Sándor</i>	136
A föld a csillagok közt. — <i>Székely László</i>	136

VII. Isten fiai.

A pásztor magáért imádkozik. — <i>Mentes Mihály</i>	139
A szentek unokáihoz. — <i>Mindszenty Gedeon</i>	139
A «szoltáros emlékkönyvből». — <i>Magyar Bálint</i>	140
Az új hajó. — <i>Szalay Mátyás</i>	141
Belül a falakon. — <i>Pakocs Károly</i>	142
Cserkészek. — <i>Sík Sándor</i>	143
Diákok. — <i>Városi István</i>	144
Diadalmas jövő felé. — <i>Szalóczi Pelbárt</i>	144
Ének a papról egyszerű kísérettel. — <i>Magyar Bálint</i>	145
Intonálom az orgonát. — <i>Magyar Bálint</i>	147
Isten hegyén. — <i>Mentes Mihály</i>	147
Jamboree=legenda. — <i>Radványi Kálmán</i>	148
Mi vagyunk... — <i>Cz. Lovich Ilonka</i>	149
Ó, ti örök rohanók. — <i>Kocsis László</i>	149
Primicia. — <i>Sík Sándor</i>	150
Tűzvész. — <i>Sík Sándor</i>	151
Új kongreganistákhoz. — <i>Hevesi M. Angelika</i>	151
Üveglegenda. — <i>Mécs László</i>	152
Vigyázz=állásban. — <i>Mécs László</i>	153
Virágok öre lettem. — <i>Városi István</i>	154

VIII. Bűnbánat. Halál. Ítélet.

A halál költészete. — <i>Madách Imre</i>	157
A haláltól ne félj. — <i>Harsányi Lajos</i>	157
A tékozló. — <i>Szalay Mátyás</i>	158
Az ördög. — <i>Városi István</i>	159
Alkony. — <i>Gáspár Imre</i>	159
Feltámadás. — <i>Kemenes Ferenc</i>	160
Gyónás után. — <i>Pakocs Károly</i>	160
Halál. — <i>Kemenes Ferenc</i>	161
Halottak estjén szölok a testemhez. — <i>Pakocs Károly</i>	161
Harc a halállal. — <i>Finta Sándor</i>	162
Intelem vezeklésre. — <i>Babits Mihály</i>	163
Ítélet. — <i>Krüger Aladár</i>	163
Meghalni... — <i>Harangi László</i>	165
Miserere. — <i>Sík Sándor</i>	165
Miserere. — <i>Takács Gedeon</i>	166
Ne félj a haláltól. — <i>Mentes Mihály</i>	167
Szent egyezés ez. — <i>Móra István</i>	167
Tempós lépéssel. — <i>Szalay Mátyás</i>	167
Uram, Te engem megajándékoztál. — <i>Erdős René</i>	168
Utolsó trombiták. — <i>Harsányi Lajos</i>	168
Végrendelet. — <i>Székely László</i>	169
Ninivei ének. — <i>Pakocs Károly</i>	169
De profundis. — <i>Harsányi Lajos</i>	170

IX. Család.

A feleség. — <i>P. Jánossy Béla</i>	173
A fiú. — <i>Gyula diák</i>	173
A királyfi három bánata. — <i>Mécs László</i>	174
A származás titka. — <i>Magyar Bálint</i>	174

Az anya. — <i>Nagy Miklós</i>	175
Az utolsó sor. — <i>Várad Antal</i>	175
Anyá kell. — <i>Mécs László</i>	176
Anyák litániája. — <i>Mécs László</i>	177
Anyám, szent robotos! — <i>Pavel Ágoston</i>	178
Anyámat viszi az angyal. — <i>Szalay Mátyás</i>	179
Anyánk távirója. — <i>Bárdosi Németh János</i>	179
Anyuka beteg. — <i>Móra Ferenc</i>	180
Apám. — <i>Bárdosi Németh János</i>	180
Bölcső? — <i>Koporsó? — Szalay Mátyás</i>	181
Családi ház. — <i>Gáspár Jenő</i>	181
Egy jeltelen sirra halottak estjén. — <i>P. Jánossy Béla</i>	182
Egyszerű dicséret. — <i>Nagy Miklós</i>	182
Egyszerű sorok az édesanymról. — <i>Németh István</i>	183
Édesanyám. — <i>Radványi Kálmán</i>	183
Fészek. — <i>Pusztai Sándor</i>	184
Földszinti hónapos szobában. — <i>Rónay György</i>	184
Galambfészek. — <i>Ösz Iván</i>	185
Gyerekszem. — <i>Liszt Nándor</i>	186
Hat férfikéz. — <i>A. Takács Erzs.</i>	186
Hathetes lányom. — <i>Gyula diák</i>	186
Kislányom őrzőangyala. — <i>Móra Ferenc</i>	187
Lámpafény. — <i>Finta Sándor</i>	187
Melyiket? — <i>Várad Antal</i>	188
Mi volna jó? — <i>Harsányi Lajos</i>	189
Mozdulataim már anyámra emlékeztetnek. — <i>Nagy Méda</i>	189
Örökmécsek. — <i>Pusztai Sándor</i>	190
Párom. — <i>Gyula diák</i>	190
A gyermek felsikolt. — <i>Harsányi Lajos</i>	191
Vaskó János és kedves családja. — <i>Mécs László</i>	192

X. Felebarát. Szeretet.

A kettős könyvvitel. — <i>A. Takács Erzs.</i>	195
A kék csodaablak. — <i>Kocsis László</i>	195
A kézről. — <i>Cz. Lovich Ilonka</i>	197
A kis proli. — <i>Kocsis László</i>	197
A könny. — <i>Környey Paula</i>	198
Az égre tárom két karom. — <i>Pavel Ágoston</i>	199
Asszonyok. — <i>Sík Sándor</i>	199
Bocsástatok meg, kedves öregek! — <i>Szalay Mátyás</i>	200
Egy nagyon pici fiúhoz. — <i>Városi István</i>	201
Éva. — <i>Nagy Miklós</i>	201
Gyermekmosoly. — <i>Sándor Dénes</i>	202
Hogy sorsunk újra szép legyen. — <i>Ösz Iván</i>	202
Katicabogár. — <i>Pusztai Sándor</i>	203
Kenyér. — <i>Pavel Ágoston</i>	203
Kenyérért való imádság. — <i>Móra Ferenc</i>	204
Kenyér-hívás. — <i>Veörös I. Michaela</i>	204
Két galamb. — <i>Városi István</i>	205
Két kis árva útnak indult. — <i>Móra László</i>	205
Könyörgés Szent Antalhoz. — <i>Szalóczi Pelbárt</i>	206
Láttam a madáretető embert. — <i>Kocsis László</i>	207
Szabad-e? Lehet-e? — <i>Mentes Mihály</i>	208
Szent Ferenc predikációja. — <i>Kocsis László</i>	209
Szent Pál levele a korintusiakhoz. — <i>Ölbey Irén</i>	211

Szeresd a gyermeket. — <i>Móra Ferenc</i> ..	211
Útcasarki ének. — <i>Városi István</i>	212
Üzenet az asszonynak. — <i>Nagy Mária</i> ..	212
Virágok, testvéreim. — <i>Nagy Mária</i> ..	213
Lány a kötéssel. — <i>Sík Sándor</i>	213
Gyerekek az utcán. — <i>Sík Sándor</i>	214

XI. Ember. Társadalom.

A gépnek enni kell. — <i>Pakocs Károly</i> ..	217
A gyilkos fia. — <i>Nagy Miklós</i>	217
A kalapácsos ember. — <i>Harsányi Lajos</i> ..	218
A milliók testvére. — <i>Szalay Mátyás</i> ..	219
A suszterinashoz. — <i>Nagy Miklós</i>	219
A 19-esen — <i>Városi István</i>	220
Az első könnycsepp. — <i>Havas István</i> ..	220
Az Örzse néni kislibái. — <i>Harsányi Lajos</i> ..	221
Barabás. — <i>Liszt Nándor</i>	221
Csak egy gyermek. — <i>Dezsényi Béla</i> ..	222
Déli harangszó. — <i>B. Németh János</i>	222
Ember. — <i>Sík Sándor</i>	223
Emberek vagyunk. — <i>Mécs László</i>	224
Ének a zselléerekről. — <i>Pusztai Sándor</i> ..	225
És Krisztus áll a rom felett. — <i>Pakocs Károly</i>	226
Gázolni és tovarobogni. — <i>Kunszery Gyula</i> ..	226
Isteni színjáték. — <i>Harsányi Lajos</i>	227
Ítélet. — <i>Székely László</i>	227
Jövőbe zengő ének. — <i>Mécs László</i>	228
Légy jó mindhalálig. — <i>Ósz Iván</i>	229
Margitka. — <i>Pusztai Sándor</i>	230
Minden lobogó dárda. — <i>Harsányi Kálmán</i>	230
Nyomdában. — <i>Gáspár Jenő</i>	231
Polgár! Nem hallod a harangszót? — <i>Harsányi Lajos</i>	232
Rábamenti tájon. — <i>Ósz Iván</i>	233
Rohanás a tavaszba. — <i>Mécs László</i>	233
Szegény emberek. — <i>Mécs László</i>	234
Szegények hulló könnyeit számolom. — <i>Pavel Ágoston</i>	235

Oldal

Tanítónő vagyok. — <i>Ölbey Irén</i>	236
Tanyai ember élete. — <i>Joós Ferenc</i>	237
Te is úgy jársz, mint a többiek. — <i>Pusztai Sándor</i>	238
Templom és gyár. — <i>Havas István</i>	239
Új egyiptomi jelenet. — <i>Pakocs Károly</i> ..	239
Ünnep előtt. — <i>Nagy Miklós</i>	240
Vér az utcán. — <i>Sík Sándor</i>	241

Oldal

XII. Magyar föld. Magyar siralom.

A csonka szív. — <i>Kocsis László</i>	245
A fekete vonat. — <i>Liszt Nándor</i>	246
A kirándulás elmaradt. — <i>Mécs László</i> ..	246
A megtiltott dal. — <i>Kiss Menyhért</i>	247
Az én térképem. — <i>Hangay Sándor</i>	248
Áldozat. — <i>Radványi Kálmán</i>	248
Árva magyarok adventjén. — <i>Palasovszky Béla</i>	249
Feltámadás. — <i>Kiss Menyhért</i>	249
Győzhetetlen hőseink. — <i>Radványi Kálmán</i>	250
Hit. — <i>Sajó Sándor</i>	251
Ideátról. — <i>Magyar Bálint</i>	251
Játék. — <i>Sajó Sándor</i>	252
Lamentáció. — <i>Sík Sándor</i>	252
Magyar fiú éneke. — <i>Sajó Sándor</i>	254
Magyar imádság. — <i>Mentes Mihály</i>	254
Magyar temető. — <i>Radványi Kálmán</i>	255
Mindenki fülébe. — <i>Városi István</i>	255
Mindennapi kenyérünket. — <i>Sajó Sándor</i> ..	256
Nehéz út. — <i>Sajó Sándor</i>	257
Nem lehet elmenni. — <i>Harsányi Lajos</i> ..	257
Október 6. — <i>Mentes Mihály</i>	258
Órhelyen. — <i>P. Jánossy Béla</i>	259
Sok éve. — <i>Sándor Dénes</i>	259
Sóvárgó utazás. — <i>Bárdosi Németh János</i> ..	260
Testvér, felelj! — <i>Radványi Kálmán</i>	260
Utolsó kérdés. — <i>Szathmáry István</i>	261

TÁRGYMUTATÓ A SZERZŐK SZERINT.

	Oldal		Oldal
<i>Auer István</i> : * 1872. Min. számv. főtanácsos Budapesten. Verskötetei: <i>Vergődés, Amerre én járok.</i> Alajosunk az égbe tért	96	<i>Endrődi Sándor</i> : * 1850, † 1920. A századforduló jeles költője. A celli búcsú	71
<i>Ágoston Julián</i> : * 1909. Cisztercita középisk. tanár, s. lelkész Előszálláson. Isten arca hófehér	17	<i>Erdős René</i> , regényíró. Vallásos vk. : <i>Aranyveder.</i> Én tovább vándorolni nem fogok	38
Istenhez utam	18	Uram, Te engem megajándékoztál	168
<i>Babits Mihály</i> : * 1883. A Nyugat főszerkesztője Budapesten. Himnusz-fordításai: <i>Amor sanctus</i> c. vk. Közölt versei a <i>Tükör</i> -ben s a <i>Vigília</i> -ban jelentek meg. Csillag után	36	<i>Finta Sándor</i> : * 1889. El. isk. igazgató, tan. szöv. elnök Szombathelyen. Vk. : <i>Robinson szigetén, Szívünk miséje, Forrásvíz.</i> Glória	14
Intelem vezeklésre	163	Harc a halállal	162
<i>Bán Aladár</i> : * 1871. Nyug. középisk. c. igazgató, a Turáni Társaság igaz. elnöke Budapesten. Vk. : <i>Áhítat szárnyain.</i> Szent Józsefhez	108	Lámpafény	187
Úrnapján	135	Miatyánk	21
<i>Bárdosi Németh János</i> : * 1902. Városi tisztviselő Szombathelyen. Vk. : <i>Isten rádiója.</i> Anyánk távirója	179	Prefáció	23
Apám	180	Új Mária=ének	88
Déli harangszó	222	<i>Gárdonyi Géza</i> : * 1863, † 1922. Regényíró. Vk. : <i>Április, Fűzfalevél=nyárfalevél.</i> Esti harangszó	76
Sóvárgó utazás	260	Krisztus álma	47
<i>Berecz Irén</i> . Várkonyi Ignácné, okl. tanítónő, Egerben él. Vk. : <i>Tavaszi lángok.</i> Árpádház virága	96	<i>Gáspár Imre</i> : * 1854, † 1910. Hírlapíró és szerkesztő volt Budapesten. Utolsó vk. : <i>Nincs.</i> Alkony	159
Én voltam	39	Pünkösöd	67
<i>Cser Iván</i> : Csenár János, * 1899. Körjegyző Röjtökmuzsajon. (Sopron vm.) Himnusz Mária nevééről	78	<i>Gáspár Jenő</i> : * 1894. Író, a Képes Krónika szerkesztője Budapesten. Vk. : <i>Örök hárfa, Piano.</i> A fekete Mária előtt	72
<i>Dezsényi Béla</i> : * 1910. Jogszigorló, az Élet belső munkatársa Budapesten. Vk. : <i>Aranykéve.</i> Alkonyati roráté	120	A kőszál	113
Csak egy gyermek	222	Családi ház	181
Liliomos herceg	103	Nyomdában	231
<i>Dobay Olga</i> , tisztviselő Budapesten. Vk. : <i>Kereslek Uram.</i> Jákob kútjánál	42	Új dal himnusza	134
<i>Dömel Anzelm</i> : * 1878. Ujságíró volt, most hivatalnok Pécsen. Hannéh	40	<i>Gyula diák</i> : v. Somogyváry Gyula, * 1895. A Rádió h. ig., országgy. képviselő. Vk. : <i>Gyujtogatás, Idők sodrában, Éjfél után.</i> A fiú	173
		Hajnali dal	77
		Hathetes lányom	187
		Párom	190
		Vándorének	89
		<i>Hangay Sándor</i> : * 1888. Nyug. százados, író és szerkesztő Budapesten. Vk. : <i>Hadak útján, Jegenyék zúgása stb.</i> Az én térképem	248

	Oldal		Oldal
Harangi László : * 1897, † 1934. Író és a Kis pajtás szerkesztője volt Budapesten. Vvk.: <i>H. L. versei</i> .		Joós Ferenc : * 1890. Népisk. felügyelő-igazgató Kecskeméten.	
A vitorlás repülő.....	116	Öreg pásztor a templomban.....	129
Kis Jézusom.....	46	Tanyai ember élete.....	237
Meghalni.....	165	Juhász Gyula : * 1883. Egy ideig tanár volt, majd író, hirlapíró. Szegeden él. Vvk.: <i>Nefejeics, Testamentum, Hárfa</i> stb.	
Harsányi Kálmán : * 1876, † 1929. Áll. tisztviselő, költő és drámaíró. Buda- pesten élt. Vvk.: <i>Utolsó felgyulás</i> .		Búcsúfia.....	54
Minden lobogó dárda.....	230	Kalocsay Alán : * 1862, † 1906. Ciszter- cita; tanár, képviselő, plébános volt. Vvk.: <i>Márialant</i> .	
Harsányi Lajos : * 1883. Győr=ehm. pap, c. kanonok, plébános Rábapatonán. Vvk.: <i>Új vizeken, Hagia sophia, Torony= zene, A boldog költő, De profundis, Mi cha Él. Összefoglaló kötete: H. L. vá= logatott költeményei</i> .		Elcsöndesült már.....	75
A gyermek felsikolt.....	191	Kemenes Ferenc : * 1829, † 1905. Előbb piarista, majd Veszprém=ehm. pap, nagyprépost. Vvk.: <i>Isten és ember</i> .	
A haláltól ne félj.....	157	Az Üdvözítő édessége.....	34
A kalapácsos ember.....	218	Feltámadás.....	160
A megváltás.....	64	Halál.....	161
Az Örzse néni kis libái.....	221	Magasztaló ének.....	20
De profundis.....	170	Virághó ünnepe.....	89
Esteli mise hegedűkísérettel.....	123	Kiss Menyhért : * 1880, † 1934. Felső ke= resk. tanár volt Budapesten. Vvk.: <i>Tá= bortűz, Az öröktűz</i> stb.	
Három orvos.....	124	A megtiltott dal.....	247
Isteni színjáték.....	227	Feltámadás.....	249
Jönnek a barbárok.....	126	Klement Ilonka , hitoktató Miskolcon. Vvk.: <i>Fehér tüzek, Alkalmi versek</i> .	
Ki az Úr?.....	18	Hogy kell szeretni?.....	41
Mi volna jó?.....	189	Te dalolsz, Uram.....	25
Nem lehet elmenni.....	257	Úgy vagyok veled.....	27
Pantheon.....	22	Kocsis László : * 1891. Pécs=ehm. pap, szé= kesegyh. igazgató Pécsen. Vvk.: <i>Kolos= tori csend, Aranyampolna, Sz. Ferenc miséje, Mindennapi kenyérünk</i> .	
Polgár, nem hallod a harangszót?.....	232	A csonka szív.....	245
Utolsó trombiták.....	168	A kék csodaablak.....	195
Havas István : * 1873. Székesfővárosi polg. isk. tanulm. szakfelügyelő. Nyolc kö= tetét összefoglaló vvk.: <i>H. I. versei</i> .		A kis proli.....	197
Anyám halála.....	74	A nemzet áldozata.....	93
Az első könnycsepp.....	220	A szentmise titka.....	114
Bölcseódal.....	97	Credo.....	11
Templom és gyár.....	239	Láttam a madáretető embert.....	207
Hevesi M. Angelika : Miasszonyunkról ne= vezett iskolanővér, polg. isk. tanár Kalocsán.		Marika már tudja.....	127
Immakuláta.....	79	Ó, ti örök rohanók.....	149
Kisasszony napja.....	80	Prefáció Szent Ferenc miséjén.....	24
Könyörgés Szent Erzsébethez.....	102	Szent Erzsébet batárja.....	105
Krisztus, országolj.....	48	Szent Ferenc prédikációja.....	209
Margit királylány kincsei.....	104	Környey Paula , színművésznő, a Nemzeti Színház tagja.	
Óda a jászolhoz.....	63	A könny.....	198
Új kongreganistákhoz.....	151	Búcsújáró csillagok.....	35
Hódsághy Béla : * 1890. Polg. isk. tanár Baján. Fenyőfát vettem.....	59	Kövér Erzsébet : tanítónő Aradon. Vvk.: <i>Magamban. Sziklaélen</i> .	
Horváth Béla : * 1908. Előbb kézimunkás, most állástalan író Budapesten. Minden mozdulatban.....	22	Kis versek Istenhez.....	20
P. Jánosy Béla : * 1883. Író és szerkesztő Kolozsvárott. (Cluj, Rom.) Vvk.: <i>Virág= énekek, Véres galamb, Ferenc, a csodála= tos ember, Égő csipkebokor</i> .		Krüger Aladár : * 1878. Ügyvéd és poli= tikus Budapesten. Vvk.: <i>Orgonaszó</i> .	
A feleség.....	173	Ítélet.....	163
Az ingecske.....	34	Kunszery Gyula : * 1906. Középisk. tanár Budapesten.	
Egy jeltelen sírra halottak estéjén.....	182	Gázolni és tovarobogni.....	226
Hitvallás.....	125		
Órhelyen.....	259		

Lendvai István : * 1888. Hírlapíró, politikus Budapesten. Vvk.: <i>Fáklyafüst, Köszöntő, Koszorú.</i>	
A szent éj zenéje	57
Imre királyfiról való történet	102
Könyörgés Betlehembe	62
Liszt Nándor : * 1899. Újságíró, szerkesztő Debrecenben. Vvk.: <i>Hozsánna. Csillagos ég.</i>	
A fekete vonat	246
A hegyi beszéd	31
Barabás	221
Csillagos ég	11
Gyerekszem	186
Lovich Ilonka : Nemes Cziike Gáborné, Szegeden lakik. Vvk.: <i>L. I. költeményei.</i>	
A kézről	197
Hiába	125
Mi vagyunk	149
Madách Imre : * 1823, † 1864. Az E. Tr. költője. Vvk.: <i>Lant=virágok.</i>	
A halál költészete	157
Magasi Artúr : * 1903. Bencés tanár Sopronban. Vvk.: <i>A vígság szekerén</i> (Somogyi Ernő néven). Új kötete sajtó alatt.	
A bánat bízó zsoltára	113
Imádság pünkösdi napján	67
Szántanóra a jó Istentől	132
Magyar Bálint : * 1886. Szaniszlói plébános. (Sanislaui, Jud. Salaj, Rom.) Vvk.: <i>Kincses éjszakák, Biboros hajnal, Hangjáték stb.</i>	
A származás titka	174
A zsoltáros emlékkönyvből	140
Ének a papról egyszerű kísérettel	145
Huszonkettedik zsoltár	41
Ideátról	251
Intonálom az orgonát	147
Szűzanyámhoz	88
Találkozás magunkkal	133
Mentes Mihály : * 1891. Győr=ehm. pap, teol. tanár Győrött. Vvk.: <i>Magyar bánat, Fertő, Muzsikál az erdő, A lélek orgonál.</i>	
A pásztor magáért imádkozik	139
Adoratió	118
Ibolya és búzavirág	79
Isten a kaptár	17
Isten hegyén	147
Jöjj, Királynénk	90
Magyar imádság Jézus sz. Szívéhez	254
Október 6.	258
Ne félj a haláltól	167
Proletár=karácsony	63
Szabad=e? Lehet-e	208
Szabadesés	132
Szent László király, te kellesz nekünk	109
Te vagy a Mester	52
Te vagy a szikla	25
Valamit egyszer elhibáztam	27

Mécs László : * 1895. Premontrei r., királyhelmeci plébános. (Chlumec, Cs. Sz.) Vvk.: <i>Hajnali harangszó, Rabszolgák énekelnek, Vigasztaló, Az ember és az árnyéka, Üveglegenda, Legyen világosság. Összefoglaló kötete: M. L. válogatott költeményei.</i>	
A királyfi három bánata	174
A kirándulás elmaradt	246
A mindenség balladája	8
Az örök vizek forrásánál	118
Alázat	119
Anyá kell	176
Anyák litániája	177
Ecce homo	36
Emberek vagyunk	224
Jövőbe zengő ének	228
Rohanás a tavaszba	233
Szegény emberek	234
Üveglegenda	152
Vaskó János és kedves családja ..	192
Vigyázz=állásban	153
Mihály László : * 1902. Újságíró Budapesten.	
Embervadonban	122
Könyörgés Imre herceghez	102
Mindszenty Gedeon : * 1829, † 1877. Egri=ehm. pap, bükkszenterzsébeti plébánosként halt meg. Vvk.: <i>M. G. költeményei.</i>	
A fájdalmas Szűzanyához	72
A szentek unokáihoz	139
Jézus mosolya	43
Krisztus feltámadása napján	65
Meliton és anyja	104
Móra Ferenc : * 1879, † 1934. Regényíró, novellista. A Somogyi-könyvtár s műzeum igazgatója volt Szegeden. Vvk.: <i>Szegénysoron, Könyves könyv.</i>	
Anyuka beteg	180
Kenyérért való imádság	204
Kislányom őrzőangyala	187
Szeresd a gyermeket	211
Móra István : * 1864. Nyug. polg. isk. igazgató Budapesten. Vvk.: <i>Földszint.</i>	
Nagyszombaton	66
Pilátus fája	51
Szent egyezés ez	167
Móra László : * 1890. Székesfővárosi el. iskolaigazgató. Vvk.: <i>Álmok szekerén, Sír egy ország, Így jó.</i>	
Karácsony édes ünnepén	60
Két kis árva útnak indult	205
Nagy Méda : Polg. isk. tanárnő Budapesten. Vvk.: <i>Asszonyoknak üzenem.</i>	
Mozdulataim már anyáméra emlékeztetnek	189
Üzenet az asszonynak	212
Virágok: testvéreim	213
Nagy Miklós : * 1894. Kassa=ehm. pap, girincsi plébános. (Zemplén m.) Vvk.:	

	Oldal		Oldal
<i>Keselyűk a mohácsi mezőn.</i>		<i>Pavel Ágoston</i> : * 1886. Gimn. tanár és szerkesztő Szombathelyen. Vlk.: <i>Vak völgy ölén így zsolozsmázok.</i>	
A gyilkos fia	217	Az égre tárom két karom	199
A suszterinashoz	219	Anyám, szent robotos	178
A Szent Margitsziget legendája ..	94	Kenyér	203
Az anya	175	Szegények hulló könnyeit számolom	235
Az ifjú katolikusokhoz	116	<i>P. Pál Ödön</i> : Pitroff Pál, * 1884. Gimn. tanár Budapesten. Vlk.: <i>Tárogató.</i>	
Egyszerű dicséret	182	A Golgotha előtt	31
Éva	201	Karácsony éjjele	61
Falusi köszönés	39	<i>Pohárnok Jenő</i> : * 1898. Tanítóképző int. tanár Győrött. Vlk.: <i>Feltámadunk.</i>	
Litánia a lorettói házacska előtt ..	82	Júdás	45
Ünnep előtt	240	Krisztus Király toborzója	48
<i>Nagyfalusy Lajos</i> : * 1879. Jezsuita tanár Kalocsán.		<i>Prohászka Ottokár</i> : * 1858, † 1927. A nagy püspök.	
A fehér sír	93	A mindenség érzelmeivel	7
Ó boldog éj	62	<i>Pusztai Sándor</i> : Katona Sándor, * 1911. Fejér=ehm. pap, s. lelkész, hitoktató Ráckevén Vlk.: <i>Búzaszentelés.</i>	
<i>Németh István</i> : * 1894. Győr=egyh. pap, plébános Ácsan.		Boldog Margit násza	97
Egyszerű sorok az édesanyámról ..	183	Engedjétek hozzám a kisdedekeket ..	37
Könyörgés a vérző Szűzanya előtt ..	81	Ének a zsellérekről	225
Miért kerestél?	49	Fészek	184
<i>Novák János</i> : plébános valahol az elszá= kított Felföldön. Vlk.: <i>Testvér</i> , 1932.		Katicabogár	203
Júniusi ének	44	Margitka	230
<i>Ölbey Irén</i> : áll. tanítónő Pestszenterzsé= beten. Vlk.: <i>Senki szigete.</i>		Örökmécsek	190
Szent Pál levele	211	T ^o is úgy jársz, mint a többiek	238
Tanítónő vagyok	236	Úrfelmutatás	135
<i>Ősz Iván</i> : Mészáros Hugó, * 1892. Városi főjegyző Szombathelyen. Vlk.: <i>Lehajló kalász, Lélekkharang, Őszi este</i> stb.		<i>Radványi Kálmán</i> : * 1887. Gimn. tanár, a Zászlónk szerkesztője Budapesten.	
Galambfészek	185	Azt kérde, kisfiam	57
Hogy sorsunk újra szép legyen ..	202	Áldozat	248
Intelem	16	Édesanyám	183
Légy jó mindhalálig	229	Én Jézust várom, a kis Gyermekeket	59
Rábamenti tájon	233	Győzhetetlen hőseink	250
<i>Pakocs Károly</i> : * 1892. Szinerváraljai plébános. (Seini, Jud. Satumare, Rom.) Vlk.: <i>Forró szavak, Lélekország, Jöttem Isten városából, Istent kiált a tenger.</i>		Jamboree=legenda	148
A gépnek enni kell	217	Magyar temető	255
Az utolsó tűzhely	95	Május Királynéja	82
Belül a falakon	142	Szűz Mária lovagja	87
Boldogország kapujánál	120	Testvér, felelj!	260
És Krisztus áll a rom felett	226	<i>Reviczky Gyula</i> : * 1855, † 1889. Vlk.: <i>R. Gy. összes költeményei.</i>	
Főlesküvésem	123	Isten	16
Gyónás után	160	<i>Rosty Kálmán</i> : * 1832, † 1905. Jezsuita tanár volt, Kalocsán halt meg. Vlk.: <i>R. K. költeményei.</i>	
Halottak estéjén szólok a testemhez	161	Szeplőtelen Fogantatás	85
Nekem adatott dalolnom az Istent	28	Tövisek között	52
Ninivei ének	169	<i>Rozman József</i> : * 1884. Szombathely=ehm. pap, plébános Hegyfaluban.	
Téged akarlak, Isten	26	Nagypénteken	50
Új egyiptomi jelenet	239	Templomban	133
<i>Paksy Gáspár</i> : Fridrich Sándor, * 1877. Vác=ehm. pap, mint nőgrádverőcei plébános † 1911. Vlk.: <i>Himnuszok és énekek.</i>		<i>Rozmán János</i> : * 1906. Jezsuita teológus Innsbruckban.	
Adventben	57	A te szépséged, szent Szűz	73
<i>Palasovszky Béla</i> : * 1899. Vm. aljegyző, főispáni titkár Szentesen. Vlk.: <i>Őszi harmat után, A szolga énekel.</i>		Uram, mi nem halunk meg	134
Árva magyarok adventjén	249	<i>Rónay György</i> : * 1913. Gyakorló tanár Budapesten.	
Himnusz Szent István királyhoz	101	Földszinti hónapos szobában	184
Nagyboldogasszony himnusza	83	Himnusz a boldogságos Szűzhöz ..	78
		Mi az örök a világon?	127

Rudnyánszky Gyula : * 1858, † 1913. Vvk.: <i>Mária=da'ok, Napszállat után.</i>	Oldal	Diadalmas jövő felé.....	144
<i>Immaculata</i>	80	Könyörgés Szent Antalhoz	206
Sajó Sándor : * 1868. Mint gimn. igazgató s c. tanker. kir. főigazgató † 1933=ban Budapesten. Jelesebb vvk.: <i>Tegnaptól holnapig, Muzsikaszó, Gyertyaláng.</i>		<i>Szatmáry István</i> : * 1877. Ny. vm. főjegyző Budapesten. Vvk.: <i>A csend dalol, Az álmok palotája, A szép lovagja, Költe= mények.</i>	
<i>Ének Szent Ferencről</i>	100	<i>Új ének István királyhoz</i>	110
<i>Hit</i>	251	<i>Utolsó kérés</i>	261
<i>Játék</i>	252	Szepessy László : * 1880, hősi halált halt 1915. Középisk. tanár volt. Több vvk. jelent meg.	
<i>Karácsonyi ének</i>	62	<i>Erdei idill</i>	76
<i>Magyar fiú éneke</i>	254	<i>Fecske a templomban</i>	77
<i>Mindennapi kenyérünket</i>	256	Székely László : * 1894. Szombathely=ehm. pap. Teol. tanár Szombathelyen. Vvk.: <i>A szírtnek álma van, A parton ülők panasza, A mi lelkünk nyughatatlan.</i>	
<i>Nehéz út</i>	257	<i>A föld a csillagok közt</i>	136
Sándor Dénes : * 1904. Esztergomi eh. pap, székfővárosi hitoktató. Vvk. <i>Versek.</i>		<i>A lélek útja</i>	114
<i>Az örök rotációs</i>	117	<i>A Szeretet útja</i>	115
<i>Csak az tud élni, aki mosolyog</i> ..	121	<i>Az örök üdvözlégy</i>	73
<i>Csendes karácsonyi dal</i>	59	<i>Húsvéti köszöntés</i>	65
<i>Gyermekmosoly</i>	202	<i>Itélet</i>	227
<i>Sok éve</i>	259	<i>Jel az égen</i>	43
Sík Sándor : * 1889. Piarista, egyetemi ny. r. tanár Szegeden. Vvk.: <i>Versek, A belülválók méce, Csend, Maradék magyarok, Sárlos Boldogasszony, Fe= kete kenyér.</i>		<i>Kereszt</i>	45
<i>A Krisztus Királyhoz</i>	32	<i>Kisértés</i>	80
<i>Angelus</i>	136	<i>Noé hollója</i>	129
<i>Asszonyok</i>	199	<i>Pacsirtaszó</i>	28
<i>Cserkészek</i>	143	<i>Szent Imréhez</i>	106
<i>Dux Emericus</i>	98	<i>Szentolvasó</i>	85
<i>Egyszerű titok</i>	13	<i>Végrendelet</i>	169
<i>Ember</i>	223	Szuha Antal : Győr=ehm. pap. Mint kis= béri esp.=plebános † 1932. Vvk.: <i>Szur= szum Korda.</i>	
<i>Gyerekek az utcán</i>	214	<i>Ave Rex</i>	35
<i>Imádság a hegyen</i>	15	<i>Eucharistia</i>	123
<i>Karácsonyi álom</i>	62	<i>Magdolna — Heródes</i>	54
<i>Ketten a Mesterrel</i>	53	<i>Pünkösöd</i>	68
<i>Lamentáció</i>	252	Szulik József : * 1841. Kalocsa=ehm. pap, óbecsei plebánosként † 1890.	
<i>Lány a kötélrel</i>	213	<i>A Boldogságos Szűzről</i>	71
<i>Miserere</i>	165	Takács Erzsi : özv. Antal Sándorné, polg. isk. tanár Budapesten. Vvk.: <i>Dalok dob= verésben, Tavasz dal.</i>	
<i>Primícia</i>	150	<i>A kettős könyvvitel</i>	195
<i>Rapszódia</i>	130	<i>Hat férfikéz</i>	186
<i>Ribiszke</i>	131	<i>Karyatida</i>	126
<i>Tűzvész</i>	151	Takács Gedeon : * 1879. Bencés tanár volt, † 1912=ben Esztergomban.	
<i>Vér az utcán</i>	241	<i>Miserere</i>	166
Szalay Mátyás : * 1889. Erdély=ehm. pap, plebános Sepsiszentgyörgyön. (Sfomtul Gheorghe, Jud. Trei Scaune. Rom.) Vvk.: <i>Tűzkereszt, Hunnia nagyhete, A jóság sorsa, Isten sípjai.</i>		Tárányi Béla : * 1821. Egri=ehm. pap. Mint egri kanonok † 1886. Vvk.: <i>T. B. költeményei.</i>	
<i>A milliók testvére</i>	219	<i>A Szentháromság titka</i>	9
<i>A tékozló</i>	158	<i>Boldogasszony Anyánk</i>	75
<i>Az új hajó</i>	141	Temesváry Kriszta : a B. H. munkatársa Budapesten. Vvk.: <i>Versek.</i>	
<i>Anyámat viszi az angyal</i>	179	<i>December</i>	12
<i>Békesség a földön</i>	58	<i>Virágvasárnap</i>	53
<i>Bocssátság meg, kedves öregek</i>	200		
<i>Bölcső — koporsó?</i>	181		
<i>Csak egy irány van</i>	121		
<i>Kicsi hangya bölcsessége</i>	19		
<i>Költő a kereszt alatt</i>	47		
<i>Szomorú titok</i>	86		
<i>Szóvalan állás Mária=szobor előtt</i>	87		
<i>Tempós lépéssel</i>	167		
Szalóczi Pelbárt : * 1907. Ferencrendi, gya= korló tanár Budapesten.			

	Oldal		Oldal
<i>Tordai Ányos</i> : * 1879. Cisztercita gimn. igazgató Baján.		Bányászok	10
Jézuska farag	44	Diákok	144
Szent Imre testamentuma	106	Egy nagyon pici fiúhoz	201
<i>Tóth Lenke</i> : Kiss Béláné, okl. tanítónő, Szolnokon él.		Kérdés	46
Októberi ájtatosság	84	Két galamb	205
<i>Várad Antal</i> : * 1854, † 1923. Költő és drámaíró. Vallásos vk.: <i>Legendák könyve</i> .		Mindenki fülébe	255
Az utolsó sor	175	Szent királyok várában	108
Melyiket	188	Útcasarki ének	212
Nagypénteken	50	Virágok óre lettem	154
Regina coeli	84	<i>Veörös Jolán Michaela</i> : Szoc. Missz. nővér.	
<i>Városi István</i> : * 1905. Esztergom=ehm. pap. Teol. tanár Esztergomban. Vk. <i>A napszemű ember</i> .		Vk.: <i>A gyertya ég</i> .	
A 19=esen	220	A Szentlélek himnusza	67
Az ördög	159	Kenyér=hívás	204
		<i>Walter Gyula</i> : * 1892. Középisk. tanár, szerkesztő Kolozsvárott. (Cluj, Rom.)	
		Vk.: <i>Vágyaim, Izenet a világnak</i> .	
		Himnusz	14
		Isten boldog szegénye	126

STEPHANEUM NYOMDA R. T. BUDAPEST